

ÅRSREDOVISNING **2022**

DNR: STY 2022-590

Innehåll

Generaltulldirektören har ordet.....	5
Om Tullverket.....	7

RESULTATREDOVISNING

Disposition av resultatredovisningen.....	11
Året i korthet.....	12
Ekonomiskt resultat.....	15
Bedömning av måluppfyllelse.....	19
Underrättelse.....	25
Kontroll.....	29
Tillstånds- och uppbördshantering.....	37
Brottsutredning.....	41
Uppbörd.....	55
Beslagtagna, omhändertagna och stoppade varor.....	67
Förtroende och samma villkor.....	81
Verksamhetsutveckling.....	91
Kompetensförsörjning.....	99
Mätmetoder.....	105
Internrevision.....	109
Intern styrning och kontroll.....	110

FINANSIELL REDOVISNING

Sammanställning av väsentliga uppgifter.....	115
Resultaträkning.....	116
Balansräkning.....	117
Redovisning mot inkomstitlar.....	119
Redovisning mot anslag.....	120
Finansieringsanalys.....	121
Noter.....	122

TABELLBILAGA

Indikatorer	135
Ekonomiskt resultat.....	136
Kontroll	137
Tillstånds- och uppbördshantering	139
Brottsutredning.....	140
Uppbörd	142
Beslagtagna, omhändertagna och stoppade varor.....	146
Förtroende och samma villkor.....	150
Verksamhetsutveckling.....	153
Kompetensförsörjning	154
Årsredovisningens undertecknande.....	155

Generaltulldirektören har ordet

Det är dags att se tillbaka på ännu ett händelserikt år – ett år som trots stora utmaningar har varit framgångsrikt för Tullverket.

Rysslands invasion av Ukraina och det förändrade säkerhetsläget i vår omvärld har påverkat oss på flera sätt. Under våren kom många flyktingar till Sverige med ägodelar och husdjur som behövde kontrolleras, och en mycket viktig prioritering för Tullverket har varit att säkerställa kontroll och efterlevnad av EU:s sanktioner till följd av kriget. Pandemin och restriktioner har också påverkat vår verksamhet, främst under årets första månader. Jag är stolt över vår förmåga att snabbt ställa om och anpassa verksamheten när förutsättningarna så kräver.

” **Samhällsutmaningarna är stora och Tullverket har en viktig roll i att utvecklingen ska gå åt rätt håll.**

Jag är också glad över att kunna konstatera att Tullverket växer. Samhällsutmaningarna är stora och Tullverket har en viktig roll i att utvecklingen ska gå åt rätt håll. Under året har vi bidragit till att motverka den organiserade brottsligheten, arbetat brottsförebyggande och hanterat växande varuflöden och nya mönster för hur varor flyttas över vår gräns. Vi behöver fortsatt stärka vår organisation med fler medarbetare med rätt kompetens. Under 2022 har vi kunnat välkomna många nya medarbetare till Tullverket och tillsammans ska vi ta oss närmare vår vision – Bara godkända varor över gränsen.

Vi kan se hur handelsmönstren har förändrats under året, trenden med en ökad e-handel fortsätter och värdet på varuimporten har ökat. Den totala uppbörden har ökat liksom de debiteringar vi har gjort efter Tullverkets kontroller. Vi har utfört fler kontroller av nya aktörer där vi bedömt att risken för uppbördsbortfall har varit hög. Att handeln ökar ställer högre krav på Tullverket att säkerställa en smidig handel för näringslivet och vi har under året fortsatt lagt mycket resurser på it-utveckling och digitalisering, inte minst inom programmet för Elektronisk tull. Flera nya digitala system måste komma på plats utifrån tvingande tidsramar som gäller för hela EU. Detta kommer vara en utmaning för oss ytterligare en tid, men ger många fördelar för såväl oss som företagen.

” **Att handeln ökar ställer högre krav på Tullverket att säkerställa en smidig handel för näringslivet**

Samverkan är en nyckel för ett gott resultat. Vi har samverkat med såväl andra myndigheter som med andra länder, inte minst inom det brottsutredande och brottsförebyggande arbetet. Vi har också ökat vår förmåga att identifiera och arbeta mot kriminella aktörer, bland annat när det kommer till nätverk som smugglar vapen och narkotika. Ett exempel på samarbete är nationellt skjutvapencentrum där vi samarbetar med Polismyndigheten för att motverka tillförseln av illegala vapen till kriminella miljöer. Under 2022 har vi också beslutat att inrätta fler posterings uter i Europa.

Att Tullverket gör kontroller på rätt plats vid rätt tillfälle är en förutsättning för att nyttan av vårt arbete ska bli så hög som möjligt. Under året har vi gjort kontroller på platser där vi tidigare inte haft så hög närvaro. Vi kan till exempel se tillbaka på en lyckad satsning i småbåtshamnar som har lett till att vi fått in fler tips från allmänheten. Vi ser många fördelar med att allmänheten får en ökad kännedom om Tullverket och vilka lagar och regler som gäller. Därför har vi också ökat vår närvaro i sociala medier, medverkat i tv-serien Gränsbevakarna Sverige och i samarbete med Trafikverket satt upp skyltar med information om tipsnumret 90 114 på många rastplatser runt om i landet.

Sammanfattningsvis har vi kunnat fortsätta att vässa vår verksamhet under året samtidigt som vi ser goda resultat av det arbete vi gjort. Den debiterade uppbörden har ökat och våra beslag har återigen gett en rekordhög samhällsnytta. Tullverket fortsätter att göra skillnad och är en viktig samhällskraft. Inget gör mig stoltare än det.

Charlotte Svensson

Om Tullverket

Uppgifter

Tullverkets uppgifter framgår av ett flertal författningar, bland annat EU:s tullagstiftning, tullagen¹ och Tullverkets instruktion².

Enligt instruktionen ska Tullverket

- fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter så att en riktig uppbörd kan säkerställas
- övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs
- förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor.

Att övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige innebär att varuflödet till och från Sverige ska övervakas och kontrolleras oavsett hur varorna transporteras. Att fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter för att säkerställa en riktig uppbörd förutsätter också en övervakning och kontroll av varuflödet.

1) Tullagen (2016:253).

2) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

Enligt instruktionen ska vi också delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten samt bedriva viss utrednings- och åklagarverksamhet i fråga om brott mot bestämmelser om in- och utförsel av varor. Tullverket ska även bedriva viss verksamhet rörande rattfylleribrott.

Dessutom ska Tullverket tillhandahålla information och god service så att allmänhet och företag får goda förutsättningar för att kunna fatta långsiktiga och hållbara beslut. Vi ska också bidra till ett väl fungerande samhälle och utföra våra uppgifter på ett sätt som är rättssäkert, kostnadseffektivt och enkelt för såväl allmänhet och företag, som Tullverket.

Regleringsbrevet

I det årliga regleringsbrevet anger regeringen vilka mål, uppdrag och återrapporteringskrav som gäller för det kommande budgetåret. Enligt regleringsbrevet 2022 ska Tullverket bidra till att

- säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn
- bidra till ett väl fungerande samhälle för allmänhet och företag
- motverka brottslighet.

Dessutom ska allmänhet och företag ha förtroende för Tullverkets verksamhet, och alla ska ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten.

Den europeiska unionen

Inom ramen för Europeiska unionen (EU) regleras samarbetet mellan medlemsstaterna inom en rad olika områden. Alla medlemsstater har sina egna rättssystem men är bundna av EU:s lagar och bestämmelser.

Inom handelspolitiken är EU:s inflytande stort och lagarna stiftas helt på EU-nivå. Vid handel över EU:s yttre gränser gäller en unionsgemensam tullagstiftning och det är de bestämmelserna som Tullverket har att följa i den verksamhet som rör handel och uppbörd.

EU:s inflytande är mindre över de delar

av verksamheten som rör brottsbekämpning. Tullverkets brottsbekämpande verksamhet styrs i större omfattning av nationellt stiftade lagar, som till exempel smugglingslagen³ och inregränslagen⁴.

Världstullorganisationen

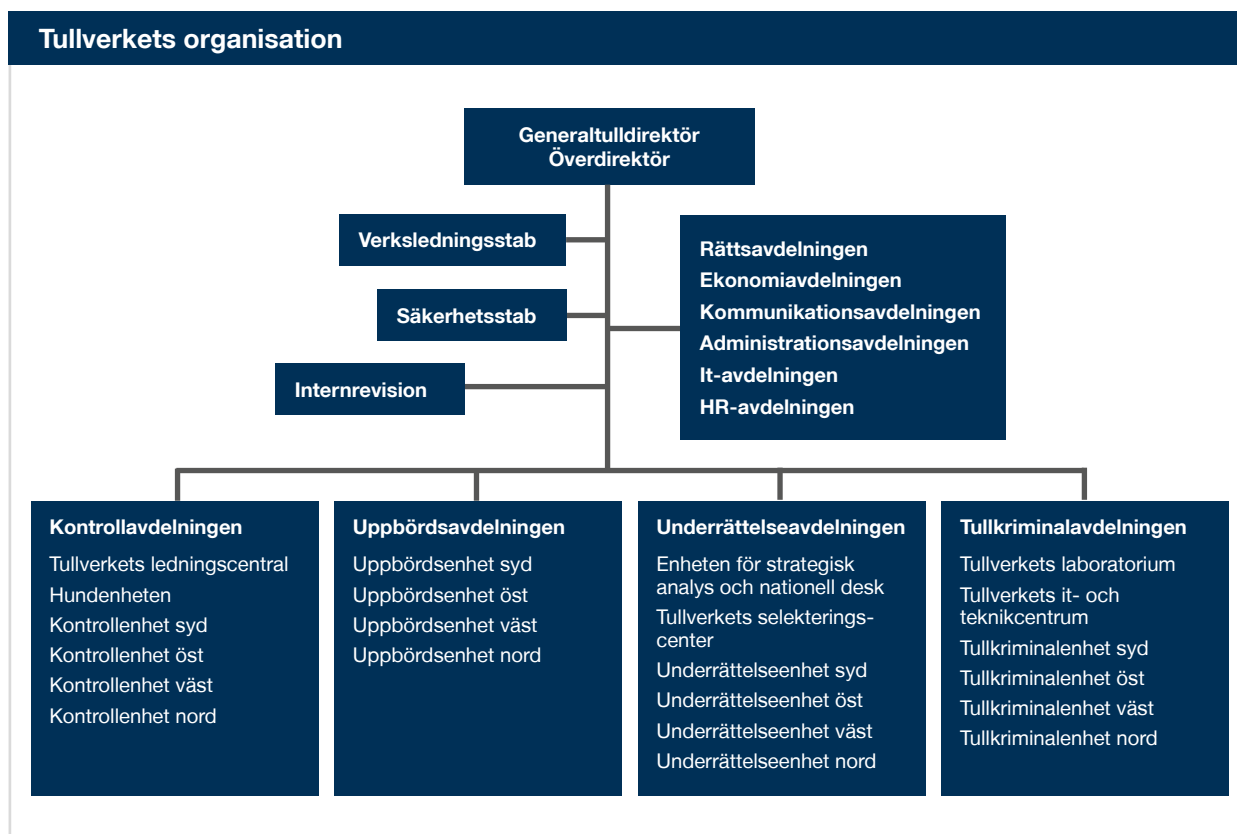
Sverige är ett av 184 medlemsländer i Världstullorganisationen (World Customs Organization, WCO). WCO har som syfte att underlätta den legala handeln, säkerställa en rättvis uppbörd och skydda samhället. Arbetet sker främst genom att utveckla internationella standarder och stärka förmågan hos framför allt utvecklingsländer.

Organisation

Tullverket består av tio avdelningar. Tullverkets operativa verksamhet är organiserad i fyra nationellt styrda avdelningar: kontrollavdelningen, uppbördsavdelningen,

3) Lag (2000:1225) om smuggling.

4) Lag (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

underrättelseavdelningen och tullkriminalavdelningen. Varje sådan avdelning är indelad i fyra geografiska områden: syd, väst, öst och nord.

Tullverket verkar i hela landet och har kontor från Kiruna till Trelleborg. Merparten av personalen är placerad på de tre huvudorterna Stockholm, Göteborg och Malmö. It-avdelningen är koncentrerad till Luleå.

Den tidigare säkerhetsfunktionen omvandlades den 1 februari 2022 till en säkerhetsstab placerad under generaltulldirektören. Säkerhetsstaben leds av en chef som är Tullverkets säkerhetschef och säkerhetsskyddschef. Förändringen innebär att Tullverket har bättre förutsättningar för att svara mot kraven i säkerhetsskyddslagstiftningen och för att driva myndighetens säkerhetsarbete framåt.

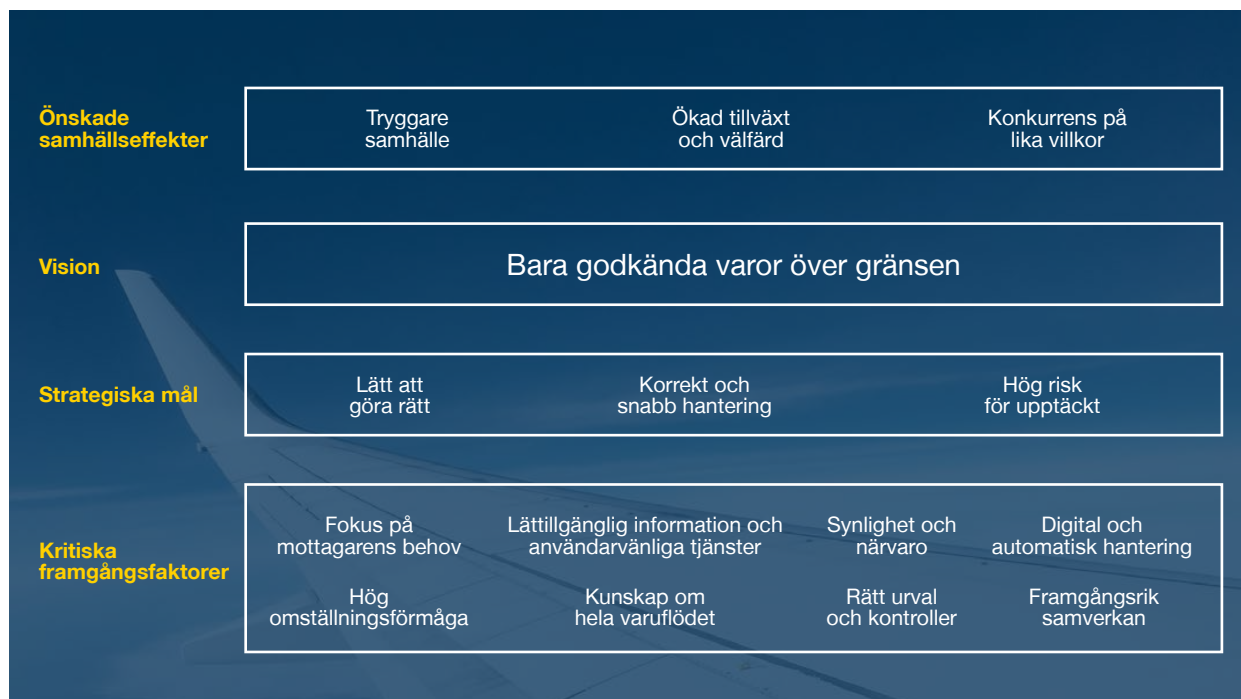
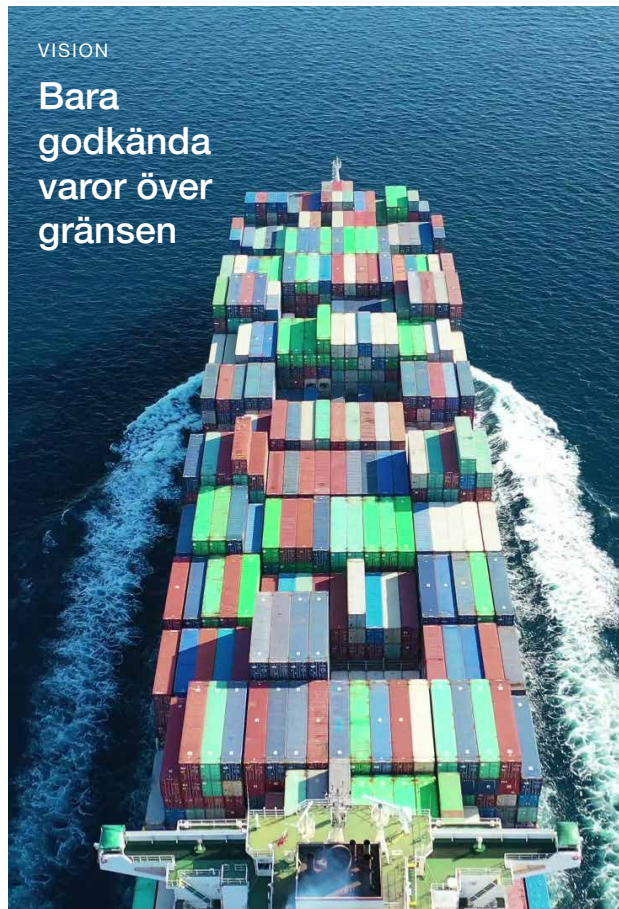
Tullverkets vision och målbild 2025

Tullverkets vision⁵ och målbild är viktiga för Tullverkets strategiska styrning av all verksamhet. De angivna önskade samhällseffekterna är härledda ur den politiska intentionen inom ramen för Tullverkets uppgifter.

Tullverkets vision – Bara godkända varor över gränsen – är vår långsiktiga viljeinriktning. Visionen uttrycker att endast lagliga, deklarerade och betalade varor passerar gränsen. Det innebär att Tullverket arbetar långsiktigt för ett samhälle fritt från varor som hotar miljön eller människors hälsa och trygghet och där näringslivet konkurrerar på lika villkor.

Målbilden består av tre strategiska mål och åtta kritiska framgångsfaktorer. De strategiska målen uttrycker de värden som Tullverkets arbete ska leda till på fem års sikt som steg mot visionen. De kritiska framgångsfaktorerna beskriver vad Tullverket måste vara riktigt bra på för att nå de strategiska målen.

5) STY 2019-775 Tullverkets vision och målbild 2025.

Resultatredovisning

Disposition av resultatredovisningen

Det första kapitlet efter året i korthet behandlar Tullverkets ekonomiska resultat.

Därefter följer ett kapitel med en bedömning av Tullverkets bidrag till regeringens mål för utgiftsområdet Skatt, tull och exekution. I detta kapitel redovisas de indikatorer som ligger till grund för måluppfyllelsebedömningen. Här lämnas även en bedömning av uppdragen om förtroende och allas lika villkor samt en bedömning av kompetensförsörjning.

Därefter följer fyra kapitel med redovisning av Tullverkets fyra huvudsakliga verksamhetsområden:

- underrättelse
- kontroll
- tillstånds- och uppbördshantering
- brottsutredning

I kapitlet om underrättelse redovisas hur Tullverkets underrättelsearbete bidrar till den förebyggande, kontrollerande och utredande verksamheten.

I kapitlet om kontroll redovisas arbetet med Tullverkets kontroller, oavsett vilken organisatorisk del som utfört arbetet. Här redovisas också hur Tullverket har balanserat insatserna mellan olika risk- och restriktionsområden, kommentarer om ökad ambitionsnivå och gjorda överväganden.

I kapitlet om tillstånds- och uppbördshantering redovisas arbetet med att bevilja och övervaka olika tillstånd som förenklar tullproceduren för företagen samt arbetet med att övervaka att företag betalar in debiterad uppbörd. I detta

avsnitt redovisas också den årliga kvalitetsmätningen av tulldeklarationer.

I kapitlet om brottsutredning redovisas utöver Tullverkets arbete med brottsutredning och lagföring även det brottsförebyggande arbetet.

I dessa fyra kapitel redovisas också styckkostnader för större ärendeslag.

Efter dessa kapitel följer ett kapitel om uppbörden där även skattefelet redovisas. Därefter följer redovisningen av Tullverkets beslag och andra ingripanden mot varor med restriktioner.

I kapitlet om förtroende och samma möjligheter redovisar vi resultaten för arbetet med att

- tillhandahålla information och service
- skapa förtroende för Tullverkets verksamhet
- ge alla samma möjligheter och villkor i mötet med Tullverket.

Därefter följer ett kapitel om verksamhetsutveckling. Kapitlet omfattar även it-utvecklingsinsatser, investeringsbudget, arbetet med beredskap samt hållbarhet och miljö.

I kapitlet om kompetensförsörjning redovisas de åtgärder som Tullverket har gjort för att säkerställa kompetens för att fullgöra våra uppgifter. I kapitlet redovisas även sjukfrånvaro och hälsofrämjande åtgärder.

Tullverkets deltagande i regeringsuppdrag redovisas löpande under de avsnitt som omfattar uppdragens sakfrågor.

Resultatredovisningen avslutas med kapitel om mätmetoder, internrevision samt intern styrning och kontroll.

ÅRET I KORTHET

Under 2022 rekryterades många nya medarbetare till Tullverket och vid årets slut var antalet anställda 2 457 stycken.

2 457 medarbetare

Under året blev vi 145 stycken fler.

Underrättelse

Tullverkets förmåga att identifiera och arbeta mot kriminella aktörer har ökat. Tullverket fortsätter att stärka det underrättelsedrivna arbetet för att möjliggöra bättre kontroller för att säkerställa uppbörden och efterlevnaden av in- och utförelsebestämmelser. Underrättelseinformation är också en viktig komponent i det brottsförebyggande arbetet.

10,4 miljarder kronor i debiterad uppbörd

14 miljoner tulldeklarationer hanterades.

Kontroller

Nästan 14 miljoner tulldeklarationer lämnades till Tullverket under 2022. Mer än 94 procent klarerades automatiskt i deklarationssystemen. Tullverkets fysiska kontroller av varor har minskat, vilket i huvudsak beror på förändringar i post- och kurirflödet. Trafikflödena i övrigt har i stort sett återgått till samma omfattning som före pandemin. Vi har gjort fler kontroller på platser där vi inte tidigare gjort så mycket kontroller, exempelvis småbåtshamnar.

99 800 fysiska kontroller

Dessutom genomförde vi 63 100 rattfyllerikontroller.

Samhällsnyttan är återigen rekordhög. Vi har gjort stora beslag av kokain, amfetamin och cannabis tack vare ökad förmåga och träffsäkerhet. Mängderna explosiva varor, främst bangers och liknande, har ökat men antalet beslagtagna skjutvapen har minskat. Vi fortsätter också beslagta vapendelar. De beslagtagna och omhändertagna mängderna alkohol- och tobaksvaror fortsätter att minska. Mängderna beslagtagna tabletter av narkotikaklassade läkemedel, främst Tramadol, har ökat.

Uppbörd

Varuimportens värde har ökat med 40 procent jämfört med 2021, i huvudsak till följd av den allmänna prisökningen. Norge, Kina, USA och Storbritannien står för nästan 70 procent av värdet. Mineraliska

UKRAINA

Den 24 februari 2022 gick Ryssland till militärt angrepp mot Ukraina. Tullverket fattade beslut om särskild händelse den 1 mars och en nationell stab upprättades. Den ryska invasionen fick inledningsvis konsekvenser för Tullverket genom att ett stort antal flyktingar anlände till Sverige och förde med sig ägodelar och husdjur som skulle kontrolleras vid gränsen.

Ökad samhällsnytta

5,1 miljarder kronor – våra beslag har återigen gett en rekordhög samhällsnytta.

6 900 förundersökningar

238 personer dömdes för grova brott.

21 utslagna kriminella nätverk

Vi har identifierat 41 kriminella nätverk under året.

64 beslagtagna skjutvapen

Antalet beslagtagna skjutvapen minskade – men beslagen av explosiva varor ökade.

121 ingripanden rörande produktsäkerhet

Kontrollerna har lett till att 2,6 miljoner produkter belagts med importförbud.

1 040 ton miljöfarligt avfall

Tullverket har aldrig tidigare stoppat så mycket avfall under ett år.

När EU beslutade om sanktioner blev Tullverket också delaktiga i att säkerställa kontroll och efterlevnad av dessa. Tullverket har stoppat cirka 140 sändningar till Ryssland och Belarus.

Under året blev den främsta konsekvensen av kriget för Tullverkets del merarbetet med åtgärder för att upprätthålla

sanktionerna. Det innefattar kontroller av in- och utförsel av varor inklusive striktare utförselkontroller av bland annat produkter med dubbla användningsområden. Efter hand fördes hanteringen av Ukrainarelaterade frågor ut i linjeorganisationen och den nationella staben avslutades den 15 september.

Foto: Isblock

produkter i form av råolja och andra oljeprodukter är den värdemässigt största varugruppen och utgör cirka 26 procent av det totala importvärdet.

Den debiterade uppbörden har ökat med 27 procent till följd av den ökade handeln och värdet av handeln. De största ökningarna av debiterad tull är inom varuområdena fisk, kläder och skor samt elektriska maskiner. Debiteringarna efter Tullverkets kontroller har ökat med 46 procent jämfört med 2021. En stor del av ökningen är ett fåtal ärenden med höga debiteringar av tobaksskatt.

Brottsutredning

Under 2022 har vi bedrivit förundersökningar i samma omfattning som föregående år men antalet uppstartade förundersökningar var färre. Flera komplexa ärenden med information från krypterade chattar har pågått under året. Vi har också prioriterat att avsluta äldre ärenden och det har påverkat genomströmningstider, lagföringskvoten och flera andra mått.

Tullverket deltar i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet men driver också många egna ärenden. Antalet utslagna nätverk ligger på samma nivå som föregående år.

För att minska vapentillgången har Tullverket under året bland annat ingått samarbete med Polismyndigheten inom nationellt skjutvapencenter där en myndighetsgemensam lägesbild tas fram.

Under året har vi genomfört andra brottsförebyggande åtgärder bland annat informationsinsatser i sociala medier, marknadsfört Tullverkets tipstelefon 90 114 och informerat företag inom samverkan mot tullbrottslighet (SMT).

100

Den totala varuimportens värde var

774 miljarder kronor

vilket är en ökning med 40 % jämfört med föregående år.

Vanligaste importvaran

Råolja och andra oljeprodukter var värdemässigt den största varugruppen som importerades.

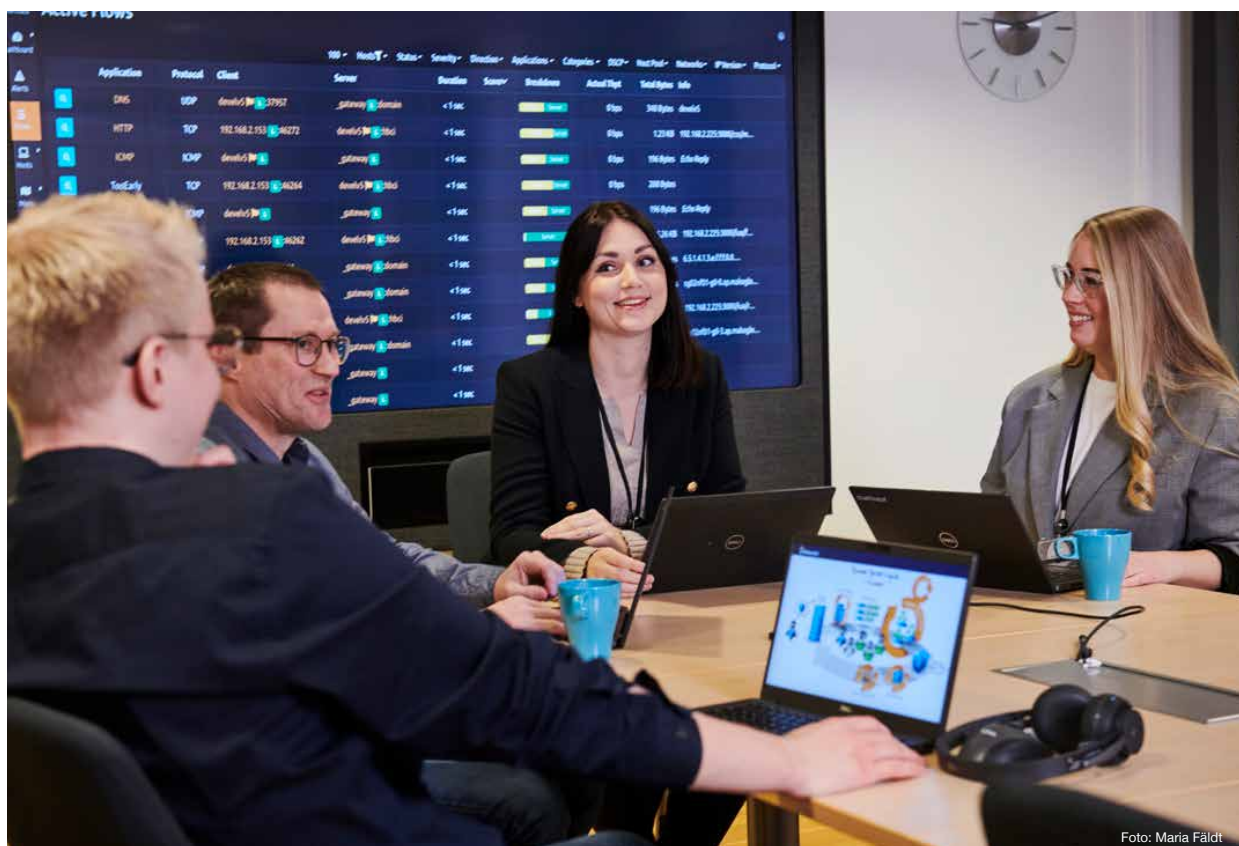

Foto: Maria Fäldt

Ekonomiskt resultat

Tullverkets totala kostnader uppgår 2022 till 2 484 975 tkr varav 2 469 344 tkr har anslagsavräknats. Tullverkets kostnader har ökat med 198 400 tkr jämfört med 2021. Kostnader för personal har ökat med 94 916 tkr och står därmed för den största ökningen. Ingående överföringsbelopp uppgick till 63 678 tkr och utgående överföringsbelopp uppgår till 76 006 tkr.

Intäkter

Under 2022 har Tullverket haft 2 545 350 tkr i tilldelade medel, det vill säga anslaget på 2 481 672 tkr och ett ingående överföringsbelopp på 63 678 tkr. Tullverket finansieras huvudsakligen via anslagsmedel vilket under 2022 utgjorde 99,4 procent av intäkterna. Övriga intäktskällor utgörs av offentligrättsliga avgifter, uppdragsverksamhet, bidrag samt finansiella intäkter. Intäkterna har ökat med 198 400 tkr (8,7 procent) i förhållande till 2021. Ökningen beror främst på en högre anslagsförbrukning.

Alla intäkter i avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras har ett lägre utfall än budget.

Intäkter i avgiftsbelagd verksamhet som inte disponeras har ett högre utfall än budget¹. Total debiterad dröjsmålsränta är högre jämfört med vad som tidigare prognosticerats. Storleken på dröjsmålsräntorna tenderar att korrelera med värdet på totalt debiterad uppbörd.

¹) Avgift för tullkontroller eller annan tillämpning av tullagstiftningen för 2020 har korrigerats bakåt då det börjat gälla från 2021.

Tabell 1

Tullverkets intäkter (tkr)	2020	2021	2022
Intäkter av anslag	2 140 454	2 275 673	2 469 344
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	13 022	7 753	4 413
Intäkter av bidrag	8 037	3 134	8 620
Finansiella intäkter	112	14	2 598
Totalt	2 161 625	2 286 575	2 484 975

Tabell 2

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras (tkr)	+/- t.o.m. 2020	+/- 2021	Int. 2022	Kost. 2022	+/- 2022	Ack. +/- utgå. 2022	Budget
<i>Uppdragsverksamhet</i>							
Kontroll av päls av katt och hund	-69	2	2	4	-2	-69	95
Kontroll av handel med sälprodukter	-81	0	5	7	-2	-83	45
Totalt	-150	2	7	11	-4	-152	140

Tabell 3

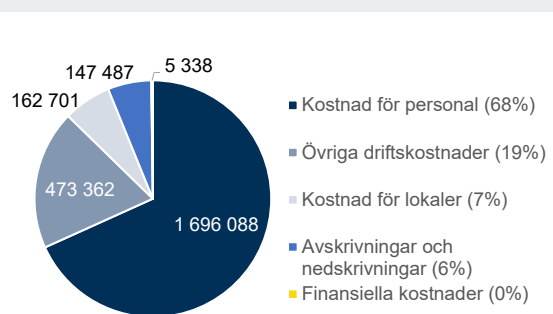
Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras (tkr)	Ink.tit.	+/- t.o.m. 2020	+/- 2021	Int. 2022	Kost. 2022	+/- 2022	Ack. +/- utgå. 2022	Budget
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>								
Dröjsmålsränta	2397	72 223	160	1 238	0	1 238	73 621	530
Avgift för tullkontroll eller annan tillämpning av tullagstiftningen	2811	0	19	16	2	14	33	30
Totalt		72 223	179	1 254	2	1 252	73 654	560

Tabell 4

Kostnadsfördelning per kostnadslag (tkr)	2020	2021	2022
Kostnad för personal	1 501 072	1 601 171	1 696 088
Kostnad för lokaler	165 702	161 345	162 701
Övriga driftskostnader	366 134	391 805	473 362
Finansiella kostnader	2 541	1 351	5 338
Avskrivningar och nedskrivningar	126 177	130 903	147 487
Totalt	2 161 626	2 286 575	2 484 975

Diagram 1

Kostnadsfördelning per kostnadslag (tkr)

Kostnader

Tullverkets totala kostnader uppgår 2022 till 2 484 975 tkr varav 2 469 344 tkr har anslags-avräknats. Tullverkets kostnader har ökat med 198 400 tkr jämfört med 2021 varav kostnader för personal ökat med 94 916 tkr. Verksamhetens kostnader har påverkats av att kostnader för utveckling aktiverats² till ett värde av 88 000 tkr vilket är en ökning med 31 279 tkr (55 procent) jämfört med 2021.

Kostnader för personal uppgår till 1 696 088 tkr, en ökning med 5,9 procent jämfört med 2021. Ökningen beror främst på att vi har rekryterat inom den operativa verksamheten samt en högre generell lönenivå.

Kostnader för lokaler uppgår till 162 701 tkr,

2) Med aktivering avses att utvecklingskostnader för projekt som uppfyller särskilda kriterier inte belastar anslaget utan finansieras via löpande krediter hos Riksgäldskontoret. Krediterna omvandlas till lån när projekten avslutas. Dessa lån skrivs av på fem år och avskrivningarna belastar anslaget.

vilket är en marginell ökning med 0,8 procent från 2021.

Kostnader för övriga driftskostnader uppgår till 473 362 tkr, en ökning med 20,8 procent jämfört med föregående år. Ökningen är en följd av att Tullverket anställt fler tulltjänstemän och kostnaderna för resor har ökat som en effekt av att restriktionerna i samband med pandemin har hävts. Kostnaden för köpta tjänster har ökat, framför allt för it-konsulter. Även licensavgifter och övriga köpta tjänster har ökat jämfört med 2021.

Finansiella kostnader har ökat med 3 987 tkr och kopplas till höjda räntekostnader 2022. Kostnader för avskrivningar och nedskrivningar uppgår till 147 487 tkr, en ökning med 12,7 procent jämfört med föregående år. Tullverket har en generell ökning av både materiella och immateriella investeringar vilket har bidragit till ökade avskrivningskostnader.

Tabell 5

	2020			2021			2022		
	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader
Underrättelse	307 812	3 045	310 857	388 688	1 862	390 550	422 891	2 677	425 568
Kontroll	1 133 649	11 213	1 144 862	1 166 289	5 587	1 171 876	1 276 813	8 082	1 284 896
Tillstånds- och uppbördshantering	109 905	1 087	110 992	95 411	457	95 868	102 432	648	103 080
Brottsutredning	589 087	5 827	594 914	625 285	2 995	628 281	667 208	4 223	671 431
Totalt	2 140 454	21 171	2 161 625	2 275 673	10 901	2 286 575	2 469 344	15 631	2 484 975

a) Mätmetoden är ändrad 2022 och redovisningen har justerats bakåt varför tabellen inte stämmer jämfört med vad som redovisades i ÅR 2021. Se vidare i avsnitt mätmetoder på sidan 105.

Fördelning av intäkter och kostnader per verksamhet

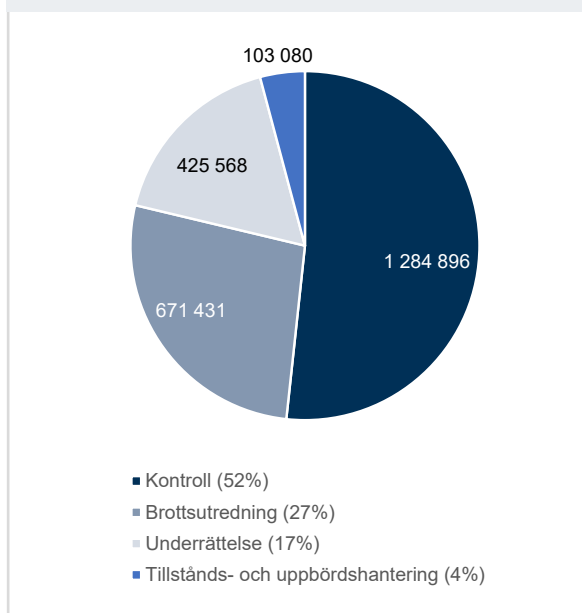
Enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska verksamhetens intäkter och kostnader fördelas enligt samma indelning som myndigheten bestämt för resultatredovisningen i stort. Tullverket har valt att redovisa resultatet i verksamheten indelat efter verksamhetsområdena: underrättelse, kontroll, tillstånd och uppbördsövervakning samt brottsutredning. Myndighetens totala kostnader, totala intäkter och totalt nedlagda tid fördelas till dessa delar av operativa verksamheten, se Mätmetoder, sidan 105.

Kostnaderna för samtliga verksamhetsdelar har ökat i linje med tillförd anslagsökning och andelarna av totalen för respektive verksamhet är i stort sett oförändrade jämfört med föregående år.

Såväl tillstånds- och uppbördshantering som brottsutredning bär stora andelar av it-utvecklingskostnader. Kontroll bär den stora andelen av utrustningskostnader som uniformer och teknisk utrustning med mera.

Diagram 2

Kostnadsfördelning per verksamhetsdel (tkr)

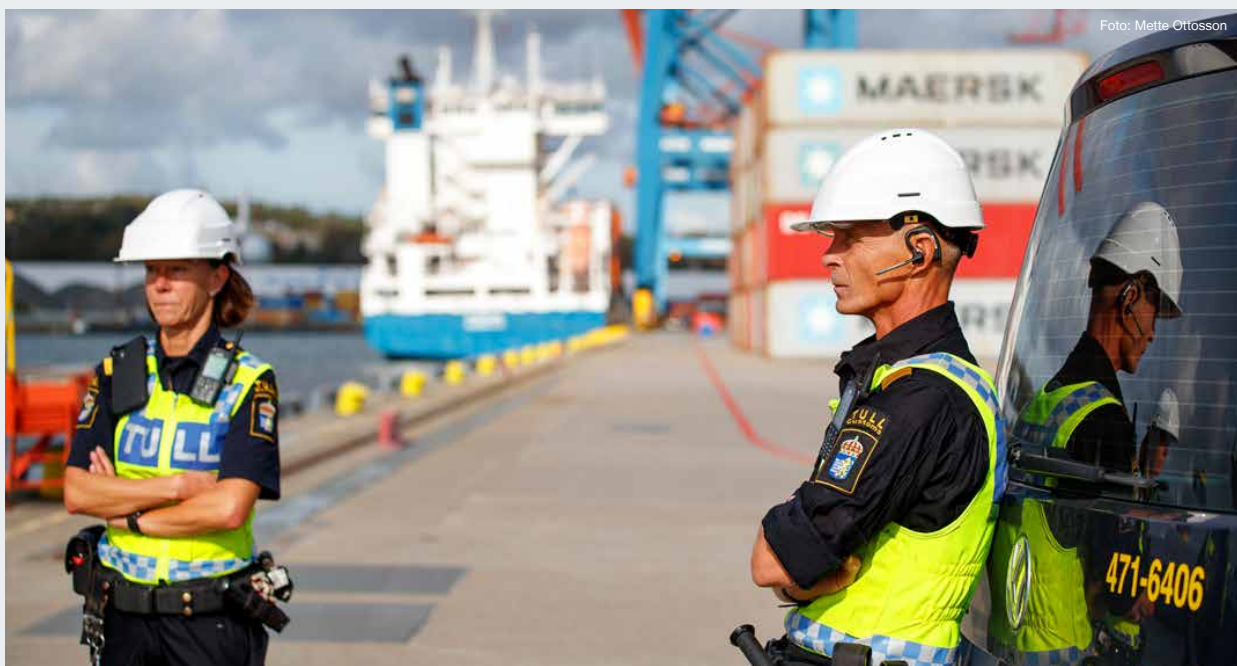

Foto: Mette Ottosson

Bedömning av måluppfyllelse

Bedömning mål för utgiftsområde Skatt, tull och exekution

Tullverket ska bidra till regeringens mål för utgiftsområde Skatt, tull och exekution att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för allmänhet och företag samt motverka brottslighet. Allmänhet och företag ska ha förtroende för Tullverkets verksamhet och alla ska ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten¹.

Tullverket bedömer att vi genom utförda åtgärder och uppnådda resultat under 2022 har bidragit till att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn, ett väl fungerande samhälle för allmänhet och företag samt till att motverka brottslighet.

De effekter som uppstår när Tullverket utför sina uppgifter och uppdrag bidrar till regeringens mål för utgiftsområdet i enlighet med bilden till höger. En redovisning av de indikatorer som ligger till grund för bedömningen lämnas nedan medan en utförligare redovisning finns i de efterföljande kapitlen.

1) Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Tullverket.

Så bidrar Tullverket till att nå målen för utgiftsområde Skatt, tull och exekution

UPPGIFT

- Säkerställa uppbörden
- Övervaka trafiken till och från Sverige
- Förebygga och motverka brottslighet

Bedömning säkerställande av uppbörd

Tullverket ska fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter så att en riktig uppbörd kan säkerställas. Skillnaden mellan de fastställda och de teoretiskt riktiga beloppen för skatter och avgifter (skattefelet) ska vara så liten som möjligt. Tullverket ska bedöma skattefelets storlek och i vilken grad skattefelet har förändrats².

Uppbördens storlek påverkas av importvärdet som har ökat under 2022 till följd av att handeln har ökat efter lättnader under pandemin och ett högre kostnadsläge till följd av inflation och påverkan av kriget i Ukraina.

Tullverkets arbete med att säkerställa att uppbörden blir korrekt bedöms vara tillfredsställande baserat på följande indikatorer:

- Den inbetalda uppbörden (10 799 mnkr 2022; 8 240 mnkr 2021) har ökat. Tullmedel står för drygt 87 procent av den inbetalda uppbörden och har ökat med drygt 31 procent.

- Uppbördsförlusten (0,42 procent 2022; 0,20 procent 2021) har ökat till följd av åtta större tullräkningar som inte har betalats varav fem har överlämnats för indrivning.
- Den skattade andelen riktiga och fullständiga importdeklarationer ur uppbördssynpunkt (95,0 procent 2022; 95,4 procent 2021) indikerar en fortsatt hög kvalitet i importdeklarationerna.
- Den skattade andelen rätt debiterad uppbörd (96,50 procent 2022; 97,85 procent 2021) har sjunkit men ligger fortsatt på en hög nivå. Försämringen är oroande men kommande utvecklingsinsatser avseende it-stöd bör bidra till att minska felen.
- Antalet tulldeklarationer kontrollerade genom varuundersökningar (4 342 stycken 2022; 4 541 stycken 2021) har minskat något men ligger på ungefär samma nivå som föregående år.
- Debiterad uppbörd efter kontroll (253 mnkr 2022; 174 mnkr 2021) har ökat främst till följd av enstaka stora debiteringar av tobaksskatt.

2) Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Tullverket.

- Andelen revisioner som resulterat i ändringar (86 procent 2022; 78 procent 2021) har ökat till följd av förbättrade underlag för urval av revisionsobjekt.
- Andelen tillstånd som handläggs inom lagstadgad tid (99,8 procent 2022; 99,7 procent 2021) ligger fortsatt på en mycket hög nivå.
- Genomströmningstiderna i hanteringen av tillstånd till samlad garanti (47 dagar 2022; 42 dagar 2021) har ökat på grund av att det har tagit längre tid att få in nödvändiga uppgifter för handläggning i det nya EU-gemensamma systemet.
- Genomströmningstiden för ärenden med begäran om ändring i tulldeklarationen (21 dagar 2022; 16 dagar 2021) har ökat på grund av den ökade e-handeln för privatpersoner vilket har resulterat i fler ärenden med begäran om ändring.
- Andelen domar i förvaltningsdomstol med ändring av Tullverkets beslut (14 procent 2022; 9 procent 2021) har ökat i huvudsak till följd av ändrad praxis efter avgörande i Högsta förvaltningsdomstolen.

Skillnaden mellan de fastställda och teoretiska beloppen för skatter och avgifter kan inte med säkerhet mätas. Tullverket kan inte uttala sig om graden av tullfelets förändring.

Bedömning övervakning av trafiken till och från Sverige

Tullverket ska övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs³.

Ambitionsnivån avseende att förhindra smuggling av narkotika, vapen och explosiva varor liksom att förhindra storskalig eller frekvent illegal införsel av alkohol och tobak ska öka. Samtidigt måste insatserna balanseras mot myndighetens ansvar inom samtliga risk- och restriktionsområden⁴.

Det är en uttalad ambition att Tullverket ska bli bättre på att genomföra kontroller som både

säkerställer en korrekt uppbörd och att inget otillåtet förs in i landet. Det är varken möjligt eller önskvärt för Tullverket att redovisa en ökad ambition genom fördelning av olika resurser mot olika områden. För att öka ambitionsnivån arbetar vi mycket med att utveckla våra metoder för riskbedömningar samtidigt som vi ska upprätthålla en hög kontrollfrekvens. Vi ska göra många kontroller men vi ska också göra rätt kontroller.

Tullverket följer löpande resultaten inom samtliga prioriterade risk- och restriktionsområden och vidtar åtgärder vid behov för att säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt. Att förhindra smuggling av narkotika, vapen och explosiva varor har haft stort fokus och resultatredovisningen är utförlig avseende dessa riskområden. Likaså följer Tullverket, och redovisar utförligt, resultaten avseende bekämpningen av storskalig eller frekvent illegal införsel av alkohol och tobak. Inom samtliga dessa riskområden är underrättelsearbetet och samverkan med andra brottsbekämpande myndigheter avgörande och därför redovisas detta utförligt.

Resultatet av Tullverkets arbete med att övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs bedöms vara tillfredsställande och ha bidragit till regeringens mål, ett väl fungerande samhälle och att motverka brottslighet.

Bedömningen vilar på följande indikatorer:

- Antalet fysiska kontroller (99 790 stycken 2022; 104 130 stycken 2021) ligger på en jämn nivå. En minskning har skett framför allt i post- och kurirflödet på grund av ändrade transportmönster.
- Den totala träffprocenten för fysiska kontroller (9,9 procent 2022; 12,1 procent 2021) är något lägre än föregående år men det har utförts fler kontroller i förebyggande syfte på platser där vi inte gör kontroller så ofta.
- Samhällsnyttan av narkotikabeslag och dopningsmedel (5 149 mnkr 2022; 3 528 mnkr 2021) är den högsta på tio år.
- Antalet beslagtagna skjutvapen (64 stycken 2022; 85 stycken 2021) är färre än föregående år. Antalet husrannsakingar där vapen påträffas har varit färre.

3) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

4) Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Tullverket.

- Antalet beslagtagna explosiva varor (48 940 stycken 2022; 22 138 stycken 2021) har ökat och omfattar främst bangers och liknande varor som beställs av privatpersoner.
- Den totala mängden beslagtagna och omhändertagna alkohol (289 229 liter 2022; 395 435 liter 2021) har minskat trots att antalet punktskattekontroller ligger på samma nivå som föregående år. Den totala mängden beslagtagna och omhändertagna tobak (7,5 ton 2022; 18,9 ton 2021) samt cigaretter (6,0 miljoner 2022; 12,7 miljoner 2021) har minskat. En sannolik förklaring är förändringar av produktion och smugglingsvägar efter Rysslands invasion i Ukraina.

Tullverket balanserar sina insatser genom olika riskavvägningar för att utnyttja resurserna på effektivast möjliga sätt och för att täcka en så stor del av kontrolluppgiften som möjligt. Det innebär att Tullverket både arbetar med riktade insatser och med ett brett förhållningssätt där tulltjänstemännen har beredskap för att agera utifrån avvikelser inom olika riskområden. Tullverket redovisar därför resultaten av de olika kontrollåtgärderna även för övriga risk- och restriktionsområden som innebär hot mot hälsa, miljö och säkerhet. Tullverket bedömer att vi har balanserat kontrollerna av narkotika, vapen och explosiva varor samt alkohol och tobak mot övriga restriktionsvaror utifrån risker och resurser, ökade ambitioner och övervägningar. Detta har vi gjort genom att vidta följande åtgärder:

- Antalet beslag av andra läkemedel än narkotiska i tablettform har minskat men de beslagtagna mängderna har ökat. Införseln sker främst i postflödet men även hos flygresenärer.
- Under 2022 har Tullverket stoppat stora mängder livsmedel som inte uppfyller införselvillkoren, från resenärer. De flesta livsmedel överläts till Tullverket för förstöring.
- Tullverket kontrollerar att villkoren för införsel av hundar är uppfyllda. Ökningen av hundinförsel som uppstod under pandemin har inte avtagit. Tullverket stoppade fler hundar under 2022 än 2021.
- Tullverket har gjort ingripanden rörande produktsäkerhet och andra varor som kan vara farliga för konsumenten, till exempel har stora mängder lustgas stoppats.
- Tullverket har stoppat mer miljöfarligt avfall än någonsin tidigare. Ett stort antal transporter har fått exportförbud efter kontroll av Tullverket och länsstyrelserna.

Bedömning förebygga och motverka brottslighet

Tullverket ska förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor. Tullverket ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten. Tullverket ska bedriva viss utrednings- och åklagarverksamhet i fråga om brott mot bestämmelser om in- och utförsel av varor. Dessutom ska Tullverket bedriva viss verksamhet i fråga om rattfylleribrott.⁵

Tullverkets arbete för att förebygga och motverka brottslighet bedöms vara tillfredsställande utifrån följande indikatorer:

- Antalet inledda förundersökningar (6 866 stycken 2022; 8 730 stycken 2021) har minskat främst till följd av färre beslag men ärendena har varit mer omfattande.
- Andelen inledda förundersökningar som har slutredovisats (52 procent 2022; 42 procent 2021) har ökat som följd av arbetet med att avsluta äldre ärenden.
- Antalet utslagna kriminella nätverk (21 stycken 2022; 22 stycken 2021) ligger på samma nivå som föregående år.
- Antalet personer som lagförts för grov brottslighet och antalet utdömda fängelseår (238 personer och 794 fängelseår 2022; 207 personer och 648 fängelseår 2021) har ökat.
- Genomströmningstiden för brottsutredningar (159 dagar 2022; 115 dagar 2021) har ökat. Antalet öppna ärenden av enkel beskaffenhet och som är äldre än 140 dagar (407 stycken 2022; 527 stycken 2021) har minskat. Detta till följd av att fler äldre ärenden med lång genomströmningstid har avslutats.

5) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

- Även lagföringskvoten (72 procent 2022; 62 procent 2021) har påverkats av att äldre ärenden avslutats.
- Andelen ärenden utan avvikelser i beslags-
hanteringen (99,0 procent 2022; 98,3 procent
2021) är fortsatt hög och visar på en hög rätts-
säkerhet i ärendehantering.

Tullverket har stärkt det brottsförebyggande arbetet genom flera åtgärder. Vi har bland annat

- fastställt en strategi för myndighetens brotts-
förebyggande arbete
- samverkat nationellt med Polismyndigheten,
bland annat inom det skjutvapencenter som
tillsattes under året
- samverkat internationellt med andra brotts-
bekämpande myndigheter inom och utanför
EU, exempelvis genom tillsättande av fler
sambandsmän och operativ samverkan i
ärenden
- deltagit aktivt i EU:s plattform för samarbete
mot organiserad brottslighet, Empact⁶
- samordnat informations- och kontrollinsatser
- utökat den fasta kameraövervakningen till fler
orter
- genomfört seminariet "Företag som brotts-
verktyg" för deltagare från näringslivet i
samband med Tulldagen
- gjort riktad informations-spridning via sociala
medier
- fortsatt sprida Tullverkets tipsnummer 90 114
genom exempelvis uppsättning av skyltar på
rastplatser
- deltagit i tv-serien Gränsbevakarna
Sverige vilket har bidragit till att informera
allmänheten om gällande regler för införsel.

6) European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats

Bedömning förtroende och samma möjligheter och villkor

Tullverket ska tillhandahålla information och god service så att allmänhet och företag har goda förutsättningar för att kunna fatta långsiktiga och hållbara beslut⁷.

Allmänhet och företag ska ha förtroende för Tullverkets verksamhet och alla ska ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten⁸.

Resultatet av Tullverkets arbete med att tillhandahålla information och god service samt att arbeta för att allmänhet och företag har förtroende för verksamheten bedöms vara tillfredsställande utifrån följande indikatorer:

- Tillgängligheten till import- och exportsystem (99,78 procent 2022; 99,83 procent 2021) har varit fortsatt hög.
- Genomsnittlig väntetid i Tullsvaret (10:07 minuter 2022; 10:35 minuter 2021) har minskat något men ligger fortfarande på en hög nivå på grund av komplexitet i de inkommande frågorna.
- Anseendeindex enligt Kantar Publics årliga anseendeundersökning (39 för 2022; 40 för 2021) ligger på samma nivå som föregående år.
- Antalet klagomålsärenden till Tullverket (94 stycken 2022; 109 stycken 2021) har minskat men andelen klagomål som rör bemötande (57 procent 2022; 46 procent 2021) har ökat. Andelen klagomål är mycket liten i förhållande till antalet fysiska kontroller.

Tullverket bedömer även att alla har getts samma möjligheter och villkor i kontakt med myndigheten utifrån följande indikatorer:

- Årets bemötandemätning visade på en hög professionalism i tulltjänstemännens bemötande av resenärer. En majoritet av de som kontrollerats ansåg att de hade fått ett gott helhetsintryck och att tulltjänstemännen bemött dem på ett respektfullt sätt. Inga osakliga skillnader mellan hur kvinnor och män blev bemötta kunde ses.

- Kvinnor har något högre anseende för Tullverket än män i Kantar Publics årliga anseendeundersökning (39 för 2022; 40 för 2021) men skillnaden är mindre än jämfört med föregående år.
- Fördelning av andel kvinnor och män vid fysiska kontroller och i förundersökningar följer tidigare års fördelning och indikerar inte på någon osaklig fördelning.
- Fördelning av andel kvinnor och män i lagföring efter Tullverkets brottsutredning följer också tidigare år och indikerar heller inte någon osaklig fördelning.

Bedömning kompetensförsörjning

Tullverket ska redovisa de åtgärder som vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och de mål och krav som regeringen angett i regleringsbrev eller något annat beslut. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter⁹.

Tullverket bedömer att vi har kunnat fullgöra våra uppgifter genom att vi vidtagit följande åtgärder för att säkerställa att vi har haft tillräcklig kompetens:

- Tullverket har rekryterat 311 nya medarbetare och antalet anställda har ökat från 2 312 till 2 457 stycken.
- Vi har tillfälligt omfördelat arbetsuppgifter för att kunna hantera ökade ärendemängder.
- En översyn av hur våra arbetstidsavtal tillämpas är påbörjad.
- Arbetet med att främja ett hållbart arbetsliv har pågått bland annat genom möjlighet till flexibel arbetsplats, friskvårdsbidrag och friskvård på arbetstid samt analys av riskerna för hot och våld i den operativa verksamheten.

7) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket

8) Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Tullverket

9) Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Underrättelse

Det trafik- och varuflöde som Tullverket övervakar och kontrollerar ökar i omfattning. Volymerna och olika typer av förändringar skapar stora utmaningar för myndigheten vad gäller flexibilitet, närvaro och kontrollförmåga. Tullverket behöver därför ha en god förmåga att skapa en aktuell helhetsbild över risker i varu- och deklarationsflödet.

Syftet med underrättelsearbetet är att ta fram underlag till stöd för beslut om myndighetens strategiska inriktning och för operativa åtgärder avseende Tullverkets hela kontrolluppdrag. Underlag tas också fram för inriktning och prioritering av informationsinsatser och brottsförebyggande arbete.

För att säkerställa att underrättelsearbetet ligger till grund för prioriteringarna i den operativa verksamheten har vi under 2022 arbetat med att implementera den underrättelsestrategi som beslutades 2021.

Underrättelsebaserade kontroller

Tullverkets kontroller ska primärt vara baserade på underrättelse- och riskinformation. I underrättelsearbetet inhämtas och analyseras information som lämnas vidare till kontrollverksamheten. Underlagen omfattar både övergripande inriktning av kontroller och kontrollarbetet i stort samt underrättelser som går mot specifika kontrollobjekt.

I den legala handeln vill underrättelseverksamheten upptäcka omfattande eller systematiska fel och risker som leder till uppbördsbortfall eller att icke godkända restriktionsvaror förs in eller ut ur landet. I takt med att deklarationsflödet ökar är det viktigt att arbetsmetoderna också utvecklas. Ett stort deklarationsflöde bemöts bäst med effektiva verktyg och metoder som stödjer ett smartare arbete. Tullverket arbetar datadrivet genom att analysera deklarationsdata för att identifiera

mönster eller avvikelser främst för uppbördsbortfall. Tullverket kan genom detta arbete identifiera möjliga fel i varuflödet som tidigare varit okända. Andelen högprioriterade ärenden som delgivits efterkontrollverksamheten har ökat i jämförelse med föregående år. Arbetet har lett till ökade belopp av efterdebiteringar.

I arbetet med Tullverkets övergång till ett nytt deklarationssystem har ett nytt system för hantering av riskprofilering i deklarationsflödet implementerats.

Under året som gått har Tullverket ökat uppmärksamheten mot EU:s gemensamma riskkriterier och standarder för finansiella risker – FRC (Financial risk criteria). Ett ständigt fokus finns också på varor med restriktioner för import och export, till exempel livsmedel, prekursorer, varumärkesintrång och produktsäkerhet, produkter med dubbla användningsområden (PDA) och avfall.

Stöd till brottsbekämpande och brottsförebyggande arbete

Majoriteten av den narkotika som förs in i Sverige kommer in över gränsen i södra Sverige för att sedan transporteras vidare och spridas i hela landet. Mängden information som kan leda till kontroller och insatser mot smuggling i södra Sverige är omfattande och Tullverket tvingas göra hårda prioriteringar. Under året har ett arbete prioriterats för att kunna öka antalet underlag i specifika flöden som leder till fler kontroller av risktransporter.

Tullverkets förmåga att identifiera och arbeta mot kriminella aktörer har ökat. Det handlar främst om nätverk som smugglar vapen och narkotika. De kriminella ägnar sig även åt olika former av ekonomisk brottslighet varför Tullverket förbättrar metoden för att urskilja aktörer med hög uppbördsrisk. Underrättelserna är väsentliga för att Tullverket ska kunna starta förundersökningar som leder till att de kriminella nätverken kan slås ut eller allvarligt skadas.

Genom att omhänderta överskottsinformation från förundersökningar kan nya underrättelseärenden byggas och förutsättningar skapas för fler underrättelsebaserade kontroller. Spaningsverksamhet och annan inhämtning är avgörande för att bygga underrättelseärenden mot strategiska personer inom kriminella nätverk.

Misstankar om brottslig verksamhet och felaktigheter i varuflödet som upptäcks vid kontroller behöver lämnas vidare till underrättelseverksamheten. En teknisk förenkling infördes under 2022 som innebär att informationen bland annat kan lämnas via en mobilapplikation.

Under året har Tullverket sett effekter av det nya importkontrollsystemet ICS2. Tidigare har det inte varit möjligt att selektera postförsändelser med Postnord i förväg utan tulltjänstemännen har behövt befinna sig på terminalerna och göra egna urval i samband med att försändelserna anländer. Vi har fått en ökad kunskap om flödet genom summariska införsel-deklarationer (SID) från tredje land. Det krävs fortfarande manuella rutiner mellan Tullverket

Foto: Yasmine Torstensson

och Postnord då samtliga systemkrav ännu inte finns på plats. Tillkomsten av nya flöden inom postförsändelser och nya sorteringsterminaler är en utmaning för Tullverket. Tullverket kan ändå se att de utfall och underlag som läggs ut till kontrollverksamheten har en hög träffprocent framför allt avseende narkotika, vapen, vapendelar, ammunition och övriga restriktioner. Med kommande uppdateringar av systemet kommer urvalsmöjligheterna öka då vi får fler och bättre uppgifter än vad vi har i dag. Förbättringen blir särskilt tydlig inom flygfraktsektorn och det maritima området (fartyg och container), där mycket av uppgifterna i dag inte innehåller den information vi behöver för att kunna skapa riskprofiler och göra kvalitativa urval.

Underlag delges även för inriktning och prioritering av informationsinsatser och brottsförebyggande arbete när särskilda företeelser eller avvikelser har uppmärksammats i underrättelsearbetet.

Samverkan

Tullverket deltar tillsammans med Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten i regeringsuppdraget Stärka arbetet med att minska tillgången till illegala vapen och motverka vapensmugglingen till Sverige (Ju2022/02633). En delredovisning av uppdraget lämnades den 16 december 2022. Under året har Tullverket deltagit i det nationella skjutvapencentret, läs mer under avsnittet om brottsförebyggande arbete, sidan 50.

Tullverket levererar fler underrättelseärenden gällande grov brottslighet än vad vi själva har resurser för att inleda förundersökning på. Underrättelseunderlagen kan under vissa förutsättningar överlämnas till Polismyndigheten. Detta har lett till beslag av både vapen och narkotika och att samarbetet mellan regional polis och tull stärkts. Sammanlagt har Tullverkets underrättelseinformation bidragit till att Polismyndigheten har tagit narkotika i beslag motsvarande ett värde över 200 miljoner kronor i samhällsnytta under 2022.

Samarbetet med myndigheter i andra länder har inneburit att transporter med narkotika som varit avsedd för den svenska marknaden har stoppats innan de nått Sverige. Exempelvis har

200 kg cannabis tagits i beslag i Danmark samt 200 kg cannabis i Tyskland.

Tullverket samverkar på strategisk analysnivå med norsk och dansk tull och med Polismyndigheten. Det ger bättre förutsättningar att skapa en myndighetsgemensam lägesbild över till exempel hela narkotikasmugglingen mot Sverige. Den kan också bidra till att fler länder tillsammans, utifrån den gemensamt tillgängliga kunskapen, kan förstå och bevaka brottsfenomen på ett strategiskt plan.

Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket och Tullverket drev under 2021 och 2022 ett projekt i syfte att upptäcka ekonomisk brottslighet kopplat till hundsmuggling. I de ärenden som projektet har handlagt har personerna som bedriver illegal införsel av hundar även systematiskt undvikit att betala skatt för sina inkomster från hundförsäljningen. I maj 2022 presenterades den gemensamma rapporten Oredovisad försäljning och smuggling av hundar. Rapporten lämnar rekommendationer för att förebygga och bekämpa illegal och oredovisad försäljning av hundar och andra djur.

Inom myndighetssamverkan har Tullverket tagit initiativ till, och genomfört, insatser för att öka näringslivets kompetens om smuggling. Syftet är att ge ökad kunskap om förebyggande insatser hos företag och föreningsliv för att få in fler tips och höja medvetenheten om narkotikasmuggling.

Arbetet med information från krypterade chattar fortgår såväl i samverkan med Polismyndigheten som internt i Tullverket. Detta har lett till behov av nya arbetsmetoder och förändringsarbetet fortsätter under 2023. Information ur materialet har lett till fler beslag och identifiering av aktörer som är betydelsefulla för narkotikasmugglingen till Sverige. De avslöjade krypterade chattarna innebär nya utmaningar med att identifiera brottslighetens ändrade tillvägagångssätt.

Med anledning av situationen i Ukraina har särskilda operativa resurser tillsatts för att övervaka varuflödet och hantera den ökade mängden riskinformation inom området, men också för att kunna hantera förfrågningar från EU-kommissionen som övervakar ur ett EU-perspektiv.

Foto: Matje Ottosson

Kontroll

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs¹.

Ambitionsnivån avseende att förhindra smuggling av narkotika, vapen och explosiva varor liksom att förhindra storskalig eller frekvent illegal införsel av alkohol och tobak ska öka. Samtidigt måste insatserna balanseras mot myndighetens ansvar inom samtliga risk- och restriktionsområden. Av redovisningen ska det även framgå hur myndigheten har balanserat insatserna inom dessa områden mot insatserna på övriga risk- och restriktionsområden, hur ambitionsnivån har ökat samt vilka överväganden som gjorts².

Varje dag passerar ett mycket stort antal personer, fordon och varor Sveriges gräns. Dessa flöden ser olika ut i olika delar av landet och vid olika tider på dygnet. De påverkas också av faktorer som väder, trender i handel, priser i världshandeln och kriser som pandemi och krig. I dessa både komplexa och stora flöden utför Tullverket sina kontroller.

Det totala flödet är mycket stort och därför prioriterar Tullverket sina kontroller utifrån riskbedömningar. Tullverket utför olika typer av kontroller för att säkerställa att deklara-tions- och anmälningskyldigheten är uppfylld, både ur ett restriktions- och ett uppbördsperspektiv. Under förutsättning att lagstiftningen medger det genomför Tullverket kontroller som samtidigt säkerställer en korrekt uppbörd och att ingenting otillåtet förs in i landet.

Deklarationskontroller

Internationell handel med varor till och från länder utanför EU ska deklarerar. Det är Tullverkets uppgift att kontrollera att bestämmelserna om in- och utförsel följs samt

att korrekt uppbörd säkerställs. Nästan all internationell handel deklarerar elektroniskt och antalet tulldeklarerationer är väldigt stort. Därför använder Tullverket verktyg och metoder för att utifrån risk och väsentlighet välja ut vilka deklarerationer som ska hanteras manuellt och/eller kontrolleras. Övriga deklarerationer klararar automatiskt i deklara-tions-systemen där Tullverket arbetar systematiskt med valideringar och spärrar. Tullverket strävar efter en så hög andel automatiserade kontroller som möjligt för att frigöra resurser för manuella kontroller.

Tullverket kontrollerar främst riktigheten i lämnade uppgifter genom att de stäms av mot information som finns tillgänglig i interna eller externa system eller mot styrkande handlingar som begärs in, så kallade informationskontroller.

Arbetstid och styckkostnad avseende importdeklareration har minskat under 2022. Det förklarar främst av att antalet manuellt kontrollerade deklarerationer har minskat samt att andelen automatklarerade deklarerationer har ökat. Eftersom antalet hanterade importdeklarerationer har ökat med 14 procent har ovan nämnda faktorer stor påverkan för timmar och styckkostnad. Fler ärenden hanteras i post- och kurirflödet och låga värden per deklareration gör att färre ärenden faller ut för granskning. Detta höjer i sin tur automatklareringsgraden som därmed också sänker styckkostnaden.

Antalet transiteringsdeklarerationer har minskat med 8 procent under 2022. Transiteringar används främst för större sändningar som ofta läggs upp på tullager. När varorna sedan importerarar kan det göras genom att delar av sändningen deklarerarar vid olika tillfällen. Att transiteringsdeklarerationerna har minskat skulle kunna förklararar av att allt fler företag väljer att ta hem sin produktion till EU och att företagen när de importerar varor från länder utanför EU tar in större sändningar som sedan lagras i större utsträckning än tidigare. Transiteringar ställer krav på höga garantibelopp och den rådande konjunkturen har gjort det svårare för många företag att efterleva de ekonomiska kraven för förenklade transiteringstillstånd. Detta påverkar också antalet transiteringsdeklarerationer.

1) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket

2) Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Tullverket

Tabell 6

Tulldeklarationer

	Antal				Timmar				Styckkostnad ^{a)}			
	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Importdeklaration	4 432 002	6 591 307	7 498 710	14%	98 153	109 984	99 003	-10%	11,6	8,6	7,5	-13%
Transiteringsdeklaration	414 284	498 190	459 959	-8%	37 267	38 933	36 257	-7%	47,3	40,2	44,6	11%
Exportdeklaration	3 846 037	6 558 462	6 041 270	-8%	53 563	53 109	51 604	-3%	7,3	4,2	4,8	16%
Totalt	8 692 323	13 647 959	13 999 939	3%	188 982	202 026	186 864	-8%	66,3	52,9	56,9	8%

a) Styckkostnaden är omräknad för 2020 jämfört med årsredovisning 2020 eftersom vi ändrat kostnadsfördelningen vilket medfört en annan timkostnad per verksamhetsområde.

Tabell 7

Andel automatklarerade och manuellt klarerade import- och exportdeklarationer	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 i procentenheter
Automatklarerade	90,7%	93,4%	94,2%	0,8
Manuellt klarerade	9,3%	6,6%	5,8%	-0,8

Tabell 8

Manuellt kontrollerade tulldeklarationer (antal)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Informationskontroll	63 376	77 346	63 607	-18%
Varuundersökning	4 140	4 541	4 342	-4%

Tabell 9

Fysisk kontroll per trafikflöde

	Antal				Timmar ^{a)}				Styckkostnad ^{b)}			
	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Kontroll av resenärer	19 507	26 872	26 231	-2%	46 269	67 584	84 111	24%	2 085	2 165	2 674	23%
Kontroll av transportmedel ^{c)}	36 317	42 370	45 684	8%	137 192	153 104	156 177	2%	3 321	3 111	2 851	-8%
Kontroll av post, kurir- och fraktgods	25 539	23 390	17 010	-27%	31 197	31 547	29 131	-8%	1 074	1 161	1 428	23%
Punktskattekontroller	7 972	6 748	6 407	-5%	18 770	19 806	15 855	-20%	2 070	2 527	2 064	-18%
Övriga tullkontroller	4 529	4 750	4 458	-6%	15 231	16 762	13 890	-17%	2 956	3 038	2 599	-14%
Totalt	93 864	104 130	99 790	-4%	248 659	288 803	299 165	4%	2 329	2 388	2 500	5%

a) Tullspiranterns tid redovisas inte men antal kontroller redovisas.

b) Styckkostnaden är omräknad för 2020 jämfört med årsredovisning 2020 eftersom vi har ändrat kostnadsfördelningen vilket medfört en annan timkostnad per verksamhetsområde.

c) För 2021 så har antalet kontroller av transportmedel justerats ned med 1 778 kontroller p.g.a. en felredovisning som skedde 2021 men upptäcktes under 2022.

EU:s sanktioner mot Ryssland och även Belarus innehåller import- och exportrestriktioner mot varor samt individer och organisationer. Under 2022 införde EU totalt åtta sanktionspaket, där det första kom den 26 februari. Till följd av exportrestriktionerna har näringslivet inte kunnat exportera till Ryssland och detta har bidragit till en minskning av antalet exportdeklarationer. Tullverket har stoppat cirka 140 sändningar till Ryssland och Belarus.

Införandet av standarddeklarationer i Tullverkets nya deklarationssystem Tess har under 2022 genererat några fåtal importdeklarationer per dag och har därför inte påverkat verksamheten i någon större utsträckning.

Uppgifterna i tulldeklarationerna styr vilka avgifter som ska betalas samt vilka eventuella restriktioner som gäller. Att en vara omfattas av restriktioner innebär att det finns särskilda regler och bestämmelser i samband med import eller export. I sådana fall kan till exempel särskilda tillstånd eller licenser krävas. Restriktioner kan finnas på grund av handelspolitiska skäl men också av hänsyn till miljön samt människors hälsa eller säkerhet.

Tullverkets kontrollstrategi fastställer att kontroller ska vara riskbaserade men att även slumpkontroller ska genomföras. När en tulldeklaration behandlas i deklarationssystemen görs olika typer av automatiska valideringar. Vilka ärenden som behöver kontrolleras, bedömas eller på något sätt administreras genom manuell hantering hos Tullverket styrs utifrån fastställda kriterier. Ett kontinuerligt arbete med att förbättra och utöka valideringar ökar kvaliteten i de uppgifter som företagen lämnar in och det innebär att mer relevanta ärenden faller ut för manuell kontroll. Utöver valideringar utifrån de varor som deklarerats arbetar Tullverket mycket med underrättelsebaserade riskprofiler i deklarationssystemen. Riskprofilerna registreras vanligtvis utifrån underrättelseinformation som Tullverket inhämtat eller analyserat fram. Det finns ett omfattande informationsutbyte mellan EU:s medlemsländer och EU-kommissionen. Mycket underrättelseinformation kommer också från andra myndigheter, allmänheten samt från Tullverkets egna operativa personal. Gemensamma finansiella riskkriterier (FRC) har också tagits fram inom EU för att möjliggöra

en mer harmoniserad riskhantering. Allt detta skapar förutsättningar för att kunna utföra kontroller utifrån risk och väsentlighet.

Tullverkets underrättelseverksamhet arbetar också med datadriven analys för att kartlägga risker, mönster och förändringar i deklarationsflödet. Detta arbete bidrar till en bättre förmåga att inom myndigheten skapa en aktuell helhetsbild över risker i deklarationsflödet samt för att upptäcka omfattande eller systematiska fel som leder till uppbördsbortfall eller att restriktionsvaror felaktigt förs över gränsen.

Ibland är det inte tillräckligt med en informationskontroll för att säkerställa att uppgifterna i en deklaration är korrekta. Tullverkets deklarationskontroller kan också leda till en fysisk undersökning av själva varan. I samband med sådana varuundersökningar kan även prover tas och skickas till Tullverkets laboratorium för analys.

Antalet manuellt kontrollerade tulldeklarationer har minskat med 18 procent under 2022. Det är främst enklare typer av informationskontroller som har minskat till antalet. Av resursskäl har vi i större utsträckning fått förlita oss på valideringar och automatiska kontroller i våra deklarationssystem. Kontroller efter underrättelsebaserade riskprofiler har alltid hög prioritet.

Med anledning av kriget i Ukraina har Tullverket behövt styra om resurser för att hantera de sanktioner som har införts mot Ryssland. Arbetet med sanktionerna är högt prioriterat och EU-sanktionerna belastar kontrollverksamheten. Kontrollerna av sanktionerna har haft särskilt fokus på PDA-produkter, det vill säga produkter som kan användas både civilt och militärt. Det är särskilt exportkontrollerna som varit tidskrävande, vilket också kan vara en förklaring till den ökade styckkostnaden per exportdeklaration.

Fysiska kontroller

Tullverkets kontrollverksamhet påverkas av flera faktorer, som typ av flöden och variationer i dessa, men också de legala förutsättningarna. Tullverket har till exempel olika befogenheter för kontroller vid EU:s inre respektive yttre gräns. Andra faktorer som påverkar om en kontroll ska göras, och vilken typ av kontroll, är riskbedömningar och tillgängliga resurser.

Allt detta innebär att förutsättningarna för

Tullverkets kontrollverksamhet är komplexa och stundtals svårförutsägbara.

Fysiska kontroller innebär en manuell undersökning av varor, bagage, transportmedel med mera. Fysiska kontroller görs för att säkerställa att inte oanmälda eller odeklarerade varor förs in i landet eller att varorna på annat sätt inte stämmer överens med lämnade uppgifter i exempelvis en deklaration. Tullverket genomför kontroller för att hitta de prioriterade restriktionsvarorna narkotika, vapen och explosiva varor samt illegal storskalig och frekvent införsel av alkohol och tobak. Tullverket utför också kontroller för att hitta varor som kan vara ett hot mot hälsa, miljö och säkerhet. För att vi ska kunna använda våra resurser effektivt görs överväganden och prioriteringar utifrån kunskap om varuflödet och underrättelseinformation. Ambitionen är att göra fler kontroller, på fler platser och under fler av dygnets timmar.

Tullverkets resurser för fysiska kontroller är fördelade över landet bland annat i förhållande till de olika transportflödena. Längs Norge-gränsen, vid flygplatser och vissa hamnar kommer trafik direkt från ett land utanför EU, medan mycket av de illegala varorna kommer in i landet via trafiken från EU, främst i södra Sverige. Vid några kontrollplatser blandas resenärer som kommer från ett land utanför Sverige med inrikesresenärer. Det finns utmaningar med en integrerad trafik med exempelvis fler tullfilter och kontrollplatser, vilket gör att behovet av tulltjänstemän är större än innan. Det ställer också högre krav på ändrat arbetssätt i form av större flexibilitet och mobilitet.

Urvalet av kontroller ska i första hand styras av underrättelser som har identifierat högrisk-objekt. Tullverkets underrättelseavdelning kan inte förse kontrollverksamheten med underlag till alla kontroller utan här spelar även tulltjänstemännens erfarenhet och kunskap en viktig roll. Samverkan med andra myndigheter är viktigt för kontrollarbetet. Tullverket samverkar nationellt och internationellt med andra myndigheter. Löpande samverkan sker med till exempel Polismyndigheten, Skatteverket, Kustbevakningen och länsstyrelser.

För att få en tydligare nationell styrning och effektivare beslut om operativa åtgärder inrättades i början av året Tullverkets lednings-

central (TLC). TLC är en gemensam funktion för hela den operativa verksamheten och fattar beslut som kräver snabba operativa åtgärder, bland annat om resursfördelning, samt håller ihop en samlad bild av läget i den operativa verksamheten. Ledningscentralen finns tillgänglig hela dygnet, sju dagar i veckan, året om och leder den händelsestyrda operativa verksamheten nationellt.

Tullverkets fysiska kontroller har minskat något jämfört med 2021 men antalet kontrolltimmar har ökat något. Det är i huvudsak minskningar av kontroller i post- och kurirflödet som påverkat.

Störst andel av kontrolltiden läggs på kontroller av transportmedel eftersom det är i detta flöde de stora beslagen görs. Fler kontroller har gjorts av personbilar då det flödet återgått till läget före pandemin.

Kontrollerna i post- och kurirflödet har minskat och det beror bland annat på ändrat postflöde på framför allt Arlanda. Stor del av den post från tredjeländ som tidigare gick till Arlanda klareras numera och övergår till fri omsättning i annat EU-land och kommer sedan in till Sverige med lastbil. Även postflödet från andra EU-länder har minskat på Arlanda. Kontroller av kurirgods har också minskat under 2022 och det beror bland annat på att andra flöden har prioriterats efter pandemin. Även i detta flöde har godset ankommit till andra EU-länder och deklarerats. Tullverket har under pandemin upparbetat en ökad kunskap gällande läsning av röntgenbilder och därför inte öppnat lika många paket som tidigare år.

Under sommaren genomfördes utökade kontroller i småbåtshamnar. Syftet var synlighet och närvaro på platser där vi inte gör kontroller så ofta. Tullverket upplevde ett ökat inflöde av tips och arbetade även med sociala medier för att lyfta fram arbetet i småbåtshamnar. Det uppdragades brott men inga av grövre karaktär.

Gävle hamn är Sveriges tredje största containerhamn och Tullverket har haft en fast bemanning i Gävle sedan hösten 2021.

Tullverket har varit på Gotland vid ett antal tillfällen och genomfört kontroller, både under kortare och längre perioder. Ankommande färja från Rostock har kontrollerats och kontroller har även skett i samverkan med Polismyndigheten,

Foto: Mette Ottosson

Kustbevakningen samt länsstyrelsen. Då har kontroller av handelsfartyg, färjeankomster, rattfyllerikontroller samt kontroller av punktskattepliktiga varor gjorts.

Kontrolloperationer

Tullverket har under 2022 deltagit i totalt tjugo internationella och nationella kontrolloperationer. Av de tio internationella kontrolloperationerna har fem varit operationer inom EU:s samarbete mot organiserad brottslighet, Empact³, med inriktningar mot vapen, punktskatter samt illegal införsel av husdjur. En av brottsprioriteringarna för Empact är illegal handel med skjutvapen. Inom ramen för denna prioritering har Sverige föreslagit en särskild insats för 2023 med fokus på så kallade hybridvapen, det vill säga vapen som är en blandning av fabrikstillverkade och egen-tillverkade vapendelar.

Tullverket har även deltagit i två WCO⁴-operationer som riktat sig mot Cites⁵ och miljöfarligt avfall. Även detta år genomfördes en

Pangea-operation (falska läkemedel) i samverkan nationellt med Läkemedelsverket och Polismyndigheten.

Tullverket har genomfört tio nationella kontrolloperationer, varav en var en samverkans-operation med Kemikalieinspektionen som riktade sig mot giftiga och farliga ämnen i leksaker, smycken, klockor med mera.

En kontrolloperation längs gränsen mot Finland skedde i samverkan med Polismyndigheten samt tull och polis från Finland. Operationen fokuserade på hela Tullverkets kontrolluppdrag och både inkommande och utgående trafik kontrollerades. Under kontrolloperationen beslagtogs bland annat amfetamin, cannabis, LSD, dopning och annan narkotika (tabletter). Även en bil med misstänkt stöldgods stoppades på väg ut ur landet.

Längs gränsen mot Norge genomfördes en kontrolloperation där syftet var att testa en ny arbetsmetod med så kallade mixade kontrollgrupper med bred kompetens av både fysiska kontroller och deklara-tionskontroller. Mindre mängder narkotika och två vapen togs i beslag, elva strafförelägganden utfärdades och kontrollerna renderade även i att cirka 200 000 kronor i undandragna avgifter upptäcktes.

3) European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats.

4) World Customs Organisation

5) Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora.

Ingripande mot brott som Tullverket inte utreder

Det ingår i Tullverkets uppdrag att kontrollera varor som lämnar landet. Vi har dock haft begränsade möjligheter att ingripa mot andra misstänkta brott än till exempel smuglingsbrott. Under 2021 fick Tullverket befogenheter att agera när vi upptäcker andra brott än de vi har befogenhet att utreda, till exempel misstänkt stöldgods. Under 2022 har de nya befogenheterna använts vid 45 misstänkta stöld- eller häleribrott, 107 misstänkta brott mot utlänningslagen, 48 misstänkta trafikbrott samt 41 misstänkta brott rörande kontanta medel. På Arlanda har stora summor kontanta medel stoppats vid flera tillfällen. Även 90 andra misstänkta brott har upptäckts, bland annat narkotikainnehav, urkundsförfalskning, efterlysta personer, inreseförbud och brott mot knivlagen. Dessa misstänkta brott har lämnats över till Polismyndigheten för utredning.

Tullverket har deltagit i regeringens uppdrag till Transportstyrelsen att utreda förutsättningarna för att utveckla registerföringen av arbetsmaskiner⁶. Ett register skulle kunna göra det svårare att begå brott som stöld, bedrägerier och penningtvätt.

Effektivitet i fysiska kontroller

För att använda resurserna så effektivt som möjligt behöver Tullverkets urval av kontroll-objekt och genomförande av kontroller vara riktade mot de flöden och objekt som leder till störst upptäckta fel och brott. Förutsättningarna för att selektera och göra underrättelsebaserade kontroller skiljer sig mycket åt i de olika trafikflödena. Detta beror huvudsakligen på att Tullverket har olika tillgång till information i olika flöden. Gällande lastbilar och containrar så är Tullverket beroende av underrättelser för att hitta rätt objekt.

Tullverket förfogar över tre mobila skannrar som är ett viktigt verktyg för att identifiera misstänkta objekt vid kontroll av transportmedel. Andra viktiga tekniska hjälpmedel är handhållen röntgenutrustning, så kallade backscatters, och

ANPR-kameror⁷ vid vissa valda gränsövergångar.

Upptäckta avvikelser i förhållande till vad som har deklarerats för varan benämner vi en träff. Andelen kontroller som resulterat i träff, träffprocenten, säger något om effektiviteten i underrättelse- och kontrollarbetet trots att den varierar för de olika trafikflödena.

Den totala träffprocenten för fysiska kontroller har minskat jämfört med föregående år.

I resandeflödet har träffprocenten minskat. På grund av pandemin var det färre som reste 2020 och 2021 vilket resulterade i högre träffprocent. Under 2022 har antalet resenärer ökat vilket leder till lägre träffprocent.

Träffprocenten för kontroller av transportmedel har minskat. Störst är minskningen för kontroller av lastbilar och personbilar vilket bland annat beror på ett komplext flöde i vilket vi är beroende av underrättelseinformation. Trots den minskade träffprocenten gör vi stora beslag i det tunga trafikflödet. I post-, kurir- och fraktflödet har träffprocenten ökat.

Punktskattekontroller är fysiska kontroller som sker med stöd av lagen om punktskattekontroll (LPK). En punktskattekontroll genomförs för att kontrollera om villkoren för att föra in varor för eget bruk, antingen via egen transport eller vid internetbeställda alkohol- och tobaksvaror, är uppfyllda och om svensk punktskatt betalats. Punktskattekontroller kan Tullverket utföra på väg, i postförsändelser och på lager där varor förvaras för omlastning under transporten.

Träffprocenten för punktskattekontroller ligger lägre än föregående år och färre antal kontroller har gjorts framför allt på lager och i personbilar där även träffprocenten minskat.

Efterkontroller

Efterkontroller genomförs i form av revisioner och eftergranskningar. Genom dessa kontrollerar Tullverket att företagen har deklarerat rätt och har goda rutiner för sin tullhantering. De avvikelser som Tullverket upptäcker vid efterkontroller korrigeras, vilket leder till att vi i efterhand kan säkerställa både en korrekt uppbörd och att in- och utförselbestämmelser följts. Förutom själva debiteringen kan Tull-

6) M2021/00358, slutredovisades 2022-09-30 genom Transportstyrelsens rapport Register för arbetsmaskiner – förutsättningar för utökad registrering.

7) ANPR står för Automatic Number Plate Recognition. ANPR-kameror läser av registreringsnummer på fordon så de kan jämföras mot olika register.

Tabell 10

Träffprocent i fysiska kontroller	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 i procentenheter
Totalt	12,4%	12,1%	9,9%	-2,2
<i>Per flöde:^{a)}</i>				
– Kontroll av resenärer	15,0%	15,8%	13,0%	-2,8
– Kontroll av transportmedel	4,8%	4,5%	3,5%	-1,0
– Kontroll av post-, kurir- och fraktgods	24,0%	24,2%	25,0%	0,8
– Punktskattekontroller	4,1%	2,7%	2,5%	-0,2

a) För 2021 så har antalet kontroller av transportmedel justerats ned med 1 778 kontroller p.g.a. en felredovisning som skedde 2021 men upptäcktes under 2022. Detta innebär att träffprocenten totalt justerats från 11,8 % till 12,1 % och träffprocenten gällande transportmedel justerats från 4,3 % till 4,5 %.

Tabell 11

Efterkontroller	Antal				Timmar				Styckkostnad ^{a)}			
	2020	2021	2022	Förändring 2021– 2022	2020	2021	2022	Förändring 2021– 2022	2020	2021	2022	Förändring 2021– 2022
Revisioner	140	153	118	-23%	44 164	44 845	38 879	-13%	211 985	221 587	260 621	18%
Eftergranskningar	296	241	160	-34%	19 865	18 002	9 979	-45%	45 099	56 473	49 334	-13%
Totalt	436	394	278	-29%	64 029	62 848	48 858	-22%	257 084	278 060	309 955	11%

a) Styckkostnaden är omräknad för 2020 jämfört med årsredovisningen 2020 eftersom vi ändrat kostnadsfördelningen vilket medfört en annan timkostnad per verksamhetsområde.

Tabell 12

Revisioner	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Andel revisioner som resulterat i ändringar	84%	78%	86%	8 procentenheter
Genomsnittlig genomströmningstid för revisioner, antal dagar	151	143	155	8%

Foto: Yasmine Torstensson

verket påföra sanktionsavgiften tulltillägg. I förekommande fall riskerar företag som har gjort fel att få sina tillstånd ifrågasatta. Efterkontroller kan leda till att en brottsanmälan upprättas. Tullverket genomför uppföljningar av tidigare revisioner för att säkerställa att företagen har ändrat beteende. Dessutom har efterkontrollerna en förebyggande effekt och bidrar till att upprätthålla konkurrensneutraliteten mellan företag.

Efterkontroller ska utföras med effektiva och relevanta granskningsmetoder så att Tullverket hittar de väsentliga felaktigheterna samt kan ge företag återkoppling om förbättringar och hänvisa till relevanta utbildningar. Efterkontroller görs vanligtvis efter riskvärdering och signaler om felbeteenden.

Tullverkets underrättelseverksamhet arbetar mycket med att peka ut företag vars tullhantering bör kontrolleras i efterhand på grund av risker för stora uppbördsbortfall. Signaler om felbeteenden kommer bland annat från andra EU-länder eller EU-kommissionen, myndigheter, företag och allmänheten. Men det kan också vara kontroller av enskilda deklarationer som resulterat i debiteringar vid tidigare informationskontroller. Signalerna analyseras och riskvärderas inom underrättelseverksamheten för att sedan delges för efterkontroll på aktuella företag. Utöver ovan nämnda signaler arbetar underrättelseverksamheten med datadriven analys i deklarationsflödet. Genom att leta efter mönster och avvikelser kan riskområden identifieras för vidare analys och kontroll.

Ett riskområde inom vilket flera efterkontroller genomförts under detta år är snabbväxande företag. Området analyserades och riskvärderades inom Tullverkets underrättelseverksamhet. När ett företag växer snabbt finns det risk för brister i tullhanteringen som kan resultera i uppbördsbortfall. Hittills har 18

företag kontrollerats inom detta riskområde. Flera av dessa kontroller har resulterat i stora debiteringar. Kontrollerna har troligtvis även en förebyggande effekt då företagen blir uppmärksammade på nyttan med att ha en god egenkontroll avseende tullhantering.

Tullverket har under 2022 slutfört kontroller av ärenden där tull- och momsfrihet beviljats för varor avsedda för skydd mot och bekämpning av covid-19. Bland annat kontrollerades att varorna kommit till avsedd användning efter importen. Beslutet om den särskilda tull- och momsfriheten upphörde för Sveriges del den 1 juli 2022.

Under 2022 har vi återgått till att genomföra fysiska revisionsbesök hos företagen vilket har bidragit till ökat antal nedlagda timmar per revision. Ärendena har ökat i komplexitet utifrån stora flöden, komplexa tullvärdeutredningar och svårklassificerade varor vilket även har påverkat det ökade antalet nedlagda timmar och styckkostnaden.

Tullverket använder ett nytt it-stöd i våra kontroller och initialt har det tagit mer tid i anspråk på grund av att vi håller på att lära oss verktyget.

När det gäller den minskade tiden för eftergranskningar beror det främst på att en stor andel är eftergranskningar kopplade till arbetet med tullfrihet vid import av varor för att bekämpa covid-19. Dessa kontroller har varit mindre tidskrävande än vanliga eftergranskningar.

Under 2022 har inflödet av högprioriterade revisionsobjekt från Tullverkets underrättelseverksamhet ökat vilket resulterat i större debiteringar och ändringar i högre grad. Dessa ärenden har även varit komplexa utifrån stora flöden, komplexa tullvärdeutredningar och svårklassificerade varor vilket har krävt såväl fler dagar som timmar i anspråk.

Tillstånds- och uppbördshantering

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter så att en riktig uppbörd kan säkerställas¹.

Tullverket arbetar på olika sätt för att säkerställa uppbörden. Tullverket beviljar och övervakar de tillstånd som förenklar tullproceduren för företagen samt övervakar att företag betalar in debiterad uppbörd. Kontroller av tulldeklarationer är också ett sätt att säkerställa uppbörden, läs mer på sidan 29.

Tillståndshantering

Företag kan ansöka om olika tillstånd för att förenkla sin tullhantering. För tillstånden gäller ett antal villkor och bestämmelser, och det krävs att företagen har goda rutiner för sin

tullhantering. Tullverkets tillståndsprövning medför en kvalitetssäkring av företagens tullhantering och regelefterlevnad. Antalet ärenden har minskat något jämfört med tidigare år och vi följer utvecklingen framåt men ser än så länge ingen tydlig trend. Olika förändringar inom tullområdet påverkar behovet av tillstånd både uppåt och nedåt över tiden.

Inom tillståndsområdet har en hel del utveckling skett under år 2022 gällande digitalisering och övervakning. Numera hanteras flertalet av de tillstånd/beslut som bygger på EU-gemensam lagstiftning i avsedda system såsom systemet för tullbeslut (CDS), systemet för godkänd ekonomisk aktör (AEO) och systemet för bindande klassificeringsbesked (BKB). Det innebär att kommunikationen med tillståndsinnehavarna sker via systemen.

Tullverket har en skyldighet att övervaka beviljade tillstånd. Det gör vi genom ett kontrollkoncept som innehåller både förebyggande och

¹) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

uppföljande arbete. Nya tillståndshavare följs upp en kort tid efter beviljandet för att säkerställa att tillståndet fungerar som tänkt. En långsiktig övervakning görs också för att kontrollera efterlevnaden av de krav och villkor som är kopplade till respektive tillstånd.

Styckkostnaden har ökat något jämfört med 2021 vilket sannolikt beror på ökade kostnader för systemutveckling.

Många tillståndstyper har lagstadgade krav på handläggningstider. Det är närmare hundra procent av tillståndsärendena som handläggs inom den lagstadgade tiden.

För tillstånd att utfärda ursprungsintyg har den genomsnittliga genomströmningstiden ökat jämfört med föregående år. Det är andra året i rad som genomströmningstiden ökar och det beror huvudsakligen på personalomsättning och introduktion av nya medarbetare. Eftersom endast ett fåtal handläggare arbetar med dessa tillstånd påverkas genomströmningstiden i högre

grad av personalomsättning. Vi har också jobbat med kvalitetsförbättringar inom området vilket medför en något längre handläggningstid.

Genomströmningstiden för ansökningar om tillstånd till samlad garanti har ökat i jämförelse med 2021 och ligger nu också på en något högre nivå än 2020. Den huvudsakliga anledningen är övergången till systemet för tullbeslut vilket har inneburit nya rutiner och ett nytt sätt att kommunicera både för den sökande och för Tullverket. Detta har medfört att det tagit längre tid att få in nödvändiga uppgifter för handläggningen. Äldre ärenden har också överförts manuellt till det nya systemet vilket har varit resurskrävande. Samlad garanti innebär att importören ställer garanti för tull och andra avgifter för ett eller flera tullförfaranden. Ett sådant tillstånd är ett krav för att kunna beviljas andra tillstånd som exempelvis att hålla tullager och att få anstånd med betalning.

Tabell 13

Tillståndsansökningar	Antal				Timmar				Styckkostnad ^{a)}			
	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022
	2 328	2 245	1 864	-17%	64 457	61 998	52 064	-16%	18 136	18 309	18 910	3%

a) Styckkostnaden är omräknad för 2020 jämfört med årsredovisningen 2020 eftersom vi ändrat kostnadsfördelningen vilket medfört en annan timkostnad per verksamhetsområde.

Tabell 14

Genomströmningstid tillståndsansökningar	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022
Andel tillståndsansökningar som handläggs inom lagstadgad tid	99,9%	99,7%	99,8%	0,1 procentenheter
Genomsnittlig genomströmningstid för ursprungsintyg (dagar)	20	28	35	25%
Genomsnittlig genomströmningstid för ansökningar om samlad garanti (dagar)	46	42	47	12%

Tabell 15

Genomströmningstid ärenden med begäran om ändring	2020	2021	2022	Förändring 2021-2022
Antal dagar	15	16	21	31%

Uppbördshantering

Tullverket säkerställer att företagen använder de olika tullförfarandena på korrekt sätt och att de betalar in den debiterade uppbörden. Vi utreder om återbetalning eller debiteringar ska göras. Det kan också behöva utredas vem som är betalningsskyldig.

Deklaranter som själva upptäcker fel i lämnade tulldeklarationer kan ansöka om att få ändra uppgifter. Enligt tullagstiftningen ska en sådan begäran handläggas inom 30 dagar. Genomströmningstiden för ärenden med begäran om ändring är 21 dagar vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Ökningen beror på flera olika faktorer. Under och efter pandemin har vi sett en ökad e-handel bland privatpersoner vilket också resulterat i fler ärenden med begäran om ändring. Dessa ärenden kräver vanligtvis manuell hantering, vilket påverkar tiden för att hantera ärenden. Till följd av dataskyddsregelverket måste aktörerna i dag meddelas beslut som går emot deras ändringsbegäran genom överväganden som skickas med vanlig post. Tidigare kunde beslutet skickas med e-post. På grund av en ansträngd personalsituation har personal lånats in samt nyrekryterats under året. Utbildningsinsatser och praktisk upplärning har också påverkat genomströmningstiden.

Tullverket arbetar också aktivt med åtgärder för att säkerställa att den uppbörd som debiterats betalas in. Det handlar om åtgärder som solvensbedömning, kreditvärdering, hanteringen av garantier, indrivning och utredningar kopplat till obetalda uppbördsfordringar.

Tullverket kontrollerar att företagen betalar sina tullräkningar i tid. Tullverket följer också varje månad hur lång tid det tar för företagen att i genomsnitt betala sina tullräkningar (betalningsfristen). Företag som är sena med sina betalningar kontaktas och uppmanas att förbättra sina betalningsrutiner. Skulle de upprepat betala sent ifrågasätts deras tillstånd, vilket innebär att de riskerar att få tillståndet återkallat. Om tillståndet blir återkallat kan företaget söka nytt tillstånd först efter en karens om tolv månader. Tullverket arbetar också aktivt för att säkerställa uppbörden genom betalningsbevakning av företag som till exempel har gått i konkurs.

En positiv bieffekt av övervakningen av tillstånden är att andelen företag som är anslutna till digital tullräkning ökar. Under året har 74 procent av alla tullräkningar som ställts ut varit en elektronisk tullräkning, att jämföra med föregående år då andelen var 69 procent. En övervägande del av företagen är även anslutna till autogiro.

Tullagstiftningen innehåller krav på att en garanti ställs för tull och andra avgifter vid importtillfället. I slutet av 2019 inleddes ett arbete för att ersätta dagens it-stöd för hantering av uppbörd och garantier. Det övergripande målet med arbetet är att Tullverket ska ersätta dagens system för att fortsatt ha förmåga att ta in uppbörd från 2025 med huvudsakligen automatiserad hantering.

Under 2022 har utvecklingen av det nya uppbördssystemet påbörjats och den del som ska hantera redovisningen till EU planeras att tas i drift i början av 2023. Nästa steg är att utveckla verksamhetsstöd för fakturering och kundreskontra. Arbetet kommer att pågå till 2025. En verksamhetsförändring med stöd av nya uppbörds- och garantisystem medför att Tullverket kan hantera garantier enligt kraven i EU:s gemensamma tullagstiftning men ska även underlätta samt minska risken för fel i redovisningen av tullavgifter till EU.

Kvalitetsmätning

Tullverket genomför varje år en slumpmässig kontroll i efterhand av kvaliteten på de uppgifter som företag lämnat i importdeklarationerna. Resultatet av mätningen används av Statistikmyndigheten SCB som gör en skattning av kvaliteten i den totala mängden deklarerade och andelen rätt debiterad uppbörd.

De vanligaste felen som företagen gör är felaktigt statistiskt värde och felaktig varukod. Dessa avvikelser följer Tullverket upp och insatser genomförs för att de fel som konstaterats ska minska. Resultatet av kvalitetsmätningen används även för att bedöma skattefelets storlek och dess förändring. Kvalitetsmätningen visar att andelen deklarerade som innehöll korrekta och fullständiga uppgifter i förhållande till vad som uppgivits vid importtillfället ligger på ungefär samma nivå som tidigare år. Siffrorna

tyder på en viss försämring av kvaliteten i tulldeklarationerna. Det finns dock osäkerheter i beräkningarna. Årets resultat på 96,50 procent är trots försämringen fortsatt på en hög nivå sett i ett längre tidsperspektiv. Det är angeläget att fortsätta följa utvecklingen och även att försöka minska osäkerheten i beräkningarna. De utvecklingsinsatser som görs avseende de it-stöd som företagen använder för deklarationerna bör förbättra förutsättningarna att öka kvaliteten.

Antalet överklagade ärenden fortsätter att öka hos Tullverket. Ökningen beror delvis på privatpersoners överklaganden av postförtullning i e-handeln från tredje land där mottagarna inte är nöjda med hanteringen hos tullombuden. Ökningen av antalet överklaganden är också en följd av att Tullverket sedan ett avgörande i högsta förvaltningsdomstolen 2021² avvisar

deklarationer som Tullverket inte anser uppfyller kraven enligt den EU-gemensamma tullagstiftningen. Företagen överklagar såväl besluten om avvisning som besluten att debitera tull eller mervärdesskatt.

Andelen överklaganden som lett till domar där förvaltningsrätten ändrat Tullverkets beslut ökade under 2022 jämfört med föregående år. I 29 överklaganden har domstolen ändrat Tullverkets beslut och i ytterligare 8 överklaganden har domstolen delvis ändrat Tullverkets beslut.

Förvaltningsrätten har i år avslutat 18 efterkontrollsärenden som överklagats. Inte i något av dessa ärenden har rätten ändrat Tullverkets beslut. Trots att antalet överklagade ärenden fortsätter öka är ändå andelen domar som innebär att Tullverkets beslut ändras relativt låg. Detta tyder på att Tullverket fortsatt har en hög rättslig kvalitet i sina beslut.

2) HFD 2021 ref 54

Tabell 16

Kvalitet i importdeklarationer	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 i procentenheter
Andel eftergranskade ärenden i kvalitetsmätningen som är helt korrekta; skattat ^{a)}	85,7%	87,0%	85,2%	-1,8
Andel riktiga och fullständiga deklarationer ur uppbördssynpunkt; skattat ^{a) b)}	96,0%	95,4%	95,0%	-0,4
Andel riktiga och fullständiga deklarationer ur handelsstatistisk synpunkt i mätningen ^{c)}	86,62%	86,57%	85,65%	-0,92
Skattad andel rätt debiterad uppbörd ^{a) d)}	98,98%	97,85%	96,50%	-1,35

a) Skattningen är en beräkning som förhåller sig till den totala uppbörden respektive totalt antal deklarationer för helåret.

b) Konfidensintervallet 2022 för andel riktiga och fullständiga deklarationer ur uppbördssynpunkt är $\pm 1,5$ %.

c) Med uttrycket "i mätningen" menas att procentsatsen baseras på det faktiska antalet granskade deklarationer i mätningen för aktuellt år.

d) Konfidensintervallet 2022 för skattad andel rätt debiterad uppbörd är $\pm 1,9$ %.

Tabell 17

Överklagade ärenden i uppbördsverksamheten	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal överklagade ärenden	473	557	796	43%
Antal ärenden som avgjorts i förvaltningsdomstol	162	197	257	30%
Andel ärenden som lett till ändrat beslut vid domar	13%	9%	14%	5 procentenheter

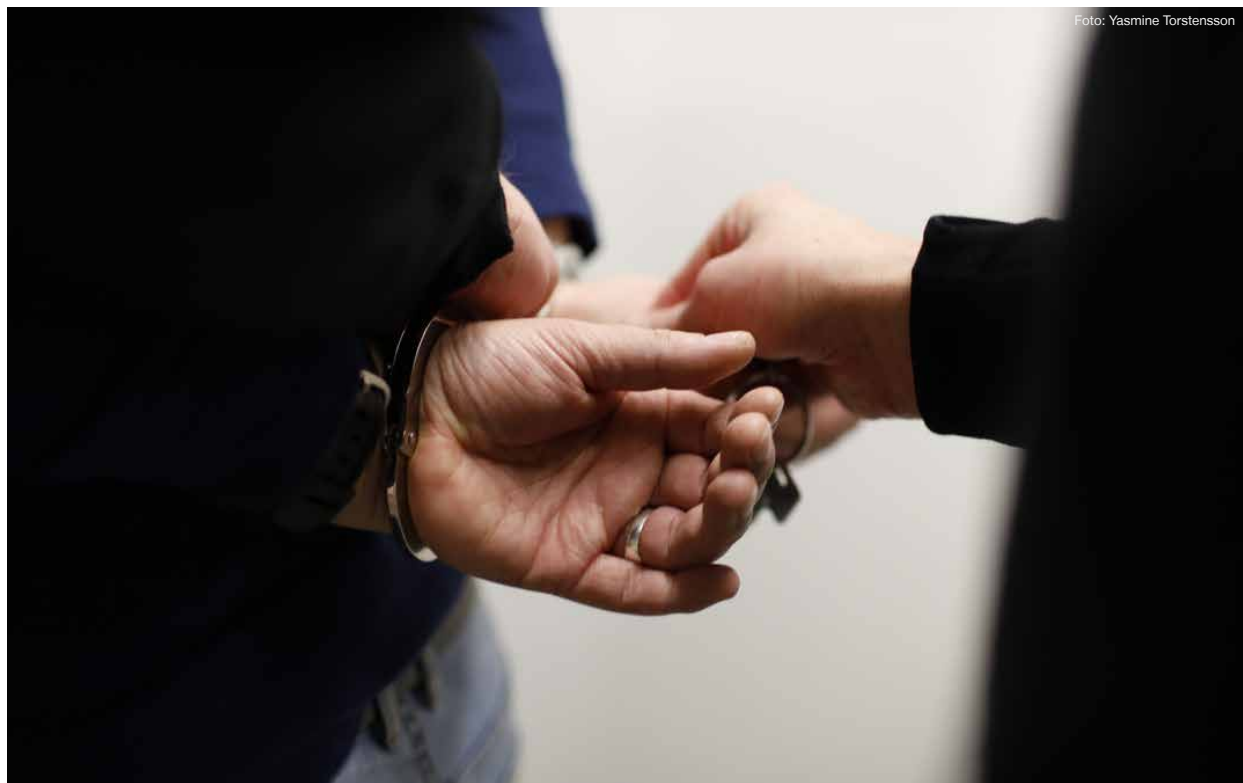

Foto: Yasmine Torstensson

Brottsutredning

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor. Tullverket ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten. Tullverket ska bedriva viss utrednings- och åklagarverksamhet i fråga om brott mot bestämmelser om in- och utförsel av varor. Dessutom ska Tullverket bedriva viss verksamhet i fråga om rattfylleribrott¹.

Tullverket ska redovisa hur myndigheten har stärkt arbetet med att förebygga brottslighet i samband med in- och utförsel av varor².

I Tullverkets uppgift att bedriva brottsutredande verksamhet ingår att förebygga, förhindra och upptäcka brott samt att se till att den som har begått brott identifieras och lagförs. Tullverkets

brottsutredningar ska vara av så hög kvalitet att de utgör ett bra stöd för åklagare som ska fatta beslut om att väcka åtal, utfärda strafföreläggande eller på annat sätt skada eller försvåra möjligheterna för brottslig verksamhet, till exempel genom att förverka brottsvinster.

I Tullverkets arbete för att förebygga och motverka brottslighet ingår även kommunikationsinsatser för att informera allmänhet och företag om reglerna för in- och utförsel av varor.

Olika former av samverkan är avgörande i arbetet för att bekämpa den organiserade och storskaliga brottsligheten. Stor betydelse för Tullverkets resultat har samverkan inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet och annan myndighets-samverkan, både nationellt och internationellt.

Den 1 juni 2022 trädde lagändringar³ i kraft som gav Tullverket och andra brottsbekämpande myndigheter nya befogenheter, bland annat

1) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket

2) Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Tullverket

3) SFS 2022:316

möjlighet till genomsökning på distans, biometrisk autentisering och att kopiera handlingar.

Genomsökning på distans innebär att söka efter handlingar som finns lagrade i exempelvis externa servrar eller i molntjänster. Biometrisk autentisering innebär att en person är skyldig att öppna ett avläsningsbart informationssystem. Upplåsning av informationssystemet kan ske genom ögonscanning, ansiktsgeometri, finger- eller handavtryck. Om personen vägrar får till exempel en tulltjänsteman genomföra autentiseringen med tvång.

Tullverket har hittills genomfört ett fåtal genomsökningar på distans med mycket goda resultat. Det är för tidigt att se några effekter men Tullverket bedömer att befogenheten kommer att skapa goda förutsättningar för Tullverkets brottsbekämpning.

Tullverket har med anledning av lagändringarna tagit initiativ till ett arbete med Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket och Åklagarmyndigheten för att utbyta erfarenheter, kunskaper och ta fram riktlinjer för hanteringen.

Förundersökningar

Tullverkets brottsutredningsärenden varierar stort i komplexitet och kraven på rättssäkerhet och effektivitet är höga. Varje förundersökning kan innehålla en eller flera brottsmisstankar där Tullverket eller Åklagarmyndigheten tar beslut om fortsatta åtgärder. Antalet förundersökningar låg 2022 på en lägre nivå jämfört med föregående år. Detta beror på att beslagen varit färre till antalet men av mer omfattande karaktär. Under 2022 har vi prioriterat att avsluta äldre öppna ärenden eftersom det gamla utredningsstödet avvecklas för att successivt ersättas av Tullverkets nya it-system för brottsutredning (Bus). Arbetet med att minska den så kallade ärendebalansen påverkar genomströmningstider, lagföringskvoten och flera andra mått.

Balanssatsningens mål är att minska antalet öppna ärenden i Tullverkets utredningssystem. Ärenden i balans avser alla öppna ärenden oavsett orsak. Ett ärende kan exempelvis ligga i balans som en följd av att andra ärenden med frihetsberövade eller unga lagöverträdare har

prioriterats till följd av lagstadgade tidsfrister. Det finns också ärenden där Tullverket är klara med sina utredningsåtgärder, där ärendena är överförda till Åklagarmyndigheten eller Polismyndigheten men inte kunnat avslutas i Tullverkets utredningssystem på grund av att de fortfarande pågår hos annan myndighet.

Utredningar av grova brott och ärenden med frihetsberövade personer leds av allmän åklagare. Flera av ärendena har varit mer komplexa att utreda då Tullverket arbetat vidare med den restinformation som erhållits i och med de krypterade chattar som knäcktes 2021 och som innebär mer tidskrävande analyser för att binda misstänkta till brott. Det förklarar varför mer tid har lagts ner jämfört med föregående år. Tullverket haft färre förundersökningar totalt men att ett antal komplexa utredningar gällande grova narkotikabeslag med omfattande utredningsåtgärder har ökat utredningstiden per styck. Alla förundersökningar inleds och avslutas inte under samma verksamhetsår. Detta gör att kostnaden per förundersökning kan variera från år till år utan att det går att sätta i direkt relation till effektivitet.

Utredning av ärenden av enklare beskaffenhet leds av Tullverkets egna förundersökningsledare. Antalet ärenden där Tullverket leder förundersökningarna har minskat jämfört med föregående år, sannolikt beroende på det ändrade postflödet som lett till färre beslag. Tiden på narkotikabrottsutredningar ledda av Tullverkets förundersökningsledare har ökat vilket bland annat beror på balanssatsningen. Ärenden av enkel beskaffenhet är de ärenden som oftast hamnar i längre balans då ärenden med frihetsberövade måste prioriteras högre. Kostnaderna per förundersökning som letts av Tullverket har ökat. Vidareutvecklingen av Tullverkets utredningsstöd har bidragit till ökningen.

Antalet strafförelägganden som Tullverket har utfärdat är något färre än föregående år. Det beror sannolikt på färre beslag bland annat i postflödet där vi hittar många ärenden av enkel beskaffenhet som hanteras genom strafföreläggande. Andelen inledda förundersökningar som har slutredovisats är högre än föregående år. Detta beror bland annat på den balanssatsning som genomförts under året då fler ärenden slutredovisats.

Tabell 18

Förundersökningar	Antal				Timmor				Styckkostnad			
	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal förundersökningar ledda av Tullverket (T-FU) ^{a)}	6 810	7 466	5 879	-21%	103 707	109 916	112 343	2%	10 371	9 982	13 472	35%
– varav antal narkotika-brottsutredningar ledda av Tullverket	4 646	4 254	3 131	-26%	56 092	54 321	62 022	14%	8 222	8 658	13 965	61%
Antal förundersökningar ledda av allmän åklagare (A-FU) ^{a)}	1 968	1 264	987	-22%	267 545	289 343	285 729	-1%	92 580	155 201	204 092	32%
– varav antal narkotika-brottsutredningar ledda av allmän åklagare	488	473	343	-27%	212 023	229 831	228 375	-1%	295 876	329 441	469 401	42%
Totalt	8 778	8 730	6 866	-21%	371 252	399 259	398 072	0%	28 802	31 008	40 874	32%

a) Omfattar tid direkt kopplad till utredningsarbete. Antal timmar har korrigerats för 2020 och 2021 då tullåklagarverksamhet saknades för T-FU samt teknisk inhämtning för A-FU. Utredningstiden ställs mot antalet inledda förundersökningar vilket inte motsvarar hela arbetsbelastningen för brottsutredningsverksamheten.

Tabell 19

Slutförda förundersökningar av brott	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal strafförelägganden utfärdade av Tullverket	1 151	1 655	1 470	-11%
Antal till Åklagarmyndigheten slutredovisade förundersökningar	2 153	1 965	2 089	6%
Tullverkets egna stämningsansökningar	38	39	33	-15%
Totalt	3 342	3 659	3 592	-2%
Andel slutredovisade förundersökningar av inledda förundersökningar ^{a)}	38%	42%	52%	10
Lagföringskvot ^{b)}	69%	62%	72%	9

a) Avser antal slutredovisade förundersökningar, strafförelägganden och Tullverkets egna stämningsansökningar.

b) Källa: Åklagarmyndigheten.

Foto: Yasmine Torstensson

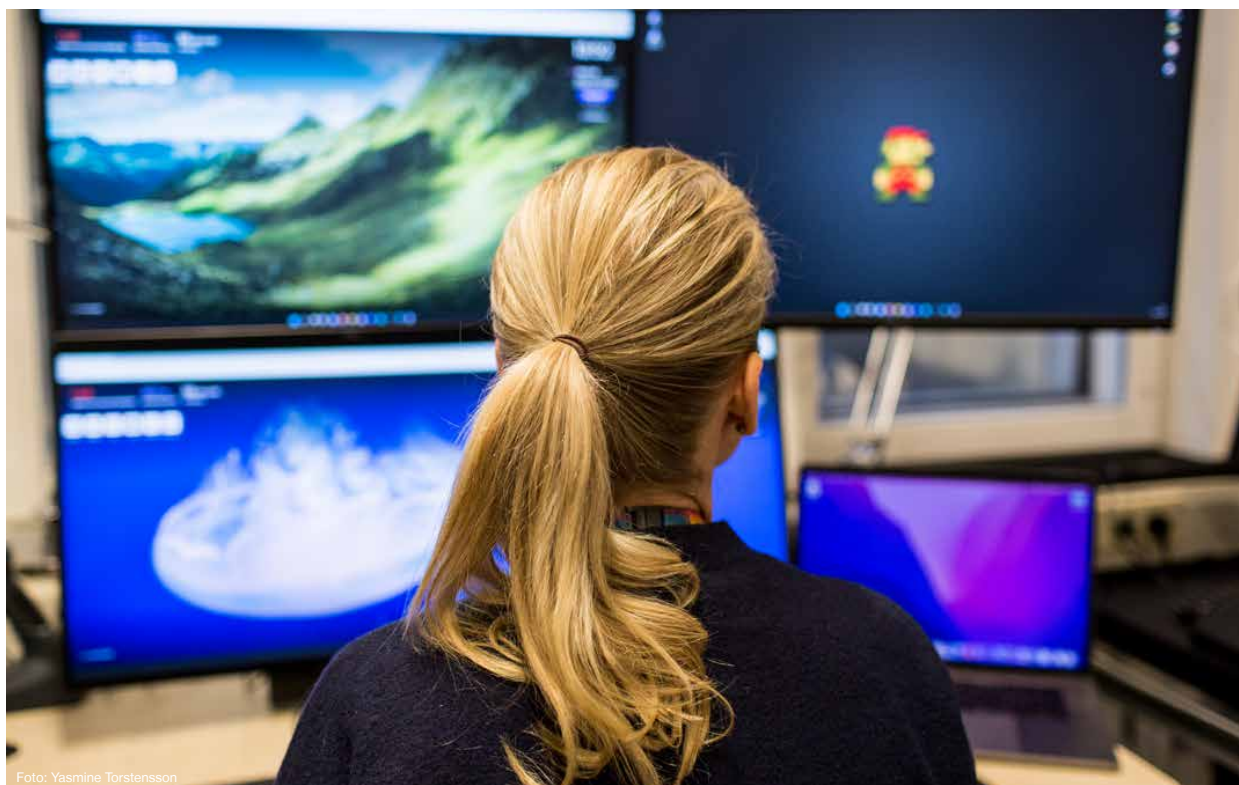

Foto: Yasmine Torstensson

Tabell 20

Genomströmningstid brottsutredningar (dagar)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Genomsnittlig genomströmningstid för ärenden på brottsutredning ^{a)}	115	115	159	38%

a) Antal dagar ärenden varit på utredning, dvs. tiden från när utredningen inleds till dess att utredningen är klarmarkerad och överlämnad till Åklagarmyndigheten, strafföreläggande utfärdats eller annan administrativ åtgärd.

Tabell 21

Förundersökningar av enkel beskaflenhet	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Andel förundersökningar av enkel beskaflenhet med högst 140 dagars genomströmningstid ^{a)}	90%	89%	83%	-6 procentenheter
Antal öppna ärenden av enkel beskaflenhet äldre än 140 dagar	376	527	407	-120 dagar

a) Avser ärenden där Tullverket har rätt att leda förundersökningen och där utredningen är klar, dvs. är avslutad eller har lagakraftvunnen dom.

Tabell 22

Inventering av beslagsärenden	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 i procentenheter
Andel beslagsärenden utan avvikelser	98,4%	98,3%	99,0%	0,7

Många ärenden i postflödet avslutas utan att en förundersökning slutredovisas när det inte går att bevisa att mottagaren beställt varorna. De ärendena avslutas genom att de otillåtna varorna förverkas. Om dessa postärenden räknas bort är utfallet i stället 81 procent slutredovisade ärenden. Utfallet påverkas också av att inte alla inledda förundersökningar avslutas under samma kalenderår som de inleds.

Väl underbyggda ärenden från Tullverket ska leda till att åklagare kan fatta beslut i ett ärende och lagföringskvoten är ett mått på de positiva lagföringsbeslut⁴ som Åklagarmyndigheten har fattat. Lagföringskvoten har ökat jämfört med föregående år vilket till viss del har påverkats av den balanssatsning som genomförts under året då fler ärenden slutredovisats. Den höga nivån tyder på att Tullverkets utredningsverksamhet håller en hög kvalitet.

Den genomsnittliga genomströmningstiden för samtliga brottsutredningar mäts från det att förundersökning inleds till det att straffsanktion utfärdas av Tullverket eller att ärendet överlämnas till Åklagarmyndigheten. Efter detta kan Tullverket inte alltid påverka lagföringsprocessen. Genomströmningstiden har ökat vilket är en konsekvens av den balanssatsning som genomförts under året då vi slutfört många äldre ärenden.

När det gäller genomströmningstiden för ärenden av enkel beskaffenhet som Tullverket leder, använder vi en annan mätmetod än när vi mäter samtliga brottsutredningar. Vi mäter tiden fram till att ärendet är helt avslutat, det vill säga inklusive administrativa moment efter att dom vunnit laga kraft. Andelen ärenden av enkel beskaffenhet som slutförts inom 140 dagar ligger på en något lägre nivå jämfört med tidigare år. Antalet öppna ärenden av enkel beskaffenhet och som är äldre än 140 dagar har minskat jämfört med föregående år till följd av ökade resurser och en effektiv förundersökningsledning.

Tullverkets it-stöd för brottshantering håller på att ersättas eftersom de är föråldrade och bristfälligt sammankopplade. Utvecklingen av it-stöden är också nödvändig för att Tullverket ska leva upp till sina åtaganden i det myndighetsgemensamma arbetet med Rättsväsendets

digitalisering (RD) och uppfylla såväl nuvarande som kommande lagstiftning. Övergången till en digital brottshantering pågår under flera år med två större planerade leveranser per år. Tullverkets system för brottsutredning (Bus) driftsattes 2021 och under året har Tullverket genomfört en integration mot Domstolsverket. Integrationen innebär att Tullverket nu kan ta emot domar automatiskt från Domstolsverket. Fler integrationer kommer implementeras mot brottsutredningens utredningsstöd framöver och det är därför för tidigt att se några andra effekter i ärendehandläggningen än bättre spårbarhet och kvalitet. Bus kommer också ersätta nuvarande diariesystem och därmed kommer flera it-stöd att kunna avvecklas. I kommande etapper kommer ytterligare integrationer genomföras med Åklagarmyndighetens, Brottsförebyggande rådets och Polismyndighetens system.

Brister i Tullverkets beslagshantering kan leda till lägre rättssäkerhet, skadat förtroende och ökade kostnader. För att säkerställa att beslagshandlingen sker enligt gällande rutiner genomförs årligen slumpmässiga inventeringar. Andelen avvikelser som upptäckts vid inventeringarna är färre än föregående år (tre avvikelser 2022 jämfört med fem avvikelser 2021). Avvikelsena bedöms inte ha påverkat rättssäkerheten eftersom samtliga har varit av mindre betydelse och huvudsakligen av administrativ karaktär.

De viktigaste faktorerna för att säkra kvalitet i brottsutredningsarbetet är att Tullverkets nationella utredningskoncept följs i handläggningen samt styrningen och kravställningen från förundersökningsledningen.

Var tredje år skickar Tullverket ut en enkät till Åklagarmyndigheten för att göra en bedömning av kvaliteten och effektiviteten i brottsutredningsarbetet, kompetensen hos brottsutredare och förundersökningsledare samt nöjdheten med samarbetet mellan myndigheterna. Enkäten ger också underlag för förbättringsåtgärder. De senaste undersökningarna genomfördes 2018 och 2021. Nästa undersökning kommer genomföras 2024. Sammantaget visar enkätsvaren att åklagarna överlag är nöjda med det samarbete de har med Tullverket och de underlag som Tullverkets brottsutredare levererar till dem.

4) Med positiva lagföringsbeslut avses Åklagarmyndighetens beslut om åtal, åtalsunderlåtelse, strafföreläggande och företagsbot.

Organiserad brottslighet

Tullverkets arbete mot organiserad brottslighet avser gränsöverskridande brottslighet och sker såväl i samverkan med andra myndigheter som genom insatsärenden som bedrivs av Tullverket. Insatsärenden kan drivas under en längre tid med avsatta resurser från olika delar av verksamheten. Tullverkets insatsverksamhet bidrar i hög grad till både beslag och lagföring.

Inriktningen för Tullverkets arbete, inklusive regeringens uppdrag mot den organiserade brottsligheten, är att lagföra eller på annat sätt skada eller försvåra de grovt kriminellas möjligheter att ägna sig åt kriminell verksamhet. Ett kriminellt nätverk räknas som utslaget eller allvarligt skadat när hälften av nätverkets identifierade medlemmar dömts till fängelse, varav hälften för grovt brott.

Arbetet med information som härstammar från krypterade chattar har fortsatt bidragit positivt till Tullverkets underrättelseförmåga. Utöver det bedrivs intensiv samverkan med Polismyndigheten samt internt i Tullverket. Ett flertal beslag kan härledas från materialet, både nationellt och internationellt. Även personer som är betydelsefulla aktörer för narkotikasmugglingen till Sverige har identifierats i materialet.

Eftersom många utredningar som startades under 2021 var omfattande och komplexa och har tagit längre tid att utreda har lagföring i flera fall skett under 2022. De brottsutredningar som bidragit till att Tullverket kunnat slå ut kriminella nätverk inleddes till största delen under föregående år så det är för tidigt att se effekterna av de grova narkotikabeslag vi tagit under 2022. Ärenden med information från krypterade chattar kommer påverka arbetet även under 2023. Antalet identifierade kriminella nätverk har ökat. Flera misstänkta har identifierats under årets utredningsarbete men de är ännu inte lagförda.

Den organiserade brottsligheten är ofta inblandad i narkotikasmuggling vilket återspeglas i att majoriteten av identifierade och utslagna kriminella nätverk återfinns inom denna brottskategori.

Ett led i det brottsbekämpande arbetet är att komma åt det ekonomiska utbytet av brott. Förverkande av brottsvinster är därför en del av

Tullverkets arbete mot organiserad brottslighet. Tullverket genomför i dessa ärenden tillgångs-utredningar och beslagtar misstänkt utbyte av brott. Förverkande av tillgångar yrkas sedan av åklagare och beslutas av domstol. Enstaka ärenden kan få stor betydelse för Tullverkets resultat för ett enskilt år.

Det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet

Tullverket har deltagit i det myndighetsgemensamma arbetet mot den organiserade brottsligheten sedan starten 2009. De tolv myndigheterna⁵ samverkar i nationellt underrättelsecentrum (Nuc) och regionala underrättelsecenter (Ruc). Tullverket deltar även i regionala samverkansråd och i det operativa rådet.

Den myndighetsgemensamma definitionen av organiserad brottslighet är minst två personer som varaktigt över tid begår allvarliga brott i samarbete och i syfte att uppnå ekonomisk vinning.

Tullverket har under 2022 deltagit i totalt fyra ärenden som beslutats av det operativa rådet. Den nedlagda tiden för de nationella insatserna har minskat (5 074 timmar 2022 mot 13 131 timmar 2021). Det beror på att det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet fokuserar allt mindre på individer och mer på förebyggande arbete och välfärdsbrottslighet. Det minskar utrymmet för Tullverkets deltagande. Tullverket avser att bibehålla avdelad resurs och undersöker möjligheterna att bidra med fler insatsförslag eller bidra på annat sätt utifrån myndighetens uppdrag. Tullverket arbetar i dag huvudsakligen mot personer i nätverken som är involverade i smuggling av narkotika till Sverige.

Ärendena där Tullverket deltagit har syftat till att förhindra nya våldsdåd som skjutningar och sprängningar i södra Sverige, minska tillgången på narkotika samt minska tillgången till vapen och sprängmedel. Vidare deltog Tullverket i arbetet mot den kriminella mc-miljön som har stor påverkan på lokalsamhället i norra Sverige

5) Arbetsförmedlingen, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten.

Tabell 23

Antal utslagna/allvarligt skadade kriminella nätverk ^{a)}	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Narkotikasmuggling	9	18	15	16	12	17	13	26	16	19	19%
Alkoholsmuggling	0	1	1	2	2	0	4	2	5	2	-60%
Tobaksmuggling	1	2	1	0	2	1	0	2	1	0	-100%
Övrigt	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Totalt	11	22	17	18	16	18	17	30	22	21	-5%

a) Arbetet med att skada och slå ut nätverk kan sträcka sig över flera år vilket påverkar jämförbarheten mellan åren.

Tabell 24

Antal identifierade kriminella nätverk	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Narkotikasmuggling	49	29	37	28%
Alkoholsmuggling	4	6	3	-50%
Tobaksmuggling	4	1	1	0%
Övrigt	0	1	0	-100%
Totalt	57	37	41	11%

Tabell 25

Förverkat värde vid utbyte av brott	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal domar	24	28	27	-4%
Förverkat värde (tkr)	8 534	7 703	6 419	-17%

Foto: Yasmine Torstensson

där brottsligheten kan kopplas till ekonomiska brottsupplägg och narkotikasmuggling, grov vapenbrottslighet samt utnyttjande av välfärds-systemet. Tullverket deltog även i en insats mot ett kriminellt nätverk i västra Sverige med misstanke om insmuggling av narkotika till Europa och Sverige via bland annat Göteborgs hamn samt misstanke om penningtvätt av brottsvinster genom bolag som samtidigt används inom byggbranschen för bland annat svart arbetskraft.

Genom samverkan i nationellt underrättelsecentrum (Nuc) och regionala underrättelsecenter (Ruc) bidrar vi till att identifiera och lagföra individer som har stor negativ påverkan på samhället. Kriminella nätverk har bland annat företag som importerar varor som inte är godkända för användning i Sverige, och genom att Tullverket identifierat dessa sändningar har de stoppats och inte kommit ut på den svenska marknaden. Detta har även bidragit till att minska möjligheterna för de kriminella nätverken att tjäna pengar på varor som inte är godkända. För närvarande pågår två insatser som bedöms leda till varaktiga effekter mot smugglingsbrottslighet.

Hemliga tvångsmedel

Ett viktigt verktyg i kampen mot den grova organiserade brottsligheten är nyttjandet av hemliga tvångsmedel såsom hemlig avlyssning, hemlig övervakning, hemlig rumsavlyssning och hemlig dataavläsning. Tullverket måste därför kontinuerligt arbeta med att stärka vår digitala förmåga till teknisk bevissäkring inom myndigheten, något som är avgörande för förmågan att beivra brott. Tullverket bedriver sedan lång tid verksamhet med hemliga tvångsmedel i egen regi och i egna lokaler.

Tullverket samarbetar också med andra brottsutredande myndigheter för att stärka den digitala förmågan i det brottsbekämpande arbetet med hemliga tvångsmedel.

Lagföring

Under 2022 har antalet personer som lagförts för grov brottslighet ökat. Det har resulterat i 794 utdömda fängelseår vilket är högre än föregående år. Det genomsnittliga antalet fängelseår per dömd har ökat jämfört med

föregående år. Straffets längd påverkas av beslagens storlek, åklagarens yrkande och vilken roll den lagförda personen har i ett kriminellt nätverk.

Rattfylleribrott

Tullverket ska bedriva viss verksamhet i fråga om rattfylleribrott. Tullverket ingår i Samverkan mot alkohol och droger i trafiken, Smadit⁶. Smadit innebär bland annat att de förare som ertappas ska erbjudas vård för att minska risken för återfall.

Tullverket utför rattfyllerikontroller i samband med tullkontroller. Utandningsprov utförs normalt vid varje tullkontroll av motordrivet fordon med förare, när vi har den tekniska utrustningen på plats. De misstankar om rattfylleribrott som uppstår vid dessa kontroller utreds av Tullverket.

Under 2022 har alkoholutandningskontrollerna utförts som tidigare och antalet rattfyllerikontroller har under året ökat till ungefär samma nivå som innan pandemin. I och med pandemin utfördes inga systematiska utandningsprov vid misstänkt rattfylleri mellan mars 2020 och oktober 2021. Utandningsprov utfördes därefter bara vid direkt misstanke om rattfylleri och därför var utfallet mycket lägre under denna period.

Utöver dessa kontroller genomförs manuella ögonundersökningskontroller vid misstanke om drograttfylleri och vi kan konstatera att antalet påträffade rattfulla förare under påverkan av droger har ökat. Tullverket ser en fortsatt ökning av misstänkta drogpåverkade förare.

I dag saknar Tullverket ett sällningsinstrument för drograttfylleri och därför genomförs kontrollerna (ögonundersökning) manuellt när det uppstår en misstanke om att föraren är påverkad av droger. Kontrollerna får inte genomföras slumpmässigt. Alkoholutandningskontrollerna utförs i ett sällningsinstrument och får göras utan misstanke.

Tullverket har genom att utföra kontrollerna och utreda misstankar om rattfylleri, bidragit till trafiksäkerheten då vi stoppat och rapporterat samt omhändertagit körkort för rattfulla förare.

⁶ Samverkan mot alkohol och droger i trafiken (Smadit) är ett samarbete mellan Trafikverket, Transportstyrelsen, Polismyndigheten, Socialstyrelsen, Kriminalvården, Kustbevakningen, Tullverket, länsstyrelser, regioner och kommuner.

Tabell 26

Antal personer lagförda för grova brott	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal personer	216	207	238	15%
Antal fängelseår	746	648	794	23%
Genomsnittligt antal fängelseår	3,5	3,1	3,3	7%

Tabell 27

Rattfyllerikontroller ^{a)}	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal genomförda rattfyllerikontroller	18 647	15 930	63 141	296%
Antal inledda förundersökningar rattfylleri	228	426	650	53%
– varav rattfylleri under påverkan av alkohol	117	234	428	83%
– varav grovt rattfylleri under påverkan av alkohol	23	33	54	64%
– varav rattfylleri under påverkan av narkotika ^{b)}	88	155	163	5%
– varav grovt rattfylleri under påverkan av narkotika ^{b)}	na	4	5	25%
Antal till Åklagarmyndigheten slutredovisade förundersökningar rattfylleri ^{b)}	139	126	289	129%

a) Tullverket saknar underlag som möjliggör uppdelning efter kön.

b) Fr.o.m. 18 maj 2021 kan vi särskilja grovt rattfylleri under påverkan av narkotika.

Foto: Mette Ottosson

Brottsförebyggande arbete

Under våren 2022 beslutade Tullverket om en strategi för brottsförebyggande arbete. Strategin omfattar åtgärder riktade mot företag och privatpersoner i syfte att minska benägenheten att begå brott eller förekomsten av de tillfällen och situationer där brott riskerar att uppstå. Syftet med strategin är att ge hela verksamheten en övergripande och långsiktig inriktning för på vilket sätt Tullverket ska få ett mer utvecklat, strukturerat och aktivt brottsförebyggande arbete. Myndighetens olika verksamheter ska aktivt samverka och bidra. En myndighetsövergripande funktion för det brottsförebyggande arbetet styr, samordnar och följer upp det brottsförebyggande arbetet och arbetar aktivt med att sprida kunskap om detta arbete internt och externt.

I det brottsförebyggande arbetet ska Tullverket arbeta kunskaps- och målgruppsbaserat för att kunna göra rätt prioriteringar och planera åtgärder som ger önskvärda effekter inom både uppbörds- och restriktionsarbetet.

En viktig del i att verka brottsförebyggande är att arbeta för att öka förutsättningarna för, och viljan, att göra rätt. Det gör vi genom att arbeta med vägledning och attitydpåverkan för att öka kunskapen hos allmänhet och företag och stärka normer kring efterlevnad av lagar och regler. Tre väsentliga delar i detta arbete är information, dialog och opinionsbildning. Vi samverkar med myndigheter, näringsliv, kommuner och organisationer för att dela och bygga kunskap om brottsförebyggande arbete.

Tullverkets synlighet och kontroller skapar förtroende för vår förmåga att säkerställa att andra följer regler men det har också en preventiv och brottsförebyggande effekt. Tullverket har infört fast kamerabevakning vid vissa gränsövergångar. Det ökar våra möjligheter att identifiera kontrollobjekt men fungerar också preventivt och brottsförebyggande.

Nationellt skjutvapencenter

Under året har Tullverket ingått samarbete med Polismyndigheten inom skjutvapencenter (internationell benämning: National Firearms Focal Point, NFFP). Myndigheterna har även dialog med Åklagarmyndigheten i arbetet. För att motverka tillförseln av illegala vapen till

kriminella miljöer arbetar vi gemensamt med underrättelse, utredning och forensik i syfte att kartlägga skjutvapenvåld och smuggling av vapen. Tullverket bidrar till den myndighetsgemensamma lägesbilden.

Tullverket har bistått med underrättelsestöd till de vapenärenden som bedrivits och tagit en aktiv roll i att styra och stötta utredningarna för bästa resultat.

Vägledning och attitydpåverkan

I våra sociala medier bjuder Tullverket in till direkt dialog med allmänheten. Vi informerar om vilka regler som gäller, lyfter fram resultat från vår verksamhet och visar på effekter av myndighetens arbete. På Tullverkets konton i sociala medier har vi bland annat informerat om vilka regler som gäller för att föra in restriktionsvaror i landet, kontanta medel vid resa in och ut ur landet samt skyldigheten att behöva betala mervärdesskatt vid e-handel från andra länder. Dessutom har vi upplyst om förekomsten av smuggelhundar, piratkopior och andra osäkra och olagliga produkter. Under året har vi genom våra inlägg på Facebook nått nästan 2,2 miljoner personer och på Instagram drygt 700 000 personer.

Med privatpersoner som målgrupp har Tullverket under året byggt upp det nya Instagramkontot tullverket.se. Syftet är att öka kännedomen om tullregler som privatpersoner behöver känna till och göra det lättare att göra rätt. Vid årsskiftet hade Tullverket sammantaget cirka 73 000 följare på Facebook, LinkedIn och Instagram. Kanalerna har haft en genomsnittlig ökning med drygt 17 procent under året.

Under året har information om Tullverkets tipsnummer 90 114 delats i sociala medier, annonsering i branschtidningar, anslag i småbåtshamnar, på mindre flygplatser och hos tillståndshavare för tullager och tillfälligt lager. I samarbete med Trafikverket har 160 skyltar med information om tipsnumret satts upp på olika rastplatser runt om i Sverige. Vi har kunnat se ett ökat inflöde av tips som en effekt av detta. Tips från allmänheten är viktiga bidrag till Tullverkets underrättelse- och kontrollverksamhet.

I maj publicerades en debattartikel tillsammans med Patent- och registreringsverket för att uppmärksamma riskerna med

piratkopierade produkter för både företag och konsumenter.

Ett tv-produktionsbolag har producerat serien Gränsbevakarna Sverige som speglar delar av Tullverkets vardag och serien har blivit en tittarsuccé. Tullverket beslutade att medverka i programmet då det ger oss en möjlighet att visa på våra resultat och bredden i vårt uppdrag. Många människor kan nås av informationen om tullregler och programmet kan bidra till att verka brottsförebyggande och bygga samhällets förtroende för Tullverket.

Parallellt med tv-serien Gränsbevakarna Sverige har Tullverket spridit kunskap om de ämnen som förekommit i varje veckas program, exempelvis regler för att ta med sig livsmedel från länder utanför EU och regler för att betala moms på varor över en viss värdegräns. Tullverket har sett ett ökat intresse från flygresenärer att göra rätt vid ankomst till Sverige genom att välja röd gång i tullfiltret och ställa frågor.

Under Tulldagen⁷ 2022 hölls ett seminarium

7) Tulldagen anordnas varje höst i Stockholm, Göteborg och Malmö och är ett samarbete mellan Tullverket, Stockholms handelskammare, Västsvenska handelskammaren, Sydsvenska industri- och handelskammaren och Transportindustriförbundet.

med rubriken Företag som brottsverktyg som syftade till att informera om hur seriösa företag utnyttjas vid smuggling och hur Tullverket tillsammans med företagen kan samverka för att förebygga och upptäcka brott.

Samverkan mot tullbrottslighet (SMT) är en frivillig överenskommelse som Tullverket erbjuder företag att teckna. Vi vänder oss till exempelvis transportörer, speditörer och lagerhotell. Genom en SMT-överenskommelse utarbetar Tullverket och ett företag tillsammans brottsförebyggande åtgärder i kampen mot den organiserade och gränsöverskridande brottsligheten. Tullverket informerar företaget om vad det bör reagera på i sina flöden utifrån de risker vi löpande identifierar. Genom dessa kontakter får Tullverket dessutom information som vi kan använda i exempelvis våra tullkontroller.

I dag finns drygt 380 SMT-överenskommelser samt ett antal kontaktnätverk med säkerhetsansvariga inom exempelvis transportföretag, biluthyrningsföretag och bevakningsföretag. Normalt tecknas några nya överenskommelser varje år. Under 2022

har fem nya SMT-överenskommelser tecknats. Det stora arbetet är dock att prioritera, vara ute och informera samt underhålla de befintliga kontaktuppgifterna. SMT har under 2022 informerat cirka 500 personer vid olika transportföretag, medverkat vid tre tull dagar och haft SMT-utbildning för nyanställda vid fyra tillfällen.

Synlighet och kontroller ur ett brottsförebyggande perspektiv

Under året har Tullverket genomfört två så kallade samordnade informations- och kontrollinsatser (SKI). En på området tullager och transitering och en på området utförelse av miljöfarligt avfall.

Det är drygt 10 000 transporter i månaden som innebär avslutande av en transitering⁸. Vid kontrollinsatsen tullager och transitering utfördes riskbaserade kontroller för att säkerställa att rutiner efterlevs vid avslut av transiteringar. Felaktigheter som uppdagades vid kontrollerna var bland annat att godset inte fanns tillgängligt för kontroll vid kontrollgruppernas ankomst, gods var lossat men tillgängligt för kontroll, plomber var brutna och att dokumentation inte stämde överens med faktisk transport.

Som en del av SKI:n om miljöfarligt avfall bjöd Tullverket, Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Gävleborg tillsammans in importörer, exportörer och tullombud för att informera om vad man ska tänka på när det gäller import och export av avfall och begagnade varor.

Området miljöfarligt avfall som förs ut ur landet har också fått stor massmedial uppmärksamhet i samband med en kontrollinsats.

Tullverket har successivt infört fast kamera-bevakning vid flera gränsövergångar för att få bättre förutsättningar att selektera fordon för kontroll i det täta trafikflödet. Att använda sig av fast kamerabevakning har också en preventiv effekt. Antalet fasta kameror 2021 var åtta stycken och under året har det tillkommit ytterligare två. Under 2022 har Tullverket driftsatt fasta kameror⁹ för nummerskyltsavläsning vid

Masthuggskajen i Göteborg samt i Ystad hamn. Aktiviteter pågår för att driftsätta kameror även vid Svinesund, Hån och Malmö norra hamn under nästkommande år.

Med dagens lagstiftning är det bara möjligt att ta del av vad kameran ser när tjänstemän är på plats samt om passerande fordon finns med i Tullverkets underrättelseregister. Lagstiftningen ger inte möjlighet till att spara någon information. Det försvårar möjligheten att vid misstanke kontrollera hur ofta ett fordon har passerat. Kameraselekteringen är ett verktyg med många möjligheter som just nu är begränsade. Det bereds för närvarande ett lagförslag¹⁰ inom Regeringskansliet som för Tullverkets del skulle innebära

- undantag från kamerabevakningens krav på en dokumenterad intresseavvägning och
- uppgifter från kamerabevakning ska få behandlas i sex månader efter insamlandet.

Under 2022 avlästes 8 815 780 skyltar jämfört med 5 683 800 skyltar 2021. Totalt har 5 131 objekt identifierats med kameror mot 4 713 under 2021.

Lagstiftningsarbete

Tullverket arbetar kontinuerligt med att påverka lagstiftningen för att förhindra och försvåra smuggling och annan brottslighet som myndigheten har att förebygga och bekämpa. Under 2022 lämnades förslag på en ny tullbefogenhetslag som innebär att regleringen av Tullverkets befogenheter inom brottsbekämpande verksamhet och kontrollverksamhet blir mer överskådlig, ändamålsenlig och enhetlig. Regleringen kommer att ge bättre förutsättningar för Tullverket att utföra sitt uppdrag på ett effektivt sätt. Under 2022 har Tullverket prioriterat att bistå utredningen på olika sätt. Utredningen kommer att fortgå under första halvan av 2023 och då bland annat göra en översyn av det tullrättsliga sanktionssystemet.

Det har under året genomförts ytterligare ändringar i lagstiftning som berör Tullverkets brottsbekämpande arbete. Nya regler om tvångsmedel har, som redan nämnts, införts som bland annat innebär en möjlighet att använda

8) Transitering är ett tullförfarande som underlättar transporten av varor över gränser och genom områden utan att betala tullar och skatter.

9) Så kallade ANPR-kameror = Automatic Number Plate Recognition, dvs. kameror som automatisk läser av passerande fordons registreringsnummer och jämför dem med Tullverkets register.

10) SOU 2021:92

genomsökning på distans. Tullverket har även fått ökade möjligheter att förhindra illegal handel via post genom förändringar av tystnadsplikten.

Ytterligare lagförslag som påverkar Tullverkets brottsbekämpande arbete är under beredning, till exempel det förslag som nämnts ovan om utökade möjligheter att lagra uppgifter om fordon som har samlats in genom kamera-bevakning i gränsnära område. Vidare finns förslag om utökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel. Tullverket deltar även i andra utredningar som ser över lagstiftning på det brottsbekämpande området. Utredningarna handlar bland annat om förbättrade möjligheter att utbyta information med brottsbekämpande myndigheter och ytterligare möjligheter att använda hemliga tvångsmedel.

ANDTS

Tullverket har i uppdrag¹¹ att stödja genomförandet av politiken inom alkohol, narkotika, droger, tobak och nikotin samt spel om pengar (ANDTS). Tullverkets arbete inom området har ett brottsförebyggande perspektiv men förebygger också ohälsa. Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att arbeta med nationell samordning och samverkar med många aktörer och myndigheter. Tullverket ingår i samverkan som en särskild utpekad myndighet. Tullverket deltar på nationell nivå under Folkhälsomyndighetens ansvarsområde och i olika regionala forum där länsstyrelserna är sammankallande. Tullverket arbetar även tillsammans med Systembolaget inom området att begränsa tillgången till smuggelsprit.

Tullverket ingår också i arbetet Samverkan mot alkohol och droger i trafiken (Smadit) där personer som ertappats för ratt- eller drograttfylleri får ett erbjudande om vårdkontakt.

Tullverkets laboratorium arbetar aktivt med att identifiera nya substanser som kan missbrukas eller användas för att tillverka illegala substanser, så kallade narkotikaprekursorer. Sådana rapportereras kontinuerligt till EMCDDA¹²,

11) S2021/03341, S2021/03343

12) EMCDDA = European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction

VSN¹³ och NADiS¹⁴ och leder bland annat till att missbruksmönster upptäcks.

Tullverket deltog i regeringens uppdrag¹⁵ till Läke-medelsverket att kartlägga situationen i Sverige avseende narkotikaprekursorer som slutredovisades 8 december 2022.

Tullverket deltar även i Läke-medelsverkets regeringsuppdrag¹⁶ Låghaltiga beredningar med tetrahydrocannabinol (THC) och angränsande områden där en delrapport med nulägesbeskrivning lämnades 29 augusti 2022¹⁷. Tullverket har bland annat identifierat problem med bristande dokumentation för införsel av industrihampa från annat EU-land samt svårigheter att på ett tillförlitligt sätt avgöra om beslagtagna låghaltiga THC-produkter omfattas av industrihampaundantaget i narkotika-kontrollförordningen eller inte. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 september 2023. Läke-medelsverket avser att fortsätta driva den nationella myndighetssamverkan som initierats inom ramen för uppdraget för förenkling av fortsatt kunskapsutbyte och samordning.

Internationell samverkan

Informationsutbyte och samarbete med andra brottsbekämpande myndigheter, inom EU och relevanta länder utanför EU, är en förutsättning för att kunna förebygga och bekämpa gräns-överskridande brottslighet. Den internationella samverkan har ökat under året. Tullverket har bemannat nya länder med sambandsmän och drivit gemensamma ärenden med andra länder.

Under hösten 2021 installerades en ny sambandstjänst för Nordiskt polis- och tull-samarbete (PTN)¹⁸ i Berlin. Tullverket ser nu resultatet av detta genom ett ökat internationellt samarbete med tysk tull och polis. Det leder till att vi upptäcker fler aktörer som ägnar sig åt brottslig verksamhet riktad mot Sverige, men även att Tullverket i pågående förundersökningar får ett mycket effektivt informationsutbyte

13) VSN = Varningssystem Narkotika

14) NADiS = Nätverket för den Aktuella Drog-situationen i Sverige

15) S2021/06330

16) S2020/05657, S2021/08111

17) Läke-medelsverket dnr 1.1.8-2022-0003247

18) PTN-samarbetet är ett polis- och tullsamarbete mellan de nordiska länderna för att effektivisera bekämpningen av grov brottslighet av betydelse för Norden. Samarbetet etablerades redan 1984.

och hjälp med operativa åtgärder. Genom utstationeringen av PTN i Berlin får även tyska myndigheter en bättre möjlighet att få hjälp i sina operativa ärenden.

Under 2022 har beslut tagits om att utöka PTN med en tjänst i Belgrad, Serbien, och en tjänst i Warszawa, Polen. Samtliga länder där PTN inrättas är strategiskt viktiga för Tullverket ur ett smugglingsperspektiv när det kommer till vapen och narkotika. Förhoppningen är att dessa nyinrättade tjänster kommer att leda till ett ännu bättre samarbete med berörda länders brottsbekämpande myndigheter.

Det internationella samarbetet har lett till stora beslag både i container- och lastbilsflödet, bland annat ett kokainbeslag på 102 kg i container på väg till Helsingborgs hamn samt beslag av 50 kg kokain i Norge och 75 kg kokain i Storbritannien i lastbilar. Likaså har det internationella samarbetet lett till ett betydande kokainbeslag på ett lastfartyg i Sverige. Ambitionen är att öka det internationella arbetet ytterligare framöver. Samverkan leder inte bara till beslag i Sverige och utomlands utan också till att vi kan slå ut nätverk både i avsändar- och mottagarleden.

Genom god samverkan i ärenden ledda av Tullverket, gemensamt med Polismyndigheten och internationella rättsvårdande myndigheter, har vi bidragit till beslag av illegala substanser samt bistått vid utredningar där många kriminella individer har lagförts under året. Denna samverkan har bland annat lett till att polisen beslagtagit drygt 310 kg cannabis. Dessa beslag räknas inte in i Tullverkets officiella statistik.

Tullverket har två tjänstemän utstationerade på Europol: en nationell expert i den operativa verksamheten och en ordinarie tullsambandsman som är placerad vid svenska desken tillsammans med sambandsmän från Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

Inom ramen för Sveriges bidrag till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) har tulltjänstemän deltagit som Cross Border Crime Detection Officer vid EU:s yttre gräns i Estland, Italien och Rumänien. Dessutom har

Tullverket haft en utstationerad tjänsteman som nationell expert på kommissionens tull- och skattedirektorat (DG TAXUD) till i augusti 2022 då kontraktet löpte ut, samt en nationell expert som teknisk attaché på Världstullorganisationen (WCO).

Under 2020 startades ett samarbete mellan tull- och polismyndigheter i Danmark och Sverige för att bekämpa gränsöverskridande kriminalitet i Öresundsregionen. Fokus ligger på allvarlig brottslighet rörande vapen, sprängämnen, narkotika, smuggling av pengar och internationellt kringresande stöldligor. I det gemensamma centret på Ejby, Gränscenter Öresund, arbetar personalen från de olika myndigheterna och länderna tillsammans. Tullverket deltar med sin sambandsman i Danmark.

Tullverket deltar även aktivt i EU:s plattform för samarbete mot organiserad brottslighet, Empact¹⁹. Empacts brottsprioriteringar för åren 2022–2025 omfattar bland annat:

- kriminella högrisknätverk
- människohandel
- framställning, olaglig handel och distribution av cannabis, kokain, syntetiska droger, nya psykoaktiva substanser och heroin
- punktskattebrott
- immaterialrättsbrott, varu- och penningförfalskning
- miljöbrott
- handel med skjutvapen.

När det gäller Empact-arbetet mot illegal handel med skjutvapen deltar samtliga 27 medlemsstater samt flera EU-byråer som Europol och Frontex samt EU-kommissionen. Arbetet syftar till att stärka den gemensamma under rättelsebildningen när det gäller illegal tillförsel och smuggling av skjutvapen, men omfattar även utbildning och andra kunskapshöjande aktiviteter liksom genomförande av gemensamma operativa insatser.

19) European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats.

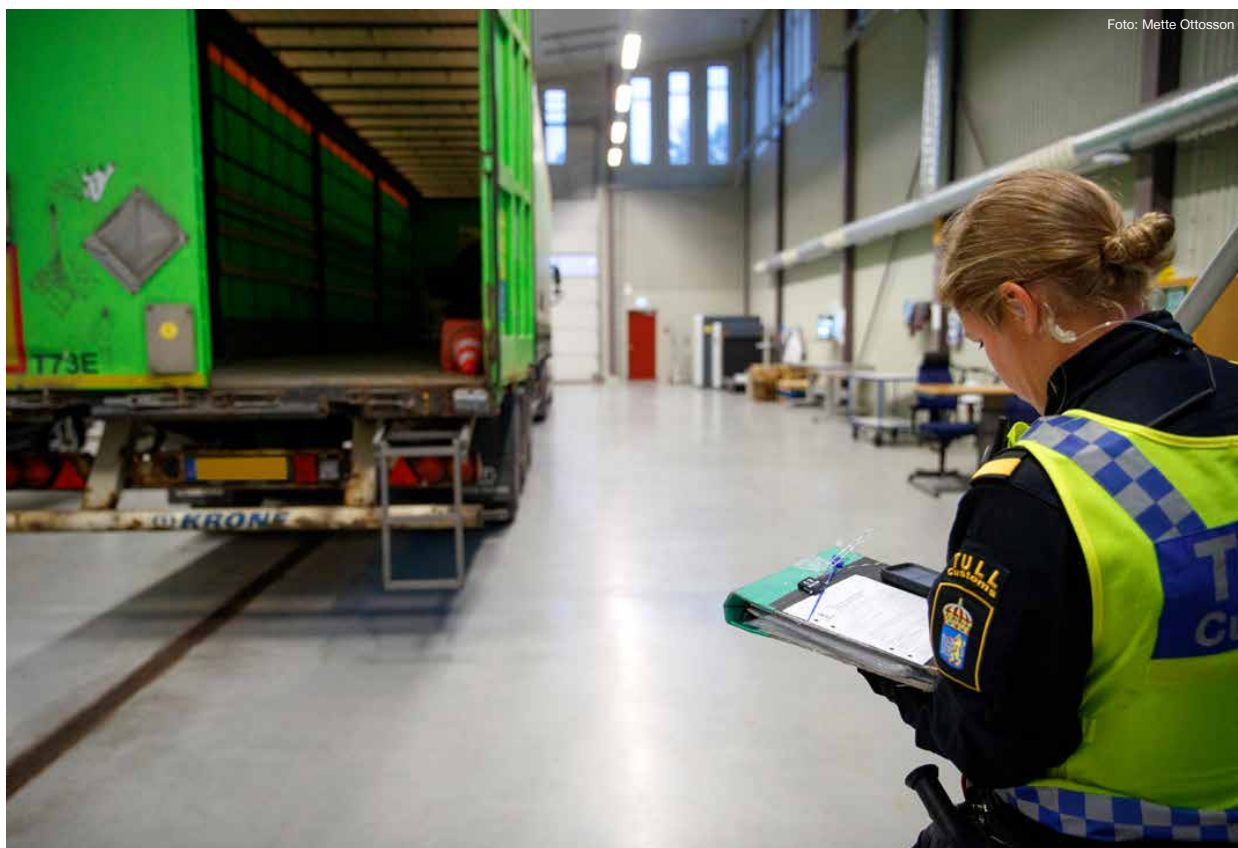

Foto: Mette Ottosson

Uppbörd

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter så att en riktig uppbörd kan säkerställas¹.

Skillnaden mellan de fastställda och de teoretiskt riktiga beloppen för skatter och avgifter (skattefelet) ska vara så liten som möjligt. Tullverket ska bedöma skattefelets storlek och i vilken grad skattefelet har förändrats².

Den internationella handeln med länder utanför EU

Den uppbörd som Tullverket tar in påverkas av vilken typ av varor som importeras till Sverige, från vilka länder de importeras samt

omfattningen och värdet av varorna.

Varuimportens värde har ökat med ungefär 216 miljarder kronor, jämfört med samma period föregående år. Ökningen beror främst på den allmänna prisökningen inom världshandeln. Prisökningen är enligt Svenskt Näringsliv en konsekvens av den höga inflationen, brist på vissa varor samt problem i leveranskedjor. Att importvärdet har ökat betydligt mer än antalet hanterade importdeklarationer styrker också denna förklaring. En enskild varugrupp som påverkat det totala importvärdet extremt mycket är mineraliska bränslen såsom råolja. Omfattningen av bränsleimporten är volymmässigt bara marginellt större än under 2021 men ändå har importvärdet i princip fördubblats och ökat med ungefär 100 miljarder kronor under 2022.

Förändringen av varuimportvärdet överensstämmer inte alltid med förändringen av den

1) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket

2) Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Tullverket

totala uppbörden. Detta beror på att tullsatserna varierar för olika typer av varor, vilket land de importeras från och om det till exempel finns förmånsbestämmelser och tullkvoter.

Totalt bedrev närmare 82 000 företag import under 2022, vilket är en minskning jämfört med 2021 då antalet nästan var 88 000. Att antalet minskat är troligtvis en konsekvens av att allt fler företag väljer att ta hem sin tillverkning till EU samt att man nu i högre utsträckning lagrar varor.

När det gäller från vilka länder vi importerar varor är topplistan väldigt lik den från föregående år. Värdeökningarna är andelsmässigt proportionerliga och den största förändringen är att Ryssland inte längre finns med. Detta till följd av sanktionerna mot Ryssland med anledning av kriget i Ukraina. Norge, Kina, USA och Storbritannien står för nästan 70 procent av värdet av det som importeras till Sverige från länder utanför EU. Efter mineraliska produkter består en stor del av importen av lax från Norge. Eftersom Sverige också är första EU-land för en stor del av importen av lax till andra EU-länder blir värdet väldigt högt.

Mineraliska produkter i form av råolja och andra oljeprodukter är den värdemässigt största varugruppen och utgör cirka 26 procent av det totala importvärdet. Därefter kommer elektriska och mekaniska maskiner.

Det totala exportvärdet är 949 miljarder kronor vilket är en ökning med 20 procent jämfört med föregående år. Maskiner och fordon utgör den värdemässigt största varugruppen och står tillsammans för nästan 40 procent av det totala exportvärdet. Värdemässigt exporterar vi mest varor till Norge och tillsammans med USA och Storbritannien står dessa länder för ungefär 56 procent av det totala exportvärdet. I dagsläget finns ingen tull på exporterade varor vilket gör att uppbörden inte påverkas.

Debiterad uppbörd

Uppbörden består av tull, skatter och andra avgifter som Tullverket debiterar för importerade varor. En del av avgifterna tar Tullverket in för andra myndigheters räkning, till exempel Jordbruksverkets avgifter för växtskyddskontroll.

Den totala debiterade uppbörden har under 2022 ökat jämfört med föregående år. Ökningen

syns inom alla tre avgiftsslag: tull, skatt och avgifter. Debiterad tull har ökat för merparten av varugrupperna i tulltaxan. De största ökningarna är inom varuområdena fisk, kläder och skor samt elektriska maskiner. För avgiftsslaget skatt påverkar enskilda ärenden resultatet, läs vidare under avsnitt inbetald uppbörd. Den ökade debiteringen av avgifter beror främst på tulltillägg och transporttillägg.

Under 2022 har debiteringarna efter Tullverkets kontroller totalt sett ökat med 46 procent i jämförelse med föregående år. Själva ökningen i kronor består till stor del av ett resultat av två enskilda deklarationskontroller med debiteringar på tillsammans cirka 80 miljoner kronor avseende tobaksskatt. Båda dessa debiteringar har gjorts till följd av undandragande från tullövervakning i samband med transit. Transit är ett riskområde där vi har ökat fokus under 2022. Vi har ändrat våra arbetsätt och ökat våra kontroller. Vi har exempelvis kontrollerat fler nya aktörer där vi bedömt att risken för uppbördsbortfall varit hög. Kontrollerna har lett till ökade debiteringar.

Debiterat efter punktskattekontroller har ökat med mer än 100 procent jämfört med föregående år. Anledningen till det är främst ökat antal ärenden efter kontroller i postflödet samt i resandeflödet med buss. Genom tillskott av fler punktskattehandläggare har vi kunnat omhänderta dessa ärenden.

När det gäller belopp debiterat efter efterkontroller har vi ett ökat resultat i jämförelse med föregående år. Årets ökning bärs till stor del upp av en enskild tullrevision som resulterade i totala debiteringar på över 20 miljoner kronor. Debiteringarna avsåg främst nikotinskatt i samband med import av e-cigarett för engångsbruk. Nikotinvätska till e-cigarett är ett riskområde för uppbördsförluster som under rättelseverksamheten har analyserat under året. Tullverket har också uppmärksammat att frekvent införsel av nikotinvätska till e-cigarett från EU innebär risk att skatt inte betalas i Sverige. Vätskan, som innehåller nikotin, ska beskattas i Sverige även om varorna importerats till ett annat EU-land. Här behöver Tullverket utreda möjligheter för utvecklat samarbete med Skatteverket.

Tabell 28

Import- och exportvärde (mdkr)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Importvärde	404	554	774	40%
Exportvärde	639	793	949	20%

Tabell 29

Vanligaste importländerna (mdkr)			2021			2022		
Land	2020 Import- värde	Procent	Land	Import- värde	Procent	Land	Import- värde	Procent
1. Norge	116	29%	Norge	154	28%	Norge	225	29%
2. Kina	88	22%	Kina	111	20%	Kina	145	19%
3. USA	42	10%	USA	48	9%	USA	80	10%
4. Ryssland	13	3%	Storbritannien	47	9%	Storbritannien	73	9%
5. Vietnam	13	3%	Ryssland	21	4%	Vietnam	17	2%

Tabell 30

Vanligaste importvarorna (mdkr)			2021			2022		
Varor	2020 Import- värde	Procent	Varor	Import- värde	Procent	Varor	Import- värde	Procent
1. Mineraliska produkter	65	16%	Mineraliska produkter	105	19%	Mineraliska produkter	202	26%
2. Elektriska maskiner	48	12%	Elektriska maskiner	63	11%	Elektriska maskiner	84	11%
3. Fisk	41	10%	Mekaniska maskiner	57	10%	Mekaniska maskiner	67	9%
4. Mekaniska maskiner	40	10%	Fisk	42	8%	Fisk	55	7%
5. Fordon, ej järnväg	19	5%	Fordon, ej järnväg	28	5%	Fordon, ej järnväg	35	5%

Tabell 31

Debiterad uppbörd (tkr), totalt samt fördelat på avgiftsslag	2020		2021		2022		Förändring 2021–2022
	tkr	%	tkr	%	tkr	%	
Tull	6 169 294	89,6%	7 161 627	87,5%	9 224 928	88,8%	28,8%
Skatt	658 314	9,6%	991 383	12,1%	1 126 995	10,8%	13,7%
Avgifter	54 232	0,8%	32 115	0,4%	36 540	0,4%	13,8%
Totalt	6 881 840		8 185 125		10 388 463		26,9%

Tabell 32

Debiterat efter tullkontroller ^{a)} (tkr)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Deklarationskontroller ^{b)}	76 073	82 760	151 289	83%
Punktskattekontroller	444	735	1 633	122%
Efterkontroller	209 848	90 096	100 042	11%
– varav tullrevisioner	188 074	64 604	82 201	27%
Totalt debiterat	286 365	173 591	252 964	46%

a) Avser debiteringar av tull, skatt (exklusive moms) och andra avgifter (ej tulltillägg).

b) Redovisades delvis under begreppet initialkontroller i tidigare årsredovisningar. Nytt mått och ny mätmetod som från och med 2020 avser debiteringar i samband med olika deklarationskontroller vid import, transitering eller andra tullförfaranden.

Inbetald uppbörd

Den inbetalda uppbörden fortsätter att öka. Under 2022 betalades drygt 10,8 miljarder kronor in till Tullverket vilket är nästan 2,6 miljarder kronor mer än föregående år. Inbetalningar kan även höra till debiteringar som har gjorts före 2022. Tullmedel, som står för den största delen av den inbetalda uppbörden, ökade med mer än 31 procent. Förändringen är en följd av ökade debiteringar inom en rad olika kapitel i tulltaxan men främst inom fisk, kläder och skor samt elektriska maskiner.

Under 2022 ökade den inbetalda mervärdesskatten, med mer än 87 miljoner kronor jämfört med föregående år. I normalfallet är Skatteverket beskattningsmyndighet för mervärdesskatten. Tullverket debiterar dock mervärdesskatt från icke momsregistrerade importörer, vid otillåten införsel, undandragande från tullövervakning eller vid bristande uppfyllelse av villkor i tillstånd. Den största ökningen beror på ett ärende som debiterades 2018 men som överklagades till förvaltningsrätten som gick på Tullverkets linje. Ärendet överklagades till kammarrätten som inte meddelade prövningstillstånd. Därefter beviljades företaget som överklagat en avbetalningsplan och under 2022 inbetalades 64 miljoner kronor i mervärdesskatt. Näst största ökningen beror på att ett utländskt företag som saknade momsregistreringsnummer i Sverige fick betala in drygt 49 miljoner kronor i mervärdesskatt till Tullverket. Inkomsttiteln påverkas även av tre tullinitierade debiteringar gällande bristande

efterlevnad av tullagstiftningen. Totalt inbetalt belopp i dessa tre ärenden uppgår till drygt 35 miljoner kronor. Inkomsttiteln påverkas också av att det under året har gjorts färre debiteringar av mervärdesskatt på lågvärdesändningar som har minskat med drygt 52 miljoner kronor.

Gemensamt för alkohol-, tobaks- och energiskatt är att majoriteten av importerna av denna typ av varor sker med uppskovsförfarande där skatten debiteras av Skatteverket. I fall där importören av någon anledning saknar möjlighet till uppskovsförfarande debiterar Tullverket punktskatterna. Generellt påverkas denna inkomsttitel mycket av enstaka ärenden. De större avvikelserna som kan förekomma är ofta föranledda av att Tullverket genomfört kontroller på ärenden med stora värden och höga punktskatter.

Den inbetalda alkoholskatten uppgår till nästan 23 miljoner kronor. Denna inkomsttitel utgörs av många ärenden men få ärenden med höga belopp. De högsta beloppen under året utgörs av debiteringar på två företag som har valt att deklarera alkoholskatt vid importtillfället. Här har drygt 2 miljoner kronor inbetalats. Det har även inbetalats cirka 800 000 kronor i ett ärende gällande bristande efterlevnad av tullagstiftningen.

Inkomsttiteln tobaksskatt omfattar både tobaks- och nikotinskatt och den uppgår till nästan 150 miljoner kronor. Den totala summan av tobaksskatt omfattar flera stora debiteringar. Bland annat har Tullverket debiterat cirka 80 miljoner kronor i två ärenden på grund av undan-

Tabell 34

Inbetald uppbörd fördelat på inkomsttitlar (tkr)

Benämning	Inkomsttitel	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Tullmedel	9471	6 238 257	7 118 524	9 362 032	31,5%
Mervärdesskatt	9411	565 210	869 892	956 861	10,0%
Tobaksskatt	9424	39 960	103 352	149 693	44,8%
Alkoholskatt	9425	23 674	17 091	22 575	32,1%
Energiskatter	9428	159 704	31 545	195 058	518,3%
Kemikalieskatt	9438	24 884	52 619	79 915	51,9%
Skattetillägg ^{a)}	9811	17 627	27 009	21 047	-22,1%
Övrigt ^{b)}	–	22 654	20 184	12 068	-40,2%
Totalt		7 091 970	8 240 216	10 799 249	31,1%

a) Under inkomsttiteln Skattetillägg redovisas tulltillägg.

b) Under Övrigt redovisas inkomsttitlarna 2397, 2712, 2714, 2811, 9432, 9452, 9472 och 9821.

dragande från tullövervakning i samband med transitering. Det finns även företag som väljer att betala tobaks- och nikotinskatt till Tullverket. Under 2022 har tre större inbetalningar gjorts av olika företag på totalt nästan 28 miljoner kronor. Det har även betalats in drygt 18 miljoner kronor efter en tullrevision där det debiterades nikotinskatt på e-cigarett för engångsbruk. Under 2022 inbetalades 6 miljoner kronor i tobaksskatt som var en delbetalning i ett tidigare överklagat ärende där inbetalningar påbörjades under hösten 2021.

Inbetald energiskatt har ökat med cirka 164 miljoner kronor. Den största ökningen tillhör samma överklagade ärende från 2018 som beskrivits under inkomsttiteln mervärdesskatt. Det ärendet innehöll även en debitering av energiskatt på cirka 204 miljoner kronor som har inbetalats under 2022.

Tullverket återbetalade cirka 11 miljoner kronor i energiskatt och koldioxidskatt på olje-produkter till ett företag.

Inbetald kemikalieskatt uppgår till nästan 80 miljoner kronor. Exempel på varor som omfattas av kemikalieskatt är vitvaror som kylskåp, mikrovågsugnar och dammsugare. Även varor som datorer, läsplattor, spelkonsoler och datorskärmar är skattepliktiga. Skatten tas ut oavsett varans värde och beräknas på vikten. Även denna skatt hanteras i huvudsak med uppskovsförfarande där skatten debiteras av Skatteverket. För denna inkomsttitel är mängden ärenden där kemikalieskatt debiterats av Tullverket relativt konstant under året och så även det debiterade beloppet. En del av ökningen jämfört med föregående år kan dock förklaras av fyra enskilda ärenden, som har sitt ursprung i efterkontrollärenden, där det sammanlagt inbetalts drygt 7 miljoner kronor i kemikalieskatt.

Uppbördsförlusten

Uppbördsförlusten under året, det vill säga andelen uppörd som inte betalats in av det som har debiterats, ligger på en högre nivå än 2021. Resultatet påverkas framför allt av åtta större tullräkningar som har debiteringar på över 1 miljon kronor per tullräkning som ligger obetalda. Det totala värdet för de obetalda tullräkningarna uppgår till nästan 26 miljoner kronor. Samtliga tullräkningar avser tullinitierade förtullningar

som gjorts som en följd av bristande efterlevnad. Fyra av dessa tullräkningar har överförts för indrivning både via Kronofogden och till utlandet. En av tullräkningar har överförts till Kronofogden för indrivning då gäldenären har gått i konkurs. Tre av tullräkningar ställdes ut i december till en och samma aktör i utlandet.

De fordringar som trots insatser inte har betalats efter fem år utgör Tullverkets slutliga uppbördsförluster.

Värdet på avskrivningar har minskat under 2022 jämfört med föregående år. Föregående år var det framför allt två tullräkningar som totalt uppgick till nästa 15 miljoner kronor som påverkade resultatet. Antalet avskrivningar under året motsvarar föregående år. Uppbördsförlustens minskning är störst för avgiftsslag tull vilket beror på att det under 2021 var två stora avskrivningar som påverkade detta avgiftsslag. Även avskrivna belopp för skatt och avgifter har minskat under året.

Ekonomiska krav från EU-kommissionen

EU-kommissionen kan besluta om ett ekonomiskt krav, ett så kallat administrativt misstag, om kommissionen anser att en medlemsstat inte följt tullagstiftningen så att tull inte har fastställts och betalats in korrekt. Kostnaderna för administrativa misstag får Tullverket betala med förvaltningsanslaget.

Under 2022 betalades cirka 2,6 miljoner kronor från Tullverkets förvaltningsanslag för administrativa misstag. Större delen av kostnaden, nästan 1,8 miljoner kronor, hör till två ärenden då tullmedel har tillhandahållits för sent till EU-budgeten. Andra områden där administrativa misstag konstaterats under året är inom hantering av kvoter och obetalda tullräkningar som i huvudsak har sitt ursprung i oavslutade transiteringar.

Under 2020 gjorde Sverige även en villkorad betalning till EU-kommissionen på nästan 12,8 miljoner kronor för ett ärende avseende smuggling av vitlök. EU-kommissionen utreder för närvarande om tullmedel betalats in korrekt. Inbetalningen gjordes för att förhindra att ränta löper på ärendet, även om Tullverket inte delar bilden att det utgör ett administrativt misstag. Ärendet är ännu inte avgjort.

Tabell 35

Andel fastställda tullar, skatter och avgifter som inte har betalats till Tullverket ^{a)}	2020 ^{b)}	2021 ^{b)}	2022 ^{b)}	Förändring 2021–2022 i procentenheter
	0,44%	0,20%	0,42%	0,22

a) Här redovisas det som inte inbetalats vid tidpunkten för årsbokslutet.

b) Från 2017 till och med 2021 är tullräkningar som har VI kod i TDS inte medräknade. Koden omfattar ärenden där deklaranten har fått anstånd eller uppskjutande av genomförande av tulltaxeringsbeslut i avvaktan på dom. Även tullräkningar med BP kod i TDS.

Tabell 36

Slutliga uppbördsförluster fördelat per avgiftsslag (tkr)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Tull	129	12 200	70	-99%
Skatt	77 611	2 931	1 199	-59%
Avgifter	6 566	4 806	559	-88%
Totalt	84 306	19 937	1 828	-91%

Tabell 37

Inbetalat till EU-kommissionen för så kallade administrativa misstag (tkr)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
	1 100	1 655	2 611	58%

Tabell 38

Indikatorer för skattefelsfaktorerna	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Förutsättningar att göra rätt				
Företagens upplevelse av information och vägledning (index) ^{a)}	NA	69	NA	
Andel riktiga och fullständiga deklarationer ur uppbördssynpunkt; skattat	96,0%	95,4%	95,0%	-0,4 procentenheter
Antal deklarationer som ändrats av Tullverket (styck)	7 460	9 971	6 997	-30%
Genomsnittlig väntetid hos Tullsvaret (minuter och sekunder)	04:46	10:35	10:07	-00:28
Upplevd upptäcktsrisk				
Antal tulldeklarationer kontrollerade genom informationskontroll (styck)	63 376	77 346	63 607	-18%
Antal tulldeklarationer kontrollerade genom varuundersökning (styck)	4 140	4 541	4 342	-4%
Andel företag som anser det troligt att Tullverket upptäcker fusk ^{a)}	NA	74%	NA	
Andel företag som anser sig utsatta för konkurrens av fuskande företag ^{a)}	NA	12%	NA	
Motivation och tillit				
Kantar Publics anseendeindex (index)	39	40	39	-3%
NKI (nöjd-kund-index) ^{a)}	NA	74	NA	
Andel klagomål på bemötande	39%	46%	57%	11 procentenheter

a) Mäts vart tredje år.

Inte heller har ärendet avseende betalningskrav från EU-kommissionen mot flera medlemsstater, inklusive Sverige, för att täcka förlust som uppkommit till följd av bedrägerier med undervärderade textilier och skor som importerats från Kina avgjorts under 2022. Även i detta ärende genomfördes en villkorad betalning på nästan 76,4 miljoner kronor under 2021.

Skattefelet

Skattefelet är skillnaden mellan den uppbörd som fastställs av Tullverket och den uppbörd som skulle ha fastställts om alla uppgifter hade redovisats korrekt i samband med införseln till Sverige. Skattefelet uppstår till följd av den handel som inte har deklarerats alls eller som har deklarerats felaktigt.

Tullverkets uppbörd består av flera olika avgifter, främst tullmedel, mervärdesskatt och andra nationella skatter som exempelvis alkoholskatt och tobaksskatt. Tullmedel utgör närmare 90 procent av den debiterade uppbörden och därför avgränsar Tullverket huvudsakligen sin redovisning av skattefelet till det som avser tullmedel.

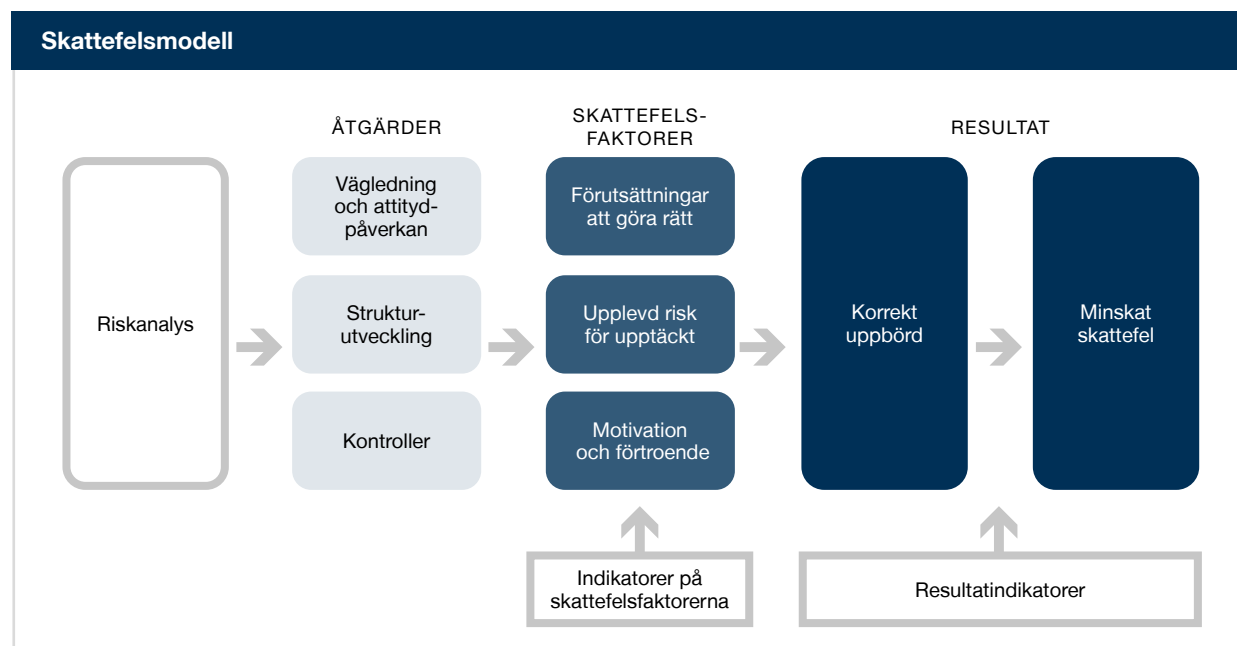
Skattefelsmodellen

Tullverket har i uppdrag att ta in uppbörden med så litet skattefel som möjligt. Tullverket använder en modell med en effektkedja för att åskådliggöra Tullverkets arbete med att minska skattefelet. Modellen innehåller olika väsentliga faktorer, men leder inte till en samlad beräkning av storleken av skattefelet.

Modellen beskriver hur Tullverkets åtgärder inom Vägledning och attitydpåverkan, Strukturutveckling samt Kontroller påverkar tre skattefelsfaktorer som i sin tur bidrar till ett resultat i form av korrekt uppbörd och effekten minskat skattefel. Skattefelsfaktorerna är Förutsättningar att göra rätt, Upplevd risk för upptäckt samt Motivation och förtroende.

Skattefelsfaktorerna är sådana som Tullverket delvis kan påverka men de påverkas även av omständigheter som ligger utanför Tullverkets kontroll.

Tullverket följer upp skattefelsfaktorernas utveckling genom ett antal indikatorer per faktor.

Förutsättningar att göra rätt

Tullverkets åtgärder med vägledning och attitydpåverkan bidrar till att öka förutsättningarna för och viljan att göra rätt. Tullverkets åtgärder med strukturutveckling bidrar till förmågan att göra rätt när vi utvecklar de it-system som används av såväl deklareranter som Tullverket. Vi kan till exempel införa valideringar i våra system och e-tjänster som kan minska risken för att lämna felaktiga uppgifter. Även Tullverkets kontrollerande åtgärder bidrar till förutsättningarna att göra rätt genom att felaktigheter blir korrigerade och förhoppningsvis inte upprepas.

Tullverket genomför regelbundet en kundnöjdhetsundersökning till företagskunder, se vidare under kapitlet om förtroende och samma villkor, sidan 85. De senaste undersökningarna genomfördes 2018 och 2021. Företagskundernas upplevelse av information och vägledning har haft ett indexvärde över 60 i de två senaste undersökningarna (index 69 år 2021; index 65 år 2018). Svarsfrekvensen var betydligt lägre i 2021 års undersökning varför resultatet får betraktas som osäkert. Nästa undersökning kommer att genomföras 2024.

Tullverket har initierat färre ändringar av tulldeklarationer än föregående år. Andelen deklarationer utan uppbördsfel i Tullverkets årliga slumpmässiga kvalitetsmätning var marginellt lägre än jämfört med föregående år och ligger kvar på en hög nivå.

Den genomsnittliga väntetiden hos Tullsvaret har minskat något jämfört med föregående år men ligger fortfarande på en hög nivå trots färre inkomna samtal. Detta beror på att frågorna har blivit mer komplexa vilket också är en önskad effekt då enklare frågor bör kunna besvaras genom andra informationskanaler.

Upplevd upptäcktsrisk

Tullverkets kontrollerande åtgärder är de som främst bidrar till en upplevd upptäcktsrisk. Även åtgärder med strukturutveckling bidrar till en upplevd upptäcktsrisk. Fler och förbättrade valideringar av tulldeklarationerna ökar möjligheten att upptäcka fel när automatiska kontroller utförs i systemen. Regeländringar som utvidgar Tullverkets möjligheter att utföra

kontroller är ett annat exempel som leder till ökad upptäcktsrisk.

Antalet importdeklarationer ökar för varje år och Tullverket behöver därför öka antalet manuella kontroller vilket är resurskrävande. Tullverket har inte mäktat med att öka vare sig antalet tulldeklarationer som kontrollerades genom informationskontroller eller genom varuundersökningar.

I Tullverkets kundnöjdhetsundersökning 2021 svarade 74 procent av företagen att de ansåg det troligt att Tullverket skulle upptäcka om ett företag i deras bransch fuskade med tullavgifter. Endast 12 procent av de företag som besvarade enkäten ansåg att deras företag i stor utsträckning är utsatta för konkurrens från företag som fuskar i branschen. Nästa undersökning kommer att ske 2024 och först då kan en förändring av företagets uppfattning följas och bedömas.

Motivation och tillit

Att allmänhet och företag har förtroende för att Tullverket utövar sitt uppdrag korrekt, rättssäkert och rättvist är viktigt för allmänhetens och företagets motivation att göra rätt samt betala rätt tull, skatt och andra avgifter. Både det faktum att Tullverket utför åtgärder och hur Tullverket utför dessa åtgärder påverkar förtroendet och tilliten. Hur Tullverket bemöter allmänhet och företag får en stor påverkan vid ett direkt möte med myndigheten men också genom andrahandsinformation om hur andra blivit bemötta.

Tullverkets anseendeindex i Kantar Publics årliga undersökning av allmänhetens tilltro till och intryck av myndigheter är 39 för 2022 jämfört med index 40 för 2021. Sänkningen ligger inom den statistiska felmarginalen. Tullverkets anseendeindex är relativt stabilt över tid. Genomsnittet bland statliga myndigheter för 2022 är 38 och Tullverket ligger något över detta.

I Tullverkets kundnöjdhetsundersökning 2021 var företagets övergripande nöjdhet (nöjd-kund-index, NKI) med Tullverket högre (NKI 74) än vid föregående undersökning 2018 (69). Ett NKI runt 70 får betraktas som tillfredsställande. Dock var svarsfrekvensen betydligt lägre 2021 jämfört med den föregående undersökningen varför ökningen

Tabell 39

Resultatindikatorer för skattefelet	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Debiterat efter kontroller ^{a)} (kr)	286 365	173 591	252 964	46%
Andel revisioner som resulterar i ändringar	84%	78%	86%	8 procentenheter
Skattat tullfel avseende mörkertal i deklarationer (tkr)	120 398	137 388	180 686	32%
Skattat bruttoppbördsfel totalt i kvalitetsmätning	1,02%	2,15%	3,50%	1,35 procentenheter

a) Ny mätmetod 2022 för statistik från och med 2020.

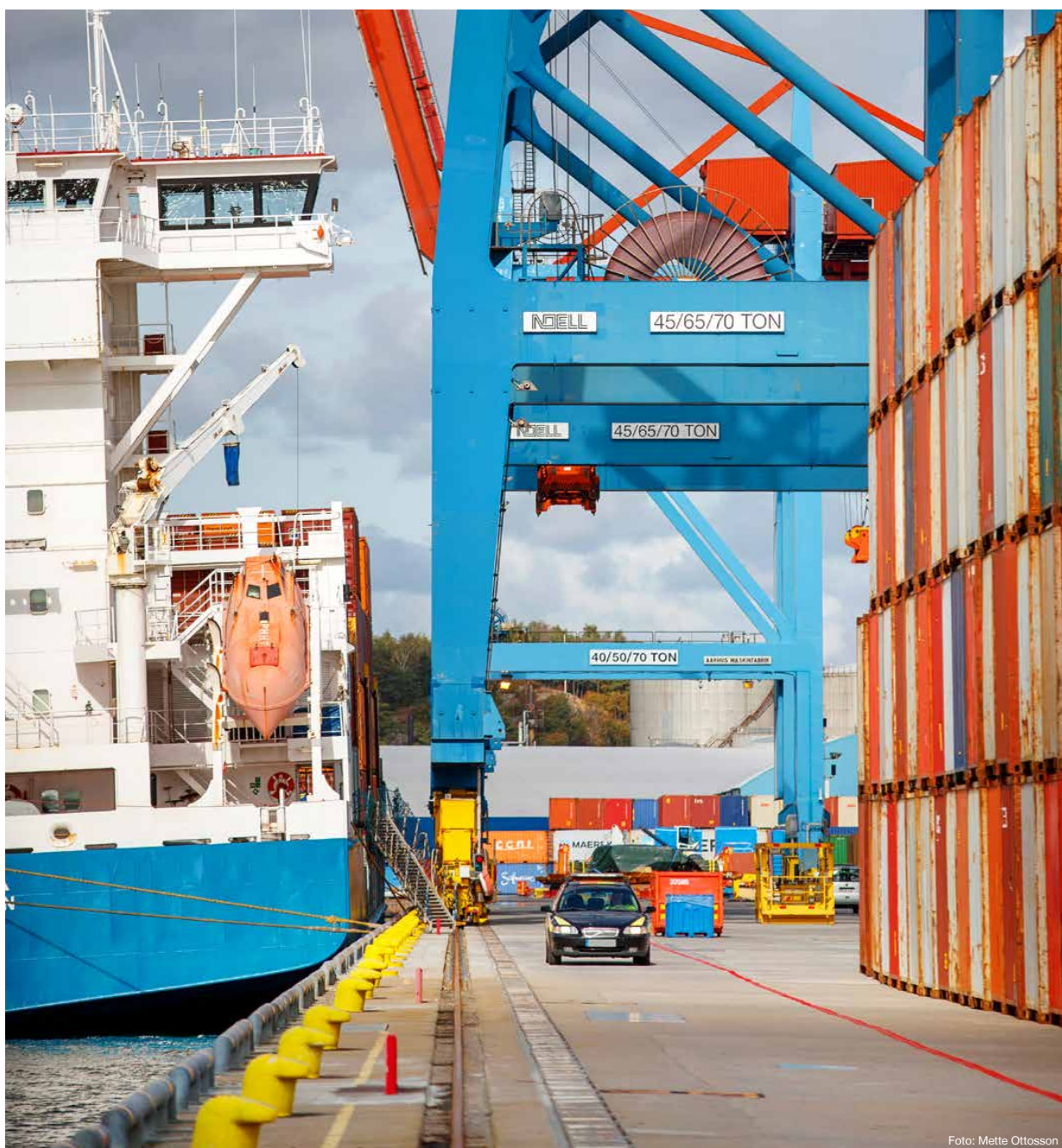

Foto: Mette Ottosson

måste betraktas som osäker. Nästa undersökning kommer att ske 2024.

Andelen klagomål på bemötande har ökat något jämfört med föregående år. Antalet klagomål i sin helhet har minskat jämfört med föregående år samtidigt som antalet kontroller i resandeflödet ökat under 2022 i jämförelse med de föregående strängare pandemiåren 2019–2020. Tullverket lägger stor vikt vid att följa upp all kritik gällande brister i bemötande.

Resultatindikatorer

Tullverket följer upp åtgärdernas påverkan på skattefelet genom att följa utvecklingen av ett antal utvalda indikatorer.

Under 2022 har debiteringarna efter Tullverkets kontroller totalt sett ökat i jämförelse med föregående år. Ökningarna är i princip hänförliga till debitering av tobaksskatt i ett fåtal ärenden. Av Tullverkets genomförda revisioner under 2022 är andelen som lett till en ändring³ högre än föregående år eftersom inflödet av högprioriterade revisionsobjekt från

3) Med ändring menas att en debitering eller återbetalning har gjorts i ärendet.

underrättelseverksamheten har ökat vilket också har påverkat debiteringen.

Tullfelet

Tullfelet är skillnaden mellan de fastställda och de teoretiskt riktiga beloppen tull. De faktorer som påverkar storleken av den tull som ska betalas vid import är

- tullvärdet för de importerade varorna, eftersom tullbeloppet fastställs som en procentandel av detta värde (värdetull)
- varornas ursprungsland
- varornas klassificering enligt tulltaxan, som i kombination med ursprunget fastställer den tullsats som ska tillämpas på tullvärdet.

Faktorerna kan förändras flera gånger per år och det bidrar till svårigheterna att genomföra analyser över såväl storleken på, som förändringen av, tullfelet. Varken Sverige eller några andra medlemsstater har hittills redovisat beräkningar av tullfelet som helhet. 2017 fick EU-kommissionen kritik av den europeiska revisionsrätten för att inte ha presenterat några beräkningar av tullfelet, det så kallade tullgapet.

Foto: Maria Fältd

De sätt som en importör kan använda för att undvika att betala tull genom att medvetet göra felaktigheter i deklarationen är att

- undervärdera, det vill säga att deklarerat ett lägre värde för de importerade varorna än det faktiska värdet, ofta i kombination med att förfalskade handelsdokument visas upp
- uppge felaktiga uppgifter om ursprung, det vill säga att ett felaktigt ursprungsland deklarerat för de importerade varorna
- felaktig klassificering, det vill säga att en produktklassificering med lägre tullsats deklarerat
- en kombination av ovanstående.

En importör kan också bedrägligt utnyttja en tullbefrielse genom att begära undantag för varor som inte är berättigade till det.

Det finns alltså flera risker för att tullfel ska uppstå i importflödet.

Tullfelets storlek

Tullverket har sedan 2016 använt en förenklad metod för beräkning av det potentiella mörkertalet avseende tullfelet baserat på 2014 års statistik om import. Metoden att beräkna denna del av tullfelet togs fram i samarbete med Statistikmyndigheten, SCB. Den jämför rapporteringen av statistiska uppgifter som lämnats till SCB och Skatteverket avseende handeln av varor. Modellen innebär att diskrepans avseende underrapporterad information i Intrastat⁴ även kan antas föreligga vad avser import i Extrastat⁵. Vissa antaganden görs om skillnaden mellan beloppen och därefter görs ett antagande om mörkertalet, det vill säga den handel som inte har rapporterats, för import från länder utanför EU. Det innebär att resultatet inte kan säkerställas statistiskt och är förknippat med osäkerhet eftersom det bygger på externa värden och förhållanden som inte med säkerhet gäller för den handel som Tullverket arbetar med. Det är en metod med bedömning vid ett specifikt tillfälle av föränderliga variabler och ett starkt modellantagande men kan ge en bild över

tänkbara rapporteringsdiskrepanser.

Under 2021 genomfördes en uppdatering av siffrorna i modellen utifrån 2019 års importstatistik (helåret före pandemiutbrottet) och den innebar att mörkertalet uppskattades till 1,93 procent av den totala importen att jämföra med 1,73 procent vid 2014 års mätning. Tullverket har inte uppdaterat beräkningen av det procentuella mörkertalet för 2022, utan planerar att göra det år 2025 för att fortsätta följa förändringen över tid.

Utifrån denna uppskattade andel odeklarerad import kan det nominella tullfelet under året uppskattas till 181 miljoner kronor (137 miljoner kr 2021; 120 miljoner kr 2020). Denna ökning är helt hänförlig till det ökade värdet på varuimporten.

En annan uppskattning av tullfelet som Tullverket gör bygger på den slumpmässiga kvalitetsgranskning som Tullverket genomför årligen. Varje år granskar Tullverket slumpmässigt 1 200 tulldeklarationer som lämnats vid import. De fel som Tullverket upptäcker vid kvalitetsgranskningen ligger till grund för en uppskattning av felet i det deklarerade flödet som SCB hjälper Tullverket med. Resultatet räknas med statistiska metoder upp för hela populationen och vi får ett bruttouppbördsfel för den totala uppbörden som betalats in under året.

Det skattade totala bruttouppbördsfelet avseende samtliga intäktslag (skatt, tull och avgifter) i årets granskning var 3,5 procent motsvarande 320 772 tkr (konfidensintervall med 95 procent säkerhet 230 131–441 413 tkr). Det skattade totala bruttouppbördsfelet för 2021 var 2,2 procent vilket motsvarade 148 282 tkr. Bruttouppbördsfelet har därmed ökat, där en del av den nominella ökningen är relaterat till det ökade importvärdet.

Även bruttouppbördsfelet avseende tull har ökat. I årets granskning motsvarade det 3,1 procent, vilket motsvarar 287 870 tkr (konfidensintervall med 95 procent säkerhet 198 237–377 503 tkr). I mätningen för 2021 var bruttouppbördsfelet för tull 1,2 procent motsvarade 82 058 tkr (konfidensintervall 60 167–103 949 tkr). Beräkningarna tyder på en viss försämring av kvaliteten i tulldeklarationerna. Det finns dock osäkerheter i beräkningarna. Det är angeläget att fortsätta följa utvecklingen

4) Intrastat är ett statistiksystem för uppgiftsinsamling om varuhandeln inom EU.

5) Extrastat är ett statistiksystem som omfattar av Tullverket lämnade uppgifter om import och export till länder utanför EU.

och även att försöka minska osäkerheten i beräkningarna. De utvecklingsinsatser som görs avseende de it-stöd som företagen använder för deklarationerna bör förbättra förutsättningarna att öka kvaliteten.

Den metod som används för mätning av kvaliteten i företagens lämnade deklarationer och beräkning av tullfel samt skattefel har inte förändrats under en längre tid. Ett antal kringliggande parametrar har förändrats, exempelvis gällande lagstiftning, uppgiftslämning och it-stöd samt att ett flertal ytterligare tulldeklarationstyper som är eller kommer att vara relevanta för kvalitetsmätningen har tillkommit. Tullverket har därför beslutat att genomföra en generell översyn av metoden. Uppdraget kommer att inledas under 2023 och en ny kvalitetsmetod beräknas tidigast kunna användas för bedömning av skattefelet i årsredovisningen 2024.

Tullverkets bedömning av skattefelet

Förutsättningarna att göra rätt bedöms ha ökat något jämfört med föregående år. Antalet deklarationer som har ändrats av Tullverket har minskat och väntetiden hos Tullsvaret minskade något under året. Andelen riktiga och fullständiga deklarationer ligger på ungefär samma höga nivå som tidigare år.

För skattefelsfaktorn Upplevd upptäcktsrisk visar samtliga indikatorer negativt utfall. Tullverkets manuella kontroller har minskat. För skattefelsfaktorn motivation och tillit har andelen klagomål på bemötande ökat men allmänhetens och företagens anseende för Tullverket ligger på ungefär samma nivå som föregående år.

Även om Tullverket ökat korrigeringen av felaktig uppbörd genom efterkontroller så har det skattade mörkertalet för tullfelet ökat i nominella termer liksom även bruttoupbördsfelet i kvalitetsmätningen av deklarationer.

Tullverket kan inte uttala sig om graden av tullfelets förändring. Det är osäkert hur tullfelets förändring påverkas av andra faktorer som ligger utanför Tullverkets påverkan. Såväl 2020 som 2021 har pandemin påverkat både handeln i stort, trafikflöden och Tullverkets åtgärder. Under 2022 har handeln ökat men också handelns värde till följd av ökad inflation och kostnader i olika led. Den beräknade ökningen mellan 2021 och 2022 av mörkertalet för tullfelet är, på grund av den beräkningsmetod som används, helt relaterad till den ökade handeln. Över en längre period så indikerar tullfelsmätningarna avseende mörkertalet för odeklarerade varor att tullfelet har ökat något. Det skattade tullfelet i det odeklarerade flödet var 1,73 procent av tullvärdet 2014 och 1,93 procent 2019. En ny mätning kommer att göras 2024. Bruttoupbördsfelet i kvalitetsmätningen av deklarationerna visar på en oroande ökning. Det är angeläget att fortsätta följa utvecklingen. Av de åtgärder Tullverket vidtar för att minska skattefelet bedöms den strukturutveckling som genomförs avseende nya it-stöd på kort sikt vara det som mest ökar förutsättningarna att minska skattefelet.

Foto: Mette Ottosson

Beslagtagna, omhändertagna och stoppade varor

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska redovisa resultatet av kontrollverksamheten avseende smuggling av narkotika, vapen och explosiva varor samt storskalig eller frekvent illegal införsel av alkohol och tobak. Av redovisningen ska även framgå hur myndigheten har balanserat insatserna inom dessa områden mot insatserna på övriga risk- och restriktionsområden¹.

I detta kapitel redovisar vi den del av resultatet från underrättelse- och kontrollarbetet som lett till beslag eller omhändertagande av varor utifrån de olika risk- och restriktionsområdena. Vi redovisar även resultatet för kontroller där Tullverket stoppat varor från att föras in eller ut ur Sverige, men där beslut om åtgärder för varorna har fattats av annan myndighet.

Narkotika och dopningsmedel

Enligt Europol är den illegala narkotikamarknaden den största illegala marknaden inom EU. Sverige är i allt väsentligt att betrakta som ett mottagarland för narkotika. Det innebär att merparten av den narkotika som konsumeras i Sverige smugglas hit. I Sverige är missbruk av cannabis och narkotiska läkemedel mest förekommande, följt av kokain och amfetamin.

Samhällsnytta narkotika och dopningsmedel

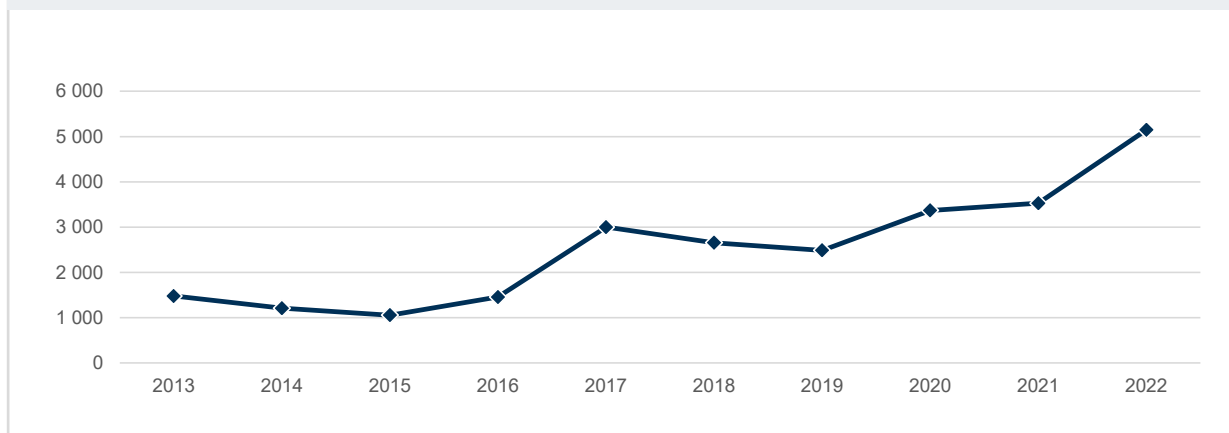
Tullverkets beslag av narkotika och dopningsmedel leder till en effekt som motsvarar ett samhällsekonomiskt värde som motsvarar kostnaderna av missbruk.

Värdet av beslagen omräknat till samhällsnytta enligt Tullverkets modell² ligger på en högre nivå

1) Regleringsbrev för budgetår 2022 avseende Tullverket

2) Se avsnittet Samhällsnytta i kapitlet Mätmetoder, sidan 108.

Diagram 3
Samhällsnytta narkotika och dopning (mnkr)

Tabell 41

Antal beslag narkotika och dopningsmedel	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 %	Förändring 2021–2022 Antal
Totalt	7 211	6 999	5 997	-14%	-1 002

Tabell 42

Beslagtagna mängder narkotika och dopningsmedel	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Heroin (kg)	22	1	8	695%
Opium (kg)	10	13	21	69%
Amfetamin inkl. metamfetamin (kg)	221	332	549	65%
Kokain inkl. kokablad (kg)	216	261	822	215%
Cannabis (kg)	3 888	3 299	2 304	-30%
Kat (kg) ^{a)}	3 537	1 547	1 259	-19%
Ecstasy (tabl.)	17 148	25 499	35 266	38%
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (tabl.)	1 869 289	1 805 150	3 739 991	107%
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (kg)	147	329	261	-21%
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (l)	164	45	62	37%
Totalt narkotika (tabl.)	1 886 436	1 830 649	3 775 257	106%
Totalt narkotika (kg)	8 042	5 781	5 225	-10%
Totalt narkotika (l)	164	45	62	37%
Dopningsmedel (tabl.)	82 583	148 346	128 854	-13%
Dopningsmedel (kg)	9	3	6	94%
Dopningsmedel (l)	21	9	19	104%

a) Varav torkad kat 3 194 kg 2020, 1 380 kg 2021 och 1 030 kg 2022.

än under 2021 och är det högsta utfall Tullverket haft på tio år. Beslagen av cannabis, amfetamin och kokain utgör cirka 90 procent av samhällsnyttan för 2022.

Beslag av narkotika och dopningsmedel

Det totala antalet beslag av olika narkotika- och dopningspreparat har minskat jämfört med 2021. Det är framför allt antalet beslag av narkotiska läkemedel som minskat. Förändringar i postflödet, framför allt på Arlanda, är en förklaring till minskningen.

Heroin

Både i Sverige och internationellt förefaller marknaden för heroin vara stabil och även om mängden beslagtaget heroin har ökat från 2021 till 2022 så är den fortsatt förhållandevis liten jämfört med tidigare år. Antalet beslag har minskat stadigt sedan 2020, men den totala mängden beslagtaget heroin har ökat från föregående år då ett större beslag på cirka sex kg heroin har gjorts i en personbil under 2022.

Opium

Mängden beslagtaget opium har ökat de sista åren men antalet beslag har minskat jämfört med 2021. Flera beslag på cirka fem kg vardera har skett i resandeflödet.

Amfetamin

Antalet beslag av amfetamin ligger på ungefär samma nivå som 2021. Den beslagtagna mängden amfetamin har däremot ökat till följd av flera mycket stora beslag i lastbilar, personbilar samt vid husrannsakingar i samband med brottsutredningar. Ökningen kan delvis förklaras med information från krypterade chattar. De flesta beslagen görs i post- och kurirflödet, vid husrannsakingar samt i personbilar.

Det finns ingenting som tyder på att den inhemska marknaden för amfetamin har minskat. Enligt avloppsvattenanalyser där EMCDDA³ har jämfört runt 80 större städer i Europa kan man se att Sverige sticker ut med det högst uppmätta värdet av amfetaminrester följt av Belgien,

Nederländerna och Finland. Sverige är ett transitland för amfetamin till både Norge och Finland. I de redovisade mängderna ingår även beslag av mindre mängder metamfetamin.

Kokain

Antalet beslag ligger på ungefär samma nivå som tidigare år, däremot ses en markant ökning av beslagtagen mängd. Denna ökning utgörs i huvudsak av ett mycket stort beslag på drygt 500 kg i en container. Ytterligare ett stort beslag på cirka 90 kg har gjorts i en container samt ett beslag på över 60 kg på ett lastfartyg från Colombia. Beslag av kokain görs i alla flöden men en minskning av antalet beslag har skett i post- och kurirflödet under 2022.

Colombia fortsätter att vara det största ursprungslandet för kokain men europeiska beslag av kokain med ursprung i Peru har ökat. Antal stora beslag i Europa fortsätter att öka och hamnarna i Belgien, Nederländerna och Spanien står alltså för de flesta beslagen. Det finns dock tecken på att smugglingsrutterna blivit mer spridda och såväl Marocko, Balkan och Turkiet pekas ut som riskområden.

Den svenska marknaden fortsätter att vara attraktiv med stabila priser och ökande renhetsgrader. EMCDDA har noterat att antalet laboratorier för kokainproduktion baserade i Europa har ökat.

Cannabis

Antalet beslag har ökat något jämfört med 2021 men den beslagtagna mängden har minskat jämfört med 2021. Det största beslaget på cirka 358 kg av cannabisbuds under 2022 skedde vid en husrannsaking i samband med en brottsutredning.

Flest beslag görs i post- och kurir- samt personbilsflödet, därefter kommer resande med tåg. En stor ökning av mängden beslagtagen cannabis har skett i post- och kurirflödet samtidigt som antalet beslag i detta flöde har minskat. Orsaken till nedgången i beslagtagen cannabis kan bero på att informationen från de krypterade chattarna minskat och att underrättelsesläget har försämrats. Det finns inga indikatorer på att marknaden har minskat och priserna på cannabis och marijuana har varit stabila de senaste åren.

3) The European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction

Enligt EMCDDA tycks Spanien bli en allt mer central leverantör för den europeiska marknaden. Där ökar mängden beslag. EMCDDA rapporterar också att de fortsätter se en ökande mångfald i utbudet av cannabisprodukter i Europa, där extrakt och ätbara produkter med hög THC-halt dyker upp på narkotikamarknaden och CBD-produkter med låg THC-halt saluförs kommersiellt. Även i Sverige ses nya produkter som innehåller THC vilket breddar marknaden för de som brukar.

Kat

Beslagen av kat, både torkad och färsk, har minskat såväl i mängd som antal jämfört med tidigare år. Majoriteten av beslagen sker i post- och kurirflödet.

Ecstasy (MDMA)

MDMA är ett centralstimulerande amfetaminpreparat och ingår ofta, men inte alltid, i drogen ecstasy. Ecstasy blandas även med annan syntetisk narkotika. MDMA tas i beslag i både kilo och styck. Mängden beslagtagna tabletter har ökat medan beslagen av pulver har minskat jämfört med 2021. Antalet beslag ligger på ungefär samma nivå under 2022 jämfört med 2021. Flest beslag tas i post- och kurirflödet.

Övrig narkotika inklusive narkotiska läkemedel

Den totala beslagtagna volymen tabletter har ökat betydligt jämfört med 2020 och 2021 men antalet beslag har minskat. Det är inte klarlagt vad detta beror på och ett flertal faktorer kan spela in. Generellt kan man se att det smugglas större mängder per beslag. Beslag av narkotiska läkemedel görs i alla flöden men det har skett en minskning i post- och kurirflödet sedan 2020.

Antalet beslag av tramadol har minskat sedan 2020 men den totala mängden tabletter som beslagtagits har ökat. Mängderna vid varje enskilt beslag indikerar att en stor del smugglas in för eget bruk, men också att det beslagas stora mängder tramadol som är avsett för vidareförsäljning.

Tramadol är relativt billigt att köpa jämfört med cannabis, kokain och amfetamin och missbruk av tramadol bland ungdomar har ökat

under de senaste åren. Enligt Polismyndigheten har man sett en trend där många som tidigare missbrukat heroin gått över till att missbruka tramadol. Tramadol är inte narkotikaklassat generellt inom EU, utan lagligt i ett antal länder. Marknaden i Sverige för tramadol är stor och i paritet med exempelvis cannabis. Under 2022 så bestod de två största tablettbeslagen inte av tramadol utan av ksalol som innehåller den aktiva substansen alprazolam som är en benzodiazepin.

Mängden beslagtagna syntetiska katinoner har ökat rejält sedan 2020 även om färre beslag har gjorts under 2022 än tidigare år. Flest beslag görs i post- och kurirflödet vilket oftast innebär mindre mängder. Ett stort beslag på 60 kg har gjorts i lastbilsflödet under 2022. De flesta beslagen görs i pulverform.

Syntetiska katinoner är preparat som ofta säljs under benämningen 3-CMC/3-MMC och 4-CMC och kristaller. Både produktionen och distributionen av syntetisk narkotika anpassar sig snabbt till lagstiftningen, tillgången på prekursorer och efterfrågan. Produktionen av dessa preparat sker främst i Nederländerna samt i Polen. Ett flertal större laboratorier har stängts ned i Polen under det gångna året.

Dopningsmedel

Försäljning av dopningsmedel sker främst via nätet och de flesta beslag sker därmed i post- och kurirflödet. Antalet beslag av dopningspreparat har varit relativt konstant över åren. Mängden beslagtagna tabletter har minskat något i år medan mängden i pulverform och liter har ökat.

Vapen och explosiva varor

Både antalet beslag av och mängden skjutvapen har minskat jämfört med 2021. Många av de beslag av vapen som Tullverket gjorde under 2021 och 2020 skedde vid husrannsakingar i samband med brottsutredningar. Tullverket har påträffat färre vapen i samband med husrannsakan under 2022. Flest beslag av skjutvapen görs vid husrannsakingar i samband med brottsutredningar följt av beslag i post- och kurirflödet samt i personbilar. Under 2022 beslagtogs till exempel 15 pistoler i en personbil vid Öresundsbron.

Det går inte alltid att fastställa var vapen

Diagram 4
Heroin (kg)

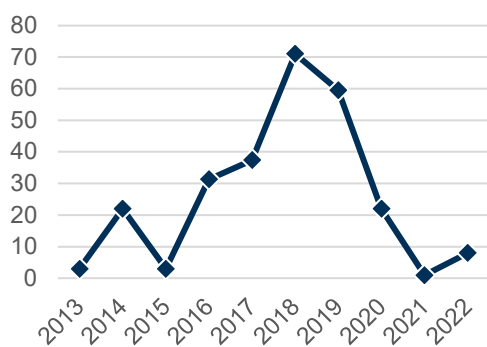

Diagram 5
Amfetamin inkl. metamfetamin (kg)

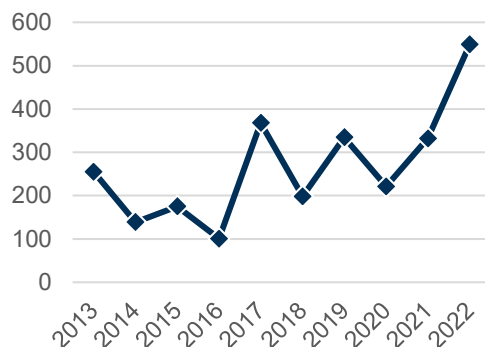

Diagram 6
Kokain inkl. kokablad (kg)

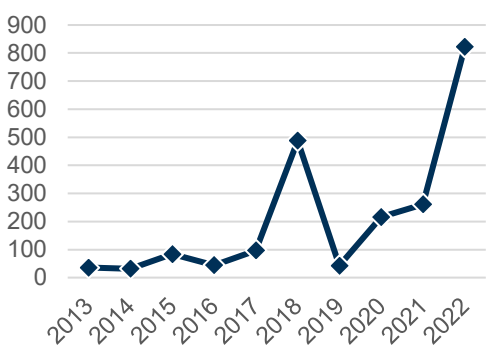

Diagram 7
Cannabis (kg)

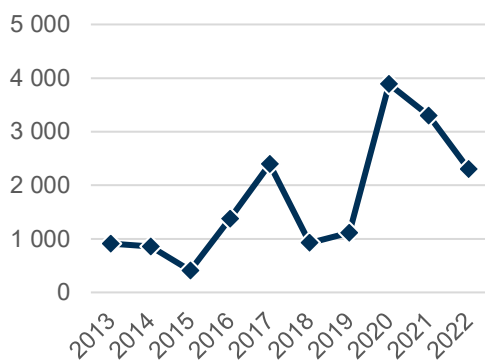

Diagram 8
Kat (kg)

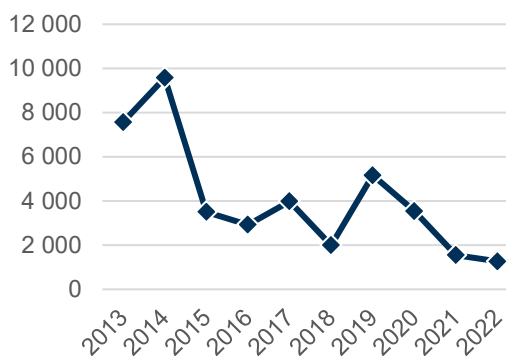
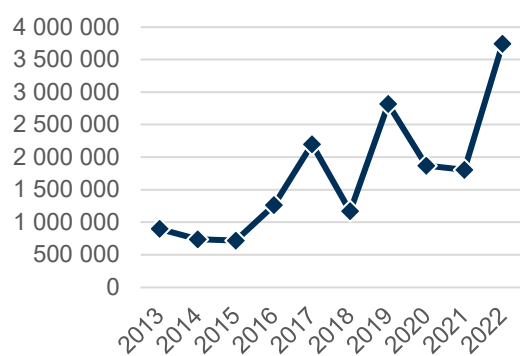

Diagram 9
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (tabl.)

Tabell 43

Beslag av vapen och explosiva varor	Antal beslag			Mängd			Enhet
	2020	2021 ^{a)}	2022	2020	2021 ^{a)}	2022	
Skjutvapen	56	52	36	142	85	64	st
Start- och gasvapen ^{b)}	27	23	19	50	30	23	st
Vapendelar ^{c)}	29	27	15	247	165	120	st
Explosiva varor	46	113	151	10 528	22 138	48 940	st
	1	0	1	0	0	0,5	kg
Andra vapen, ammunition m.m. ^{d)}	857	1 677	1 261	39 437	9 420	18 581	st

a) Från 2021 så är hävda (återlämnade) beslag exkluderade.

b) Som kan konverteras till skjutvapen.

c) Vapendelar som omfattas av 1 kap. 3 § vapenlagen (1996:67).

d) Tidigare (2020) innehöll andra vapen, ammunition m.m. även explosiva varor, vapendelar samt start- och gasvapen. Ny redovisning för 2021 och en justering har skett för 2020.

Tabell 44

Vapen och explosiva varor, övriga avvikelser ^{a)}	Antal sändningar			Mängd			Enhet
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	
Andra vapen, ammunition m.m. ^{b)}	1	1	0	6 000	3 186	0	kg
	23	23	38	333	1 357	1 302	st
Explosiva varor	0	8	1	0	83 436	126	kg

a) Under avvikelser redovisas upptäckta avvikelser i samband med kontroll men där beslag inte görs.

b) Andra vapen, ammunition m.m. inkluderar farliga föremål.

kommer ifrån. Balkan bedöms fortfarande vara en aktör för vapen som smugglas till Sverige. Bedömningen är att de flöden som de här vapnen smugglas i är resande med personbil eller buss samt lastbilar där skjutvapen packas tillsammans med den legala lasten. Ofta sker vapensmuggling i samband med narkotikasmuggling. Sannolikt kommer de flesta insmugglade vapnen in via södra Sverige. Smuggling i post- och kurirflödet bedöms också fortsatt utgöra en risk. I post- och kurirflödet rör det sig ofta om att delar till vapen för modifiering skickas, samt att vapen skickas i delar för att minska risken för upptäckt.

I kriminella kretsar är det vanligt att återanvända vapen och ett vapen kan användas ett flertal gånger innan det anses som förbrukat av de kriminella.

Kriget i Ukraina kan påverka mängden och typ av vapen som smugglas in i Sverige under en längre tidsperiod framöver. Det finns indikationer på att vapen som härrör från konflikten redan är i omlopp i Skandinavien men det är inget som setts i Tullverkets beslag.

Hybridvapen, som består av en kombination av fabriksstillverkade delar och egentillverkade delar, har fått fäste i kriminella miljöer i Sverige. Aktörerna kan utnyttja skillnader i lagstiftning i olika EU-länder men även internationellt. Tullverket har hanterat ärenden gällande 3D-printade vapen under 2022. Polismyndigheten har också gjort flera beslag av hela 3D-vapen, men även av vapendelar. Tullverkets beslag av vapendelar har minskat något de sista åren.

Tullverkets sammantagna vapenbeslag kan inte tas som en indikator för vapensmugglingens omfattning då en relativt stor andel av beslagen görs i samband med husrannsakingar. Dessa vapen fanns redan i landet, och om och i så fall hur de har smugglats in kan inte fastställas.

Antalet beslag och mängden beslagtagna start- och gaspistoler ligger relativt konstant. I redovisningen av andra vapen inklusive ammunition ingår bland annat elpistoler, tårgas, pepparsprej, knogjärn och knivar. Antalet beslag av andra vapen och ammunition har minskat betydligt men mängden har ökat kraftigt jämfört med föregående år och det beror på ett stort beslag (8 597 stycken) ammunition.

Beslag av explosiva varor har ökat markant jämfört med tidigare år. Det är främst så kallade bangers, lysraketer, fyrverkerier, rökbomber/ rökgranater, krut och facklor. Dessa används dels av kriminella nätverk men även vid exempelvis fotbollsmatcher, demonstrationer och liknande. Lagstiftningen skiftar inom EU när det gäller införsel och tillstånd att inneha och förvara explosiva varor. Beslagen tas till allra största del i post- och kurirflödet och kommer nästan uteslutande från Europa och EU-länder. Anmärkningsvärt är att i de ärenden där Tullverket kunnat identifiera åldern på beställarna har en stor andel varit under 18 år och i flera fall är det stora mängder som har beställts av unga personer.

Alkohol och tobak

Alkohol- och tobaksprodukter förs in illegalt i Sverige både organiserat och storskaligt, men även under sken av att vara för privat bruk men där syftet egentligen är att produkterna ska säljas vidare. Tullverket samverkar med Polismyndigheten, Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten i gemensamma myndighetsinsatser och operativa ärenden för att bekämpa den illegala införseln. De varor som misstänks ha smugglats in i Sverige tas i beslag.

Tullverket kontrollerar att villkoren för införsel för eget bruk är uppfyllda och utreder om det föreligger skyldighet att betala svensk punktskatt. Detta utförs i enlighet med befogenheterna i lagen om punktskattekontroll (LPK). Varorna omhändertas av Tullverket till dess skattskyldigheten fastställs och kan sedan komma att återutföras eller förverkas. En kontroll kan även övergå i misstanke om smuggling och varorna tas då i beslag. Skulle åtal för smuggling ogillas eller förundersökningen läggas ned kan varorna omhändertas på nytt och utredningen av skattskyldighet kan fortsätta.

Skattebortfall alkohol och tobak

Alkohol- och tobaksvaror som har tagits i beslag är varor som alkohol- eller tobaksskatt skulle ha tagits ut för vid en legal införsel. Skattebortfallet för de beslagtagna varorna kan därför beräknas.

Tabell 45

Antal beslag och omhändertaganden av alkohol och tobak	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Beslag alkohol	1 214	985	581	-41%
Beslag tobak	1 009	1 338	1 010	-25%
Omhändertaganden alkohol och tobak	465	462	611	32%
Totalt	2 688	2 785	2 202	-21%

Tabell 46

Beslagtagna mängder alkohol och tobak	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Sprit (l)	73 697	68 179	29 419	-57%
Starköl (l)	214 187	124 509	61 370	-51%
Vin (l) ^{a)}	29 444	23 889	10 271	-57%
Cigaretter (st)	25 841 643	12 698 649	5 579 957	-56%
Övrig tobak (kg) ^{b)}	14 483	17 541	6 328	-64%
Övrig tobak (l) ^{c)}	3	13	166	1155%

a) I vin ingår alkoholisk: 833 liter 2020, 1 127 liter 2021 och 394 liter 2022.

b) I övrig tobak ingår snus, röktobak, vattenpiptobak och nikotinhaltiga produkter.

Tabell 47

Omhändertagna mängder alkohol och tobak	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Sprit+alkoläsk (l)	14 585	20 180	22 190	10%
Vin+cider (l)	28 866	19 080	27 671	45%
Starköl (l)	147 247	139 598	138 307	-1%
Cigaretter (st)	118 995	64 920	469 772	624%
Tobak (kg)	995	1 363	1 212	-11%

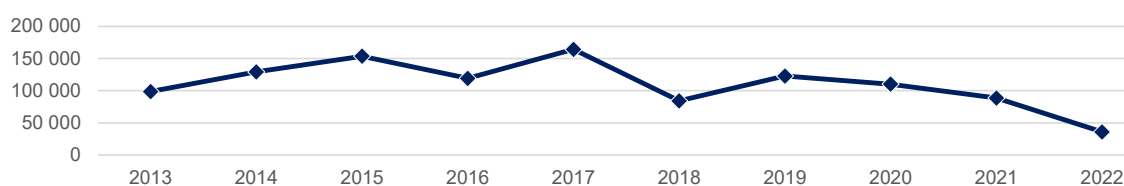
Tabell 48

Skattebortfall alkohol- och tobaksbeslag ^{a)} (tkr)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Skattebortfall	110 234	88 620	36 004	-59%

a) Endast beräknad på beslagtagna mängd, inte omhändertagna punktskattevaror där punktskatten antingen efterskänks eller debiteras.

Diagram 10

Skattebortfall alkohol- och tobaksbeslag (tkr)

Läs mer under avsnittet Samhällsnytta i kapitlet Mätmetoder, sidan 108.

Variationen i det beräknade skattebortfallet över tid beror på hur stora mängder alkohol- och tobaksvaror som har beslagtogs. Vilken typ av vara det rör sig om påverkar också beräkningen eftersom det är olika skattesatser för olika varor.

Under 2022 har skattebortfallet för alkohol- och tobaksvaror minskat betydligt jämfört med 2021. Underrättelseslaget gällande dessa varor är inte tillfredsställande. Det finns inga tecken på att efterfrågan minskat och därför kommer Tullverket avsätta underrättelseresurser för att få fram information om hur punktskattepliktiga varor kommer in i Sverige.

Alkohol

Den oregistrerade konsumtionen av alkohol uppgick 2021 till 12,3 procent. Den oregistrerade konsumtionen är den alkohol som inte köpts via Systembolaget, på restauranger, barer, nattklubbar eller folköl införskaffad i matbutiker. Resandeförsel och köp av smugglad alkohol minskade kraftigt under pandemiåren. Andelen resandeförd alkohol som konsumeras i Sverige uppskattas till 4,3 procent. Köp av smugglad alkohol uppskattas till 3,6 procent av den totala konsumtionen. Köp av alkohol via nätet (ej Systembolaget) uppgår till 2 procent av den totala konsumtionen⁴. Den obeskattade alkoholen beräknas generera en skatteförlust runt 1,7 miljarder kronor årligen⁵.

4) Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN 2022, Alkoholkonsumtionen i Sverige 2001–2021, Rapport 212.

5) Myndighetsgemensam lägesbild organiserad brottslighet 2021

Tullverket har gjort betydligt färre beslag av alkohol under 2022. Även den totala mängden alkohol som har tagits i beslag eller omhändertagits har minskat. Tullverket har sedan några år tillbaka arbetat med att slå ut den organiserade smuglingen av alkohol genom att metodiskt bedriva förundersökningar mot individer och konstellationer som via så kallad myrtrafik systematiskt smugglar alkohol från Tyskland, via Danmark, till Sverige. Detta arbete har varit framgångsrikt och totalt har ett femtiotal nätverk slagits ut genom fängelsedomar, värdeförverkande, återkrav av sjukersättning och sjukpenning från Försäkringskassan samt krav på punktskatt från Skatteverket.

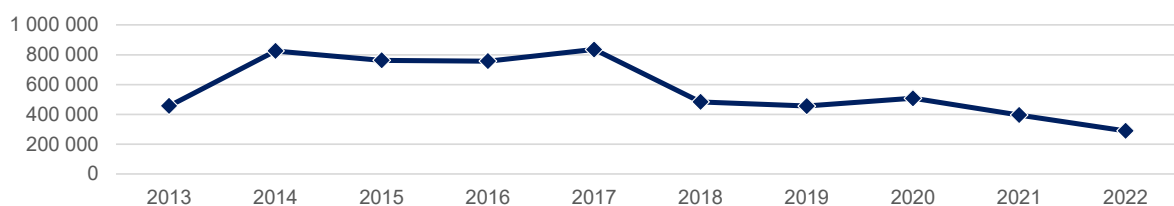
Åtgärderna har fått relativt stort medialt genomslag och har, såvitt vi kan bedöma, åtminstone tillfälligt haft en avhållande effekt för de som genom myrtrafik vill smugla alkohol systematiskt.

Underrättelseinformation gällande storskalig alkoholsmuggling har minskat de senaste åren. Även de ökade kostnaderna för drivmedel kan ha påverkat de smugelnätverk som finns i norra Sverige då de inte längre har samma ekonomiska vinning av att ta in alkohol över gränsen.

Av Tullverkets totala beslagtagna mängd alkohol dominerar starköl som utgör 61 procent, följt av spritdrycker på 29 procent samt vin och alkohol på 10 procent. Antalet beslag av alkohol har minskat i lastbilar och personbilar jämfört med tidigare år.

Diagram 11

Beslagtagna och omhändertagna mängder alkohol (liter)

Cigaretter

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, uppskattar att konsumtionen av cigaretter har minskat med 23 procent under perioden 2019–2021. Revisions- och rådgivningsföretaget KPMG bedömer att konsumtionen av cigaretter från obeskattad resandeförsel och smuggelcigaretter minskade något under perioden, från 9,6 procent till 7,3 procent av den totala konsumtionen av cigaretter.

Både antalet beslag av cigaretter och den beslagtagna mängden har minskat jämfört med tidigare år. Det största cigarettbeslaget har gjorts i en lastbil där cirka 2,4 miljoner cigaretter beslagtogs. Flest beslag görs bland flygresenärer. En sannolik delförklaring till detta är att informationen till Tullverket om storskalig cigarettsmuggling har minskat. Nya transportvägar och tillverkningsplatser för illegala cigaretter har också uppkommit som en följd av Rysslands invasion av Ukraina och de sanktioner och kontroller som kriget har medfört. Internationellt konstateras att produktionen av illegala cigaretter flyttar närmare slutkonsumenten. I närtid har två större fabriker upptäckts och slagits ut i Danmark. Möjligen förekommer illegal produktion av cigaretter inne i Sverige. Det har även gjorts stora beslag av cigaretter från Sverige i Estland och Tyskland. Två större beslag har redovisats och omfattar 8,2 miljoner cigaretter. Det är fler cigaretter än vad Tullverket har beslagtagit under 2022. Beslagen indikerar att smuglingen och dess mönster är mer komplexa än tidigare känt.

Övrig tobak

Under 2022 har både antal beslag och beslagtagna mängd övrig tobak minskat rejält. Anledningen till minskningen beror bland annat på ett försämrat underrättelsesläge gällande tobak och att sanktionerna mot Ryssland och Belarus kan ha påverkat mängden tobak som kommer in över gränsen. Däremot har flera större beslag skett i kurirflödet vilket inte gjorts tidigare år.

Det finns en omfattande produktion av vattenpipstobak i Sverige. Sannolikt är produktionen så pass omfattande att det sker frekvent utförsel av vattenpipstobak till andra nordiska länder. Det finns EU-länder i Sveriges direkta närhet där råttobak inte är punktskattepliktigt, vilket

möjliggör smuggling av oskattad råttobak till Sverige från dessa länder.

Produktsäkerhet och immaterialrätt

Varumärkesintrång är ett globalt problem som omsätter stora summor. Det omfattar till exempel varor som är varumärkesförfalskade, pirattillverkade eller varor som gör intrång i patent. Det kan röra sig om kläder, leksaker, läkemedel och elektronik. Tullverket prioriterar att ingripa mot produkter som utgör en direkt fara för konsumenten. Vi har aktivt medverkat i marknadskontroller och samverkar med samtliga marknadskontrollmyndigheter. Tullverket deltar i regeringsuppdraget att genomföra den nationella strategin för marknadskontroll⁶ som leds av Swedac.

Under 2022 har Tullverket gjort 121 ingripanden rörande produktsäkerhet, vilket är en minskning jämfört med 2021. Totalt har cirka 2,7 miljoner produkter kontrollerats och av dessa har 2,6 miljoner belagts med importförbud. I ett ärende med leksaker har Konsumentverket utfärdat försäljningsförbud på cirka 2,3 miljoner leksaker som har återexporterats. Bland de vanliga produkterna som brukar stoppas har lustgas varit den största avvikelsen. Det handlar om totalt 100 ton lustgas som stoppades i slutet av 2022 på grund av felaktiga behållare. I det ärendet samarbetade Tullverket tätt med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Lustgasen stoppades i Stockholm, Göteborg och Helsingborg och trenden att importera gasen bedöms fortsätta även under 2023. Ingripandena har fått stort medialt intresse då gasen används av ungdomar i berusningssyfte.

Efter en plötslig ökning av produktsäkerhetsärenden under pandemin har antalet ingripanden nu återgått till den nivå som var innan pandemin. En del av förklaringen till minskningen av antalet ingripanden beror också på att flera marknadskontrollmyndigheter inte hade befogenheter att göra kontroller i tullflödet under årets första sju månader. Det i sin tur beror på en lagändring som medförde att de tillfälligt förlorade sina befogenheter. Från augusti så har berörda myndigheter fått tillbaka sina befogenheter vilket har underlättat för Tullverket, främst gällande

⁶) UD2022/10071

Diagram 12

Beslagtagna och omhändertagna cigaretter (st)

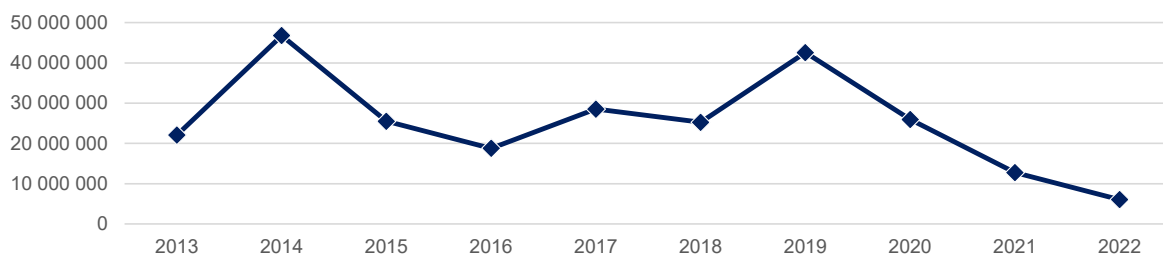
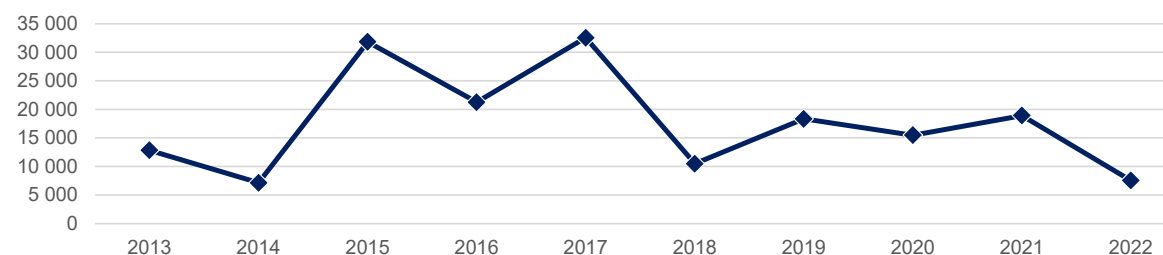

Diagram 13

Beslagtagen och omhändertagen tobak (kg)

Tabell 49

Antal ingripanden med anledning av immaterialrätt eller produktsäkerhet	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Produktsäkerhet, antal ingripanden	216	174	121	-30%
Immaterialrätt, antal ingripanden	356	338	247	-27%
Immaterialrätt, antal artiklar	56 742	12 945	18 118	40%

■ FAKTA

Lustgas

Ikke-medicinsk lustgas, dikvävemonoxid N₂O, är till skillnad från lustgas som används inom vården inte utblandad med syrgas. Användningsområdet är främst som förpackningsgas i livsmedel och som drivmedel till sifoner. Användningen av ikke-medicinsk lustgas som

berusningsmedel har ökat i Sverige. Att andas in sådan gas medför risk för syrebrist. Lustgas förstör kroppens vitamin B12 vilket kan leda till skador vid upprepad användning. Lustgasen är också en växthusgas som påverkar klimatet negativt. Det finns inga restriktioner på införsel av ikke-medicinsk

lustgas. Däremot räknas transporter av större mängder än två kg som kommersiella transporter vilket innebär att reglerna för transporter av farligt gods måste följas. Tullverket har utfört kontroller som har lett till att MSB har utfärdat importstopp.

ingripanden mot tobaksvaror som Folkhälso-myndigheten ansvarar för.

Tillsammans med Kemikalieinspektionen genomfördes en kontrollinsats på Arlanda under hösten där smycken och småelektronik kontrollerades. Drygt 600 smycken och elektroniska produkter stoppades då de innehöll för höga halter av bly eller kadmium eller hade brister i märkningen.

De produkter som har stoppats för bristande produktsäkerhet är leksaker, hudvårdsprodukter, grillar, gasbehållare, lampor, elprodukter och liknande. Kina är det producentland som fortfarande är överrepresenterat för avvikande produkter. Produkterna har påträffats i både containerflödet och kurirflödet.

Även antal immaterialrättsingripanden har minskat under 2022 men antal stoppade artiklar har ökat något. Totalt har 247 ingripanden gjorts jämfört med 339 ingripanden under 2021. Små sändningar dominerar och mycket av det som kommer är e-handelsvaror producerade i Kina. Minskade ingripanden för immaterialrätts-sändningar kan förklaras med att Tullverket inte har medverkat i någon kontrolloperation för immaterialrätt under 2022 samt att mycket få kontroller gjorts i postflödet.

De vanligaste immaterialrättsvarorna som har stoppats har varit förpackningsmaterial, mobil-telefonutrustning, klockor, kläder, förpacknings-material och väskor. Många ingripanden har skett när resande med flyg har haft större mängder varumärkesförfalskningar med sig. En ökning av ingripanden har skett i containerflödet men i postflödet har antalet ingripanden varit ovanligt få.

Andra restriktionsvaror

Läkemedel

Antalet beslag av andra läkemedel än narkotiska från länder utanför EU har minskat men mängden beslagtagna tabletter har ökat jämfört med föregående år. Det beror framför allt på ett stort beslag (145 305 stycken) av tabletter.

Läkemedelsbeslagen sker framför allt i post- och kurirflödet men även hos resande med flyg.

Pangea är ett årligt projekt som samordnas av Interpol. Syftet med projektet är att störa och begränsa handeln med olagliga läkemedel via

internet. Kontrolloperationen pågår under en veckas tid i samverkan mellan brottsbekämpande myndigheter och läkemedelsmyndigheter i drygt 100 länder. Årets operation resulterade i färre beslag än 2021 för Sveriges del. Det beslagtogs drygt 5 300 tabletter av olika slag: vanliga och narkotikaklassade läkemedel, dopningsmedel och potensmedel.

Illegal handel med djur och växter

Internationellt bedöms illegal handel med djur och växter vara ett av de mest vinstgivande brottsområdena. Tullverket samverkar med flera myndigheter, bland annat Polismyndigheten och Jordbruksverket, gällande artskydd och då främst Cites⁷.

De beslagtagna mängderna har minskat jämfört med föregående år. Beslagen består av hälsoprodukter i form av tabletter som innehåller utrotningshotade växter, men även utrotningshotade djur eller delar av dessa. Under senare år har Naturhistoriska riksmuseet utfört artbestämning med hjälp av dna-teknik vilket är användbart till exempel för att säkerställa att inte icke godkända arter används i rysk kaviar, när art inte framgår av förpackningen.

Världstullorganisationen, WCO, och Interpol samordnade under 2022 en kontrolloperation som fokuserade på Cites-produkter. Bland annat stoppades en större sändning från Norge med misstänkta Cites-produkter. Sändningen saknade import- och exporttillstånd och skickades tillbaka till Norge.

Hundar

Tullverket utför kontroller vid gräns för att säkerställa att hundar har rätt dokumentation för att kunna föras in i Sverige, till exempel hundpass och vaccinationsintyg. Om brister finns kan Tullverket stoppa införseln. Tullverkets kontroller utförs på uppdrag av Jordbruksverket och det är Jordbruksverket som fattar beslut om vad som ska hända med en hund som Tullverket har stoppat: återutförsel, karantän eller avlivning. Att förhindra olovlig införsel av hundar är en viktig uppgift för Tullverket, både för att stävja organiserad brottslighet och för att minska risken

7) Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora.

Tabell 50

Beslag av andra restriktionsvaror	Antal beslag			Mängd			Enhet
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	
	447	426	355	134 125	62 901	249 834	st
Läkemedel m.m.	72	37	26	19	3	2	l
	46	23	19	95	38	3	kg
	80	46	26	3	7	0,7	kg
Hälssofarliga varor	2	57	29	35	182	60	l
	58	32	10	1 181	758	3 358	st
Sprutor och kanyler	189	192	130	31 106	18 861	10 027	st
Utrotningshotade djur, växter och produkter av dessa, inkl. Cites ^{a)}	1	5	3	0,7	14 572	5,5	kg
	21	20	11	2 189	2 551	426	st
Levande djur	1	6	1	2	32	28	st
	31	50	45	201	3 535	1 120	kg
Livsmedel	3	2	0	1 590	2	0	l
	6	3	0	431	5	0	st
	16	10	2	16 175	5 155	20	l
Övriga varor ^{b)}	4	2	3	14	1	18	kg
	4	7	2	441	294	35	st
Totalt	981	918	662				

a) Av mängden i kilo under 2021 står ett beslag för 14 570 kg. Beslaget gäller teak från Myanmar som är förbjudet att importera enligt FLEGT timmerförordning. Beslaget är återlämnat till importör med försäljningsförbud.

b) Omfattar mineraliska och kemiska produkter samt narkotikaprekursorer.

Tabell 51

Stoppade varor efter tullkontroll	Antal avvikelser			Mängd			Enhet
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	
Läkemedel m.m.	290	401	95	23 458	10 503	5 446	kg
Avfall ^{a)}	56	55	71	569 594	626 666	1 042 538	kg
Växter samt produkter av djur och växter, inkl. Cites ^{b)}	14	21	12	25 892	85 720	50 343	kg
Levande djur	7	7	10	9	34	14	st
Livsmedel	66	95	20	234 665	370 812	149 139	kg
Övriga varor ^{c)}	292	128	40	1 046 729	196 059	191 355	kg
Totalt	725	707	248				

a) Endast export.

b) Inkluderar avvikelser i kraven på sundhetscertifikat som intygar att sändningen uppfyller krav på att växter, växtprodukter och andra föremål inte för med sig reglerade växtskadegörare.

c) Övriga varor redovisas endast som kg. Av redovisade avvikelser för 2020 står fordon för 150 avvikelser på 956 056 kg. Fordon är borttagna från 2021.

för att smittsamma sjukdomar som till exempel rabies kommer in i landet. Under 2022 har Tullverket stoppat 552 hundar jämfört med 2021 då 523 hundar stoppades.

Många hundar som stoppats under 2022 har kommit med flyktingar från Ukraina. I de flesta fall fattade Jordbruksverket beslut om hemkarantän. Tullverket har även samverkat med Polismyndigheten i dessa fall och polisen har rapporterat till Tullverket när de har träffat på husdjur i ukrainska fordon.

Livsmedel

Mängden beslagtagna livsmedel har minskat medan antalet beslag ligger på ungefär samma nivå som under 2021. Under året har ett antal sändningar med en rad olika produkter stoppats eftersom varorna inte uppfyllt införselvillkoren.

På Arlanda, och till viss del på Landvetter, finns ett stort flöde från tredje land av reglerade livsmedel som på grund av olika införselbestämmelser inte får komma in i EU. Oftast finns inget uppsåt och i flertalet fall godkänner resenären att varorna överläts till Tullverket som en typ av rapporteftergift. I vissa fall kan livsmedel också omhändertas om det råder osäkerhet om vad som gäller och resenärer behöver komplettera med olika intyg.

Under 2022 har Tullverket stoppat cirka 7,6 ton livsmedel (till exempel kött, mejeriprodukter, frukt och grönsaker) som inte uppfyller införselvillkoren för privata resenärer. De flesta livsmedel har överlåtits till Tullverket och förstörts. Även mer ovanliga livsmedel som insekter och olja från kamel har påträffats.

Avfall

Tullverket har 2022 stoppat sammanlagt närmare 1 043 ton miljöfarligt avfall. Majoriteten av sändningarna är stoppade efter riskbaserade kontroller. Under året har 71 sändningar fått exportförbud i samband med kontroller av Tullverket och länsstyrelserna. Tullverket har aldrig tidigare stoppat så mycket avfall under ett år, den högsta siffran var tidigare 790 ton år 2013.

Under året genomfördes en kontroll- och informationsinsats. Kontrollinsatsen genomfördes i flera hamnar i landet och sammanlagt stoppades 221 ton. I efterföljande informationsinsats deltog fler än 140 företag på de två informationsträffarna. Kontrollinsatsen resulterade också i stor massmedial uppmärksamhet.

Tullverket deltar och har deltagit i de myndighetsgemensamma uppdragen Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet⁸ samt Ytterligare förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet⁹.

8) M2021-00438, redovisat 2022-03-07

9) M2022/00531

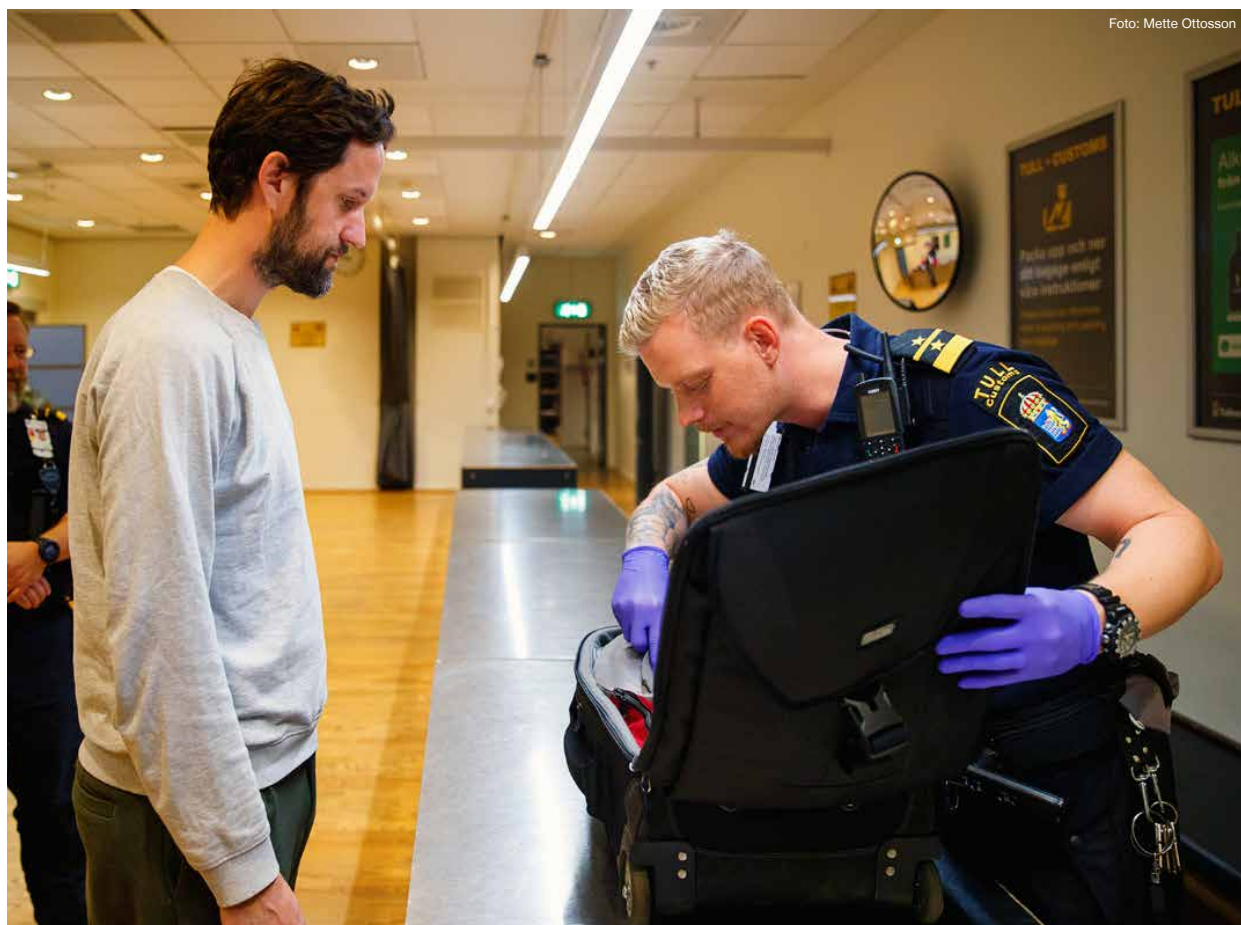

Foto: Mette Ottosson

Förtroende och samma villkor

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska tillhandahålla information och god service så att allmänhet och företag har goda förutsättningar för att kunna fatta långsiktiga och hållbara beslut¹.

Allmänhet och företag ska ha förtroende för Tullverket och alla ska ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten².

Service ska enligt Tullverkets servicestrategi³ vara en naturlig del i den ordinarie verksamheten och alla medarbetare ska vara trygga i servicerollen vid myndighetsutövning. Vi vill ge service som

skapar förutsättningar för allmänhet och företag att göra rätt och efterleva de regler som gäller vid in- och utförelse av varor.

Viljan att följa lagar och regler genom att exempelvis betala rätt tull, skatt och andra avgifter påverkas positivt av att allmänhet och företag har ett högt förtroende för Tullverket.

Det är viktigt att alla som kommer i kontakt med Tullverket får ett korrekt och gott bemötande. Det råder nolltolerans för all form av diskriminering och kränkande särbehandling, både vad gäller den interna arbetsmiljön i Tullverket och i vårt bemötande av allmänhet och företag. Utgångspunkten är att alla medarbetare agerar enligt den statliga värdegrunden och andra ramverk. Vi utformar våra arbetssätt nära dem det berör så att vi bäst förebygger risker i vardagen.

1) Förordning (2016:1332) med instruktion för Tullverket.

2) Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Tullverket.

3) STY 2022-141

Vägledning och attitydpåverkan

Tullverket genomför flera olika slags kommunikationsinsatser för att öka förutsättningarna för och viljan att göra rätt. Det ska vara enkelt för allmänhet och företag att göra rätt redan vid första kontakten med Tullverket. Insatserna ska öka kunskapen hos allmänhet och företag och även stärka normer kring efterlevnad av lagar och regler.

Webbplatsen tullverket.se är navet för Tullverkets externa kommunikation. Där ska besökaren ha tillgång till den information, de kontaktmöjligheter och de tjänster som är nödvändiga för att besökaren ska kunna sköta sin tullhantering. Webbplatsen hade närmare 2,9 miljoner besök under 2022.

Vi arbetar kontinuerligt med att förbättra webbplatsen och göra den till en ännu bättre informationskälla. Några särskilda förbättringar vi har gjort under 2022 är följande:

- Vi har driftsatt en ny startsida med innehåll och struktur baserat på användarnas behov.
- Vi har driftsatt en förbättrad navigationsstruktur som gör det lättare för besökarna att hitta rätt.
- Vi gör ständiga åtgärder av tillgänglighetsbrister på webbplatsen och i e-tjänster i syfte att leva upp till lagen om tillgänglighet till digital offentlig service.

För att möta nya krav från EU och behov i samhället pågår också ett arbete med att över-sätta hela webbplatsen till engelska.

För att få människor att hitta till tullverket.se har vi under året arbetat med sökordskampanjer med annonser i sökmotorer utifrån de vanligaste frågorna till Tullverkets kundtjänst Tullsvaret. Det har till exempel handlat om att börja importera, om var ett paket befinner sig (hos oss eller hos transportören) och om näthandel. Kampanjerna har gett god effekt och de sidor på tullverket.se som har information om de aktuella områdena har stått för sju procent av trafiken till webbplatsen. Sannolikt avlastar detta Tullsvaret och andra delar av verksamheten från enklare frågor från allmänheten.

I mars 2022 driftsattes en ny version av e-tjänsten Tullräknaren. Tjänsten skapades utifrån privatpersoners behov av en välfungerande tjänst för att kunna ta reda på vad det kommer

att kosta att köpa en vara från ett land utanför EU. Användningen av tjänsten har sedan driftsättningen ökat gradvis. Den gamla tjänsten hade i snitt 700 besök om dagen. Tullverket fick flera negativa återkopplingar på funktionalitet och innehåll. Den nya tjänsten klev direkt upp på i snitt 1 500 besök om dagen, samtidigt som antalet negativa återkopplingar nästan försvann. Under årets sista kvartal har tjänsten gått upp till närmare 2 000 besök om dagen. Vi fortsätter att förbättra och utveckla tjänsten.

Under året har vi inlett ett arbete med att se över den portal som i dag är företagets ingång för att komma åt e-tjänster för tullhantering. Syftet med översynen är att anpassa portalen efter kundernas behov och att förbereda den för kommande förändringar på e-tjänsteområdet som är kopplade till den EU-gemensamma digitaliseringen av tullhantering. Genom tullverket.se uppfyller Tullverket de krav som ingår i uppdraget⁴ att vara behörig myndighet enligt förordningen om en gemensam digital ingång samt de EU-rättsakter som har beslutats med stöd av förordningen. Under 2022 har fyra nya tjänster, två blanketter och två e-tjänster publicerats. Fortsatt fokus ligger på att få till en lösning för bank-id för att kunna omvandla fler blanketter, som i dag behöver fyllas i manuellt, till e-tjänster.

Det är en onödig belastning på företagen när de behöver lämna samma grundläggande uppgifter till flera myndigheter. Tullverket är anslutna till Bolagsverkets bastjänst men alla uppgifter kan inte hämtas från denna. Tullverket lyder under förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag och deltar i regeringens uppdrag⁵ om uppföljning av myndigheternas arbete med förordningen.

Samverkan med näringslivet

För att utvecklingen inom tullområdet ska vara så effektiv som möjligt behöver Tullverket ha väl fungerande former för samråd med näringslivet i ett flertal frågor. Tullverket har valt ett samrådsförfarande som sker genom olika former av dialog.

Tullverket har under året haft dialogmöten

4) I2021/02831

5) N2022/1690, N2020/01493

med systemleverantörer, expressaktörer, den externa referensgruppen för flygaktörer och med den externa referensgruppen för implementering av den nya tullkodexen. Vid dessa möten diskuterades det pågående utvecklingsarbetet av nya system och processer samt kommande förändringar för olika aktörer i näringslivet.

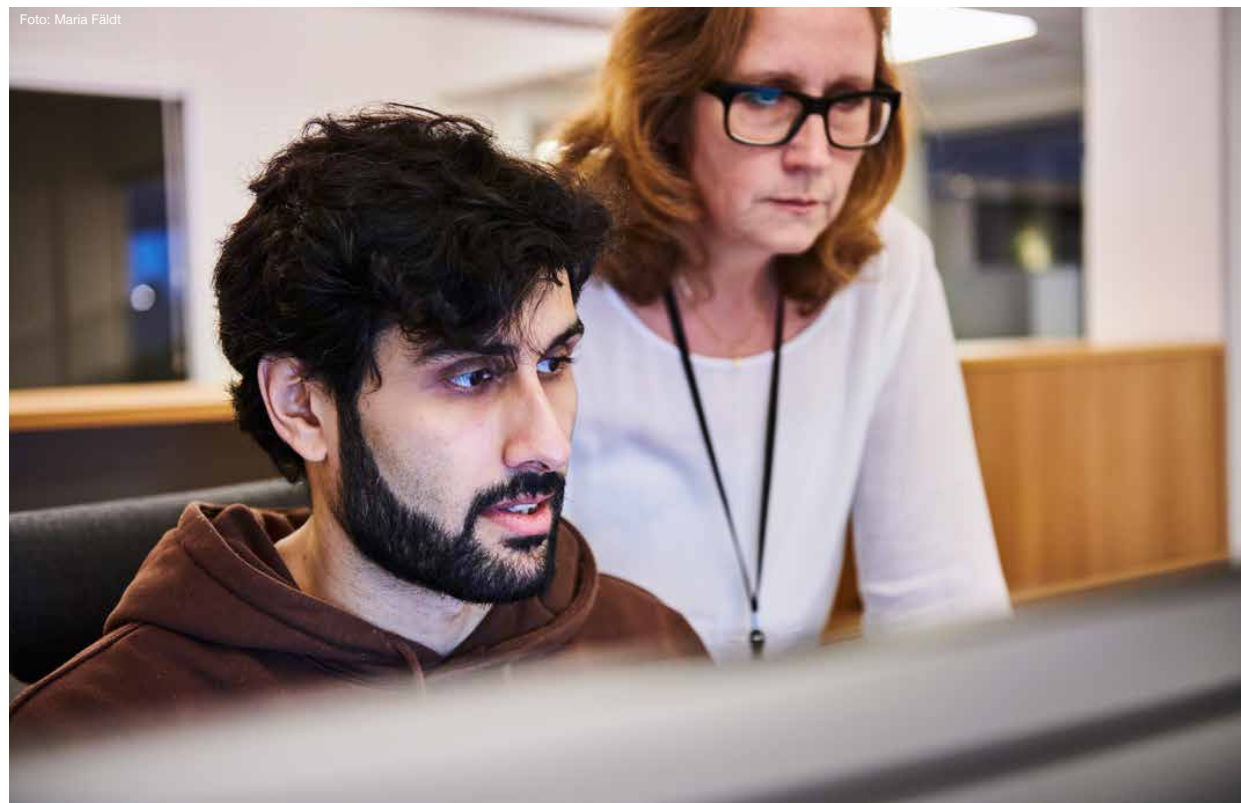
Övriga dialogmöten som har genomförts under året har handlat om de sanktioner som EU har infört med anledning av Rysslands invasion av Ukraina där vi informerade om de nya bestämmelserna och om Tullverkets utökade kontroller. Även järnvägsaktörer har bjudits in för information och diskussion om vilka förändringar det innebär när varor som förs in via järnväg ska transiteras.

Tullverket har tagit ett nytt grepp genom att arrangerat direktsända digitala samtal om tullfrågor med möjlighet för deltagarna att ställa frågor i Tullnytt live. Näringslivet har visat stort intresse för dessa samtal vid de två tillfällen som har handlat om förberedelser inför att gå över till det nya importsystemet och vad man som företag ska tänka på när man testar importsystemet.

Årets Tulldagen genomfördes på plats i

Malmö, Göteborg och Stockholm samt digitalt. Tullverket arrangerar Tulldagen tillsammans med Transportindustriförbundet och handelskamrarna i Stockholm, Göteborg och Malmö. År 2022 var intresset stort med cirka 1 300 deltagare. Den viktigaste frågan på Tulldagen 2022 var införandet av EU:s gemensamma tullagstiftning, tullkodexen.

Den externa utbildnings- och informationsverksamheten når ungefär 7 000 personer per år i olika sammanhang. Arbete pågår kontinuerligt med att utarbeta och anpassa insatser för att ge företag förutsättningar för att göra rätt från början. En ny informationsinsats i form av korta webbseminarier har etablerats under året. Det är en kort informationsinsats på 30 minuter om olika ämnen och sakområden. Det har under 2022 genomförts 14 korta webbseminarier. Webbseminarierna spelas in och textas och därefter finns filmen tillgänglig på tullverket.se. Intresset har varit stort med över 600 deltagare under året.

Tabell 52

	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 i procentenheter
Tillgänglighet till import- och exportsystem	99,83%	99,83%	99,78%	-0,05

Tabell 53

	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal samtal till it-support^{a)}	6 230	7 014	5 246	-25%

a) Systemet saknar uppgifter om fördelning per kvinnor och män.

Tabell 54

	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal frågor till Tullsvär^{a)}				
E-post	15 053	19 731	15 454	-22%
Telefonsamtal	88 355	105 958	85 267	-20%
Totalt	103 408	125 689	100 721	-20%

a) Systemet saknar uppgifter om fördelning per kvinnor och män.

Tabell 55

	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 [mm:ss]
Genomsnittlig väntetid i Tullsvär (minuter och sekunder)	04:51	10:35	10:07	-00:28

Tabell 56

Anseendeindex	2020	2021	2022
<i>Källa: Kantar Public</i>			
Totalt	39	40	39
– bland kvinnor	43	48	43
– bland män	35	34	36

Tillgänglighet

Tillgängligheten för import- och exportsystemen är viktiga för företagen. Tullverket håller en mycket hög driftsäkerhet över tid. Även e-tjänsterna har varit stabilare med färre avbrott under 2022. Kombinationen av färre akuta driftstörningar, en snabbare publicering av driftinformation och meddelande i telefonen vid aktuella driftstörningar har lett till en minskning av samtalen till it-support.

2021 var ett speciellt år med högt inflöde av frågor till Tullsvaret på grund av brexit, en ökning som tog fart redan i slutet av 2020. Under 2022 har inflödet stabiliserats på en ny nivå som ligger något över perioden innan brexit. Utöver inflödena som är relaterade till brexit så ser vi också att frågorna som kommit in under 2022 är mer komplicerade än tidigare. Det innebär att ärendena tar längre tid att hantera och de är ofta kopplade till ny tullagstiftning som i sin tur leder till förändrade krav på tullhantering. Både privatpersoner och företag behöver råd för att anpassa sig till den nya hanteringen. Det är en stor del av förklaringen till att den genomsnittliga väntetiden var nästan lika lång under 2022 som under 2021 trots att inflödet minskat kraftigt under samma period. För att minska väntetiderna så har ett arbete påbörjats med att rekrytera nya medarbetare och bygga upp en organisation som skapar förutsättningar för kortare väntetider.

Förtroendemätningar

Det finns ett starkt samband mellan mediernas rapportering och allmänhetens kännedom om, och förtroende för, Tullverket. De frågor som framför allt har uppmärksammats i media är Tullverkets arbete mot smuggling av narkotika, alkohol och vapen. Tullverket har också fått uppmärksamhet genom tv-serien Gränsbevakarna Sverige.

Anseendeindex

Kantar Publics årliga anseendeundersökning visar också på vikten av mediernas rapportering för allmänhetens kännedom om, och förtroende för, Tullverket. Undersökningen mäter allmänhetens tilltro till, och intryck av, svenska myndigheter och varje myndighet bedöms av slumpmässigt utvalda personer via en webbaserad enkät.

I Kantar Publics undersökning Anseendeindex 2022 fick Tullverket ett index på 39, jämfört med 40 under 2021. Tullverkets anseendeindex ligger på en stabil nivå över tid. Genomsnittet bland myndigheter är 38. Tullverkets styrkor är enligt allmänheten att vi är en myndighet som allmänheten gillar och respekterar, vi spelar en viktig roll i samhället, vi upprätthåller etik och moral och vi förebygger, motstår och hanterar kriser i samhället. Tullverkets utvecklingsområden uppfattas vara att vara effektiva i vår verksamhet, att vara nyskapande och framtidsinriktade, att leverera tydliga resultat från vår verksamhet samt att förebygga brott. Kvinnors anseende för Tullverket är något högre än mäns och även om skillnaden är något mindre än jämfört med föregående år speglar skillnaden mellan kvinnor och män hur det ser ut för staten generellt.

Nöjd kund-index

Tullverket genomför var tredje år en kundnöjdhetsundersökning till företagskunder. De senaste undersökningarna genomfördes 2018 och 2021. Företagens övergripande nöjdhet med Tullverket (nöjd-kund-index, NKI) har legat på ett värde runt 70 (NKI 74 år 2021; NKI 69 år 2018) vilket får anses vara tillfredsställande. Svarefrekvensen var betydligt lägre 2021 jämfört med 2018 och därför måste resultatet betraktas som osäkert. Nästa mätning kommer att genomföras 2024.

Bemötande

Tullverket har som mål att alla som är i kontakt med Tullverket upplever ett korrekt och gott bemötande. Gott bemötande bidrar till att allmänhet och företag får förtroende för Tullverket. Det säkerställer likabehandling och stärker möjligheterna och viljan att göra rätt.

Tullverket arbetar löpande och medvetet med bemötandefrågor. Bemötande har stort fokus i våra grundutbildningar och i det dagliga arbetet. Under 2022 har Tullverket, som komplement till den statliga värdegrunden och andra ramverk, tagit fram en policy för bemötande som syftar till att stärka och vidmakthålla ett gott bemötande i våra externa och interna kontakter. Tullverkets servicestrategi som beslutades i slutet av 2022 tydliggör också vikten av att Tullverkets medarbetare är hjälpsamma och har ett

respektfullt bemötande fritt från värderingar av de personer vi möter.

Klagomål och skadestånd

Klagomål och skadeståndsärenden uppkommer oftast i Tullverkets arbete med kontroller samt vid ingripanden och utredning av brott vilket är en följd av att det är då vi utövar långtgående befogenheter i kontakt med allmänhet och företag. Av de klagomåls- och skadeståndsärenden som inkommit under året rör de flesta en fysisk kontrollsituation (72 procent). Därefter kommer ärenden som rör genomförda tvångsmedel (23 procent) som exempelvis husranssakan i samband med brottsutredningsarbete.

Skriftliga klagomål och synpunkter på hur Tullverket utför sin verksamhet utreds alltid som en konsekvens av förvaltningslagens service-skyldighet och besvaras med en svarsskrivelse. När kritiken är befogad är det viktigt att Tullverket drar lärdom av det. Utredningarna gör att vi kan förbättra vårt arbete. Det är en mycket liten andel av Tullverkets fysiska kontroller som leder till ett skriftligt klagomål.

När Tullverket får klagomål gällande bemötande lägger vi stor vikt vid att följa upp kritiken. Klagomål gällande Tullverkets bemötande handlar främst om personer som känner sig kränkta och misstänkliggjorda. Klagomålsärenden avseende bemötande är några fler under 2022 än föregående år. Merparten av dessa (51 av 54 ärenden) är kopplade till Tullverkets arbete med att genomföra fysisk kontroll och rör i huvudsak kontroller i resandeflödena flyg, bil, färja och tåg. I elva fall kände sig den kontrollerade diskriminerad på grund av etnicitet, kön eller sexuell läggning. Tullverkets bemötande påverkar allmänhetens förtroende för myndigheten. Det sker därför en löpande uppföljning av bemötandefrågor av verksamheten på bland annat ledningsmöten, arbetsplatsträffar och kompetensutvecklingsdagar samt i samband med enskilda händelser.

Sammantaget har Tullverket betalat ut 162 733 kronor i ersättning under år 2022. De ärenden som ersätts kan till exempel handla om skadade dörrar i lägenheter vid husranssakan, skada i samband med tullkontroll av varor,

hävda beslag eller försvunnen egendom. I beloppet ingår den av Justitiekanslern⁶ beslutade ersättningen på 10 000 kronor för kränkning av en person som under inrikes tågresa blev stannad och utsatt för yttlig kroppsbesiktning utan rättslig grund.

Av det totala antalet skriftliga klagomål och skadeståndsärenden har 47 av de 205 ärendena en kvinna som motpart, det vill säga 23 procent. Det överensstämmer med resultatet från föregående år. Antalet ärenden från män är något färre än föregående år och omfattar 130 ärenden, det vill säga 63 procent av den totala ärendemängden. Fördelningen mellan kvinnor och män varierar något över åren men ligger runt 20–30 procent för kvinnor och 60–70 procent för män. Tullverket kan inte se några osakliga skillnader till fördelningen utan det speglar även fördelningen mellan kvinnor och män som kontrollerats vid fysiska kontroller enligt de mätningar som Tullverket har genomfört.

För klagomål på fysiska kontroller noterar vi att andelen kvinnor har ökat något och andelen män har minskat i förhållande till det totala antalet. När det gäller klagomålen avseende bemötande följer andelen som kommer från kvinnor respektive män det liknande mönster som tidigare år.

Muntliga och mer allmänna klagomål som framförts till Tullverket från allmänhet och företag hanteras i första hand av Tullverkets kundombudsman (Kuno). Under 2022 tog kundombudsmannen emot 70 samtal (90 stycken 2021; 72 stycken 2020). 33 av dessa var klagomål på bemötande framför allt i samband med visitation av resenärer. 21 samtal handlade om ersättningsanspråk för föremål som skadats eller förlorats i samband med kontroller. Övriga inkomna samtal, 16 stycken, handlar ofta om tjänstemäns befogenheter. Samtalen i kategorin övrigt kan också handla om klagomål som inte rör Tullverket, exempelvis där kontroll utförts av gränspoliserna men där inringaren tror att det är Tullverket.

Troligtvis kan ett förtydligande av två formulär på tullverket.se ha gjort att antalet skadeståndsärenden till Kuno minskat något under året.

6) Dnr 2020/7651 beslutad 30 juni 2022

Tabell 57

Klagomål och skadeståndsärenden	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Totalt antal	259	234	205	-12%
– varav antal klagomål	127	109	94	-14%
– varav avseende bemötande	50	50	54	8%
– andel bemötande av klagomål	39%	46%	57%	12 procentenheter

Tabell 58

Klagomåls- och skadeståndsärenden fysisk kontroll	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 i procentenheter
Andel skriftliga klagomål och skadestånd avseende fysiska kontroller	0,16%	0,15%	0,16%	0,01

Tabell 59

Klagomål och skadestånd – fördelat per kön	2020				2021				2022			
	Kvinnor	Män	Juridisk person	Totalt antal ^{a)}	Kvinnor	Män	Juridisk person	Totalt antal ^{a)}	Kvinnor	Män	Juridisk person	Totalt antal ^{a)}
Antal	45	155	50	259	45	155	25	234	47	130	20	205
– varav andel på bemötande	24%	70%	4%	19%	28%	68%	4%	21%	31%	69%	0%	26%
– varav andel vid fysisk kontroll	16%	60%	20%	64%	19%	69%	9%	68%	26%	61%	9%	72%

a) Inklusive ärenden med okänt kön.

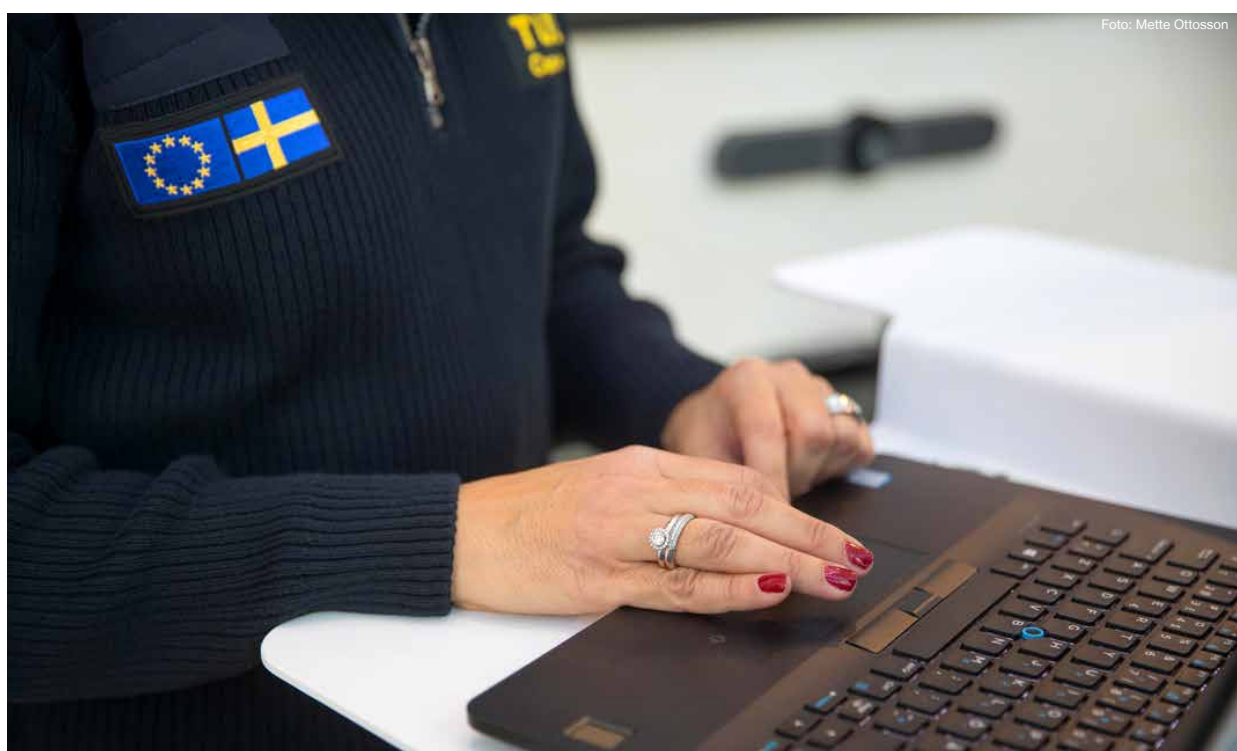

Foto: Mette Ottosson

Bemötandemätning

Tullverket har under 2022 genomfört en undersökning av hur resenärer upplever vårt bemötande och om vi bemöter resenärer olika beroende på kön. Undersökningen genomfördes under fyra dagar i Helsingborg samt under två dagar på tågen mellan Köpenhamns flygplats och Malmö centralstation. Undersökningen bestod av iakttagande observationer och uppföljande frågor till resenärerna med enkät och intervjuer. Antalet intervjuer var få eftersom de bara genomfördes om det var lämpligt med hänsyn till språklig förståelse, avskildhet från andra resenärer och tulltjänstemän samt om resenären godkände det. Därför är det totala antalet observationer betydligt fler än antalet intervjuer.

Vid observationerna i Helsingborg och Malmö kunde inga större skillnader urskiljas i hur tulltjänstemännen bemöter kvinnor respektive män. Antalet observationer av resenärer som är kvinnor var betydligt färre än de resenärer som är män, speciellt i Helsingborg. Observatörernas bedömning är att tulltjänstemännens bemötande är respektfullt och tydligt, vilket även stärks av den uppföljande enkäten som resenärerna fick besvara. De resenärer som besvarade enkäten gav betyget 3.8 av 4 på frågan om de hade fått ett gott helhetsintryck av tulltjänstemännens bemötande. På frågan om tulltjänstemännen bemött dem på ett respektfullt sätt var betyget 3.9. Över lag visar undersökningen att tulltjänstemännen är professionella i sitt bemötande och visar förståelse för resenärerna.

Jämförelser mellan kvinnor och män från kontroll till lagföring

Män är generellt överrepresenterade i brottsstatistiken. Att andelen män är högre än andelen kvinnor i Tullverkets kontakter med enskilda från kontroller till lagföring är därför inte förvånande. Tullverket följer dock fördelningen och en större förändring skulle kunna tyda på osakliga skillnader som kan behövas analyseras djupare.

Kontroller fördelat på kön

Tullverket har inte något system för att kunna dokumentera samtliga utförda kontroller fördelade på kön och därför görs en manuell mätning under en månad per år för att få en bild av fördelningen av kvinnor respektive män vid våra kontroller. Denna mätning ger oss dock ingen säker bild av fördelningen av kön bland resenärer generellt.

Undersökningen genomfördes i november 2022. Antalet personer som kontrollerades är något lägre än föregående år. Merparten av kontrollerna gjordes mot resenärer som anlänt med personbil eller flyg. I dessa trafikflöden har vi kontrollerat 30 procent kvinnor mot kring 20 procent i övriga flöden. Även tidigare år har andelen kvinnor som kontrollerats varit högre i just flödet av buss- och flygresenärer jämfört med övriga trafikflöden. Någon närmare analys av utfallet är svår att göra eftersom det är många faktorer som kan påverka. Tullverket styr inte selektering av kontrollobjekt efter kön utan efter riskprofilering och resultatet ger ingen indikation på osaklig fördelning.

Förundersökningar fördelat på kön

Fördelningen mellan kvinnor respektive män i Tullverkets förundersökningar ligger på ungefär samma nivå som föregående år. Könsfördelningen i förundersökningarna varierar beroende på i vilket trafikflöde beslagen gjorts. Vi ser en viss ökning av män som misstänkta i förundersökningarna under 2022. Andelarna kvinnor respektive män överensstämmer i princip med fördelningen av andelen kvinnor respektive män som kontrollerats av Tullverket i mätningarna vid fysiska kontroller.

Lagföring fördelat per kön

Den nationella kriminalstatistiken från Brottsförebyggande rådet, Brå, redovisar fördelningen av beslut om lagföring från tullåklagare totalt samt fördelat per kvinnor och män. Statistiken

Tabell 60

Kontroller per trafikflöde Resenärer	2020			2021			2022 ^{a)}		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Buss vid landgräns	39%	61%	216	34%	66%	438	30%	70%	360
Flyg	28%	72%	1 081	27%	73%	1 907	29%	71%	1 751
Färja	18%	82%	299	15%	85%	519	22%	78%	427
Personbil vid landgräns	16%	84%	1 109	17%	83%	1 548	16%	84%	980
Personbil vid färja	15%	85%	862	13%	87%	1 163	16%	84%	1 308
Buss vid färja	28%	72%	75	21%	79%	77	23%	77%	118
Tåg	18%	83%	80	21%	79%	284	19%	81%	151
Total fördelning	21%	79%	3 722	21%	79%	5 936	22%	78%	5 095

a) Punktmätning gjord under november, personer över 15 år.

Tabell 61

Resenärer	2020		2021		2022 ^{a)}	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Buss	18%	82%	15%	85%	17%	83%
Flyg	15%	85%	18%	82%	17%	83%
Personbil	11%	89%	10%	90%	12%	88%
Färja	11%	89%	10%	90%	10%	90%
Persontåg	14%	86%	12%	88%	13%	87%
Post	26%	74%	23%	77%	20%	80%
Övrigt	18%	82%	18%	82%	19%	81%
Total fördelning	20%	80%	19%	81%	17%	83%

a) Antal män respektive kvinnor per inledd förundersökning.

Tabell 62

Antal lagföringsbeslut ^{a)} av tullåklagare ^{b)}	2019	2020	2021
Källa: Brå, Sveriges officiella kriminalstatistik			
Totalt	1 226	1 155	1 488
– varav kvinnor	147	110	163
– varav män	1 079	1 045	1 325

a) Med lagföringsbeslut avses fällande domslut i tingsrätten, godkänt strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse.

b) Brå:s officiella statistik för 2022 publiceras först efter att denna årsredovisning har lämnats in till regeringen.

för 2022 är inte tillgänglig förrän i maj 2023. Under 2021 fattade tullåklagare 1 488 beslut om lagföring. Av dessa var 11 procent beslut om kvinnor och 89 procent beslut om män, vilket motsvarar fördelningen mellan kvinnor och män över tid. Män är överrepresenterade i den typ av brottslighet Tullverket utreder och Tullverket kan inte se någon osaklighet i skillnaden mellan andel lagförda män och kvinnor även om andelen män här är något högre än andelen män som Tullverket har kontrollerat.

Även fördelningen mellan kvinnor och män som dömts för grova brott som Tullverket utrett följer huvudsakligen samma fördelning, 11 procent kvinnor och 89 procent män.

Vid en jämförelse av fördelningen mellan kvinnor och män som dömts till påföljd för samtliga brott som Tullverket har utrett är fördelningen ungefär densamma, 10 procent kvinnor och 90 procent män. Totalt har antalet påföljder ökat något vilken speglar att hela rättsprocessen tar tid och att de påföljder vi ser 2022 till viss del härrör från beslag och brottsutredningsarbete som skett under 2021. Fördelningen mellan kön varierar något beroende på påföljd och andelen kvinnor har minskat eller är konstant i alla påföljds kategorier.

Tabell 63

Dömda för grova brott, fördelat per kvinnor och män	2020		2021		2022		Förändring 2021–2022 i procentenheter
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	
Kvinnor	12	5,6%	20	9,6%	27	11,3%	1,7
Män	204	94,4%	188	90,4%	211	88,7%	-1,7
Totalt	216	100,0%	208	100,0%	238	100,0%	

Tabell 64

Påföljder fördelade per kvinnor och män	2020			2021			2022		
	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män
Annan påföljd	259	12%	88%	287	21%	79%	347	12%	88%
Dagsböter	976	9%	91%	1 142	9%	91%	1 428	9%	91%
Frikänd	77	18%	82%	168	27%	73%	114	24%	76%
Fängelse	365	16%	84%	559	12%	88%	372	9%	91%
Penningböter	138	9%	91%	272	14%	86%	205	14%	86%
Totalt	1 815	11%	89%	2 428	13%	87%	2 466	10%	90%

Verksamhetsutveckling

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska redovisa de viktigaste verksamhets- och it-utvecklingsinsatserna som har genomförts under året.

Redovisningen ska göras utifrån förväntad nytta, påverkan på myndighetens sätt att utföra sina uppgifter och när effekten förväntas uppstå. Vidare ska myndigheten redovisa vilka större framtida utmaningar som har identifierats, men där något utvecklingsarbete ännu inte inletts. Tullverket ska även redovisa de effekter som uppkommit under året som härrör från verksamhetsutveckling som genomförts under året eller tidigare¹.

Viktigaste verksamhets- och it-utvecklingsinsatserna

Implementering av ny tullkodex inom EU

Ny EU-gemensam lagstiftning, tullkodex, antogs hösten 2013 och implementeras i medlemsländerna under åren 2016–2025. Det utvecklingsarbete som krävs för att uppfylla tullkodexen omhändertar Tullverket inom ramen för programmet Elektronisk tull (ET). Dessa förändringar kommer också att öka Tullverkets möjligheter att effektivare fullgöra sitt uppdrag att kontrollera varuflödet. De innebär även att näringslivet får en mer digitaliserad, harmoniserad och effektiv tullhantering.

Arbetet med implementeringen av den nya tullkodexen är omfattande och komplext och står för en mycket stor del av Tullverkets utvecklingsinsatser. Det påverkar också flera olika delar av

¹) Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Tullverket

verksamheten. För att kunna hålla tidpunkterna i lagstiftningen har annat utvecklingsarbete fått prioriteras ner. Trots det innebär nuvarande utvecklingsplan förseningar mot EU:s tidplan i vissa delar.

- Arbetet med importkontrollsystemet ICS2 har fortsatt med bland annat utökad riskhantering avseende flygflödet. Hela systemlösningen som ska hantera samtliga transportslag ska vara i drift 2024.
- Import standarddeklaration driftsattes i mars 2022 och arbete pågår med ytterligare flöden, närmast lågvärdesändningar och särskilda förfaranden som beräknas vara klara i början av 2023.
- Arbetet med omläggning av hela exportprocessen beräknas pågå till utgången av 2025. En första driftsättning är planerad till slutet av 2023.

Digitalisering av den brottsbekämpande verksamheten

Tullverkets arbete för att digitalisera den brottsbekämpande verksamheten samlas i programmet Digital brottshantering.

Syftet är att ersätta de nuvarande bristfälligt sammankopplade och föråldrade it-stöden med ett nytt så att Tullverket kan leva upp till sina åtaganden i det myndighetsgemensamma arbetet Rättsväsendets digitalisering (RD). RD innebär även en effektivare handläggning och ökad kvalitet, bland annat genom att uppgifter bara behöver registreras en gång i ett system.

Under året har Tullverket fortsatt att utveckla det nya systemstödet för brottsutredning, Bus. Systemet är nu ihopkopplat med Domstolsverkets system vilket innebär att domar nu skickas digitalt till Tullverket. Första delen av koppling till Polismyndighetens misstankeregister pågår och beräknas vara klar under 2023. Inom ramen för RD kommer Bus i kommande etapper att kopplas ihop med Åklagarmyndighetens och Brottsförebyggande rådets system.

Uppbörd och garantier

Under 2021 togs ett nytt system och en ny e-tjänst för hantering av företagens garantier inom uppbördsverksamheten i drift. Tjänsten

underlättar företagens hantering av garantier och Tullverkets övervakning.

Under året har arbetet fortsatt med att utveckla Tullverkets verksamhetsstöd för hantering av uppbörd. Det totala arbetet för området kommer att pågå till och med 2025 då också det nuvarande tulldatasystemet TDS ska vara avvecklat.

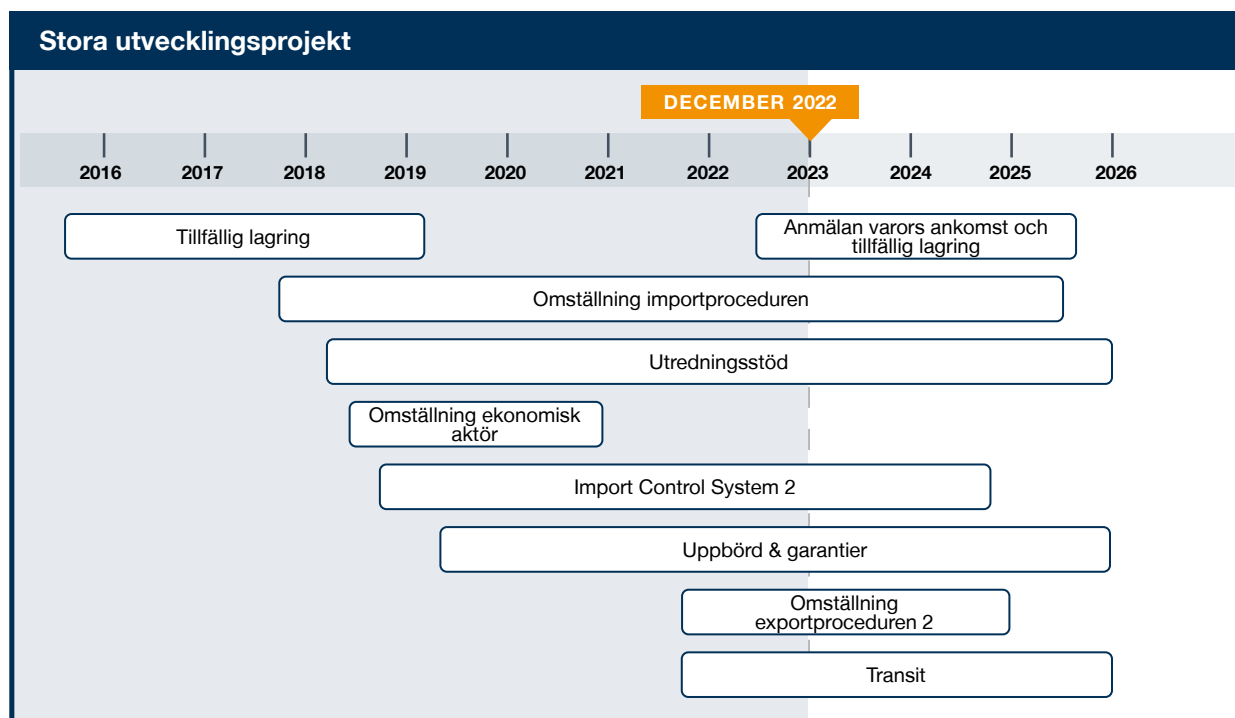
En verksamhetsförändring med stöd av nya uppbörds- och garantisystem medför att Tullverket kan hantera garantier enligt kraven i EU:s gemensamma tullagstiftning men ska även minska riskerna för fel i redovisningen till EU, kostnaderna för administrativa misstag och de genomsnittliga ledtiderna i indrivningsprocessen. Det nya systemet för hantering av uppbörd kommer också innebära att den tid som i dag läggs på att manuellt räkna ut vilka belopp som ska redovisas och betalas till EU kan användas till andra kontroller.

Byte och modernisering av verksdiarium

Tullverket byter sedan flera år successivt system för verksdiariet. Syftet är att få en effektivare, digitaliserad ärendehantering som är rättssäker och enhetlig, och där Tullverket uppfyller lagkraven på hantering av personuppgifter. Under 2022 har arbetet påbörjats avseende ärenden kopplade till klareringsverksamheten och vid årets slut har 6 av totalt 23 ärendetyper hanterats. Tullverkets samtliga större ärendetyper beräknas vara överflyttade i slutet av 2025.

För varje ärendetyp som hanteras enligt det nya arbetssättet som systemet medför ser vi betydande effekter i verksamheten. Handläggningstiderna har kortats och hanteringen sker på ett mer enhetligt och transparent sätt vilket även underlättar prioriteringar och möjliggör ett flexibelt användande av tillgängliga resurser.

Parallellt med arbetet med att införa nya arbetssätt för de olika ärendetyperna har Tullverket inlett ett arbete med att digitalisera de blanketter som ofta är starten på ett ärende. Digitaliseringen gör att automatiseringen när blanketterna hanteras ökar liksom kvaliteten på inkommen data. Det innebär effektivare och betydligt snabbare hantering både för Tullverket och företagen. De första blanketterna driftsattes

under 2022 och arbetet kommer ske fortlöpande kommande år.

Införande av e-arkiv

Syftet med att Tullverket inför ett e-arkiv är att bevara och tillgängliggöra digital information över tid utifrån arkivförfattningar, EU:s dataskyddsförordning (GDPR), registerlagstiftning och verksamhetsbehov. I vissa fall är e-arkiv en förutsättning för att kunna avveckla äldre system.

Basplattan för systemet eArkiv har varit i drift sedan december 2018 och anslutning av cirka 30 verksamhetssystem och informationsmängder till eArkiv sker successivt.

Under 2022 har tre anslutningar genomförts. En halvautomatisk anslutningsprocess och generiska processteg för leveranser till eArkiv har tagits fram. Det underlättar och effektiviserar arbetet med kommande anslutningar. Plattformen har vidareutvecklats för att förenkla formatkonvertering och e-arkivering. Gallringsfunktionalitet har implementerats och behörighetsstrukturen har setts över utifrån informationssäkerhetsperspektiv. Utredning pågår om behovet av digital arkivering av information med mycket högt skyddsvärde (MHS).

Tullverkets val av lösning för eArkiv, Open Source, har väckt stort intresse hos andra myndigheter. Flera statliga myndigheter, bland annat Polismyndigheten och Försäkringskassan, arbetar vidare med den lösning Tullverket har valt. En myndighetsövergripande samverkan är nu under uppbyggnad. Det innebär att kostnaden för vidareutveckling av Open Source-produkten kan delas mellan myndigheterna.

Större framtida utmaningar

Utifrån krav på olika typer av regelefterlevnad kommer Tullverket de kommande fyra åren att stå inför stora förändringar inom flera områden. Samtidigt är flera omfattande it-stöd gamla och behöver bytas ut. Sammantaget kommer detta att uppta största delen av kapaciteten i Tullverkets utvecklings- och förvaltningsverksamhet.

EU initierar stora digitaliseringsprojekt för att skapa en enhetlig elektronisk tullhantering inom unionen vilket inte bara är ett tvingande krav utan även centralt för att vi ska kunna förbättra underrättelse-, uppbörds- och kontrollverksamheterna. Utvecklingen av en elektronisk tullhantering kommer att pågå under flera år framöver. Det primära effektmålet är att leva

upp till lagkraven i den nya tullagstiftningen vilket inte kommer att innebära någon större effektivisering av verksamheten. Förändringen är komplex eftersom den omfattar många nya lagkrav, har starka beroenden till den gemensamma EU-planen samt har stor påverkan på både verksamheten och näringslivet. Eftersom det är en successiv ersättning av system under en relativt lång period leder detta också till ökade förvaltningskostnader.

Inom den brottsutredande verksamheten har Tullverket behov av viktiga teknikinvesteringar för att upprätthålla en effektiv samverkan med Polismyndigheten som har inlett ett omfattande tekniklyft. Till underrättelseverksamheten kommer Tullverket framöver att behöva stärka analysförmågan och då särskilt förmågan att analysera stora mängder data. Det är nödvändigt för att kunna hantera den stora ökningen av tulldeklarationer med utökade informationsmängder och för att säkerställa en korrekt uppbörd.

Inom de kommande åren behöver Tullverket upphandla verksamhetssystem inom olika administrativa områden.

De ovan beskrivna utmaningarna medför även utmaningar utifrån säkerhetsperspektivet. Ökad digitaliseringsgrad, teknikinvesteringar, nya leverantörsavtal samt vidmakthållande av rätt dimensionerad säkerhet ställer stora krav på uppföljning, utvärdering och förbättringar av säkerhetsarbetet. Det medför ökade kostnader.

Regeringsuppdrag avseende genomförande av EU-rättsakter

Tullverket deltar i regeringens uppdrag² att samordna genomförandet av EU:s interoperabilitetsförfordningar. Polismyndigheten kan begära att Tullverket biträder vid personkontroller. Tullverket behöver då få tillgång till att kontrollera uppgifter om exempelvis viseringar. Arbete pågår för att ge Tullverket åtkomst till bland annat Schengen Information System (SIS) via den europeiska sökportalen (ESP).

Tullverket har deltagit i regeringens uppdrag³

att analysera konsekvenserna av att införa digital kommunikation genom e-Codex i civil- och straffrättsliga samarbeten inom EU. Uppdraget slutredovisades av Åklagarmyndigheten den 1 juni 2022.

Tullverket deltar i regeringens uppdrag⁴ till Transportstyrelsen att analysera och följa upp det så kallade mobilitetspaketets genomförande i Sverige. Mobilitetspaketet omfattar tre EU-rättsakter som gäller villkoren för företag och förare inom vägtransportområdet och omfattar en mängd nya krav på branschaktörer samt utökat ansvar för myndigheter. Tullverket deltar löpande i möten och har hittills bland annat diskuterat Tullverkets roll i utstationering av utländska förare. Uppdraget ska slutredovisas i mars 2024.

Investeringsbudget

Tullverket redovisar större verksamhetsinvesteringar som överstiger 20 miljoner kronor fram till 2022 inklusive övriga kostnader av Tullverkets hela utvecklingsportfölj.

Avvikelserna i investeringsbudgeten beror på följande orsaker:

- AVA/Tillfällig Lagring har haft utmaningar med att bemanna området med rätt resurser vilket resulterat i en underförbrukning jämfört med budget.
- ICS2 har haft en högre timförbrukning än plan på grund av komplext och krävande arbete med införandet.
- Budgeten för Omställning exportproceduren byggde på förväntan om en hög ökning av bemanning som inte gick att genomföra helt men tillräckligt för acceptabel progress.
- Förutsättningarna för Transit ändrades under året då leverantören ersatte befintlig produkt. Detta gav ökat antal timmar framför allt för testning och it-utveckling men samtidigt blev större delen av investeringen försenad och kommer i stället 2023.

2) Ju2019/02044

3) Ju2021/02463

4) I2022/00693

Tabell 65

Investeringsbudget per objekt ^{a)} (tkr)	Totalt	Ack. utfall	2021 Budget	2021 Utfall	2022 Budget	2022 Utfall
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
AVA, Anmälan Varors Ankomst och Tillfällig lagring	74 906	57 491			10 333	2 887
Omställning av importproceduren	157 586	42 718	16 818	24 629	28 451	28 911
Omställning ekonomisk aktör	33 764	33 764	0	0	0	0
ICS 2	53 943	13 494	3 988	10 545	10 492	12 016
Omställning exportproceduren	108 900	0	14 857	2 381	30 380	18 943
Transit (Inkl. NCTS)	37 944	0			9 254	9 547
Utredningsstöd	129 325	52 778	19 059	17 384	18 755	19 430
Uppbörd och garantier	86 032	10 047	11 278	6 683	12 691	10 058
Övrigt (<20 000 tkr)	244 112	0	57 605	30 856	38 023	27 584
Fordon	124 050	Ej tillämpligt	26 000	19 393	23 000	16 341
Förändringar av lokaler	154 876	Ej tillämpligt	18 550	7 269	46 000	14 014
IT-investeringar (immateriella och materiella)	226 738	Ej tillämpligt	57 352	35 865	42 160	37 411
Övriga materiella anläggningstillgångar	94 729	Ej tillämpligt	33 108	34 325	14 630	17 468
Summa utgifter för investeringar	1 526 905	210 292	258 614	189 331	284 169	214 609
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret	1 207 190	107 097	185 640	153 573	250 390	174 782
Bidrag	15 000	15 000	3 000	0	0	0
Anslag	304 715	88 195	69 974	35 758	33 779	39 827
Summa finansiering	1 526 905	210 292	258 614	189 331	284 169	214 609

a) Totalen och ackumulerat utfall är hämtat från regleringsbrevet och har inte justerats för eventuella skillnader mellan budget 2021 och utfall 2021 eller budget 2022 och utfall 2022.

Extern medfinansiering

Genom EU:s nya finansiella instrument för inköp av tullkontrollutrustning ges Tullverket och andra tullmyndigheter i EU möjlighet att söka medel för inköp av olika typer av utrustning för tullkontroll vid gränsövergångar och för inköp av analysinstrument till laboratorium. År 2022 ansökte och fick Tullverket stödbidrag (80 procent) för inköp av två mobila skannrar för placering i Svinesund respektive Gävle samt för två instrument till Tullverkets laboratorium under det första arbetsprogrammet 2021–2022.

Tillförseln av en mobil skanner vid landgränsen till Norge och en mobil skanner vid nordöstra sjögränsen kommer att effektivisera kontrollarbetet i landets norra delar. Två nya instrument till Tullverkets laboratorium breddar laboratoriets analysportfölj och därmed förmågan att analysera fler typer av varor samt ett större utbud av haltbestämningar för narkotika. Det bidrar till en starkare och bättre rustad tullunion. Stödbidraget för skannrarna uppgår till cirka 38 432 000 kronor och för instrumenten till cirka 400 000 kronor.

Tullverket ansökte 2022 om och fick stödbidrag (75 procent) från Fonden för EU:s inre säkerhet för inköp av tre indikeringsfordon för

kemiska, biologiska, radioaktiva och nukleära ämnen samt explosiver, CBRNE, som ska ersätta befintliga fordon som har blivit föråldrade. Stödbidraget uppgår till cirka 12 747 000 kronor.

Tullverket ansökte 2022 om och fick driftstöd (100 procent) från Fonden för EU:s inre säkerhet för Tullverkets utstationerade i Berlin (Nordic Liaison Officer) och på Europol. Driftstödet uppgår till cirka 8 000 000 kronor.

Tullverket har under 2022 deltagit i följande utvecklingsarbeten med finansiering från EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horizon Europe:

- Projektet BorderSens⁵ ska ta fram en prototyp till ett fältinstrument som med hög träffsäkerhet ska kunna detektera narkotika och narkotikapreursorer. Projektet påbörjades 2019 och pågår till 2023. Projektfinansieringen för Tullverket är 23 000 euro.
- Tullverket har deltagit i en rådgivande kommitté inom projektet Aligner⁶ som påbörjades 2021.

5) Border detection of illicit drugs and precursors by highly accurate electrosensors.

6) Artificial Intelligence Roadmap for Policing and Law Enforcement

Beredskapsarbetet

Tullverket arbetar alltmer strukturerat inom hela beredskapsområdet. Sedan regeringsbeslutet 2015 om att återuppta en sammanhängande planering för totalförsvaret har myndigheten arbetat med att bygga upp en förmåga inom civilt försvar. Tullverket lämnade den 3 februari begärda analysunderlag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, för besvarande av regeringsuppdrag⁷ om personalförstärkningar vid höjd beredskap med mera.

Tullverket har som en av beredskapsmyndigheterna numera en krigsorganisation med operativ förmåga. Krigsorganisationen är under fortsatt utveckling.

Tullverket utvecklar även sin krisledningsorganisation för att kunna möta kriser inom hela det område som kallas civil beredskap. Myndigheten har sedan tidigare definierat sin samhällsviktiga verksamhet och det pågår ett arbete med att förfina definitionen. Den kommer därefter att ligga till grund för Tullverkets kontinuitetsplanering och den nya struktur som tagits fram under året och som implementeras under 2023. Tullverket har i enlighet med anvisningar lämnat underlag i regeringsuppdraget⁸ till MSB att göra en samlad bedömning av förmågan inom det civila försvaret. MSB slutredovisade uppdraget den 31 oktober 2022 genom rapporten Civilt försvar mot 2030 – ett totalförsvar i balans.

Tullverket lämnade sin risk- och sårbarhetsbedömning enligt förordningen 2022:524 om statliga myndigheters beredskap den 31 oktober 2022.

Efter Rysslands angrepp mot Ukraina den 24 februari 2022 upprättade Tullverket en stabsledningsorganisation (särskild händelse) som varade under perioden 1 mars till 15 september. Rutiner och planer analyserades och uppdaterades för att säkerställa att det som planerats för också skulle fungera i ett skarpt läge. Genom det arbetet tidigarelades en del inköp för att bättre kunna möta höjd beredskap.

Rysslands agerande i Ukraina ledde till en omsvängning gällande svenskt medlemskap i Nato. Den pågående processen för att göra Sverige till Natomedlem innebär att Tullverket

behöver förbereda organisationen för de följdverkningar som ett medlemskap får. Det gäller i synnerhet inom beredskapsområdet.

Efter att restriktionerna för covid-19 upphörde har myndigheten haft en ”utbildningsskuld” för att kunna upprätthålla sin beredskapsförmåga. Såväl tidigare nämnda inköp, som utökade utbildningsinsatser, har medfört kostnadsökningar men dessa har rymts inom tilldelad budget.

Säkerhet

Tullverket har under året arbetat aktivt med att anpassa säkerhetsarbetet utifrån de nya förutsättningar som det säkerhetspolitiska läget medför. De förändringar som trädde i kraft i säkerhetsskyddslagstiftningen i december 2021 har också inneburit ett behov kompetensutveckling som resulterat i en interaktiv utbildning i grundläggande säkerhetsskydd för samtliga medarbetare på Tullverket.

Inrättandet av en säkerhetsstab i februari 2022 är en direkt åtgärd efter det förtydligande som gjordes i säkerhetsskyddslagstiftningen. Säkerhetsorganisationen har lyfts till avdelningsnivå och fått ett förtydligt och utökat uppdrag, ansvar och mandat. Detta i kombination med att säkerhetschefen är en ordinarie representant i Tullverkets ledningsgrupp ökar förutsättningarna för det strategiska säkerhetsarbetet på myndigheten.

Under 2022 har omfattande arbete genomförts med Tullverkets säkerhetsskyddsanalys. Detta arbete kommer fortlöpa under 2023 med befattningsanalys och säkerhetsskyddsplan.

Under föregående år påbörjades implementeringen ett ledningssystem för informations-säkerhet, Lis, ett arbete som fortlöpt under året. Under 2022 inleddes även ett arbete med att integrera samman styrdokument inom hela säkerhetsområdet. Målsättningen är en enhetlig struktur som på ett pedagogiskt sätt ger stöd till chefer och medarbetare att efterleva de krav som ett systematiskt säkerhetsarbete förutsätter.

Hållbarhet och miljö

Tullmyndigheterna är viktiga kuggar i FN:s strävan efter att uppnå en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. En samhällsutveckling som ligger i

7) Ju2021/02771

8) Ju2020/04658

linje med de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och där Sveriges miljömål är riktmärken för genomförandet av den miljömässiga dimensionen.

Tullverket har fastställt fem miljömål där myndigheten anser att det är särskilt angeläget att åstadkomma förbättringar kopplat till klimatet, avfall, anskaffningar och Tullverkets kontrollverksamhet. För att åstadkomma förbättringar inom dessa områden har Tullverket genomfört en rad aktiviteter.

Genom upphandling har Tullverket tecknat ett avtal för återbruk av utrangerad it-utrustning, ett avtal som gynnar en cirkulär ekonomi. Tullverket jobbar sedan många år med åtgärder för att minska vår energiförbrukning och under 2022 har myndigheten tecknat ett avtal om miljömärkt elförsörjning.

Tullverket har en viktig uppgift i att förhindra avfallsexporter som kan utgöra hot mot hälsa och miljö. Under 2022 genomförde Tullverket tillsammans med Länsstyrelsen i Gävleborg samordnade kontroll- och informationsinsatser kring avfall och begagnade varor.

Under 2022 har Tullverket i enlighet med regeringens uppdrag⁹ arbetat för att minska våra koldioxidutsläpp från tjänsteresor. Med anledning av uppdraget har Tullverket tagit fram ett nytt klimatmål för tjänsteresor och i samarbete med REMM¹⁰ tagit fram åtgärds punkter för att bibehålla, och helst öka, andelen resfria möten inom myndigheten. Redovisning lämnades i enlighet med förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter den 22 februari 2023. Parallellt pågår också ett regeringsuppdrag som är gemensamt för

myndigheter och kommuner¹¹ som syftar till att identifiera energibesparande åtgärder. Detta uppdrag redovisas månadsvis till sista mars 2023. De åtgärder som tas fram kommer att börja få effekt under inledningen av 2023.

Tullverkets miljömål:

- Tullverkets koldioxidutsläpp ska vid slutet av år 2023 ha minskat med tolv procent i jämförelse med utfallet 2019.
- Tullverket ska vid slutet av år 2023 ha implementerat en hållbar avfallshantering som utgår från EU:s avfallshierarki.
- Tullverket ska under perioden 2021–2023 teckna minst tre kommersiella avtal som innehåller kriterier som gynnar cirkulär ekonomi.
- Tullverket ska under perioden 2021–2023 följa upp minst tre tecknade kommersiella avtal avseende ställda miljömässiga, sociala respektive ekonomiska hållbarhetskrav.
- Tullverket ska före utgången av år 2023 ha ökat kunskapen om restriktionsbelagda varor som utgör hot mot vår miljö och säkerställt myndighetens förmåga att övervaka och kontrollera in- och utförsel av otillåtna och farliga varor.

11) Fi2022/02571

9) Uppdrag Minskade utsläpp från tjänsteresor, regleringsbrev för budgetår 2022 avseende Tullverket

10) Trafikverkets samverkansarbete Resfria/digitala möten i myndigheten

Foto: Tullverket

Kompetensförsörjning

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tullverket ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att främja god hälsa vid myndigheten. Av redovisningen ska framgå vilken effekt de vidtagna åtgärderna haft på sjukfrånvaron. Myndigheten ska också redovisa hur ändrade arbetsförhållanden med anledningen av spridningen av sjukdomen covid-19 har påverkat medarbetarnas sjukfrånvaro och hälsa¹.

Anställda

Under året har det rekryterats många nya medarbetare till Tullverket, totalt 311 personer. Av dessa har 117 personer anställts för att arbeta

i kontrollverksamheten. Andra verksamheter som har rekryterat mycket är tullkriminalen har anställt 47 personer, främst till utredning. Uppbördsavdelningen har anställt 51 personer och it-avdelningen som har anställt 37 nya medarbetare. Rekryteringar har även gjorts till andra avdelningar. De många rekryteringarna innebär att Tullverket vid årets slut är 2 457 anställda, vilket är 145 fler än förra året.

Personalomsättningen är fortsatt låg, 7,4 procent, jämfört med staten i övrigt där genomsnittet ligger på 11,9 procent². Under året avslutade 177 personer sin anställning³ (97 kvinnor och 80 män), varav 62 var pensionsavgångar.

2) Personalomsättningen får vi fram genom att dela antalet avgångar med genomsnittligt antal anställda under året.

3) Exklusive visstidsanställningar.

1) Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Tullverket.

Tullverket har en jämn könsfördelning, 49 procent män och 51 procent kvinnor, se tabell 66 i tabellbilagan. Mest jämn är fördelningen i den operativa verksamheten, till exempel inom tullkriminalavdelningen där 50 procent är kvinnor. Inom kontroll och underrättelse är 48 procent kvinnor. Mest ojämn är fördelningen inom stödverksamheterna, där män är överrepresenterade inom it (68 procent) men underrepresenterade bland till exempel jurister (23 procent) och kommunikatörer (28 procent).

Av de som anställdes till myndigheten under året var 57 procent kvinnor och 43 procent män.

Av Tullverkets chefer är 54 procent män och 46 procent kvinnor. Vi har en mer ojämn könsfördelning på kontrollavdelningen och tullkriminalavdelningen men ser en viss förbättring där kontrollavdelningen har gått från att 30 procent av cheferna är kvinnor till 36 procent i år. På tullkriminalavdelningen är nu 35 procent av cheferna kvinnor mot 33 procent förra året. Vi har gjort insatser i de verksamheterna för att öka intresset för chefsrollen bland kvinnor, men det är ännu för tidigt att bedöma om utvecklingen är en följd av dessa insatser.

Medelåldern är 45 år både för män och kvinnor.

Tullverket som arbetsgivare

En viktig åtgärd för att på både kort och lång sikt kunna förse myndigheten med rätt kompetens är att vi kontinuerligt arbetar med vårt arbetsgivarvarumärke. Intresset för Tullverket är överlag stort och har ökat, 16 313 personer sökte jobb hos oss under året och hälften av dessa sökanden var kvinnor, men vi har märkt av en fortsatt stor konkurrens om arbetskraften⁴. Detta gäller främst inom it-området och olika slags specialistfunktioner där vi har haft problem både med att attrahera och behålla kompetens. En åtgärd för att säkerställa kompetensförsörjningen till it-avdelningen är att Tullverket har valt att erbjuda en mer långtgående möjlighet till flexibel arbetsplats för medarbetare inom it.

Ett utvecklingsarbete för att göra Tullverket till en attraktiv arbetsgivare har påbörjats under 2022 och inom ramen för det genomfördes

under våren en enkät till nyanställda i Tullverket. Hundra procent av de som svarade på enkäten rekommenderar Tullverket som arbetsgivare och många uppger att de har blivit positivt överraskade av arbetsplatsen. Här ser vi en potential att öka vår kommunikation kring vad vi har att erbjuda som arbetsgivare.

Randstad Employer Brand Research är en undersökning av arbetsgivarvarumärke hos landets 150 största arbetsgivare. Där hamnar Tullverket på plats 18. Det är en liten förbättring jämfört med föregående år.

Tullverket har fortsatt satsat på en hög närvaro i sociala medier, framför allt på LinkedIn och Instagram, och ser det som viktiga kanaler för att kommunicera arbetsgivarvarumärket. Vi har även deltagit vid ett antal olika rekryteringsmässor i olika delar av landet.

Under året har Tullverket dessutom medverkat i tv-serien Gränsbevakarna Sverige vilket gett den breda allmänheten större inblick i det arbete som vi utför vid gränsen.

Utbildning och kompetensutveckling

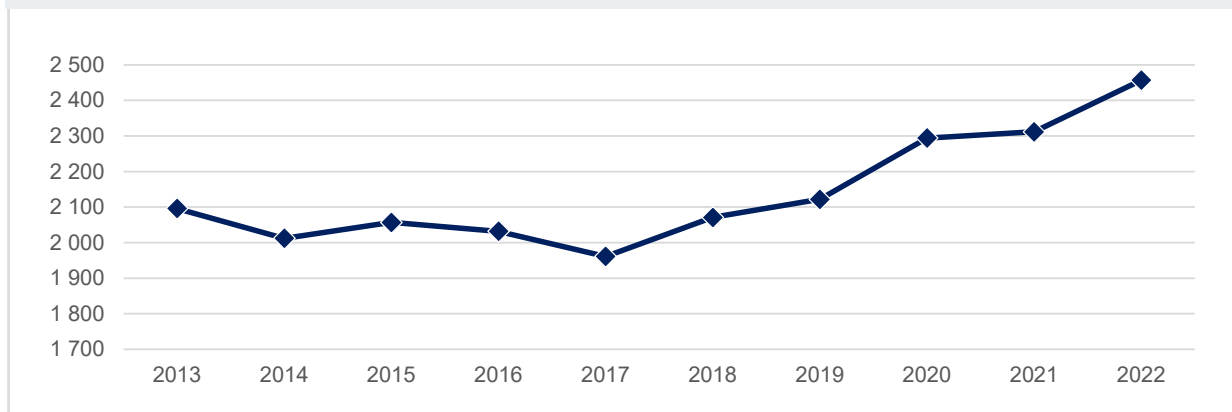
Många av Tullverkets yrkesroller kräver särskild utbildning. Vi har under året haft igång fem klasser i grundutbildning till kontrollverksamhet. Det innebär att ett stort arbete läggs både på att genomföra utbildning men också på att kontinuerligt se över och vidareutveckla utbildningarna. Under året har en ny grundutbildning tagits fram med inriktning på uppbörd. Den har genomförts i två omgångar.

Vi har också skapat en första del i ett utbildningspaket för nya medarbetare som arbetar med underrättelse. Det ger en kunskapsgrund i myndighetens underrättelseverksamhet, varuflödet, registerlagstiftning med mera och består även av praktik och mentorskap.

Förändringar i arbetssätt har också krävt att medarbetare kompetensutvecklar sig. Till exempel kommer alla företag från januari 2023 lämna sina standardtulldeklarationer för import i vårt nya system Tess. Sättet att lära oss den nya hanteringen har varit att göra lärande möjligt i vardagen. Med hjälp av filmer, instruktioner, webinarium med mera kan medarbetare ta del av utbildningen när behov uppstår. Dessutom kan detta utbud sedan fyllas på i takt med att nya funktionaliteter i Tess kommer på plats.

4) Under 2021 fick Tullverket 13 900 sökande varav 45 procent var kvinnor.

Diagram 14
Antal anställda

Tabell 67

Chefer i Tullverket	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Totalt	246	238	239	0%
– andel kvinnor i procent	42,3%	44,1%	45,6%	1
– andel män i procent	57,7%	55,9%	54,4%	-1

Foto: Mette Ottosson

Att arbeta på Tullverket ställer inte bara krav på kunskap inom myndighetens sakområden. Våra medarbetare behöver också vara stadigt förankrade i rollen som statstjänstemän. Därför lyfter vi återkommande fram den statliga värdegrunden. I år har vi gjort det genom att varje månad publicera "månadens dilemma" på Tullverkets intranät. Syftet har varit att stimulera till reflektion kring ett brett spektrum av situationer där vi behöver förstå vilka krav statstjänstemannarollen ställer på vårt agerande.

Tullverket har under året vidtagit åtgärder för att leva upp till den lagstiftning om stärkt skydd för visselblåsare som trädde i kraft i slutet av 2021. En ny visselblåsarfunktion har inrättats, information har förbättrats och möjligheten att visselblåsa har aktualiserats på intranätet.

Fortsatt arbete för jämställdhet och mångfald

Även om Tullverket i många delar är en jämställd myndighet, till exempel när det kommer till könsfördelning på övergripande nivå, så behöver vi fortsätta arbeta för att vår verksamhet och

arbetsplats ska vara fri från diskriminering och kränkande särbehandling. Vi behöver också aktivt främja mångfald så att vi som arbetar på Tullverket kan bidra med olika bakgrund och erfarenhet och avspegla samhället.

De flesta insatser vi gör för att upptäcka eller förebygga diskriminering eller kränkning är sådant som sker löpande som exempelvis årliga lönekartläggningar, kompetensbaserad rekrytering, riskanalyser och att vi beaktar tillgänglighetsaspekten vid lokalplanering. Vi har också en skyndsam hantering och process när vi får signaler om diskriminering och kränkande särbehandling.

Varje medarbetare förväntas bidra till en jämställd arbetsplats som bejakar mångfald genom att leva efter den statliga värdegrunden, där respekten för allas lika värde är central. Därför finns statstjänstemannarollen och vilka krav den ställer på oss med i introduktionen av nya medarbetare liksom i utbildningar för chefer, till exempel i rekryteringsutbildningen.

Under året har en översyn av rekryteringsprocessen gjorts som visar på förbättringsmöjligheter när det gäller att

Foto: Mette Ottosson

kvalitetssäkra objektiviteten i samband med urval. Åtgärder kopplat till rekryteringsöversynen kommer ske under 2023.

Praktik i staten

Tullverket har en treårig plan för nio praktikplatser inom ramen för regeringsuppdragen praktik i staten för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga⁵ och praktik för nyanlända arbetssökande⁶. Uppdragen rapporterades till Statskontoret 14 mars 2022.

Under 2022 har vi tagit emot praktikanter som planerat. Under våren har två praktikanter tagits emot i Göteborg och en inom it-avdelningen i Luleå. Under hösten har förberedelser pågått för att ta emot två praktikanter i Malmö. Praktikanterna har varit från de båda målgrupperna nyanlända och funktionsnedsatta. De har besökt olika avdelningar inom Tullverket och fått en bred inblick i myndighetens arbete och även deltagit i vissa arbetsuppgifter inom verksamhetsservice. Responsen från praktikanterna har varit god och de har sett värdet i praktiken för att komma vidare i arbetslivet.

Hållbart arbetsliv

En viktig del i ett hållbart arbetsliv är att arbetsgrupper har regelbundna möten där utrymme ges till samtal kring arbetssituationen och de olika delar som påverkar den. Vi har därför tagit fram ett nytt APT-material i syfte att stärka upp diskussioner om till exempel arbetsbelastning, gruppens utveckling, lärandet i vardagen med mera. Lika viktig är dialogen mellan medarbetare och chef och till stöd för bra dialog har vi därför uppdaterat verktyget för medarbetarsamtal.

Genom digitala seminarier på teman som självledarskap, hälsa hela livet, lärande, frisk på skift med mera har vi också gett stöd till medarbetare och chefer att aktivt arbeta med frågor som rör hållbart arbetsliv i grupp och individuellt.

5) A2020/02583, redovisat 2022-03-14

6) Fi2020/04960, redovisat 2022-03-14

Regelbunden motion främjar också hållbarhet och Tullverket erbjuder därför ett friskvårdsbidrag på 3 000 kronor. Drygt 70 procent av Tullverkets medarbetare väljer att använda bidraget. Medarbetare har också möjlighet att under en timme per vecka ägna sig åt aktiv friskvård på betald arbetstid.

Att känna trygghet på arbetsplatsen är en annan viktig aspekt. Under året har en analys genomförts av riskerna för hot och våld inom myndighetens operativa verksamhet, som en del i det löpande systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetet har bedrivits i en partsgemensam arbetsgrupp. Analysen visar både att det finns ett väl fungerande arbetsmiljöarbete men också ett behov av att fortsätta säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet. Föreslagna åtgärder omhändertas inom ramen för verksamhetsplanen för 2023–2025.

Under pandemin genomförde Tullverket regeringens uppdrag⁷ att möjliggöra arbete hemifrån i så stor utsträckning som möjligt. Efter att restriktionerna upphävdes påbörjades en successiv återgång till arbetsplatsen och den 15 mars hade vi återgått till ordinarie verksamhet. Under 2021 beslutades att införa flexibel arbetsplats för att möjliggöra arbete på annan plats än huvudarbetsplatsen under ett visst antal dagar i veckan. Medarbetare med arbetsuppgifter som möjliggör detta erbjuds att teckna ettårigt avtal med arbetsgivaren. Vi har inte hittills sett några förändrade sjuktal hos de medarbetare som har tillämpat flexibel arbetsplats. Arbetet kommer att följas upp under 2023.

I övrigt påverkades verksamheten till viss del av pandemin främst på grund av frånvaro med anledning av sjukskrivningar, hemkarantän och vård av barn. Detta kunde dock hanteras med viss omplanering och schemaomläggning. För de verksamheter som arbetat på arbetsplatsen under pandemin har det funnits god tillgång på skyddsutrustning. För de verksamheter som arbetat på arbetsplatsen under pandemin har det funnits god tillgång på skyddsutrustning.

7) Fi2021/03909, Fi2022/00341 redovisat 2022-02-04

Sjukfrånvaro

Hälsoläget inom Tullverket är fortsatt stabilt även om sjukfrånvaron har ökat något jämfört med 2021. En del av ökningen kan kopplas till den sista fasen av pandemin, en återgång till arbetsplatsen samt en ökning av spridningen av covid-19 under året. Vi tror också att en viss ökning av sjukfrånvaron beror på att pandemin förändrade beteendet vid kortare sjukdom på så vis att medarbetare i högre utsträckning nu anmäler sjukfrånvaro i stället för att gå till arbetet med till

exempel förkylningssymptom. Uppföljning och analys har ännu inte visat på några långsiktiga negativa hälsoeffekter av pandemin.

Efter de senaste årens positiva utveckling av sjukfrånvaron hos både kvinnor och män, sker nu en ökning av sjukfrånvaron framför allt i åldersgruppen över 50 år. Även om analysen i dag inte visar på en tydlig koppling mellan ålder och hållbart arbetsliv är det en påverkansfaktor att beakta i det fortsatta arbetet med att främja ett hållbart arbetsliv.

Tabell 68

Sjukfrånvaro	2020	2021	2022
Kvinnor	4,1	3,6	4,5
Män	3,0	2,1	2,9
Totalt	3,5	2,9	3,7

a) Data för 2018 är korrigerade och skiljer sig därför från vad som redovisades i årsredovisningen för 2018.

Tabell 69

Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer) ^{a)}	2020	2021	2022
	46,56%	46,92%	49,88%

a) Uppgift om fördelning mellan kvinnor och män saknas.

Diagram 15

Sjukfrånvaro i procent per åldersgrupp

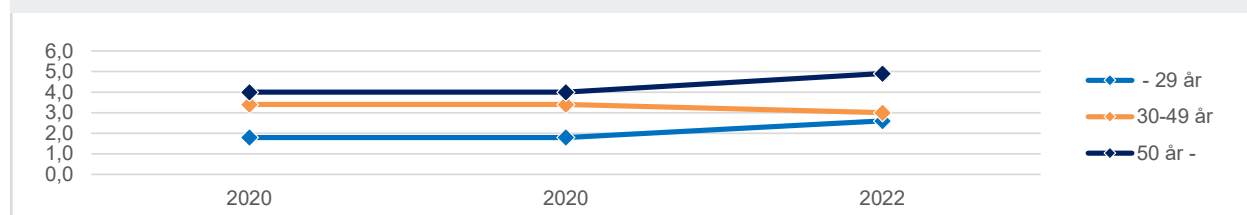
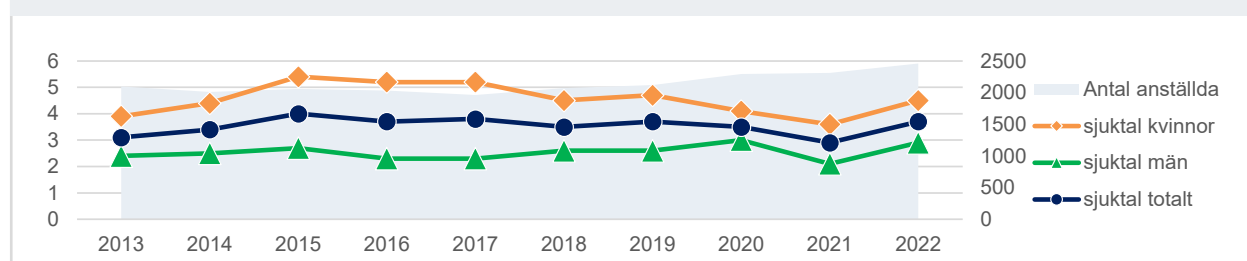
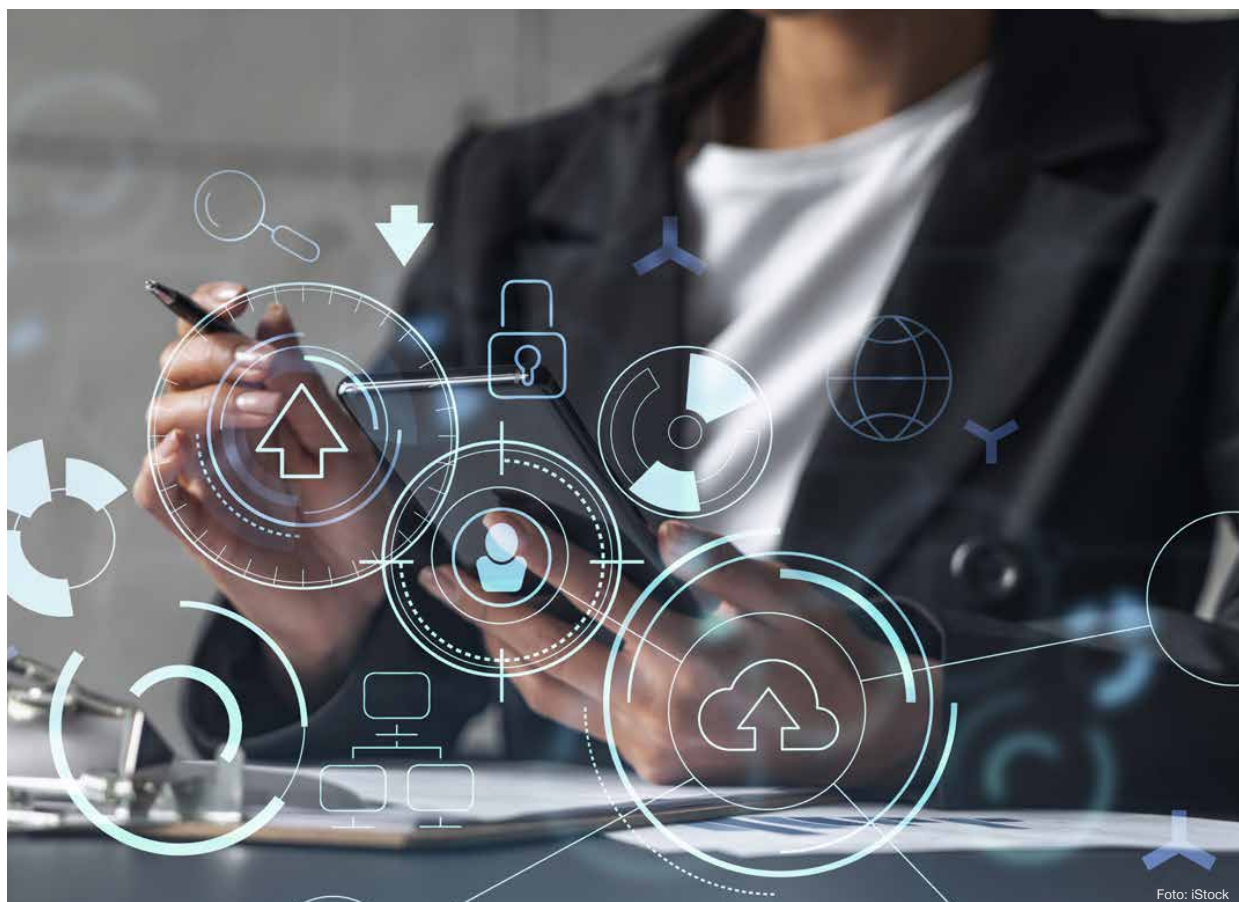

Diagram 16

Sjukfrånvaro i procent, totalt och per kön, antal anställda totalt

Mätmetoder

Källdata

Alla källor för redovisade data är Tullverkets om inte annat anges.

Tidsserier

Resultaten redovisas så långt som möjligt i historiska treårsserier. I vissa fall redovisas även samma data i tioårsserier i diagram eller i tabellbilagan.

Fördelning av kostnader, intäkter och tid

För att få en mer rättvisande bild av hur kostnaderna, intäkterna och tiden är fördelad redovisar Tullverket så stor del av Tullverkets kostnader som möjligt till den operativa verksamheten.

Metod för fördelning av utfall av kostnader per del av verksamhet

- för löner är fördelat utifrån antalet registrerade timmar per process
- för lokaler har fördelats utifrån hur personalen är placerad och vilken process de huvudsakligen arbetar i
- för kompetensutveckling har fördelats utifrån de kurser som bedrivits under året och vilken process kurserna avser
- för utveckling har fördelats utifrån de utvecklingsprojekt som bedrivits under året och vilken process som utvecklingen syftar till
- för förvaltningskostnader har fördelats utifrån förvaltningen som bedrivits under året och vilken process förvaltningen avser

- för avskrivningar har fördelats utifrån en fördelningsnyckel utifrån hur investeringarna sett ut de senaste sex åren
- för övriga kostnader är redovisade i den process som de är konterade i
- för ledning och stöd har fördelats i proportion till operativa processernas ekonomiska storlek.

Tullverket delar in den operativa verksamheten som fullgör uppgifterna i följande delar:

- underrättelse; processen analysera och selektera
- kontroll; processerna fysisk kontroll, klarera varor och transportmedel samt följa upp operatör och ärende
- tillstånds- och uppbördsbevakning; processen hantera tillstånd
- brottsutredning; processen hantera brott.

Metod för fördelning av intäkter per verksamhetsdel.

- Intäkterna har fördelats på samma sätt som kostnaderna.

Metod för fördelning av timmar per verksamhetsdel.

- Utfallet av alla timmar är hämtat ur systemet Insikt (Agresso tid) den 12 januari 2023.
- Timmarna för utveckling och förvaltning är fördelade utifrån information från programkontoret respektive it-avdelningen om hur kostnaderna är fördelade.
- Timmar för ledning och stöd är fördelade till operativ verksamhet i proportion till deras storlek.

Volymer

Tullverket redovisar volymer avseende ärendebeslut till privatpersoner eller företag. Tullverket redovisar också volymer avseende delmoment i ärendehandläggning och faktisk myndighetsutövning, exempelvis kontroller, resultat av kvalitetssäkring och genomströmningstider.

Styckkostnad för ärende

Tullverkets redovisning av styckkostnader för ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden i enlighet med kraven i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag görs i kapitlet om kontroll, tillstånds- och uppbördsövervakning samt brottsutredning. Tullverket redovisar även styckkostnader för fysiska kontroller.

Tullverket har svårt att särskilja den tid som ska beräknas för ett visst ärende på grund av brister i uppföljningssystemet och rimligheten i uppföljningen när det gäller belastning och komplexitet för den enskilde medarbetaren. Tullverket arbetar kontinuerligt med att försöka förbättra uppföljningen så att den bättre ska återspegla verkligheten.

Genom att dela kostnaden för varje operativ del av verksamheten (process) med antalet timmar för samma process får vi timkostnaden per process. Denna timkostnad används sedan för att räkna ut styckkostnaden för ärenden i respektive process. Det görs genom att multiplicera timkostnaden för hela processen med antal timmar för respektive ärende för att få en totalkostnad per ärende. Sedan divideras denna totalkostnad med antalet ärenden för att erhålla styckkostnaden netto per ärende.

Antalet ärenden omfattar antingen påbörjade (brottsutredningar) eller avslutade (tulldeklarationer, tillstånd och efterkontroller) ärenden under året. Den nedlagda tiden under respektive år omfattar därmed handläggning av fler ärenden än som redovisas i antal.

Bedömningsgrunder

Tullverkets bedömning av måluppfyllelse i årsredovisningen bygger på utveckling av resultatindikatorer och vidtagna åtgärder. Bedömningsnivåerna är antingen *tillfredsställande* eller *inte tillfredsställande*. Indikatorerna är inte viktade utan det görs en sammanvägd bedömning utifrån indikatorernas utfall samt en kvalitativ bedömning av andra åtgärder inom respektive del.

Skattefelet

Skattefelsmodellen

Tullverket använder en modell i form av en effektkedja för att redovisa hur de åtgärder som vidtagits bidrar till att minska skattefelet¹. Fokus i modellen ligger på tre så kallade skattefelsfaktorer som Tullverkets åtgärder kan påverka. De tre faktorerna är förutsättningar att göra rätt, upplevd risk för upptäckt samt motivation och förtroende. Det finns indikatorer kopplade till varje faktor. Tullverket genomför åtgärder som utgör vägledning och attitydpåverkan, strukturutveckling och kontroller. Effektkedjan kan inte kvantifieras till en direkt beräkning av skattefelets storlek.

Förutsättningar att göra rätt

Bedömningen av åtgärdernas påverkan görs med stöd av följande indikatorer:

- företagens upplevelse av information och vägledning i Tullverkets återkommande kundundersökning mot företagskunder (NKI-undersökning): Index för totalt antal respondenter i frågeområdet information och vägledning i enkäten
- andel tulldeklarationer som ändrats av Tullverket
- genomsnittlig väntetid för telefonsamtal hos den externa kundtjänsten Tullsvar.

Upplevd upptäcktsrisk

Bedömningen av åtgärdernas påverkan på skattefelsområdet görs med stöd av följande indikatorer:

- antal tulldeklarationer kontrollerade genom informationskontroll respektive varuundersökning
- företagens uppfattning om fusk och konkurrens i Tullverkets återkommande kundundersökning mot företag (NKI-undersökning): Andel respondenter som svarat ja på frågan om det är troligt att Tullverket skulle upptäcka om ett företag i deras bransch fuskade med tullavgifter och andel respondenter som svarat ja på frågan

om deras företag i stor utsträckning är utsatta för konkurrens från företag som fuskar i branschen.

Motivation och förtroende

Bedömningen av påverkan görs med stöd av följande indikatorer:

- anseendeindex i Kantar Publics årliga mätning
- nöjdhetsindex i Tullverkets återkommande undersökning hos företagskunder (NKI-undersökning). NKI är ett sammanfattande värde som baseras på svaren på följande tre frågor i undersökningen:
  - o Nöjdhetsindex med Tullverket?
  - o Hur väl uppfyller Tullverket förväntningarna?
  - o Hur väl motsvarar Tullverket den perfekta myndigheten?
- andel klagomål på bemötande av skriftliga klagomålsärenden som inkommit till Tullverket under året.

Beräkning av tullfelet

Tullverket har i samarbete med Statistikmyndigheten SCB under 2016 tagit fram en modell för att beräkna mörkertalet i det odeklarerade varuflödet. Modellen innebär att diskrepans avseende underrapporterad information i Intrastat² även kan antas föreligga vad avser import i Extrastat³. Beräkningsmodellen uppdaterades 2021 med importvärden och data från 2019. Tullverket gör därefter en beräkning av tullfelet baserat på det totala tullvärdet under året samt genomsnittlig tullsats genom följande metod:

- Genomsnittlig tullsats fås genom att den influtna tullen delas med varuimportens värde. Varuimportens värde hämtas från SCB och Influten uppörd – tull från Tullverket.
- Varuimportens värde multipliceras med mörkertalets andel enligt SCB:s beräkning för att få ett mörkertal i kronor.

2) Intrastat är ett statistiksystem för uppgiftsinsamling om varuhandeln inom EU.

3) Extrastat är ett statistiksystem som omfattar av Tullverket lämnade uppgifter om import och export till länder utanför EU.

1) VER 2021-1551 Tullverkets skattefelsmodell.

- Det teoretiska tullfelet i kronor fås genom att multiplicera mörkertalet i kronor med den genomsnittliga tullsatsen.

Kvalitetsmätning

Tullverket mäter varje år slumpmässigt kvaliteten på de uppgifter som företagen lämnar i samband med import. Resultatet av mätningen följs upp och insatser genomförs för att minska konstaterade avvikelser. Resultatet används också för att bedöma skattefelets förändring.

För deklARATIONER med ett värde mindre än 170 000 kronor sker ett obundet slumpmässigt urval av 50 deklARATIONER varje månad under augusti 2021 till juli 2022. För deklARATIONER med värde över 170 000 kronor har det slumpmässiga urvalet av deklARATIONER valts ut vid tre tillfällen under året: 18 januari, 16 maj och 15 augusti 2022. Totalt valdes 1 200 deklARATIONER ut varav 1 199 stycken granskades vilket innebär att bortfallet i mätningen blev 0,08 procent.

Samhällsnytta

Tullverkets beräkning av samhällsnytta utgår från en modell som presenterades i SOU 1998:18 En Gräns – en myndighet. Utifrån SOU-modellen har Tullverket år 2000 i samverkan med andra myndigheter vidareutvecklat en anpassad modell. Båda modellerna beräknar samhällsnytta på beslagtagna narkotika och på beslagtagna alkohol och tobak. Det samhällsekonomiska värdet av narkotika är baserat på en uppskattning av samhällets kostnader för missbruket med hänsyn taget till gatupriser, missbrukardoser och FN:s skadeindex.

Det samhällsekonomiska värdet av beslagtagna alkohol och tobak är baserat på ett tänkt skattebortfall beräknat enligt skatteschemavärdena i 3 § lag (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

I Tullverkets modell från år 2000 beräknas samhällsnyttovärdet på fler preparat, till exempel LSD, ecstasy, kat, narkotiska läkemedel och dopningsmedel. Vid beräkning av samhällsnytta är det fastställda samhällsnyttovärdet per substans detsamma som år 2000. Värdet för narkotika och dopningspreparat har inte justerats men nya preparat som det har ansetts intressanta att följa har fått ett värde utifrån likartade substanser som tidigare beräknats.

Värdet för beslagtagna alkohol och tobak (skattebortfallet) har justerats över tid enligt gällande skattebestämmelser. I samhällsnyttovärdet ingår inte skattebortfallet för beslagtagna och omhändertagna alkohol och tobak utan det redovisas separat.

Redovisning av beslag

Från och med 2021 omfattar inte statistiken återlämnade och hävda beslag. Förändringen påverkar framför allt utfallet av punktskattevaror, vapen och farliga föremål.

Flertalet beslag redovisas initialt med en bruttovikt som efter vägning och laboratorieutredning registreras med en nettovikt, exklusive emballage. Detta medför att vikt och samhällsnytta kan minska vid ett senare mättillfälle i uppföljningssystemen. Uttagsdatum för utfallet 2022 var den 24 januari 2023.

Internrevision

Internrevisionens uppdrag är att utifrån en analys av verksamhetens risker självständigt granska om ledningens interna styrning och kontroll är utformad så att Tullverket med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen¹. Internrevisionen lämnar utifrån genomförda granskningar förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll.

Internrevisionsrapporter och generaltulldirektörens beslut om åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendationer har under 2022 avsett Tullverkets

- hantering av risk för infiltration och otillåten påverkan
- styrning och kontroll gällande övervakning av godkänd ekonomisk aktör (AEO)
- intern styrning och kontroll av CBRNE-verksamheten

- styrning av fysiska kontroller inom transiteringsförfaranden
- styrning av kontroller i post- och kurirflödet
- intern styrning och kontroll vid hantering av betalkort där Tullverket har betalningsansvar.

Internrevisionen följer årligen upp status för de åtgärder generaltulldirektören beslutat om. Uppföljningen baseras till stor del på verksledningsstabens uppföljning som sker vid varje tertialuppföljning. Enligt internrevisionens bedömning finns en väl fungerande process inom Tullverket för att hantera internrevisionens rekommendationer.

¹) Myndighetsförordning (2007:515), Internrevisionsförordning (2006:1228)

Intern styrning och kontroll

Processen

Tullverkets process för intern styrning och kontroll är implementerad i hela verksamheten¹. Varje avdelning genomför riskanalys för sitt ansvarsområde enligt arbetsordning eller andra delegationsbeslut. Tullverkets väsentliga risker samlas i den riskanalys som genomförs i generaltulldirektörens ledningsgrupp. Väsentliga risker som identifieras i avdelningarnas riskanalyser eskaleras till generaltulldirektören.

Uppföljning av risker sker dels inom avdelningarna, dels i samband med tertialuppföljningen. Ledningsgruppen följer upp och justerar riskanalysen för de väsentliga riskerna minst två gånger per år. I samband med att verksamhetsplanen tas fram under hösten görs samtidigt en bedömning av vilka risker som är väsentliga för kommande år. De flesta av de beslutade åtgärderna har följts upp i samband med verksamhetens tertialuppföljning.

Under året har Tullverket sett över sina interna regler för att stärka den andra ansvarslinjen samt hanteringen av risker för regelefterlevnad.

Riskhantering

Tullverket har under 2022 hanterat nio väsentliga risker. De åtta första ingick i verksamhetsplanen för 2022 där det också fanns aktiviteter i form av åtgärder för att minimera riskerna. Den nionde risken identifierades i slutet av året.

1. Risk att Tullverket inte uppfyller kraven i föreskrifter om informationssäkerhet för statliga myndigheter (MSBFS 2020:6)

Risken har hanterats genom fortsatt arbete med att införa Tullverkets ledningssystem för informationssäkerhet i enlighet med ISO/IEC 27001. Alla informationssäkerhets- och data-skyddskoordinatorer finns på plats och agerar

för ökat stöd och integration av informations-säkerhetsarbete i verksamheten. Samordning av, och stöd för, arbetet i koordinatorrollen har pågått under året med fortsatt plan för 2023.

Åtgärder enligt MSBFS 2020:6 10 § för fysisk säkerhet har hanterats som en del av aktiviteter i verksamhetsplanen. Fortsatt hantering av risken sker genom årlig uppföljning av informations-säkerhetsarbetet enligt MSBFS 2020:6 14 § vilket kommer att resultera i åtgärder som ska omhändertas i en handlingsplan för 2023.

2. Risk att Tullverket inte kan bedriva kritisk verksamhet vid allvarlig störning

Resurserna för arbetet har förstärkts genom rekrytering och det har tagits fram en struktur för det fortsatta arbetet.

3. Risk att Tullverket inte efterlever regelverket för hantering av personuppgifter

Behovsinventering för utveckling av formerna för Tullverkets dataskyddsarbete och för att stötta kompetenshöjning inom hela Tullverket är genomförd och åtgärder kommer genomföras under kommande år. Den 1 november 2022 trädde en intern regel i kraft, om systematisk logguppföljning av användning av it-system inom Tullverket som lyder under tulldatalagen (TDL). Satsningen på e-arkiv fortsätter men på grund av resursbrist genomfördes färre anslutningar än planerat.

4. Risk att oklar prioritering och brist på långsiktig målbild försämrar leveransförmågan inom utveckling och förvaltning

Risken utgick efter tertial 1 då risken ansågs kunna accepteras genom det inriktningsbeslut om utvecklingsportföljen som togs 2021. Risken för brist på resurser eller förmåga att inte kunna leverera hanteras genom en tydligare styrning och uppföljning av portföljen.

1) STY 2019-436 Intern regel om Tullverkets process för intern styrning och kontroll.

5. Risk att Tullverkets hantering av ärenden inte överensstämmer med EU-kommissionens tolkning av tullagstiftningen vilket kan leda till administrativa misstag

Efter en intern genomlysning har ett antal åtgärder identifierats vilka kommer omhändertas och följas upp under kommande år.

6. Det förekommer korruption och andra oegentligheter i Tullverket.

Risken hanteras genom ett löpande arbete för att öka medvetenhet och förebygga oegentligheter. Under året har olika dilemman presenterats på intranätet för att utgöra diskussionsmaterial för APT. Visselblåsarfunktionen har inrättats i enlighet med legala krav.

7. Risk att Tullverket inte tillhandahåller tillräcklig information och god service så att allmänhet och företag har goda förutsättningar för att kunna fatta långsiktiga och hållbara beslut.

Under året har en servicestrategi arbetats fram. Rekrytering och utbildning av medarbetare till kundmötesenheten har fortsatt under året.

8. Risk att vi inte når önskad nivå i säkerhetsskyddsarbetet

Under 2022 har arbetet med Tullverkets säkerhetsskyddsanalys fortlöpt inom samtliga verksamhetsgrenar. Under 2023 kommer resultatet av säkerhetsskyddsanalysen att omhändertas i en säkerhetsskyddsplan som under kommande år kommer leda till ett antal åtgärder.

9. Risk att Tullverket inte får motsvarande utökning i investeringsbudget för bekämpning av grov och organiserad brottslighet som Polismyndigheten

Risken hanteras genom att läggas in i budgetunderlaget och i övrig dialog med Regeringskansliet.

Extern tillsyn

Den granskning som Europeiska revisionsrätten genomförde 2021 följs upp av EU-kommissionen som under 2022 fört diskussion med Tullverket i ärende där gäldenären är etablerad utomlands men har överklagat Tullverkets beslut. Tullverket ser inte några möjligheter att utse ytterligare gäldenärer.

Under 2022 har EU-kommissionen kontrollerat Tullverkets kontrollstrategi för antidumpnings- och utjämningstullar. Åtgärder har vidtagits för att hantera de brister som identifierades. EU-kommissionen genomförde även ett så kallat fact finding-besök gällande hanteringen av tillstånd för godkänd ekonomisk aktör (AEO). De rekommendationer som lämnades är under åtgärdande.

Integritetsskyddsmyndigheten påförde Tullverket en sanktionsavgift om 300 000 kronor med anledning av att Tullverket hade behandlat uppgifter i strid mot 3 kap. 2 och 8 §§ brottsdatalogen. Sanktionsavgiften sattes lägre med hänsyn till att Tullverket vidtagit både tekniska och organisatoriska åtgärder för att förebygga liknande incidenter.

Under 2022 har Justitieombudsmannen (JO) riktat kritik mot Tullverket i fem ärenden. Tullverket kritiserades i två ärenden² för att ha gripit en person på felaktiga grunder samt brustit i dokumentation av användande av tvångsåtgärder. I två ärenden³ kritiserade JO Tullverket för fel och brister vid tvångsåtgärder i samband med samverkansinsatser med Polismyndigheten där även transportkontroller utförs utan rättsliga förutsättningar. Båda dessa ärenden har lett till rättsliga förtydliganden och informationsinsatser i Tullverket.

Slutligen kritiserades Tullverket⁴ för att inte ha omprövat ett överklagat beslut om tulltaxering tillräckligt skyndsamt. Tullverket har efter kritiken tillsatt ytterligare resurser för att minska ärendebalanser samt effektiviserat handläggningen.

2) Dnr 6881-2020 och 8669-2019

3) Dnr 637-2020 och 7567-2020

4) Dnr 44-2022

I Justitiekanslerns (JK) tillsynsärende⁵ mot bland annat Tullverket om skyldigheten att underrätta Transportstyrelsen om beslut som påverkar återkallelser av körkort fann JK inte tillräckliga skäl att rikta kritik mot Tullverket. Detta med hänsyn till att Tullverket tagit fram nya ändamålsenliga rutiner samt att utvecklingen av Tullverkets brottsutredningsstöd (Bus) avser att ge bättre tekniska förutsättningar att hantera körkortsingripanden och uppfylla förordningskraven på att omedelbart underrätta Transportstyrelsen. JK beslutade att avsluta ärendet avseende Tullverket utan ytterligare åtgärd.

JK beslutade i ärende⁶ att Tullverket skulle ersätta en person med 10 000 kronor för kränkning för en yttlig kroppsbesiktning som genomförts vid kontroll av resande inom landet.

Bedömning

Tullverket tolkar 2 kap. 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budget-

---

5) Dnr 2021/3068

6) Dnr 2020/7651

underlag avseende intygande av brister i intern styrning och kontroll enligt följande:

I anslutning till intygandet ska redovisning ske i punktform av väsentliga brister i intern styrning och kontroll. Med brist i intern styrning och kontroll avses att processen för intern styrning och kontroll inte fungerat. Med brist i intern styrning och kontroll avses inte brist i resultat. Brister i resultatet redovisas i årsredovisningens resultatredovisning. Inte heller avses med brist i intern styrning och kontroll risker av väsentlig betydelse. Hanteringen av väsentliga risker har redovisats i avsnittet ovan.

Tullverket bedömer inte att de brister avseende intern styrning och kontroll som förelegat under 2022 omfattar sådana väsentliga brister i intern styrning och kontroll som bör redovisas i anslutning till intygandet i årsredovisningen.

Finansiell redovisning

A woman with long brown hair, wearing a grey t-shirt and a watch, is sitting at a wooden desk. She is looking at a laptop screen and has her hands on the keyboard. A mouse is on the desk to the right of the laptop. In the foreground, there is a blue folder with a pen inside. The background is blurred, showing an office environment with a window and some plants. The overall lighting is soft and natural.

Sammanställning av väsentliga uppgifter (tkr)	2022	2021	2020	2019	2018
Låneram i Riksgäldskontoret					
beviljad	577 000	525 000	455 000	400 000	370 000
utnyttjad (per bokslutsdatum)	393 816	463 780	438 758	367 166	305 154
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
beviljad	100 000	190 000	50 000	100 000	100 000
maximalt utnyttjad	-	-	-	-	-
Räntekontot					
räntekostnader ^{a)}	3 424	-	10	591	1 058
ränteintäkter	2 542	-	-	-	-
Avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten					
belopp i regleringsbrevet	140	140	180	205	245
utfall	4 413	7 753	13 022	6 413	5 582
Avgiftsintäkter som ej disponeras av myndigheten					
belopp i regleringsbrevet	560	560	590	340	1 100
utfall	3 298	-4 053	6 938	1 234	1 705
Förvaltningsanslag					
beviljad kredit	71 450	68 398	63 690	59 402	55 862
utnyttjad kredit	-	-	-	-	-
anslagssparande	76 006	63 678	39 387	48 050	69 969
EU-anslag					
beviljad kredit	508 055	511 917	477 678	579 074	527 669
utnyttjad kredit	-	480 845	297 561	-	-
anslagssparande	271 674	-	-	307 974	197 725
Antal årsarbetskrafter ^{b)}	2 146	2 083	2 024	1 895	1 828
Medelantalet anställda	2 387	2 294	2 236	2 112	2 045
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 089	1 034	1 004	992	982
Årets kapitalförändring	-179 666	25 948	-70 990	56 744	208 055
Balanserad kapitalförändring	409 687	383 739	454 729	397 985	189 930

a) Från början av 2020 har det varit 0 % ränta. Räntan har därefter höjts successivt under året. Under 2021 har det varit 0 % ränta. Under 2020 har det under större delen av året varit 0 % ränta. Under en mindre del av året (2020) samt åren 2019 och 2018 har räntekontot haft minusränta, därav en räntekostnad.

b) Årsarbetskrafter beräknad enligt ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 §.

Resultaträkning (tkr)			
	Not	År 2022	År 2021
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		2 469 344	2 275 674
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	4 413	7 753
Intäkter av bidrag		8 620	3 134
Finansiella intäkter	2	2 598	14
Summa		2 484 975	2 286 575
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-1 696 088	-1 601 171
Kostnader för lokaler		-162 701	-161 345
Övriga driftskostnader	4	-473 362	-391 805
Finansiella kostnader	2	-5 338	-1 351
Avskrivningar och nedskrivningar	5, 6	-147 487	-130 903
Summa		-2 484 975	-2 286 575
Verksamhetsutfall		0	0
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	8	3 298	-4 053
Skatteintäkter m.m.		10 616 284	8 270 217
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten		-10 799 249	-8 240 216
Saldo		-179 666	25 948
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av Sveriges tullavgift till EU		6 828 038	5 302 456
Sveriges tullavgift till EU inom systemet för gemenskapernas egna medel		-6 828 038	-5 302 456
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	9	-179 666	25 948

Balansräkning (tkr)			
Tillgångar	Not	År 2022	År 2021
Immateriella anläggningstillgångar			
	5		
Balanserade utgifter för utveckling		242 659	203 908
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		12 012	9 382
Summa Immateriella anläggningstillgångar		254 671	213 290
Materiella anläggningstillgångar			
	6		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		32 882	22 628
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		226 970	247 332
Summa Materiella anläggningstillgångar		259 852	269 960
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga fordringar	10	70	41
Summa Finansiella anläggningstillgångar		70	41
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 486	1 373
Fordringar hos andra myndigheter		40 299	40 648
Övriga kortfristiga fordringar	11	227 405	407 152
Summa Kortfristiga fordringar		269 190	449 174
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	12	114 182	104 054
Upplupna bidragsintäkter	13	344	230
Övriga upplupna intäkter	14	0	61
Summa Periodavgränsningsposter		114 526	104 345
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	15	499 457	424 845
Summa Avräkning med statsverket		499 457	424 845
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		260 175	405 606
Kassa och bank		192	191
Summa Kassa och Bank		260 367	405 797
Summa tillgångar		1 658 132	1 867 452

Balansräkning (forts.)			
Kapital och skulder	Not	År 2022	År 2021
Myndighetskapital	16		
Statskapital		402	402
Balanserad kapitalförändring		409 687	383 739
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	9	-179 666	25 948
Summa Myndighetskapital		230 423	410 089
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	17	5 690	6 395
Övriga avsättningar	18	12 706	10 257
Summa Avsättningar		18 396	16 652
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	19	393 816	463 780
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		61 903	63 219
Leverantörsskulder		134 414	195 682
Övriga kortfristiga skulder	20	30 677	28 604
Depositioner	21	574 647	489 995
Summa Skulder m.m.		1 195 457	1 241 280
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	22	160 558	161 365
Oförbrukade bidrag	23	39 761	22 716
Övriga förutbetalda intäkter	24	13 537	15 349
Summa Periodavgränsningsposter		213 856	199 431
Summa kapital och skulder		1 658 132	1 867 452

Redovisning mot inkomstitlar (tkr)						
Inkomstitel	Benämning			Beräknat belopp	2022	2021
			not 25			
9411	0	11	Mervärdesskatt		956 861	869 892
9424	0	13	Tobaksskatt		87 778	101 989
9424	0	15	Skatt på vissa nikotinhaltiga produkter		61 915	1 363
9425	0	13	Skatt på etylalkohol		6 872	2 526
9425	0	23	Skatt på vin och andra jästa produkter		9 197	5 225
9425	0	33	Skatt på mellanklassprodukter		69	9
9425	0	43	Skatt på öl		6 437	9 331
9428	0	13	Allmän energiskatt, bensin		590	538
9428	0	23	Allmän energiskatt, oljeprodukter m.m.		-5 143	8 403
9428	0	33	Allmän energiskatt, övriga bränslen		35 346	9 809
9428	0	53	Koldioxidskatt, bensin		393	308
9428	0	63	Koldioxidskatt, oljeprodukter m.m.		-4 450	7 652
9428	0	73	Koldioxidskatt, övriga bränslen		153 292	4 833
9428	1	12	Svavelskatt		15 030	4
9432	0	12	Skatt på plastbärkassar		4 769	6 895
9438	0	12	Kemikalieskatt		79 915	52 619
9452	0	13	Skatt på annonser och reklam		0	24
9471	0	11	Tullmedel		9 362 032	7 118 524
9472	0	13	Privatinförsel av tobak och alkohol		128	127
9472	0	21	Övrigt, dvs. räntor m.m. Tullverket	not 26	693	5 234
9811	0	12	Skattetillägg		21 047	27 008
9821	0	12	Förseningsavgifter		1 140	1 090
2397	0	42	Dröjsmålsränta hos Tullverket	530	1 222	220
2712	0	6	Bötesmedel		177	253
2714	4	21	Transporttillägg		2 020	1 289
2811	3	16	Övriga inkomster av statens verksamhet		1 918	5 051
Summa redovisat mot inkomstitel					10 799 249	8 240 216

Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag	In- gående över- förings- belopp	Årets tilldelning enligt reglerings- brev	Om- disponerade anslags- belopp	Utnyttjad del av medgivet över- skridande	In- dragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Ut- gående över- förings- belopp
UTGIFTSOMRÅDE 3								
SKATT, TULL OCH EXEKUTION								
1:2 Tullverket								
Anslagspost 1 Tullverket (Ram)	63 678	2 481 672				2 545 350	2 469 344	76 006
UTGIFTSOMRÅDE 27								
AVGIFTEN TILL EUROPEISKA UNIONEN								
1:1 Avgiften till Europeiska unionen								
Anslagspost 3 Tullavgift (Ram)	-480 845	5 080 557	2 500 000			7 099 712	6 828 038	271 674
Summa	-417 167	7 562 229				9 645 062	9 297 382	347 680

FINANSIELLA VILLKOR**1:2 Tullverket, ap 1**

Anslagskrediten för ap 1 är 71 450 tkr.

Tullverket ska från anslaget betala kostnaderna för en av Finansdepartementet utsedd tjänsteman stationerad vid Sveriges ständiga representation vid EU i Bryssel. Kostnaderna uppgick 2022 till 2 869 tkr.

Av anslaget får högst 10 000 tkr användas med anledning av särskilda krav från EU-kommissionen på grund av att Tullverket underlåtit att betala in traditionella egna medel. Detta ska dock inte gälla krav på egna medel till följd av beslut som ligger utanför Tullverkets kontroll. År 2022 har 3 125 tkr belastat anslaget.

Av anslaget får högst 11 737 tkr användas för abonnemangavgift för Raket. Avgiften betalas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Under 2022 har 11 737 tkr används till avsett ändamål.

1:1 Tullverket, ap 3 Tullavgift

Anslagskrediten för ap 3 är 508 055 tkr.

Anslagsposten ska användas för att finansiera utgifter för Sveriges avgift till EU-budgeten avseende tullar.

Finansieringsanalys	2022	2021
DRIFT		
Kostnader not 27	-2 337 777	-2 156 391
Finansiering av drift		
Intäkter av anslag	2 469 315	2 275 673
Intäkter av avgifter och andra ersättningar not 28	4 259	5 174
Intäkter av bidrag	8 620	3 134
Övriga intäkter	2 598	14
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>	2 484 792	2 283 995
<i>Ökning (-) av kortfristig fordringar</i>	-9 942	-22 246
<i>Ökning (+) av kortfristiga skulder</i>	-66 030	118 659
Kassaflöde från/till drift	71 043	224 017
INVESTERINGAR		
Investering i finansiella tillgångar	-28	0
Investering i materiella tillgångar	-83 442	-93 748
Investering i immateriella tillgångar	-96 051	-60 895
<i>Summa investeringsutgifter</i>	-179 521	-154 643
Finansiering av investeringar		
Lån i Riksgäldskontoret	106 354	258 419
– amorteringar	-176 317	-233 397
Försäljning av anläggningstillgångar	500	3 848
<i>Bidragsmedel som erhållits för investeringar</i>	22 773	2 929
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>	-46 690	31 799
<i>Förändringar av kortfristiga fordringar och skulder</i>	0	0
Kassaflöde från/till investeringar	-226 211	-122 844
UPPBÖRDSVERKSAMHET		
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	3 298	-4 053
Intäkter av uppbörd	10 616 284	8 270 218
Förändringar av kortfristiga fordringar och skulder	264 016	28 265
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>	10 883 598	8 294 430
<i>Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet</i>	-10 799 249	-8 240 216
Kassaflöde från/till uppbördsverksamhet	84 349	54 214
TRANSFERERINGSVERKSAMHET		
Utbetalda avgifter till EU-budgeten	-6 828 038	
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	0	0
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamheten</i>	-6 828 038	-5 302 456
Finansiering av transfereringsverksamhet		
Medel som erhållits från statens budget för transfereringar	6 828 038	5 302 456
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet</i>	6 828 038	5 302 456
Kassaflöde från/till transfereringsverksamhet	0	0
Förändring av likvida medel	-70 819	155 387
Likvida medel vid årets början	830 642	675 255
Ökning (+) av kassa och bank	1	5
Ökning (+) av tillgodohavande Riksgäldskontoret	-145 431	128 306
Ökning (+) av avräkning med statsverket	74 582	27 076
Summa förändring av likvida medel	-70 848	155 387
Likvida medel vid årets slut	759 794	830 642

Noter Belopp anges i tkr, om inget annat anges.

Uppgifter om insynsrådet

Redovisning av utbetalda skattepliktiga ersättningar och värdet av förmåner till ledande befattningshavare, som utsetts av regeringen, och insynsrådets ledamöter. Uppdrag i styrelser eller råd i andra statliga myndigheter eller aktiebolag anges i kursiv stil under respektive person.

Ledande befattningshavare	2022	2021
Charlotte Svensson, generaltulldirektör <i>Ledamot i eSam Ledamot i Samverkansrådet mot organiserad brottslighet Ledamot i Samverkansrådet mot terrorism</i>	1 515 tkr	1 481 tkr
Fredrik Holmberg, överdirektör t.o.m. 2022-09-30 <i>Styrelsemedlem i Spelinspektionen Ledamot i Kustbevakningens insynsråd</i>	868 tkr	1 155 tkr
Bodil Taylor, vikarierande överdirektör fr.o.m. 2022-10-01 tills vidare.	1 092 tkr	
Insynsrådets ledamöter		
Marie Carlsson, avdelningschef, Skatteverket	3,8 tkr	3,8 tkr
Robert Lönn, skatteexpert, Svenskt Näringsliv	5,7 tkr	3,8 tkr
Linus Magnusson, compliance director nordic, Transportindustriförbundet	7,6 tkr	3,8 tkr
Joakim Brandberg, chefsjurist, Läkemedelsverket	3,8 tkr	5,7 tkr
Sofia Moestedt, avdelningschef, Kustbevakningen fr.o.m. 2022-04-01	5,7 tkr	
Håkan Svaleryd, avdelningschef, Naturvårdsverket <i>Ledamot i Ekonomistyrningsverkets ekonomi- och kontrollerråd</i>	7,6 tkr	5,7 tkr
Thomas Häggström, överåklagare, Åklagarmyndigheten <i>Ledamot i Polismyndighetens anställningsnämnd</i>	5,7 tkr	5,7 tkr
Susanne Hagström Rosenqvist, regionpolischef, Polismyndigheten fr.o.m. 2022-07-01	1,9 tkr	
Ledamöter som avgått		
Annika Wahlfried Wikingsson, strategisk rådgivare, Kustbevakningen t.o.m. 2022-03-31 <i>Ledamot i Statens överklagandenämnd</i>	0 tkr	3,8 tkr
Carina Person, regionpolischef, Polismyndigheten t.o.m. 2022-06-30	0 tkr	5,7 tkr
Sultan Kayhan, riksdagsledamot (S) Stockholms kommun t.o.m. 2022-11-30	3,8 tkr	5,7 tkr
Joar Forsell, riksdagsledamot (L) Stockholms kommun t.o.m. 2022-11-30	1,9 tkr	5,7 tkr
Helena Bouveng, riksdagsledamot (M) Jönköpings län t.o.m. 2022-11-30	1,9 tkr	5,7 tkr

Tilläggsupplysningar

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Redovisningen följer god redovisningssed i enlighet med förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Värderingsprinciper

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar tas upp till de belopp varmed de beräknas inflyta. Som osäkra fordringar bedöms främst fordringar som förfallit till betalning den 31 oktober 2022 och som därefter inte reglerats eller delbetalats. Fordringar som bedöms osäkra bokförs i årsredovisningen som befarad förlust. Skulder har värderats till anskaffningsvärde om inte annat anges i not. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs enligt ESV:s allmänna råd till 5 kapitlet 12 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

Värdering av uppbördsfordringar

Vid värde reglering av uppbördsfordringar har Tullverket använt sig av dels en individuell värdering av fordringar, dels en kollektiv värdering. Den individuella värderingen avser de fordringar som har beviljats uppskjuten verkställighet. Dessa ärenden värderas utifrån om säkerhet har ställts eller inte.

Metoden för att göra den kollektiva värderingen utgår från att fordringar äldre än 6 månader värderas till 0 kr, resterande anses som säkra fordringar.

Värde- och säkerhetshandlingar

Tullverket har, i Tulldatasystemets säkerhetssystem, registrerade värde- och säkerhetshandlingar som uppgår till 2 014 612 tkr. Värdehandlingarna utgörs framför allt av bankgarantier, pantförskrivning och borgensförbindelser. Värde- och säkerhetshandlingarna nyttjas i de fall företag inte kan fullgöra sina åtaganden.

Periodavgränsningsposter

I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2023-01-05) eller om fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Beloppsgränsen i bokslutet 2022 för periodavgränsningsposter är 50 tkr.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärdet och skrivs av enligt en linjär avskrivningsmetod utifrån den bedömda livslängden. I anskaffningsvärdet inkluderas samtliga direkta hänförliga kostnader.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella tillgångar av typen licenser och liknande rättigheter	3 år
Andra datorer (t.ex. servrar).....	3 år
Kringutrustning till datorer.....	5 år
Möbler och vitvaror ^{a)}	5 år
Immateriella tillgångar, egenutvecklade	5 år
Teknisk utrustning	5 år
Fordon	5 år
Djur	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
Mobil skanner	10 år

Värdegränser för definition av anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar av typen utveckling	1 000 000 kr
Immateriella tillgångar av typen licenser för dataprogram	100 000 kr
Förbättringsutgifter på annans fastighet	100 000 kr
Övriga anläggningstillgångar ^{a)}	25 000 kr

a) Möbler klassificeras som anläggningstillgång om de anskaffats vid ett tillfälle för möblering av till exempel nya lokaler och värdet överstiger 100 000 kronor. Enskilda möbler som har ett anskaffningsbelopp över 25 000 kr och har en livslängd på minst 5 år klassificeras som anläggningstillgång.

Avsättning för pensioner

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 4 kap 2 § i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag har avsättning för pensioner redovisats till det försäkringstekniska värdet av pensionsåtaganden beräknade med ledning av den beräkningsmodell som Statens tjänstepensionsverk använder.

Not 1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2022	2021
	Offentligrättsliga avgifter	0	0
	Kontroll av päls av katt och hund	2	2
	Kontroll av sälprodukter	5	0
	Kontroll av exportbidragsgods ^{a)}	0	0
	Övrig uppdragsverksamhet	27	14
	Avgifter enl. 4 § avgiftsförordningen	2 496	2 068
	Reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar	154	2 579
	Försäkringsersättningar	50	0
	Övriga ersättningar	1 679	3 090
	Summa	4 413	7 753

a) Intäkterna avser bidragsberättigad jordbruksexport. Enligt regleringsbrevet har Tullverket i uppdrag att utföra kontroller av bidragsberättigad jordbruksexport. Tullverket medges i regleringsbrevet undantag från 5 § första stycket avgiftsförordningen (1992:191).

Not 2	Finansiella intäkter och kostnader	2022	2021
	Finansiella intäkter		
	Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	2 542	0
	Övriga finansiella intäkter	56	14
	Summa	2 598	14
	Finansiella kostnader		
	Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	3 424	0
	Räntekostnader avseende EU-administrativa kostnader	1 760	1 278
	Periodisering räntekostnader avseende EU-administrativa kostnader	0	0
	Övriga räntekostnader	78	50
	Övriga finansiella kostnader	76	23
	Summa	5 338	1 351

Räntan för räntekonto och lån hos Riksgäldskontoret har från början av året varit 0%. Räntan har därefter höjts successivt under året.

Not 3	Kostnader för personal	2022	2021
	Lönekostnader för personal (exklusive AG-avgifter)	1 141 217	1 075 753
	Arvode till insynsrådet	49	55
	Ej anställd personal	3 003	2 379
		1 144 269	1 078 187
	Övriga personalkostnader	551 819	522 984
	Summa	1 696 088	1 601 171

Not 4 Övriga driftskostnader

I Övriga driftskostnader ingår reaförluster vid försäljning/utrangeringar av anläggningstillgångar med 387 tkr.

Not 5	Immateriella tillgångar	2022	2021
	Utvecklingsarbete, egen utveckling		
	<i>Anskaffningsvärden</i>		
	Ingående balans	594 755	538 034
	Årets anskaffningar	88 000	56 721
	Utgående balans	682 755	594 755
	<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
	Ingående balans	-390 847	-352 265
	Årets avskrivningar	-49 250	-38 582
	Utgående balans	-440 097	-390 847
	Licensavgifter för datorprogram		
	<i>Anskaffningsvärden</i>		
	Ingående balans	105 895	121 202
	Årets anskaffningar	8 051	4 174
	Årets utrangeringar/försäljningar	-3 183	-19 481
	Utgående balans	110 763	105 895
	<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
	Ingående balans	-96 513	-108 853
	Årets avskrivningar	-5 421	-6 936
	Årets utrangeringar/försäljningar	3 183	19 276
	Utgående balans	-98 751	-96 513
	Bokfört värde	254 670	213 290

Not 6	Materiella tillgångar	2022	2021
	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	<i>Anskaffningsvärden</i>		
	Ingående balans	33 829	37 674
	Årets anskaffningar	17 166	6 453
	Årets utrangeringar/försäljningar	-2 445	-10 298
	Utgående balans	48 550	33 829
	<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
	Ingående balans	-11 201	-14 838
	Årets avskrivningar	-6 913	-6 389
	Årets utrangeringar/försäljningar	2 445	10 026
	Utgående balans	-15 669	-11 201
	Transportmedel, maskiner och inventarier		
	<i>Anskaffningsvärden</i>		
	Ingående balans	624 665	585 815
	Årets anskaffningar	66 276	87 633
	Årets utrangeringar/försäljningar	-31 421	-48 783
	Utgående balans	659 520	624 665
	<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
	Ingående balans	-377 333	-345 712
	Årets avskrivningar	-85 904	-78 995
	Årets utrangeringar/försäljningar	30 688	47 374
	Utgående balans	-432 549	-377 333
	Bokfört värde	259 852	269 960

Not 7 Uppbördsverksamheten

Under rubriken *Uppbörd* redovisas skatteuppbörd, offentligrättsliga avgifter och liknande ekonomiska händelser där Tullverket uppbär och redovisar medel för statens räkning.

Intäkter är belopp som debiterats och *Medel som tillförts statens budget* är belopp som influtit och redovisats mot inkomstitlar i statsbudgeten.

Avgifter som uppbärs för andra myndigheters räkning redovisas inte i Tullverkets utan i respektive myndighets resultaträkning.

Fordringar som lämnats till Kronofogden för indrivning kvarstår inte som intäktsbokförda hos Tullverket utan skrivs av i resultaträkningen i samband med överföring till Kronofogden. Redovisningsansvaret för dessa fordringar övertas av Kronofogden, som även redovisar influtna medel direkt mot statsbudgeten.

Intäkter av avgifter och andra avgifter m.m. som inte disponeras utgörs av dröjsmålsränta, bötesmedel och sanktionsavgifter.

Not 8 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2022	2021
Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras		
<i>Offentligrättsliga avgifter</i>		
Dröjsmålsränta, ink.titel 239704 ^{a)}	1 238	160
Bötesmedel, ink.titel 2712	177	253
Sanktionsavgifter, ink.titel 2714	1 867	-4 485
Förrättningsavgift, ink. titel 2811	16	19
Summa	3 298	-4 053

a) *Dröjsmålsränta debiteras vid för sen betalning av tull och annan skatt enligt tullagen (2000:1281). Avgiften utgör en sanktion som inte motsvaras av någon uppkommen kostnad.*

Ingen av avgifterna har något ekonomiskt mål (undantaget är förrättningsavgift, ink. titel 2811, som särredovisas i regleringsbrevet med full kostnadstäckning som ekonomiskt mål).

Not 9 Årets kapitalförändring

Saldo från uppbördsverksamheten består av skillnaden mellan den uppbörd och de avgifter m.m. som debiterats respektive inbetalts under året. Inbetald uppbörd är de medel som tillförts statsbudgeten och redovisats mot inkomstitel. Saldot från uppbördsverksamheten återspeglar i stort förändringen av uppbördsfordringarna.

Not 10 Andra långfristiga fordringar

Avser depositioner för förhyrningar utomlands.

Not 11 Övriga kortfristiga fordringar	2022	2021
Uppbördsfordringar ^{a)}	704 450	1 108 530
Indrivningsärenden	-443 419	-429 682
Värdereglering	-33 688	-271 760
Delsumma	227 343	407 088
Fordringar/förskott hos anställda	47	49
Kontantkassor	15	15
Förbetalda kontantkort	0	1
Delsumma	62	65
Summa	227 405	407 153

a) Fordringar som lämnats till Kronofogden för indrivning ligger kvar på kontot för uppbördsfordringar samtidigt som kontot för indrivningsärenden krediteras.

Tullverket ställer varje måndag ut tullräkningar för uppbörden för alla varor som importerats kalenderveckan tre veckor dessförinnan. Tullräkningen förfaller normalt till betalning fredagen den fjärde veckan från importtillfället eller närmast följande bankdag om fredagen är en röd dag/helgdag. De faktorer som har störst betydelse för hur stora uppbördsfordringarna är vid en viss tidpunkt, som vid årsskiftet, är om det är två veckors utställda tullräkningar som inte förfallit till betalning eller en veckas utställda tullräkningar.

Under 2022 minskar uppbördsfordringarna med 36 %. Minskningar avser fordringar avseende mervärdesskatt samt punktskatter såsom energi-, alkohol- och tobaksskatt. Även fordringar avseende tull minskar. Fordringar som ökat inom året är främst fordringar avseende tulltillägg. Den stora minskningen av värderegleringen beror att Tullverket under 2021 hade en stor vilande tullräkning på närmare 268 mkr som under 2022 sedan har betalats av företaget.

Not 12 Förutbetalda kostnader	2022	2021
Förutbetalda hyreskostnader	35 660	31 857
Service- och underhållsavtal, underhållslicenser	78 522	72 197
Summa	114 182	104 054

Not 13 Upplupna bidragsintäkter	2022	2021
Fordringar på statliga myndigheter	73	55
Fordringar på övriga organisationer	272	175
Summa	345	230

Not 14 Övriga upplupna intäkter	2022	2021
Ej fakturerade intäkter	0	61
Summa	0	61

Not 15 Avräkning med statsverket

Avräkning med statsverket utgör dels mot statsbudgeten redovisade inkomster som ej motsvaras av insättningar på Statens centralkonto i Riksbanken (SCR), dels uttag från SCR som ej motsvaras av redovisade utgifter i statsbudgeten. Även skillnader mellan till räkenskapskontot tillförda anslagsmedel och det anslagsbelopp som avräknats mot statsbudgeten under året ingår i posten.

	2022	2021
Uppbörd		
Ingående balans	491 238	437 029
Redovisat mot inkomstitel	-10 799 249	-8 240 216
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	10 883 597	8 294 425
Fordringar avseende uppbörd	575 587	491 238
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	6 828 038	5 302 456
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-6 828 038	-5 302 456
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-63 678	-39 387
Redovisat mot anslag	2 469 344	2 275 673
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-2 481 672	-2 299 964
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-76 006	-63 678
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	0	0
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	0
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	-2 715	127
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	11 307 988	8 747 335
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-7 249 838	-5 758 208
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	-4 055 559	-2 991 969
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	-124	-2 715
Saldo	499 457	424 846

Not 16 Myndighetskapital

Förändring av myndighetskapitalet	Statskapital	Balanserad kapitalförändring anslagsfin. verksamhet	Balanserad kapitalförändring uppbörd	Kapitalförändring enligt RR	Summa
Utgående balans 2021	402	-10	383 749	25 948	410 089
A Ingående balans 2022	402	-10	383 749	25 948	410 089
Föregående års kapitalförändring			25 948	-25 948	0
Årets kapitalförändring				-179 666	-179 666
Konst från Statens Konstråd	0				0
B Summa årets förändring	0	0	25 948	-205 614	-179 666
C Utgående balans 2022	402	-10	409 697	-179 666	230 423

Not 17 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

2022

2021

De *utgående avsättningarna* utgör i sin helhet avsättningar för delpension.

Ingående avsättning	6 395	7 732
Årets pensionskostnad	1 978	2 054
Årets pensionsutbetalning	-2 683	-3 391
Utgående avsättning	5 690	6 395

Not 18 Övriga avsättningar

2022

2021

Enligt kollektivavtal ska 0,3 % av lönesumman avsättas för lokalt omställningsarbete om vilka lokala parter kan enas.

Ingående avsättning	10 256	8 108
Årets avsättningskostnad	3 431	3 214
Årets kompetensutvecklingsåtgärd	-981	-1 065
Utgående avsättning	12 706	10 257

2023 beräknas 300 tkr att nyttjas.

Not 19 Lån i Riksgäldskontoret

2022

2021

Ingående balans	463 780	438 758
Nyupptagna lån under året	106 354	258 419
Amorteringar under året	-176 317	-233 397
Utgående balans	393 816	463 780

På grund av en felregistrering vid låneupptaget i Riksgäldskontoret vid årskiftet så visar lånen ett lägre saldo än vad som var beräknat. Felregistreringen är korrigerad i januari 2023 och utgående balans för lånen är 496 191 tkr per 2023-01-31.

Beviljad låneram	577 000	525 000
------------------	---------	---------

Tullverket har en beviljad räntekontokredit på 100 miljoner kronor.

Not 20 Övriga kortfristiga skulder	2022	2021
Personalens källskatt	26 025	24 897
Övriga skulder	-5	29
Oreglerade utbetalningar via plusgiro	1 803	1 636
Medel under utredning TDS	2 851	2 039
Övriga skulder	3	3
Summa	30 677	28 604

Not 21 Depositioner	2022	2021
Depositioner, långfristiga	414 255	393 270
Depositioner, kortfristiga	160 392	96 725
Summa	574 647	489 995

Depositionerna utgörs i huvudsak av ställda säkerheter för kreditillstånd för tullärenden samt av andra liknande kontanta säkerheter i uppbördsverksamheten.

Antalet långfristiga depositioner har ökat jämfört med 2021 och även värdet har ökat. Från mitten av april 2021 har Tullverket ett nytt garantisystem som bl.a. medför att företagen skickar in fler ändringsansökningar om samlad garanti och ställer högre garantier för att importdeklarationerna inte ska stoppas vid klareringstillfället.

De kortfristiga depositionerna har ökat med 65,8 %. Ökningen består till största delen av individuella garantier där ett företag står för 25 mnkr och ett forskningsprojekt för 20 mnkr.

Not 22 Upplupna kostnader	2022	2021
Upplupna löner	8 907	10 375
Upplupna semesterlöner	88 568	86 611
Upplupna sociala kostnader	46 476	46 134
Upplupna räntor till EU	2 442	2 442
Övriga upplupna kostnader	2 421	4 394
Upplupen flexskuld	7 862	7 560
Skuld för sociala avgifter på flexskuld	3 795	3 683
Upplupna kostnader uppbörd	88	167
Summa	160 558	161 366

Not 23 Oförbrukade bidrag	2022	2021
Utomstatliga	26 805	6 069
Inomstatliga ^{a)}	12 956	16 647
Summa	39 761	22 716

Oförbrukade bidrag består av erhållna förskott av bidrag för olika projekt som finansieras genom tilldelning från anslag som disponeras av andra myndigheter eller departement, eller genom bidrag från utomstatliga organisationer. Till den del dessa projekt ännu inte har genomförts har erhållna bidrag skuldbokförts.

a) Medlen förväntas tas i anspråk enligt följande:

- inom tre månader	905	758
- mer än tre månader till ett år	2 857	4 701
- mer än ett år till tre år	9 194	9 004
- mer än tre år	0	2 184
	12 956	16 647

Not 24 Övriga förutbetalda intäkter

Tullverket har erhållit hyresrabatter av hyresvärdar för några lokaler. Hyresrabatterna periodiseras över hyreskontraktens period.

Not 25 Redovisning mot inkomsttitlar

Kommentarer till uppbördsutfallet och beskrivning av faktorer som påverkat uppbörden för olika inkomsttitlar finns under avsnittet Inbetald uppbörd, sidan 58. I den här noten lämnas därför endast kortare kommentarer till de största förändringarna mellan åren. De sammanlagda uppbördsmedlen utgörs till största delen av inkomsttitel 9471 Tullmedel (86,7 %) och inkomsttitel 9411 Mervärdesskatt (8,9 %). Den totala influtna uppbörden har ökat med 31,1 % (2,6 mdkr).

De faktorer som har störst påverkan på storleken på Tullverkets uppbörd är varuimportens värde samt vilken typ av varor som importeras. Förändringen av den totala uppbörden överensstämmer inte alltid med förändringen av varuimportvärdet. Det beror på att tullsatserna för olika varor kan variera och att det till exempel finns förmånsbestämmelser och tullkvoter som påverkar vilken tull som ska betalas.

Tullmedel har ökat med 31,5 % (2 243,5 mdkr) vilket är en konsekvens av ökningen av import som har skett mellan åren. En bidragande orsak till det ökade importvärdet är det rådande konjunkurläget med stegrande inflation och dyrare varor som konsekvens.

Tullverket debiterar mervärdesskatt från icke momsregistrerade importörer och i samband med efterkontroller. Mervärdesskatt som har inbetalats till Tullverket 2022 har ökat med 10,0 % (87 mdkr). Bidragande orsaker till årets ökning är enskilda fall som får stor påverkan på totala utfallet. Den största ökningen beror på ett ärende som debiterades 2018, men som överklagades till förvaltningsrätten, som gick på Tullverkets linje. Ärendet överklagades till kammarrätten som inte meddelade prövningstillstånd. Företaget beviljades då en avbetalningsplan och under maj 2022 inflöt utöver energiskatt även 64 mdkr i mervärdesskatt. Näst största ökningen beror på att ett utländskt företag som saknade momsregistreringsnummer i Sverige fick betala in drygt 49 mdkr i mervärdesskatt till Tullverket.

Not 26 Övriga skatter m.m. på import

	2022	2021
Återbetalningsränta	423	4 956
Extra inkomst	270	278
	693	5 234

Inkomsttiteln innehåller bland annat respiträntor, återbetalningsräntor och tullräkningsavgifter.

Not 27 Kostnader

	2022	2021
Kostnader enligt resultaträkningen	2 484 946	2 286 575
<i>Justeringar:</i>		
Av- och nedskrivningar	-147 487	-130 903
Realisationsförlust	-387	-618
Förändring avsättningar	705	1 337
Kostnader enligt finansieringsanalysen	2 337 777	2 156 391

Not 28 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2022	2021
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	4 413	7 753
<i>Justeringar:</i>		
Realisationsvinst	-154	-2 579
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	4 259	5 174

Tabellbilaga

De mått, indikatorer och nyckeltal som redovisas i denna bilaga hämtas i huvudsak ur resultatredovisningen och följer samma kapitelindelning och tabellnumrering. Några tabeller i bilagan redovisar resultaten för tio år där resultatredovisningen redovisar de tre senaste åren.

Indikatorer

Följande resultatindikatorer har använts i bedömningen av Tullverkets måluppfyllelse. Indikatorerna redovisas i denna tabellbilaga under de hänvisade tabellnumren.

Säkerställa uppbörden	Tabell nr
Inbetald uppbörd	34
Uppbördsförlusten	35
Den skattade andelen riktiga och fullständiga importdeklarationer ur uppbördssynpunkt	16
Den skattade andelen rätt debiterad uppbörd	16
Antalet tulldeklarationer kontrollerade genom varuundersökningar	8
Debiterad uppbörd efter tullkontroller	32
Andelen revisioner som resulterat i ändringar	12
Andelen tillstånd som handläggs inom lagstadgad tid	14
Genomströmningstiden i hantering av tillstånd till samlad garanti	14
Genomströmningstiden för ärenden med begäran om ändring av tulldeklarationen	15
Andelen domar i förvaltningsrätt med ändring av Tullverkets beslut	17

Övervakning av trafiken till och från Sverige	Tabell nr
Antalet fysiska kontroller	9
Total träffprocent för fysiska kontroller	10
Samhällsnyttan av beslag av narkotika och dopningsmedel	40
Antalet beslagtagna skjutvapen	43
Antalet beslagtagna explosiva varor	43
Totala mängden beslagtagna och omhändertagna alkohol	46, 47
Totala mängden beslagtagna och omhändertagna cigaretter	46, 47
Totala mängden beslagtagna och omhändertagna tobak	46, 47

Förebygga och motverka brottslighet	Tabell nr
Antalet inledda förundersökningar	18
Andelen inledda förundersökningar som har slutredovisats	19
Antalet utslagna kriminella nätverk	23
Antalet personer lagförda för grova brott	26
Antalet utdömda fängelseår	26
Genomströmningstiden för brottsutredningar	20
Lagföringskvot	19
Andelen ärenden utan avvikelser i beslagshanteringen	22

Förtroende och samma möjligheter och villkor ^{a)}	Tabell nr
Tillgängligheten till import- och exportsystem	52
Genomsnittlig väntetid i TullSvar	55
Anseendeindex	56
Antalet skriftliga klagomåls- och skadeståndsärenden	57
Andel skriftliga klagomål som rör bemötande	57
Fördelning per kön vid fysiska kontroller	60
Fördelning per kön i förundersökningar	61
Lagföring fördelat per kön	62

a) För indikatorn bemötandemätning se löptext på sid 88.

Ekonomiskt resultat

Tabell 1

Tullverkets intäkter (tkr)	2020	2021	2022
Intäkter av anslag	2 140 454	2 275 673	2 469 344
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	13 022	7 753	4 413
Intäkter av bidrag	8 037	3 134	8 620
Finansiella intäkter	112	14	2 598
Totalt	2 161 625	2 286 575	2 484 975

Tabell 2

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras (tkr)	+/- t.o.m. 2020	+/- 2021	Int. 2022	Kost. 2022	+/- 2022	Ack. +/- utgå. 2022	Budget
<i>Uppdragsverksamhet</i>							
Kontroll av päls av katt och hund	-69	2	2	4	-2	-69	95
Kontroll av handel med sälprodukter	-81	0	5	7	-2	-83	45
Totalt	-150	2	7	11	-4	-152	140

Tabell 3

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras (tkr)	Ink.tit.	+/- t.o.m. 2020	+/- 2021	Int. 2022	Kost. 2022	+/- 2022	Ack. +/- utgå. 2022	Budget
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>								
Dröjsmålsränta	2397	72 223	160	1 238	0	1 238	73 621	530
Avgift för tullkontroll eller annan tillämpning av tullagstiftningen	2811	0	19	16	2	14	33	30
Totalt		72 223	179	1 254	2	1 252	73 654	560

Tabell 4

Kostnadsfördelning per kostnadslag (tkr)	2020	2021	2022
Kostnad för personal	1 501 072	1 601 171	1 696 088
Kostnad för lokaler	165 702	161 345	162 701
Övriga driftskostnader	366 134	391 805	473 362
Finansiella kostnader	2 541	1 351	5 338
Avskrivningar och nedskrivningar	126 177	130 903	147 487
Totalt	2 161 626	2 286 575	2 484 975

Tabell 5

	Fördelning av verksamhetens intäkter och kostnader per verksamhet (tkr) ^{a)}								
	2020			2021			2022		
	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader
Underrättelse	307 812	3 045	310 857	388 688	1 862	390 550	422 891	2 677	425 568
Kontroll	1 133 649	11 213	1 144 862	1 166 289	5 587	1 171 876	1 276 813	8 082	1 284 896
Tillstånds- och uppbördshantering	109 905	1 087	110 992	95 411	457	95 868	102 432	648	103 080
Brottsutredning	589 087	5 827	594 914	625 285	2 995	628 281	667 208	4 223	671 431
Totalt	2 140 454	21 171	2 161 625	2 275 673	10 901	2 286 575	2 469 344	15 631	2 484 975

a) Mätmetoden är ändrad 2022 och redovisningen har justerats bakåt varför tabellen inte stämmer jämfört med vad som redovisades i ÅR 2021. Se vidare i avsnitt mätmetoder på sidan 105.

Kontroll

Tabell 6

Tulldeklarationer

	Antal				Timmar				Styckkostnad ^{a)}			
	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Importdeklaration	4 432 002	6 591 307	7 498 710	14%	98 153	109 984	99 003	-10%	11,6	8,6	7,5	-13%
Transiteringsdeklaration	414 284	498 190	459 959	-8%	37 267	38 933	36 257	-7%	47,3	40,2	44,6	11%
Exportdeklaration	3 846 037	6 558 462	6 041 270	-8%	53 563	53 109	51 604	-3%	7,3	4,2	4,8	16%
Totalt	8 692 323	13 647 959	13 999 939	3%	188 982	202 026	186 864	-8%	66,3	52,9	56,9	8%

a) Styckkostnaden är omräknad för 2020 jämfört med årsredovisning 2020 eftersom vi ändrat kostnadsfördelningen vilket medfört en annan timkostnad per verksamhetsområde.

Tabell 7

Andel automatklarerade och manuellt klarerade import- och exportdeklarationer	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 i procentenheter
Automatklarerade	90,7%	93,4%	94,2%	0,8
Manuellt klarerade	9,3%	6,6%	5,8%	-0,8

Tabell 8

Manuellt kontrollerade tulldeklarationer (antal)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Informationskontroll	63 376	77 346	63 607	-18%
Varuundersökning	4 140	4 541	4 342	-4%

Tabell 9

Fysisk kontroll per trafikflöde	Antal				Timmar ^{a)}				Styckkostnad ^{b)}			
	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Kontroll av resenärer	19 507	26 872	26 231	-2%	46 269	67 584	84 111	24%	2 085	2 165	2 674	23%
Kontroll av transportmedel ^{c)}	36 317	42 370	45 684	8%	137 192	153 104	156 177	2%	3 321	3 111	2 851	-8%
Kontroll av post, kurir- och fraktgods	25 539	23 390	17 010	-27%	31 197	31 547	29 131	-8%	1 074	1 161	1 428	23%
Punktskattekontroller	7 972	6 748	6 407	-5%	18 770	19 806	15 855	-20%	2 070	2 527	2 064	-18%
Övriga tullkontroller	4 529	4 750	4 458	-6%	15 231	16 762	13 890	-17%	2 956	3 038	2 599	-14%
Totalt	93 864	104 130	99 790	-4%	248 659	288 803	299 165	4%	2 329	2 388	2 500	5%

a) Tullspiranterns tid redovisas inte men antal kontroller redovisas.

b) Styckkostnaden är omräknad för 2020 jämfört med årsredovisning 2020 eftersom vi har ändrat kostnadsfördelningen vilket medfört en annan timkostnad per verksamhetsområde.

c) För 2021 så har antalet kontroller av transportmedel justerats ned med 1 778 kontroller p.g.a. en felredovisning som skedde 2021 men upptäcktes under 2022.

Tabell 10

Träffprocent i fysiska kontroller	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 i procentenheter
Totalt	12,4%	12,1%	9,9%	-2,2
<i>Per flöde:^{a)}</i>				
– Kontroll av resenärer	15,0%	15,8%	13,0%	-2,8
– Kontroll av transportmedel	4,8%	4,5%	3,5%	-1,0
– Kontroll av post-, kurir- och fraktgods	24,0%	24,2%	25,0%	0,8
– Punktskattekontroller	4,1%	2,7%	2,5%	-0,2

a) För 2021 så har antalet kontroller av transportmedel justerats ned med 1 778 kontroller p.g.a. en felredovisning som skedde 2021 men upptäcktes under 2022. Detta innebär att träffprocenten totalt justerats från 11,8 % till 12,1 % och träffprocenten gällande transportmedel justerats från 4,3 % till 4,5 %.

Tabell 11

Efterkontroller	Antal				Timmar				Styckkostnad ^{a)}			
	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Revisioner	140	153	118	-23%	44 164	44 845	38 879	-13%	211 985	221 587	260 621	18%
Eftergranskningar	296	241	160	-34%	19 865	18 002	9 979	-45%	45 099	56 473	49 334	-13%
Totalt	436	394	278	-29%	64 029	62 848	48 858	-22%	257 084	278 060	309 955	11%

a) Styckkostnaden är omräknad för 2020 jämfört med årsredovisning 2020 eftersom vi ändrat kostnadsfördelningen vilket medfört en annan timkostnad per verksamhetsområde.

Tabell 12

Revisioner	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Andel revisioner som resulterat i ändringar	84%	78%	86%	8 procentenheter
Genomsnittlig genomströmningstid för revisioner, antal dagar	151	143	155	8%

Tillstånds- och uppbördshantering

Tabell 13

Tillståndsansökningar	Antal				Timmar				Styckkostnad ^{a)}			
	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
	2 328	2 245	1 864	-17%	64 457	61 998	52 064	-16%	18 136	18 309	18 910	3%

a) Styckkostnaden är omräknad för 2020 jämfört med årsredovisningen 2020 eftersom vi ändrat kostnadsfördelningen vilket medfört en annan timkostnad per verksamhetsområde.

Tabell 14

Genomströmningstid tillståndsansökningar	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Andel tillståndsansökningar som handläggs inom lagstadgad tid	99,9%	99,7%	99,8%	0,1 procentenheter
Genomsnittlig genomströmningstid för ursprungssintyg (dagar)	20	28	35	25%
Genomsnittlig genomströmningstid för ansökningar om samlad garanti (dagar)	46	42	47	12%

Tabell 15

Genomströmningstid ärenden med begäran om ändring	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal dagar	15	16	21	31%

Tabell 16

Kvalitet i importdeklarationer	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 i procentenheter
Andel eftergranskade ärenden i kvalitetsmätningen som är helt korrekta; skattat ^{a)}	85,7%	87,0%	85,2%	-1,8
Andel riktiga och fullständiga deklarationer ur uppbördssynpunkt; skattat ^{a) b)}	96,0%	95,4%	95,0%	-0,4
Andel riktiga och fullständiga deklarationer ur handelsstatistisk synpunkt i mätningen ^{c)}	86,62%	86,57%	85,65%	-0,92
Skattad andel rätt debiterad uppbörd ^{a) d)}	98,98%	97,85%	96,50%	-1,35

a) Skattningen är en beräkning som förhåller sig till den totala uppbörden respektive totalt antal deklarationer för helåret.

b) Konfidensintervallet 2022 för andel riktiga och fullständiga deklarationer ur uppbördssynpunkt är $\pm 1,5$ %.

c) Med uttrycket "i mätningen" menas att procentsatsen baseras på det faktiska antalet granskade deklarationer i mätningen för aktuellt år.

d) Konfidensintervallet 2022 för skattad andel rätt debiterad uppbörd är $\pm 1,9$ %.

Tabell 17

Överklagade ärenden i uppbördsverksamheten	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal överklagade ärenden	473	557	796	43%
Antal ärenden som avgjorts i förvaltningsdomstol	162	197	257	30%
Andel ärenden som lett till ändrat beslut vid domar	13%	9%	14%	5 procentenheter

Brottsutredning

Tabell 18

Förundersökningar	Antal				Timmar				Styckkostnad			
	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal förundersökningar ledda av Tullverket (T-FU) ^{a)}	6 810	7 466	5 879	-21%	103 707	109 916	112 343	2%	10 371	9 982	13 472	35%
– varav antal narkotika-brottsutredningar ledda av Tullverket	4 646	4 254	3 131	-26%	56 092	54 321	62 022	14%	8 222	8 658	13 965	61%
Antal förundersökningar ledda av allmän åklagare (A-FU) ^{a)}	1 968	1 264	987	-22%	267 545	289 343	285 729	-1%	92 580	155 201	204 092	32%
– varav antal narkotika-brottsutredningar ledda av allmän åklagare	488	473	343	-27%	212 023	229 831	228 375	-1%	295 876	329 441	469 401	42%
Totalt	8 778	8 730	6 866	-21%	371 252	399 259	398 072	0%	28 802	31 008	40 874	32%

a) Omfattar tid direkt kopplad till utredningsarbete. Antal timmar har korrigerats för 2020 och 2021 då tullåklagarverksamhet saknades för T-FU samt teknisk inhämtning för A-FU. Utredningstiden ställs mot antalet inledda förundersökningar vilket inte motsvarar hela arbetsbelastningen för brottsutredningsverksamheten.

Tabell 19

Slutförda förundersökningar av brott	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal strafförelägganden utfärdade av Tullverket	1 151	1 655	1 470	-11%
Antal till Åklagarmyndigheten slutredovisade förundersökningar	2 153	1 965	2 089	6%
Tullverkets egna stämningsansökningar	38	39	33	-15%
Totalt	3 342	3 659	3 592	-2%
Andel slutredovisade förundersökningar av inledda förundersökningar ^{a)}	38%	42%	52%	10
Lagföringskvot ^{b)}	69%	62%	72%	9

a) Avser antal slutredovisade förundersökningar, strafförelägganden och Tullverkets egna stämningsansökningar.

b) Källa: Åklagarmyndigheten.

Tabell 20

Genomströmningstid brottsutredningar (dagar)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Genomsnittlig genomströmningstid för ärenden på brottsutredning ^{a)}	115	115	159	38%

a) Antal dagar ärenden varit på utredning, dvs. tiden från när utredningen inleds till dess att utredningen är klarmarkerad och överlämnad till Åklagarmyndigheten, strafföreläggande utfärdats eller annan administrativ åtgärd.

Tabell 21

Förundersökningar av enkel beskaflenhet	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Andel förundersökningar av enkel beskaflenhet med högst 140 dagars genomströmningstid ^{a)}	90%	89%	83%	-6 procentenheter
Antal öppna ärenden av enkel beskaflenhet äldre än 140 dagar	376	527	407	-120 dagar

a) Avser ärenden där Tullverket har rätt att leda förundersökningen och där utredningen är klar, dvs. är avslutad eller har lagakraftvunnen dom.

Tabell 22

Inventering av beslagsärenden	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 i procentenheter
Andel beslagsärenden utan avvikelser	98,4%	98,3%	99,0%	0,7

Tabell 23

Antal utslagna/allvarligt skadade kriminella nätverk ^{a)}	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Narkotikasmuggling	9	18	15	16	12	17	13	26	16	19	19%
Alkoholsmuggling	0	1	1	2	2	0	4	2	5	2	-60%
Tobaksmuggling	1	2	1	0	2	1	0	2	1	0	-100%
Övrigt	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Totalt	11	22	17	18	16	18	17	30	22	21	-5%

a) Arbetet med att skada och slå ut nätverk kan sträcka sig över flera år vilket påverkar jämförbarheten mellan åren.

Tabell 24

Antal identifierade kriminella nätverk	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Narkotikasmuggling	49	29	37	28%
Alkoholsmuggling	4	6	3	-50%
Tobaksmuggling	4	1	1	0%
Övrigt	0	1	0	-100%
Totalt	57	37	41	11%

Tabell 25

Förverkat värde vid utbyte av brott	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal domar	24	28	27	-4%
Förverkat värde (tkr)	8 534	7 703	6 419	-17%

Tabell 26

Antal personer lagförda för grova brott	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal personer	150	152	171	159	143	155	217	216	207	238	15%
Antal fängelseår	520	485	487	464	447	512	668	746	648	794	23%
Genomsnittligt antal fängelseår	3,5	3,2	2,8	2,9	3,1	3,3	3,1	3,5	3,1	3,3	7%

Tabell 27

Rattfyllerikontroller ^{a)}	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Antal genomförda rattfyllerikontroller	18 647	15 930	63 141	296%
Antal inledda förundersökningar rattfylleri	228	426	650	53%
– varav rattfylleri under påverkan av alkohol	117	234	428	83%
– varav grovt rattfylleri under påverkan av alkohol	23	33	54	64%
– varav rattfylleri under påverkan av narkotika ^{b)}	88	155	163	5%
– varav grovt rattfylleri under påverkan av narkotika ^{b)}	na	4	5	25%
Antal till Åklagarmyndigheten slutredovisade förundersökningar rattfylleri ^{b)}	139	126	289	129%

a) Tullverket saknar underlag som möjliggör uppdelning efter kön.

b) Fr.o.m. 18 maj 2021 kan vi särskilja grovt rattfylleri under påverkan av narkotika.

Uppbörd

Tabell 28

Import- och exportvärde (mdkr)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Importvärde	404	554	774	40%
Exportvärde	639	793	949	20%

Tabell 29

Vanligaste importländerna (mdkr)								
Land	2020		Land	2021		Land	2022	
	Import-värde	Procent		Import-värde	Procent		Import-värde	Procent
1. Norge	116	29%	Norge	154	28%	Norge	225	29%
2. Kina	88	22%	Kina	111	20%	Kina	145	19%
3. USA	42	10%	USA	48	9%	USA	80	10%
4. Ryssland	13	3%	Storbritannien	47	9%	Storbritannien	73	9%
5. Vietnam	13	3%	Ryssland	21	4%	Vietnam	17	2%

Tabell 30

Vanligaste importvarorna (mdkr)								
Varor	2020		Varor	2021		Varor	2022	
	Import-värde	Procent		Import-värde	Procent		Import-värde	Procent
1. Mineraliska produkter	65	16%	Mineraliska produkter	105	19%	Mineraliska produkter	202	26%
2. Elektriska maskiner	48	12%	Elektriska maskiner	63	11%	Elektriska maskiner	84	11%
3. Fisk	41	10%	Mekaniska maskiner	57	10%	Mekaniska maskiner	67	9%
4. Mekaniska maskiner	40	10%	Fisk	42	8%	Fisk	55	7%
5. Fordon, ej järnväg	19	5%	Fordon, ej järnväg	28	5%	Fordon, ej järnväg	35	5%

Tabell 31

Debiterad uppbörd (tkr), totalt samt fördelat på avgiftsslag	2020		2021		2022		Förändring 2021–2022
	tkr	%	tkr	%	tkr	%	
Tull	6 169 294	89,6%	7 161 627	87,5%	9 224 928	88,8%	28,8%
Skatt	658 314	9,6%	991 383	12,1%	1 126 995	10,8%	13,7%
Avgifter	54 232	0,8%	32 115	0,4%	36 540	0,4%	13,8%
Totalt	6 881 840		8 185 125		10 388 463		26,9%

Tabell 32

Debiterat efter tullkontroller ^{a)} (tkr)											Förändring 2021–2022
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Deklarationskontroller ^{b)}	10 167	32 591	17 076	112 711	43 425	239 004	51 594	76 073	82 760	151 289	83%
Punktskattekontroller	9 799	3 576	1 806	2 149	2 189	233	134	444	735	1 633	122%
Efterkontroller	102 424	73 875	105 455	65 226	111 769	748 296	93 947	209 848	90 096	100 042	11%
– varav tullrevisioner	83 207	34 726	23 508	44 873	45 374	731 380	59 596	188 074	64 604	82 201	27%
Totalt debiterat	122 390	110 042	124 337	180 086	157 383	987 533	145 675	286 365	173 591	252 964	46%

a) Avser debiteringar av tull, skatt (exklusive moms) och andra avgifter (ej tulltillägg).

b) Redovisades delvis under begreppet initialkontroller i tidigare årsredovisningar. Nytt mått och ny mätmetod som från och med 2020 avser debiteringar i samband med olika deklarationskontroller vid import, transitering eller andra tullförfaranden.

Tabell 33

Inbetald uppbörd ^{a)} (tkr)											Förändring 2021–2022
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
57 383 606	58 790 129	11 060 781	6 849 648	6 992 987	7 795 396	7 730 014	7 091 970	8 240 216	10 799 249	31,1%	

a) Tabellen visar inbetald uppbörd som Tullverket redovisar mot inkomsttitel.

Tabell 34

Inbetald uppbörd fördelat på inkomsttitlar (tkr)					Förändring 2021–2022
Benämning	Inkomsttitel	2020	2021	2022	
Tullmedel	9471	6 238 257	7 118 524	9 362 032	31,5%
Mervärdesskatt	9411	565 210	869 892	956 861	10,0%
Tobaksskatt	9424	39 960	103 352	149 693	44,8%
Alkoholskatt	9425	23 674	17 091	22 575	32,1%
Energiskatter	9428	159 704	31 545	195 058	518,3%
Kemikalieskatt	9438	24 884	52 619	79 915	51,9%
Skattetillägg ^{a)}	9811	17 627	27 009	21 047	-22,1%
Övrigt ^{b)}	–	22 654	20 184	12 068	-40,2%
Totalt		7 091 970	8 240 216	10 799 249	31,1%

a) Under inkomsttiteln Skattetillägg redovisas tulltillägg.

b) Under Övrigt redovisas inkomsttitlarna 2397, 2712, 2714, 2811, 9432, 9452, 9472 och 9821.

Tabell 35

Andel fastställda tullar, skatter och avgifter som inte har betalats till Tullverket ^{a)}	2013	2014	2015	2016	2017 ^{b)}	2018 ^{b)}	2019 ^{b)}	2020 ^{b)}	2021 ^{b)}	2022 ^{b)}	Förändring 2021–2022 i procentenheter
		0,18%	0,18%	0,19%	0,23%	0,21%	0,18%	0,30%	0,44%	0,20%	0,42%

a) Här redovisas det som inte inbetalats vid tidpunkten för årsbokslutet.

b) Från 2017 till och med 2021 är tullräkningar som har VI kod i TDS inte medräknade. Koden omfattar ärenden där deklaranter har fått anstånd eller uppskjutande av genomförande av tulltaxeringsbeslut i avvaktan på dom. Även tullräkningar med BP kod i TDS.

Tabell 36

Slutliga uppbördsförluster fördelat per avgiftsslag (tkr)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Tull	129	12 200	70	-99%
Skatt	77 611	2 931	1 199	-59%
Avgifter	6 566	4 806	559	-88%
Totalt	84 306	19 937	1 828	-91%

Tabell 37

Inbetalat till EU-kommissionen för så kallade administrativa misstag (tkr)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
	1 100	1 655	2 611	58%

Tabell 38

Indikatorer för skattefelsfaktorerna	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Förutsättningar att göra rätt				
Företagens upplevelse av information och vägledning (index) ^{a)}	NA	69	NA	
Andel riktiga och fullständiga deklarationer ur uppbördssynpunkt; skattat	96,0%	95,4%	95,0%	-0,4 procentenheter
Antal deklarationer som ändrats av Tullverket (styck)	7 460	9 971	6 997	-30%
Genomsnittlig väntetid hos Tullsvär (minuter och sekunder)	04:46	10:35	10:07	-00:28
Upplevd upptäcktsrisk				
Antal tulldeklarationer kontrollerade genom informationskontroll (styck)	63 376	77 346	63 607	-18%
Antal tulldeklarationer kontrollerade genom varuundersökning (styck)	4 140	4 541	4 342	-4%
Andel företag som anser det troligt att Tullverket upptäcker fusk ^{a)}	NA	74%	NA	
Andel företag som anser sig utsatta för konkurrens av fuskande företag ^{a)}	NA	12%	NA	
Motivation och tillit				
Kantar Publics anseendeindex (index)	39	40	39	-3%
NKI (nöjd-kund-index) ^{a)}	NA	74	NA	
Andel klagomål på bemötande	39%	46%	57%	11 procentenheter

a) Mäts vart tredje år.

Tabell 39

Resultatindikatorer för skattefelet	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Debiterat efter kontroller ^{a)} (kr)	286 365	173 591	252 964	46%
Andel revisioner som resulterar i ändringar	84%	78%	86%	8 procentenheter
Skattat tullfel avseende mörkertal i deklarationer (tkr)	120 398	137 388	180 686	32%
Skattat bruttoupbördsfel totalt i kvalitetsmätning	1,02%	2,15%	3,50%	1,35 procentenheter

a) Ny mätmetod 2022 för statistik från och med 2020.

Beslagtagna, omhändertagna och stoppade varor

Tabell 40

Samhällsnytta narkotika och dopningsmedel (mnkr)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Samhällsnytta	1 481	1 211	1 057	1 456	3 001	2 655	2 487	3 368	3 528	5 149	46%

Tabell 41

Antal beslag narkotika och dopningsmedel	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 %	Förändring 2021–2022 Antal
Totalt	7 211	6 999	5 997	-14%	-1 002

Tabell 42

Beslagtagna mängder narkotika och dopnings- medel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Heroin (kg)	3	22	3	31	37,38	71	60	22	1	8	695%
Opium (kg)	13	14	7	12	3,87	6	34	10	13	21	69%
Amfetamin inkl. metamfetamin (kg)	255	139	175	101	368	198	334	221	332	549	65%
Kokain inkl. kokablod (kg)	36	32	84	45	97	488	43	216	261	822	215%
Cannabis (kg)	911	859	410	1 376	2 396	926	1 115	3 888	3 299	2 304	-30%
Kat (kg) ^{a)}	7 569	9 580	3 505	2 926	3 979	1 996	5 159	3 537	1 547	1 259	-19%
Ecstasy (tabl.)	19 493	6 085	19 057	27 051	12 769	34 798	61 260	17 148	25 499	35 266	38%
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (tabl.)	896 452	735 805	718 349	1 259 998	2 197 933	1 167 254	2 815 276	1 869 289	1 805 150	3 739 991	107%
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (kg)	56	100	81	55	204	141	307	147	329	261	-21%
Övrig narkotika inkl. narkotiska läkemedel (l)	13	22	52	6	15	66	90	164	45	62	37%
Totalt narkotika (tabl.)	915 945	741 890	737 406	1 287 049	2 210 702	1 202 052	2 876 536	1 886 436	1 830 649	3 775 257	106%
Totalt narkotika (kg)	8 843	10 746	4 265	4 545	7 086	3 826	7 052	8 042	5 781	5 225	-10%
Totalt narkotika (l)	13	22	52	6	15	66	90	164	45	62	37%
Dopningsmedel (tabl.)	94 956	125 622	2 531 301	342 885	170 598	155 333	84 349	82 583	148 346	128 854	-13%
Dopningsmedel (kg)	18	7	30	36	65	54	58	9	3	6	94%
Dopningsmedel (l)	16	13	121	52	51	38	26	21	9	19	104%

a) Varav torkad kat 3 194 kg 2020, 1 380 kg 2021 och 1 030 kg 2022.

Tabell 43

Beslag av vapen och explosiva varor	Antal beslag			Mängd			Enhet
	2020	2021 ^{a)}	2022	2020	2021 ^{a)}	2022	
Skjutvapen	56	52	36	142	85	64	st
Start- och gasvapen ^{b)}	27	23	19	50	30	23	st
Vapendelar ^{c)}	29	27	15	247	165	120	st
Explosiva varor	46	113	151	10 528	22 138	48 940	st
	1	0	1	0	0	0,5	kg
Andra vapen, ammunition m.m. ^{d)}	857	1 677	1 261	39 437	9 420	18 581	st

a) Från 2021 så är hävda (återlämnade) beslag exkluderade.

b) Som kan konverteras till skjutvapen.

c) Vapendelar som omfattas av 1 kap. 3 § vapenlagen (1996:67).

d) Tidigare (2020) innehöll andra vapen, ammunition m.m. även explosiva varor, vapendelar samt start- och gasvapen. Ny redovisning för 2021 och en justering har skett för 2020.

Tabell 44

Vapen och explosiva varor, övriga avvikelser ^{a)}	Antal sändningar			Mängd			Enhet
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	
Andra vapen, ammunition m.m. ^{b)}	1	1	0	6 000	3 186	0	kg
	23	23	38	333	1 357	1 302	st
Explosiva varor	0	8	1	0	83 436	126	kg

a) Under avvikelser redovisas upptäckta avvikelser i samband med kontroll men där beslag inte görs.

b) Andra vapen, ammunition m.m. inkluderar farliga föremål.

Tabell 45

Antal beslag och omhändertaganden av alkohol och tobak	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Beslag alkohol	1 214	985	581	-41%
Beslag tobak	1 009	1 338	1 010	-25%
Omhändertaganden alkohol och tobak	465	462	611	32%
Totalt	2 688	2 785	2 202	-21%

Tabell 46

Beslagtagna mängder alkohol och tobak											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Sprit (l)	75 048	68 110	70 510	80 345	89 297	31 731	46 758	73 697	68 179	29 419	-57%
Starköl (l)	338 381	428 918	368 796	439 693	328 995	210 245	214 722	214 187	124 509	61 370	-51%
Vin (l) ^{a)}	43 161	57 645	44 974	65 156	35 054	34 418	31 745	29 444	23 889	10 271	-57%
Cigaretter (st)	22 084 250	46 768 729	25 514 013	18 482 115	28 290 854	23 955 393	42 465 801	25 841 643	12 698 649	5 579 957	-56%
Övrig tobak (kg) ^{b)}	12 823	7 139	31 811	21 245	32 401	9 907	9 290	14 483	17 541	6 328	-64%
Övrig tobak (l) ^{c)}						24	4	3	13	166	1155%

a) I vin ingår alkoholisk: 833 liter 2020, 1 127 liter 2021 och 394 liter 2022.

b) I övrig tobak ingår snus, röktoak, vattenpiptobak och nikotinhaltiga produkter.

c) Vätska till e-cigarett, ny redovisning från och med 2018.

Tabell 47

Omhändertagna mängder alkohol och tobak											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Sprit+alkoläsk (l)	na	27 484	30 279	20 350	64 144	14 300	11 955	14 585	20 180	22 190	10%
Vin+cider (l)	na	23 600	23 206	12 786	44 643	25 814	20 161	28 866	19 080	27 671	45%
Starköl (l)	na	220 285	225 210	139 453	273 246	167 387	130 335	147 247	139 598	138 307	-1%
Cigaretter (st)	na	1 416 506	1 108 540	307 926	235 152	1 294 080	93 370	118 995	64 920	469 772	624%
Tobak (kg)	na	118	31	12	126	571	9 048	995	1 363	1 212	-11%

Tabell 48

Skattebortfall alkohol- och tobaksbeslag^{a)} (tkr)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Skattebortfall	98 739	129 120	153 553	119 097	164 125	84 144	122 850	110 234	88 620	36 004	-59%

a) Endast beräknad på beslagtagna mängd, inte omhändertagna punktskattevaror där punktskatten antingen efterskänks eller debiteras.

Tabell 49

Antal ingripanden med anledning av immaterialrätt eller produktsäkerhet	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Produktsäkerhet, antal ingripanden	216	174	121	-30%
Immaterialrätt, antal ingripanden	356	338	247	-27%
Immaterialrätt, antal artiklar	56 742	12 945	18 118	40%

Tabell 50

Beslag av andra restriktionsvaror	Antal beslag			Mängd			Enhet
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	
	447	426	355	134 125	62 901	249 834	st
Läkemedel m.m.	72	37	26	19	3	2	l
	46	23	19	95	38	3	kg
	80	46	26	3	7	0,7	kg
Hälssofarliga varor	2	57	29	35	182	60	l
	58	32	10	1 181	758	3 358	st
Sprutor och kanyler	189	192	130	31 106	18 861	10 027	st
Utrotningshotade djur, växter och produkter av dessa, inkl. Cites ^{a)}	1	5	3	0,7	14 572	5,5	kg
	21	20	11	2 189	2 551	426	st
Levande djur	1	6	1	2	32	28	st
	31	50	45	201	3 535	1 120	kg
Livsmedel	3	2	0	1 590	2	0	l
	6	3	0	431	5	0	st
	16	10	2	16 175	5 155	20	l
Övriga varor ^{b)}	4	2	3	14	1	18	kg
	4	7	2	441	294	35	st
Totalt	981	918	662				

a) Av mängden i kilo under 2021 står ett beslag för 14 570 kg. Beslaget gäller teak från Myanmar som är förbjudet att importera enligt FLEGT timmerförordning. Beslaget är återlämnat till importör med försäljningsförbud.

b) Omfattar mineraliska och kemiska produkter samt narkotikaprekursorer.

Tabell 51

Stoppade varor efter tullkontroll	Antal avvikelser			Mängd			Enhet
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	
Läkemedel m.m.	290	401	95	23 458	10 503	5 446	kg
Avfall ^{a)}	56	55	71	569 594	626 666	1 042 538	kg
Växter samt produkter av djur och växter, inkl. Cites ^{b)}	14	21	12	25 892	85 720	50 343	kg
Levande djur	7	7	10	9	34	14	st
Livsmedel	66	95	20	234 665	370 812	149 139	kg
Övriga varor ^{c)}	292	128	40	1 046 729	196 059	191 355	kg
Totalt	725	707	248				

a) Endast export.

b) Inkluderar avvikelser i kraven på sundhetscertifikat som intygar att sändningen uppfyller krav på att växter, växtprodukter och andra föremål inte för med sig reglerade växtskadegörare.

c) Övriga varor redovisas endast som kg. Av redovisade avvikelser för 2020 står fordon för 150 avvikelser på 956 056 kg. Fordon är borttagna från 2021.

Förtroende och samma villkor

Tabell 52

Tillgänglighet till import- och exportsystem	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 i procentenheter
	99,83%	99,83%	99,78%	-0,05

Tabell 53

Antal samtal till it-support ^{a)}	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
	6 230	7 014	5 246	-25%

a) Systemet saknar uppgifter om fördelning per kvinnor och män.

Tabell 54

Antal frågor till Tullsvär ^{a)}	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
E-post	15 053	19 731	15 454	-22%
Telefonsamtal	88 355	105 958	85 267	-20%
Totalt	103 408	125 689	100 721	-20%

a) Systemet saknar uppgifter om fördelning per kvinnor och män.

Tabell 55

Genomsnittlig väntetid i Tullsvär (minuter och sekunder)	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 [mm:ss]
	04:51	10:35	10:07	-00:28

Tabell 56

Anseendeindex	2020	2021	2022
<i>Källa: Kantar Public</i>			
Totalt	39	40	39
– bland kvinnor	43	48	43
– bland män	35	34	36

Tabell 57

Klagomål och skadeståndsärenden	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Totalt antal	259	234	205	-12%
– varav antal klagomål	127	109	94	-14%
– varav avseende bemötande	50	50	54	8%
– andel bemötande av klagomål	39%	46%	57%	12 procentenheter

Tabell 58

Klagomåls- och skadeståndsärenden fysisk kontroll	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 i procentenheter
Andel skriftliga klagomål och skadestånd avseende fysiska kontroller	0,16%	0,15%	0,16%	0,01

Tabell 59

Klagomål och skadestånd – fördelat per kön	2020				2021				2022			
	Kvinnor	Män	Juridisk person	Totalt antal ^{a)}	Kvinnor	Män	Juridisk person	Totalt antal ^{a)}	Kvinnor	Män	Juridisk person	Totalt antal ^{a)}
Antal	45	155	50	259	45	155	25	234	47	130	20	205
– varav andel på bemötande	24%	70%	4%	19%	28%	68%	4%	21%	31%	69%	0%	26%
– varav andel vid fysisk kontroll	16%	60%	20%	64%	19%	69%	9%	68%	26%	61%	9%	72%

a) Inklusive ärenden med okänt kön.

Tabell 60

Kontroller per trafikflöde	2020			2021			2022 ^{a)}		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Buss vid landgräns	39%	61%	216	34%	66%	438	30%	70%	360
Flyg	28%	72%	1 081	27%	73%	1 907	29%	71%	1 751
Färja	18%	82%	299	15%	85%	519	22%	78%	427
Personbil vid landgräns	16%	84%	1 109	17%	83%	1 548	16%	84%	980
Personbil vid färja	15%	85%	862	13%	87%	1 163	16%	84%	1 308
Buss vid färja	28%	72%	75	21%	79%	77	23%	77%	118
Tåg	18%	83%	80	21%	79%	284	19%	81%	151
Total fördelning	21%	79%	3 722	21%	79%	5 936	22%	78%	5 095

a) Punktmätning gjord under november, personer över 15 år.

Tabell 61

Resenärer	2020		2021		2022 ^{a)}	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Buss	18%	82%	15%	85%	17%	83%
Flyg	15%	85%	18%	82%	17%	83%
Personbil	11%	89%	10%	90%	12%	88%
Färja	11%	89%	10%	90%	10%	90%
Persontåg	14%	86%	12%	88%	13%	87%
Post	26%	74%	23%	77%	20%	80%
Övrigt	18%	82%	18%	82%	19%	81%
Total fördelning	20%	80%	19%	81%	17%	83%

a) Antal män respektive kvinnor per inledd förundersökning.

Tabell 62

Antal lagföringsbeslut ^{a)} av tullåklagare ^{b)}	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Källa: Brå, Sveriges officiella kriminalstatistik</i>										
Totalt	1 676	1 519	1 142	1 204	1 575	1 321	1 010	1 226	1 155	1 488
– varav kvinnor	187	151	103	142	163	172	132	147	110	163
– varav män	1 489	1 368	1 039	1 062	1 412	1 149	878	1 079	1 045	1 325

a) Med lagföringsbeslut avses fällande domslut i tingsrätten, godkänt strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse.

b) Brå:s officiella statistik för 2022 publiceras först efter att denna årsredovisning har lämnats in till regeringen.

Tabell 63

Dömda för grova brott, fördelat per kvinnor och män	2020		2021		2022		Förändring 2021–2022 i procentenheter
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	
Kvinnor	12	5,6%	20	9,6%	27	11,3%	1,7
Män	204	94,4%	188	90,4%	211	88,7%	-1,7
Totalt	216	100,0%	208	100,0%	238	100,0%	

Tabell 64

Påföljder fördelade per kvinnor och män	2020			2021			2022		
	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män
Annan påföljd	259	12%	88%	287	21%	79%	347	12%	88%
Dagsböter	976	9%	91%	1 142	9%	91%	1 428	9%	91%
Frikänd	77	18%	82%	168	27%	73%	114	24%	76%
Fängelse	365	16%	84%	559	12%	88%	372	9%	91%
Penningböter	138	9%	91%	272	14%	86%	205	14%	86%
Totalt	1 815	11%	89%	2 428	13%	87%	2 466	10%	90%

Verksamhetsutveckling

Tabell 65

Investeringsbudget per objekt ^{a)} (tkr)	Totalt	Ack. utfall	2021 Budget	2021 Utfall	2022 Budget	2022 Utfall
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
AVA, Anmälan Varors Ankomst och Tillfällig lagring	74 906	57 491			10 333	2 887
Omställning av importproceduren	157 586	42 718	16 818	24 629	28 451	28 911
Omställning ekonomisk aktör	33 764	33 764	0	0	0	0
ICS 2	53 943	13 494	3 988	10 545	10 492	12 016
Omställning exportproceduren	108 900	0	14 857	2 381	30 380	18 943
Transit (Inkl. NCTS)	37 944	0			9 254	9 547
Utredningsstöd	129 325	52 778	19 059	17 384	18 755	19 430
Uppbörd och garantier	86 032	10 047	11 278	6 683	12 691	10 058
Övrigt (<20 000 tkr)	244 112	0	57 605	30 856	38 023	27 584
Fordon	124 050	Ej tillämpligt	26 000	19 393	23 000	16 341
Förändringar av lokaler	154 876	Ej tillämpligt	18 550	7 269	46 000	14 014
IT-investeringar (immateriella och materiella)	226 738	Ej tillämpligt	57 352	35 865	42 160	37 411
Övriga materiella anläggningstillgångar	94 729	Ej tillämpligt	33 108	34 325	14 630	17 468
Summa utgifter för investeringar	1 526 905	210 292	258 614	189 331	284 169	214 609
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret	1 207 190	107 097	185 640	153 573	250 390	174 782
Bidrag	15 000	15 000	3 000	0	0	0
Anslag	304 715	88 195	69 974	35 758	33 779	39 827
Summa finansiering	1 526 905	210 292	258 614	189 331	284 169	214 609

a) Totalen och ackumulerat utfall är hämtat från regleringsbrevet och har inte justerats för eventuella skillnader mellan budget 2021 och utfall 2021 eller budget 2022 och utfall 2022.

Kompetensförsörjning

Tabell 66

Antal anställda Tullverket	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 ^{a)}	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Totalt	2 096	2 012	2 057	2 032	1 961	2 071	2 122	2 294	2 312	2 457	6%
– varav kvinnor	1 013	977	1 018	1 014	988	1 035	1 059	1 134	1 162	1 250	8%
– varav män	1 083	1 035	1 039	1 018	973	1 036	1 063	1 160	1 150	1 207	5%

a) Data för 2019 är korrigerade och skiljer sig därför från vad som redovisades i årsredovisningen för 2019.

Tabell 67

Chefer i Tullverket	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
Totalt	246	238	239	0%
– andel kvinnor i procent	42,3%	44,1%	45,6%	1
– andel män i procent	57,7%	55,9%	54,4%	-1

Tabell 68

Sjukfrånvaro	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ^{a)}	2019	2020	2021	2022
Kvinnor	3,9	4,4	5,4	5,2	5,2	4,5	4,7	4,1	3,6	4,5
Män	2,4	2,5	2,7	2,3	2,3	2,6	2,6	3,0	2,1	2,9
Totalt	3,1	3,4	4,0	3,7	3,8	3,5	3,7	3,5	2,9	3,7

a) Data för 2018 är korrigerade och skiljer sig därför från vad som redovisades i årsredovisningen för 2018.

Tabell 69

Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer) ^{a)}	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ^{b)}	2019	2020	2021	2022
	44,60%	47,90%	53,00%	53,90%	53,70%	50,10%	53,35%	46,56%	46,92%	49,88%

a) Uppgift om fördelning mellan kvinnor och män saknas.

b) Data för 2018 är korrigerade och skiljer sig därför från vad som redovisades i årsredovisningen för 2018.

Tabell 70

Sjukfrånvaro i procent per åldersgrupp ^{a)}	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ^{a)}	2019	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022
–29 år	1,8	2,5	1,7	4,2	4,1	1,9	1,8	1,8	2,1	2,6	6%
30–49 år	2,4	2,9	3,2	3,6	3,5	2,8	3,0	3,4	2,6	3,0	8%
50 år–	3,8	4	5,1	3,9	4	4,5	4,7	4,0	3,4	4,9	5%

a) Data för 2018 är korrigerade och skiljer sig därför från vad som redovisades i årsredovisningen för 2018.

Årsredovisningens undertecknande

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 22 februari 2023

Charlotte Svensson
Generaltulldirektör

Tullverket

Box 27311, 102 54 Stockholm
Telefon: 0771-520 520
tullverket.se